

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Skuespil til Brug for den danske Skueplads :
[Den Gyldendalske Samling].

Vol. 5

København : Gyldendal, 1775-89

12 bd.

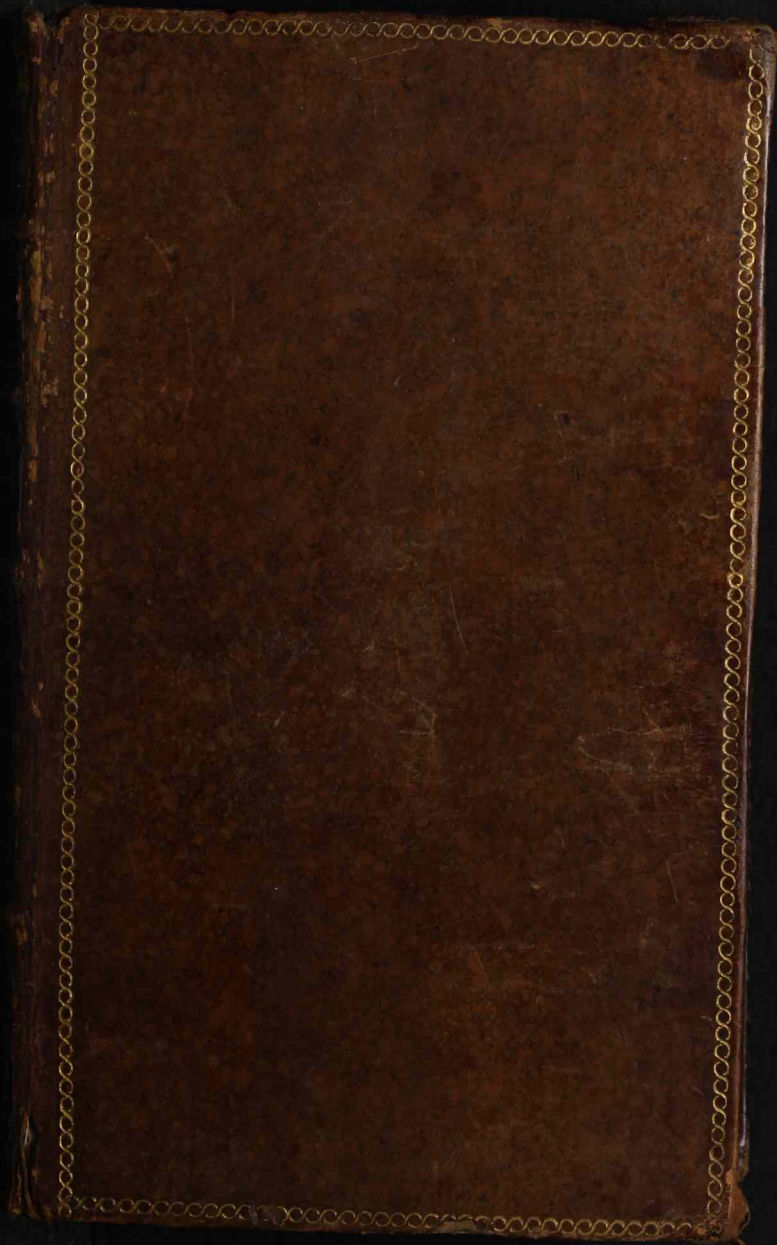
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

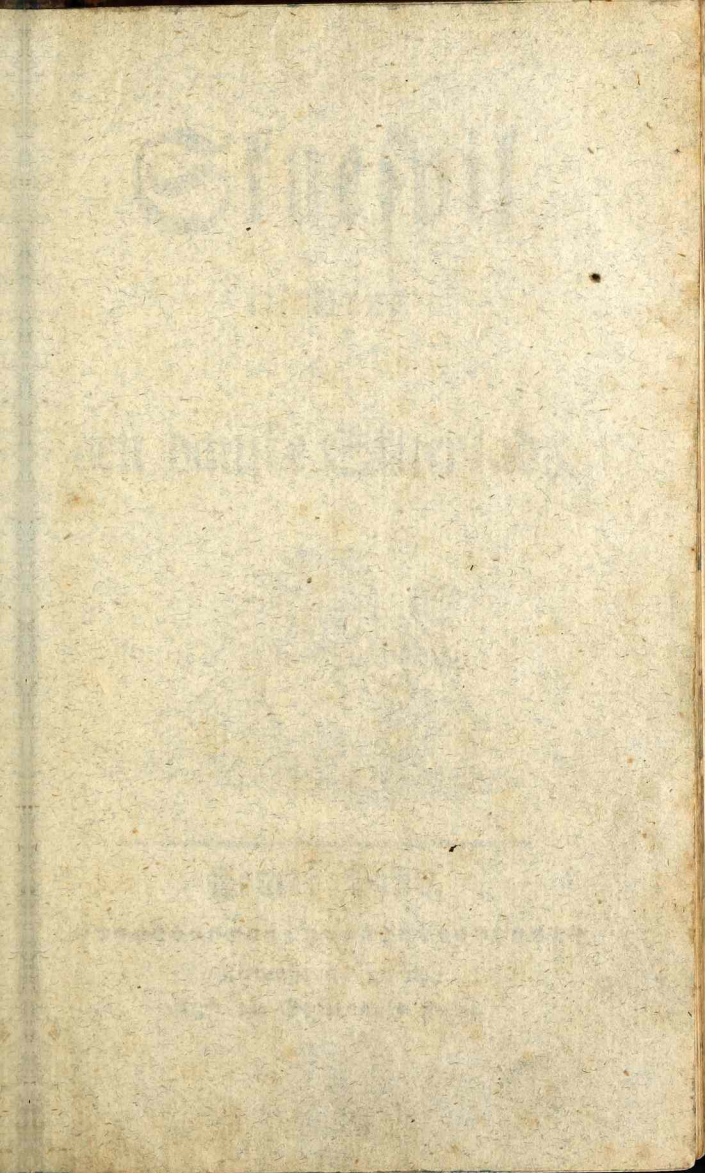
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021442829

55, - 3.

Skuespil

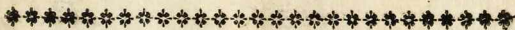
til Brug

for

den danske Skueplads.

Femte Bind.

København, 1779.

Trykt paa Gyldendals Forlag.

Stück

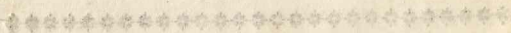
der

101

den besten Schokolade.

Seiner

1771, nachher

von der Schokolade

Fortegnelse

paa

de Skuespil, som findes i dette Bind.

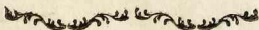
Den bedragede Formynders, Comoedie i fem
Acter, af Cailhavas.

Menechmi eller Tvilling-Brødrene, Comoedie
i fem Acter, Af Regnard.

Faderen, Comoedie i fem Acter, af Diderot.

Mødrenes Skole, Comoedie i een Act, af Mas
rivaux.

Hver Mand's Ben, Comoedie i een Act, af
Le Grand.

Verzeichniß

von

de Schuppi, sein Kindes i dte Kind.

Ein bebrachte Formater, Comodie i sein
Statt, of dte Formater.

Wienheim oder dte Formater, Comodie
i sein Statt, of dte Formater.

Robert, Comodie i sein Statt, of dte Formater.
Wienheim dte, Comodie i sein Statt, of dte Formater.
Statt.

Der dte dte, Comodie i sein Statt, of
Statt.

Den

Bedragede Formynder.

Comoedie i fem Acter

efter

CAILHAVA's le Tuteur dupe

af

Frideric Schwarz.

Personerne:

Richard, Formynder for Emilie, som han er forelsket i.

Mad. Argante, Fæster til Emilie.

Emilie, Damis's Kærester.

Damis, Emilia's Elsker.

Marton, Pige hos Emilie.

Merlin, Richards Tiener.

Notarius og hans Fuldmægtig.

Jørgen, Gartner hos Richard.

* * *

Handlingen tilbringer sig paa Landet tæt ved en Bonde-
Bye i Nærheden af Staden. Det Vageste af Skuepladsen
forestiller tvende Huuse under eet Tag; men ere af forskiellig
Architectur. Den ene Dør er noget fra den anden.

Første Act.

Scene I.

Merlin. (allene.)

(Kommer ud af Richards Huus.)

Min kiære Merlin! jeg troer paa min Vre, at Lykken vil igien forlige sig med dine Fortienester. I Morges, da jeg satte et Word op til Bæggen i Emilies Bærelse, troer jeg at have bemærket af den Lyd, som Muuren gav, at den er huul. Disse tvende Lystgaarde har fordmum hørt en vis Mondor til, en riig Gnier. Gnierne skule gemeenligen deres Penge. Og den kommer bag paa dem, og deres Skat hører den til, som snuser den op. Jeg troer at have fundet Mondors, og jeg bier kun paa et gunstigt Dieblif, for at give den en nye Voepæl. Jeg smager allerede de Fornøielser, som Rigdom haver i Følge med sig. Hvilken Opsigt, hvilke Heste og Vogne! Jeg vil, at min forrige Herre skal misunde mig min Lykke — — Der har vi Marton; jeg vil i en Hast underrette hende om den Lykke, jeg vil deele med hende — — Stop — Lad os betænke os lidt; Fruentimmer ere ikke forsigtige nok, til at kunne tie med deres egne Hemmeligheder.

Scene 2.

Merlin, Marton.

Merlin.

God Dag, Dronning for alle Kammerpiger! Maae man vide, hvad du har havt at bestille hos vores Naboe?

Marton.

Hr. Richart, min Herre, og ogsaa din, er gaaet ud i Landsbyen med sin Gartner; jeg benytter mig af hans Fraværelse, for at handle med dig om en vis Sag, som jeg vil underrette dig om.

Merlin.

Fremfor alleting hør mig først: jeg har en hemmelig Indskydelse, at jeg snart vil gjøre Lykke; og jeg ønskede — —

Marton.

Og jeg, jeg er kommen hid for at foreslaae dig et Middel, som kan gjøre din Indskydelse virkelig. Vil du fortiene 2000 Rigsdaler?

Merlin.

For en Ulykke! 3000 Rdlr., om det skal gielde.

Marton.

Tilroer du dig saa mange fornødne Gaver, at du kan bedrage en gammel forliebt Formynder, og at tiende unge Elskende?

Merlin.

Det er just i Hurtighed og Behændighed, at jeg er stærk. Jeg har aldrig faaet nogen anden Arvedeel af mine Forsædres, som alle have udmærket sig paa denne

Bane;

Vane; og jeg har ikke stræbt efter andet, end paa en værdig Maade at træde i deres Fodspor.

Marton.

Denne ædle Midkiærhed behager mig, og jeg vil nu fortælle dig mange Ting.

Merlin.

Giv mig en klar og jevn Beskrivelse om Sagernes Tilstand, saa kan vi bedre følge hinanden.

Marton.

Mondor, som eiede disse tvende Lystgaarde, efterlod sig, da han døde, tvende Søsterbørn, som ere Tvillinger, og som, Nota bene, ligne hinanden fuldkommen af Ansigt og Skabning, men aldeles ikke af Gemyt.

Merlin.

Ja, jeg har ogsaa hørt snakke om saadant noget.

Marton.

Mondor betroede Hortence til hans Søster, Mad. Argante, og Emilie til sin gamle Herre, Monsieur Richard. Han gav enhver af disse Piger een af Lystgaardene, og overlod til sin Herre, ved hans Testamente, det øvrige af hans Midler, for at deele det imellem dem, naar de giavede sig; men med den udtrykkelige Betingelse, at isald een af dem giavede sig uden Hr. Richards Tilladelse, da at give hendes Andeel til den anden.

Merlin.

Jeg seer med Bedrøvelse, at Formynderens Tilladelse er meget nødvendig — — bliv ved.

Marton.

Din Herre, som har været nødt til, ofte at besøge Fæstern, tilbød sig, at give sig med hende: den gode

Frue, som i lang Tid har været feed af Enkestanden, tog imod Tilbudet; og Hr. Richard forskrev sig til at ægte hende inden tvende Maanedes.

Merlin.

Ha, ha! Nu begynder jeg at lugte Lunten. Da Tiden var udløben, saa sadlede han vel om?

Marton.

Nei! han sammenlignede Mad. Argantes Yndighed, som er 60 Aar, med Emilies, som kun er 18 Aar gammel, og efter anstillet Sammenligning gav han Søsterdatteren Fortrinet.

Merlin.

Og Søsterdatteren sammenligner en ung Mandspersons Behageligheder med min antikke Herres Ubehageligheder; efter anstillet Sammenligning giver hun den unge Mandsperson Fortrinet? det kan man ogsaa giætte sig til.

Marton.

Ah! Merlin, hun elsker Dams, en ung Greve, men en Greve — som man aldrig saae Magen til. Han er hverken opblæst eller letsinelig, hverken fremsfusende eller fræk; han har Forstand, og det uden at det stæer paa den sunde Fornuftes Beføining; han har Midler, og er af en fornemme Familie. Skulde du troe, at han aldrig taler om sine Forsædre, eller om sine Bedrifter?

Merlin.

Maaskee han betaler ogsaa rigtig sin Gæld?

Marton.

Han gjør det, som er endnu bedre, han gjør ingen Gæld.

Merlin.

Merlin.

For Diævelen! er det sandt, du siger? det er jo en Fugl Phoenix af en Greve.

Marton.

Saa snart hørde han ikke, at Hr. Richard havde nødt os til at forlade Kjøbenhavn, førend han ilede hid, for at kaste sig for Fasterens Fødder. Den gode Frue har ogsaa fortalt ham hendes Fortred. De ere begge blevne enige, og har taget den Bestlutning at sætte sig imod din Herres forliebte Forsæt, og de ere ankomne i Morges til denne Lystgaard, der hører Mad. Argante til, som Hortences Formynderinde.

Merlin.

Er da denne Hortence ogsaa med i Følget?

Marton.

Nei! man lader hende blive i Klosteret, til der tilbyder sig et Partie for hende.

Merlin.

Men sig mig, hvorfor forsøger Mad. Argante ikke, i Kraft af Hr. Richards skriftlige Løfte, at tvinge ham til at ægte sig?

Marton.

Hun sætter det altid op, fordi at Publikum, som hun siger, har stætte Tanker om et Fruentimmers Unsigeligheder, som er nødt til at føre Proces, for at faae en Mand.

Merlin.

Hun har Ret, og Publikum ogsaa.

U 4 Marton.

Marton.

Nu vel, dersom du kan giøre Emilie med Greven, og Tanten med din gamle Herre, saa lover man dig 2000 Rdlr.

Merlin. (gravitetisk.)

Saa som Hr. Richard har lovet at ægte Mad. Argante, og efter som de unge Elskende elske hinanden af Hiertens Grund, saa bør enhver brav Karl giøre sig Deelagtig i at see disse tvende Givtermaal bragte til Virkelighed. Jeg beslutter altsaa: jeg vil, jeg paa staar, at de med det snarreste skal være bragt til Ende, og jeg kan, uden at krænke min Philosophie, anvende alle mine Kræfter, for at det skal lykkes.

Marton.

Richard veed, at Fæstere er her, og han har forbuden Emilie og mig, at besøge hende, men han er uvidende om hans Rivals Ankomst, som med Flid holder sig skjult her, og som har ladet sine Folk blive tilbage i Bondebyen.

Merlin.

Den Forsigtighed er god.

Marton.

Man maae, førend Formynderen kommer tilbage, forskaffe de unge Forliebte en Sammenkomst; de have ikke seet hinanden i 14 lange, lange Dage. Damis kommer herhid, jeg venter paa ham. Løb hurtig hen til min Frøken, og siig hende, at hun uden Frygt kan komme herhid.

Merlin.

Uf mit ganske Hierte — (sagte.) O Lykke! du tiener os dog aldrig halv! Jeg kan i Emilies Graværelse meget magelig bortføre min Skat.

Scene 3.

Scene 3.

Marton, Damis, og siden Emilie.

Damis.

Nu vel! Marton, har jeg dig for min Lykke at takke?

Marton.

Jeg har tvende gode Tidender at sige Dem: først at Merlin er paa vores Side, og at Frosken Emilie kommer strax.

Damis.

Dem af den store Tieneste, du har bevist mig, hvor stoer min Erkiendtlighed maae være — — Der er din deilige Frosken, mit Hjerter iler hende imøde.

Emilie.

Å! Damis, jeg skælver, for at man maaatte overrumple os her.

Marton.

Vær kun ikke bange. Aldrig har nogen Kammerpige vidst bedre at staae Skildvagt. Jeg har al min Tid tient hos mistænkelige Mænd.

Damis.

Deilige Emilie! hvor har ikke Deres Vortreise bedrøvet mig!

Emilie.

Nu jeg seer Dem, er jeg trøstet.

Damis.

Men trøst De nu ogsaa mig, jeg beder! Den for Elskeren grusomme Skilsmisse, har dem ikke været mig ugunstig? Elsker De mig endnu?

Emilie.

Ja! og det i saa høi en Grad, at de Forhindringer, som man lægger i Veien for min Æmhed, kan ikke andet, end forøge den endnu mere.

Damis.

Hvor rører Deres Godhed mig ikke! og vær vis paa, at mit Hierte veed at sætte den rette Priis derpaa.

Marton.

Har De glemt, at der i Verden ere knarvorne og mistænkelige Formyndere til, med eet Ord, Richard?

Emilie.

Nei!

Damis.

Ja, den Grumme! han lader os alt for levende føle, at han er til.

Marton.

Naa! saa benyt Dem da af de saa Dieblikke, som Feiligheden giver Dem, og tænk paa Midler, for at slide Dem løs af hans Tyrannie.

Damis.

Min Bestutning er taget. Madame Argante bestyrtter vores Kiærlighed, lader os bede hende, at krene vores Onsker.

Emilie.

Men, hvad kan hun gjøre? Har de glemt, at naar jeg givter mig uden min Formynders Tilladelse, saa taber jeg den Lykke, at deele min Arv med Dem, som —

Damis.

Hvad kommer mig Deres Rigdom ved? Troer De, at jeg fattes noget, naar jeg har den Lykke at eie Dem?

Emilie.

Emilie.

Deres Uegennyttighed rører mig; men da Lykken ved Fødselen har været mig gunstig, hvorfor skal jeg da lade den Fornøielse fare, at deele den med Dem?

Damis.

Understøt i det mindste min ømme Utaalmodighed. Lad os ile til Deres Tante, og lad os med hende udfinde et Middel til at overtale, eller at tvinge Deres Formynders.

Emilie.

Kom da; gid det maa lykkes os!

Marion.

Hvor forliebte Folk dog ere uforsigtige! hie! det er alt noget siden, at Hr. Richard er gaaet ud, og han kan i dette Dieblis komme tilbage; han har jo forbudt Dem at gaae til Deres Tante. Kan jeg, uagtet min Narvaagenhed, faae Tid til at underrette Dem derom; og De at komme tilbage, uden at han seer os? Hans Jalousie vil opvække tusende Mistanker hos ham; og han vil siden komme efter alle de Skridt, De gjør, saa at De aldrig meer kan tale sammen, eller engang skrive hinanden til.

Emilie.

U! du kommer mig til at skielve!

Damis.

Min fiære Marion!

Marion.

Min fiære Herre! jeg synes Dem, at være gruesom; men nei, nei, jeg er det ikke. Oppebie et gunstigere Dieblis, det byder Forsigtigheden. Men seer, der er Merlin: hvor han seer bedrøvet ud.

Scene 4.

Scene 4.

De Forrige. Merlin.

Merlin. (hulkende.)

Ak! samme Elskende, hvor I ere lykkelige!

Damis.

Vi, Merlin?

Merlin.

De selv. Jeg kommer, for at bringe Dem den aller-
behageligste Tidende.

Emilie.

Hvorledes skal man troe det, da du græder uden Ophør?

Merlin.

Glæd De Dem, siger jeg, og lad mig græde i Fred.

Damis.

Denne klynkende Tone stemmer slet overeens med den
glædelige Tidende, som du siger, du bringer os.

Merlin.

Aha! jeg har en Bedrøvelse — — som er saa fuld af
Bedrøvelse.

Emilie.

Forklar dig dog, jeg beder dig.

Damis.

Fortæl os da, hvorover vi skal glæde os.

Marton.

Sig mig Årsagen til din Graad.

Merlin.

Jeg vil fornøje Eder alle tre. Naar jeg fortæller
Eder min Hændelse, saa vil I see af det, som synes
Eder

Eder latterligt, og jeg vil raabe *At* og *Vee* over de Stod, som den barbariske Skæbne overvælder Helten med i Historien.

Damis.

Nu, skynd dig.

Merlin.

Tusende Omstændigheder har kommet mig til at troe, at der i Vaggen i Frøkenens Kammer laae skjult en Skat; jeg havde allerede overgivet mig til den Fornøielse, at gjøre mig Besidders af den. Jeg har nu nyelig løst net Betrækket; jeg har arbejdet med en Flid, med en utrættelig Iver; — men *At*! ja tusende Gange *At*! det er her, hvor Deres Glæde og mine Taarer bør fordobles. Duster Eder til Lykke, og beklag den ulykkelige Merlin.

Emilie.

Bliv ved, bliv ved!

Merlin.

Skæden for denne klære, denne kostbare Skat, har jeg funden en hemmelig Dør, som er anbragt med megen Kunst, og som gaar ind til Madam Argantes Huus, og lige ind i hendes Værelse.

Damis.

Nu vel, Merlin?

Merlin.

Nu vel! Seer De ikke, hvor let en Sag det vil blive Dem, at see og tale med hinanden, til Trods for — —

Damis.

Han har Ret. *At*! min klære Emilie! min gode Merlin! Hvilken Lykke!

Emilie.

Hvilken Glæde!

Merlin.

Merlin.

Hvilken Ulykke! Ak, Madam Fortuna!

Marton.

Jeg veed i Sandhed ikke, hvad jeg skal tænke derom.

Damis.

Ved dette Middel kan vi see og tale med hinanden ethvert Dieblis paa Dagen i Deres Tantes Nærværelse. Min kiære Merlin, jeg vil ikke, at en saa lykkelig Opsdagelse skal være unyttig for dig. Du skal blive forngiet; viid endnu meere: isteden for de 2000 Rigsdaler, som jeg har lovet dig, vil jeg give dig 4000 Rigsdaler, naar det lykkes for dig, at foreene mig med Emilie.

Merlin.

Fire tusende Rigsdaler!

Damis.

Ja.

Merlin.

Ja! Nu er jeg ligesaa glad som I andre. Min Herre! Deres Tale er meget trøstende; jeg skal nu give mig isærd med at pønse paa Deres Sag.

Marton.

Og jeg, jeg vil hielpe dig.

Emilie.

I kan begge gjøre Regning paa min Erkiendtlighed.

Marton.

Og De paa vores Iver. Lad os nu paa en besagelig Maade overrumple Madam Argante, og du, du maa staae Skildvagt paa denne Vei, som fører Richard herhid.

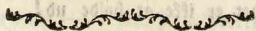
Scene 5.

Scene 5.

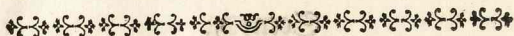
Merlin. (allene.)

Lystig, Merlin! frisk Mod, vær slink, min Ven, brug Forstanden, her gielder det at vise sig. De 4000 Rdlr., som Damis har lovet mig, ere i det mindste 4000 Aarsager, som bevise, at Hr. Richard bør bedrages. Det er meget vel udregnet, men Sagen har sine Vanskeligheder. Vores Patron er just ikke af de flygtigste, det maae jeg tilstaae: men desuagtet troer han dog, at have megen Forstand. Han holder meget af sine egne Meeninger. Og der hører megen Behændighed og Baersomhed til, for at faae ham til at forandre sine Tanker, uden at fornærme hans Egenkiærlighed. Frisk, frisk! Disse Vanskeligheder skal ikke kunne afskrække mig. Man er meget stærk, naar man kiender sin Modstanders svage Side; og om jeg endogsaa mangler Hielpemidler, saa vil Kiærlighed og Fordeel nok være mig behjelpelige.

Ende paa den første Act,

Anden

Anden Act.

Scene I.

Merlin. Richard.

Merlin.

Hr. Richard følger mig i Hælene, jeg vil gaae ind, førend han saaer Die paa mig.

Richard.

Å! Mad. Argante, spiller I mig flige Stræger! Gjør kun, hvad jer lyster, jeg er ikke egenindig; men naar jeg har b'sluttet en Ting, jo meer man da siger mig imod, jo mindre lader jeg mig sige.

Merlin.

Han smaaafnakker.

Richard.

Jeg gjør en lang og besværlig Reise; for at unde sine mine Noeligheds Fiender, reiser jeg fire forfkræftelige Miile, og endda komme de herhid, for at gjøre mig Fortred! Å, det er ikke at holde ud!

Merlin.

Sagen gaaer galt; jeg maas gesvindt ind, for at fille vore Elffende fra hinanden.

Richard.

See! er du der, Merlin? hei! Merlin, Merlin, hør!

Merlin.

Merlin.

Om Forladelse Herre! jeg blev Dem ikke vaer. (sagte.)
Det er dog nødvendigt, at jeg gaaer ind sørend han.

Richard.

Jeg er vel tilfreds med dig, Merlin! thi du er altid
af samme Meening som jeg.

Merlin.

Paa den Maade er jeg ogsaa vis paa, at have Fornuf-
ten paa min Side — — Tillad

Richard.

(holder ham tilbage.)

Den gode Karl! jeg vil skienke dig — —

Merlin.

Nogle Ducater?

Richard.

Hy! du er jo ikke Pengegierrig. Nei, dig bør man
belønne paa en ædlere Maade.

Merlin.

For Pokker! lad os da see — — Udelmodighed er een
af de største Dyder, og den besidder De.

Richard.

Jeg vil skienke dig — — min heele Fortroelighed.

Merlin.

I Sandhed, min Herre — den Ere, som De
beviser mig, glæder mig overmaade — og Deres For-
troelighed er en Skat — som jeg nok skal vide at fore
mig til Nytte.

Richard.

Min stakkels Merlin! Her er en Person, hvis An-
komst gjør mig ganske bange.

Den bedr. Form.

B

Merlin.

Merlin. (sagte.)

Skulde han have faaet Grevens Ankomst at vide? (høit.) Man maae tilstaae, min Herre, at Mad. Argante er ret forgabet i Dem.

Richard.

Nei! det er ikke det, som foruroliger mig meest; men man har sagt, hun er ankommen med et ungt Menneske, og jeg har i Bondebyen seet Damis's Liberie.

Merlin.

Altting er forloren!

Richard.

Nei vist ikke; alting er ikke forloren, de skal være meget snedige, isald det skal lykkes dem, at faae hinanden i Tale.

Merlin.

De har ganske vist nok sat en Pind derved.

Richard.

Jeg vil ikke gaae ind til Mad. Argante, af Frygt at komme i Klammerie med hende. Men gaae du hen og sige hende paa mine Begne, at hun og hendes Greves Ankomst er dem til ingen Nytte. Du kan endogsaa lægge dette til, at jeg alt havde været Emilies Mand, hvis jeg ikke havde ventet min Broder, som skal bivaane mit Brøllup.

Merlin.

De opofrer Deres Fornælselse for den broderlige Kjærlighed? Hvor er det ikke opbyggeligt! Man seer nok, at Deres Venstreb er got gammeldags Venstreb.

Richard.

Han er min ældste Broder, har ingen Børn, og jeg tænker at komme til at arve ham.

Merlin.

Merlin. (sagte.)

Nei! jeg tog feil, hans Venfskab er nyemodens.

Richard.

Han har bedet mig at vie efter sig i to Dage;
og faasnart han kommer, saa givter jeg mig, det kan
du forsikre Mad. Argante om. — Gaae.

Merlin.

Hjertelig gierne.

Richard.

(holder ham tilbage.)

Nei! vie lit endnu, lad os høre, hvad Jørgen har at
sige, siden han seer saa forstyrret ud.

Scene 2.

De Forrige. Jørgen.

Jørgen.

(med Handen i Halsen.)

Uffhy! Hilleffam, dersom I vidste, hvad jeg veed,
saa vilde I revne af Harme.

Richard.

Hvad er paa Færde? han giver mig ganske bange.

Merlin.

Mig ogsaa; jeg er glad over, at jeg ikke gik ind —
lad os høre —

Jørgen.

Ligesom jeg kommer der neden fra — tøv lidt — saa
fik jeg det Indfald, at synge.

Richard.

Din Rakker! Hvad har din Sang at bestille med det,
som du vil fortælle mig?

Jørgen.

For en Skamfærd, en Smule Taalmodighed; tager J saadan afsted, førend J veed noget — saa vil J tage verre afsted, naar J saaer at vide, hvad jeg har seet.

Merlin. (sagte.)

Jeg er paa Pinebenken!

Richard.

Stig frem, hurtigt.

Jørgen.

Nu vel! jeg saa inden for Mad. Argantes Vinduer en ung Herres Phisonomie, tilligemed Frøken Emilies.

Merlin. (sagte.)

Oh, den Strik! han rober os.

Richard.

Efter at jeg har forbudet hende at gaae til sin Tante.

Jørgen.

Hør nu Husbond; jeg vil raade jer af bare Ven-
skab, at lade Ungdommen være i Fred.

Richard.

Den Knecht er saa fiantet, at ville raade mig.

Jørgen.

Og J er saa fiantet, ikke at vilde lade jer raade.

Richard.

Hold Munden. Lad os skynde os, for at overrumple
Emilie.

Merlin.

Aha! — Saa sagte, min Herre, saa sagte; lide
meer koldfindig.

Richard.

Richard.

Koldfindig, naar man slaer mig ihjel!

Merlin.

Jeg tager ligesaa stor Deel deri, som De.

Richard.

Saa kom da — —

Merlin.

(Holder ham tilbage.)

Himlen bevare mig fra, at raade Dem saaledes som Jorgen; jeg vil tvertimod bede Dem, at overveie den Bestutning, De tager.

Richard.

Hvorledes! Er min Bestutning da ikke rigtig?

Merlin.

Ypperlig, guddommelig; men Deres Bestyrrelse hindrer Dem i at indsee alt det Gode, der er i den.

Richard.

Jeg troer det næsten ogsaa.

Merlin.

Naar de allene ville overveie det, saa kan De drage større Fordeel deraf. De skal faae at see, ifald vi komme stoeiende ind til Mad. Arqante, at Emilie lister sig ind i hendes Tantes Værelser, derfra ud i Gaarden, faaer Døren i Haanden, saa ud af Huuset, og vips ind til Deres, og paastaar saa siden, at Jorgen har seet feil. Derimod, paa det hun ikke skal have noget at sige, burde Jorgen gaae ganske op til hendes Kammerdør, og laare efter, om hun virkelig ikke er der?

Jorgen.

Oh! for en Ulykke, det er jeg vis paa, hun ikke er.

B 3

Merlin.

Merlin.

Det skader ikke, og jeg, jeg vil gaae ganske gesvindt ind til Madam Argante, for at see, hvad de der tager sig for. Imidlertid bliver de staaende her, og holder Die med begge Dorene; paa den Maade trodser jeg dem, at binde os noget paa Ermet.

Richard.

Saa men! Ved ngiere Estertanke saa indseer jeg det altsammen.

Merlin.

Jeg sagde Dem det jo nok; det er altsammen en Følge af det, som De først har udtænkt. Der seer De Virkningen af en god Tanke; den giver Anledning til tusende andre.

Richard.

Der er kommet Hoved paa den Knekt, siden han er kommet i min Tjeneste.

Merlin.

Men dersom De ellers finder det for godt, at vi alle tre gaae ind til Madam Argante, saa —

Richard.

Nei, nei, saa dum er jeg ikke.

Merlin.

Hold da Die med disse to Døre. (til Jorgen.) Glem ikke, at du jo gaaer ganske sagte — og jeg meget gesvindt.

Scene 3.

Richard.

(holdende Die med begge Dorene.)

For Pokker! paa den Maade trodser jeg Emilie at komme ind til mig, uden at jeg jo seer hende — den

Troes

Troeløse! Nu vil vi see, hvorledes hun vil undskyldesig. Der kommer endnu ikke et Menneske; imidlertid var Emilie dog hosmin Rival — Jeg staaer som jeg stod paa Maale, jeg quæles, jeg er næsten død — Ak! jeg kommer mig igien. Emilie har været i sit Kammer, og Jørgen har seet feil.

Scene 4.

Richard. Emilie. Marton. Jørgen.

(Komme alle tre ud fra Richard.)

Jørgen.

Sid jeg blive til en Baruld, om Frøkenen ikke enten er en Troldher, eller jeg er en Fiante —

(Seer paa begge Huusene.)

Emilie.

Hvorledes, min Herre! er det Dem, som har befalet Jørgen at staae Skildvagt uden for mit Kammer.

Richard.

Om Forladelse, min smukke Emilie.

Marton.

Det er en Gierning, som skriger om Hævn! Man forstyrrer os i det eneste behagelige Dieblis, som vi i en uendelig Tid har sinagt her. Vi vare komne til det behagelige Sted i en Roman: Toomme Elskende havde en Sammenkomst, til Trods for en Misænskelig, og talde sammen med den Fyrighed og den indtagende Hensynløshed, som man bedre føler, end kan beskrive, og som tænkte paa et Middel, for at bedrage deres Tyran.

Richard. (hæftig.)

J læste i en meget styg Bog, min Moer.

Marton.

Vi tog den største Deel i Deres Tilstand, just i det samme Dieblis, da vi bleve forstyrrede af den Glubert — —

Jørgen.

Megen Tak, Gudsfrue Marton!

Richard.

Endnu een gang om Forladelse, deilige Emilie! Rierlighed, som er al min Undskyldning, har gjort mig skyl dig — — De vender Deres smukke Dine fra mig — Get eneste sødt Ord af Deres deilige Mund kan komme mig til at døe af Glæde.

Marton. (sagte.)

O! gid vi var vis paa det!

Emilie. (sukker.)

Ah!

Richard.

Hvad hører jeg! Deres lille Hjerter sukker.

Emilie.

Ja, min Herre! De bedrøver mig. Det er ikke smigrende for et redeligt Hjerter, at gjøre en brav Mand uhykkelig, og opvække Hælelser i ham, som det ikke kan tage Deel udi. Forglem en Verkiendtlig, som ikke kan lade af at være det. Vilde De vel besidde min Haand uden mit Hjerter?

Richard.

Jeg kiender Deres Dyd; naar De først bliver min Kone, saa vil De nok elske mig.

Marton.

Marton.
Oh! min Herre, Dyden gjør ikke flige Mirakler i
vore Eider.

Emilie.

Formaae mine Bønner da intet hos Dem? Jeg
er uden for mig selv. Og jeg lader Dem hermed vide,
at jeg ikke meere vil indskrænke mig til, at sukke under
Deres Tyrannie; men at jeg skal gjøre alt, for at sætte
mig i Frihed. (gaaer.)

Richard.

Og jeg, jeg vil gjøre alt, for at forvare et saa
kostbart Gode. — Gud skee Lov jeg ikke er falden bag
af en Bøgn.

Marton.

Dersom De ikke vil tage det ilde op, saa vil vi
begynde, hvor vi slap i vores Roman: (til Jørgen.) Og
du, der har du til Belønning for din Omhyggelighed.
(giver ham et Brev, og gaaer.)

Jørgen.

Jeg kan ikke flage; thi Belønningen var vægtig.

Scene 5.

Richard. Jørgen og Merlin (som lader sig see.)

Richard.

Det lærer dig, min gode Toffe, at see dig bedte
for en anden Gang.

Jørgen.

Jeg forstaaer jer. Men for en Ulykke, jeg har
to gode Dine; det maae gaae til med Fandens Konst,

eller og der maae stikke et Bedragerie under, som jeg ikke forstaaer.

Richard.

Han giver mig Anledning til en Mistanke. Maae ssee at man her opspinder noget; Men de har ikke at bestille med en Tasse. Jeg vil udsponere dem saa noie, at end ikke det mindste Skridt, de gjør, skal undgaae mig. (til Sorgen) Kom og se! med. (de gaar.)

Scene 6.

Merlin. Marton. (kommer meget hemmelig; hedsfuld fra Mad. Argante.)

Merlin.

(Sallene et Dieblis.)
Ja! jeg formodede rigtig nok, at den Skielm var i. Færd med at skade os — — See der er jo Marton? Richard er gaaet ind i sit Huus. Hvor er Emilie?

Marton.

Hun er paa hendes Kammer, Døren er vel tillukket, og vores Hemmelighed er i Sikkerhed.

Merlin.

Desto bedre — det er meget nødvendigt, at overtyde Hr. Richard om, at Sorgen umuelig har seet Emilie hos Madam Argante; thi ellers vil hans uophørlige Mistanke tidlig eller sildig røbe os.

Marton.

Ganske vist. Men hvorledes skal vi fange det an?

Merlin.

Merlin.

Yes! — Kan den Lighed, som der er imellem de to Søstre, ikke komme os til Hielp?

Marton.

Man kan ikke tænke noget bedre. Jeg veed allerede, hvad du sigter til.

Merlin.

Er denne Lighed meget stor?

Marton.

Saa stor, at heele Verden vilde tage Feil, hvis Hortence ikke udmærkede sig ved hendes Vildskab og hendes frie Varsen, og overalt ved hendes besynderlige Klædedragt. Du kan selv dømme derom af den Dragt, som jeg viste dig i Gaar: den hører hende til.

Merlin.

Hvor min Indbildningskraft er i en Siæring! — Og hendes Mæle?

Marton.

Netop det samme, men Hortence taler med meere Fyrighed.

Merlin.

Jeg troer at have udfunden, hvorledes vi skal redde os. Man maae — men jeg seer, at Hr. Richard kommer tilbage. Paa det han ikke skal faae dig at see, saa gaar jeg hurtigt ind ad denne Dør. Om et Dieblis skal jeg underrette dig om mit Forehavende, og jeg haaber, at det skal lykkes. (allene.) Hoho, Hr. Richard, med alt det I troer at være skarpsindig, saa skal vi dog nok tage jer ved Næsen.

Scene 7.

Scene 7.

Richard. Merlin.

Merlin.

Min Herre! Sorgen havde Ret; jeg har seet Deres Myndling hos hendes Tante.

Richard.

Det er ikke muligt. Hun var her i dette Øieblik, og jeg har seet hende at komme ud, og at gaa ind ad denne Dør; hun er for nærværende Tid i sit Værelse.

Merlin.

Hvad er det, De der siger? Jeg er ganske vis paa min Sag, jeg kjendte Froken Emilie strax, uagtet hendes Amazon:Dragt, og uagtet hendes Levemaade og fine Væsen, som hun paatog sig, for at kaste mig Blaar i Øinene.

Richard.

Hendes levende og frie Væsen, siger du? Og en Amazon:Dragt?

Merlin.

Ja som om hun uhyelig var kommen fra Reisen. Hendes Tante, som understøttede Bedrageriet, vilde overtale mig til at troe, at det var en Søster af Emilie, som hun kaldte Hor — —

Richard.

Hortence?

Merlin.

Hortence, ganske rigtig. Men jeg var ikke saadan en Toffe, at jeg vilde troe det.

Richard.

Richard.

Sa nu huffer jeg, at have seet Hortenze her i Amazon-
Dragt. Der har vi den hemmelige Knude. (han leer.)

Merlin.

De leer? Hvad har jeg da sagt Dem, som er saa
latterligt?

Richard. (leer.)

Hændelsen er ganske besynderlig! — Emilie har
virkelig en Søster, som ligner hende ganske og aldeles.
Man skiller dem best fra hinanden ved det Væsen, som
har sat dig i Forundring. Det er det, som har for-
voldet Jorgens Feiltagelse, din og min Skræk.

Merlin.

Men er det ikke et Puds, som de spiller mig, for
at fornøje sig over min Lettroenhed?

Richard.

Nei, paa min Værelse!

Merlin.

Alvorlig? Nu saa vil jeg da lee med af min egen
Feiltagelse.

Richard.

Jeg troede strax, at der var et Quid pro Quo i alt dette.

Merlin.

Nu, saa vil jeg bede Madam Argante om Forla-
delse. Jeg beskylde hende for at vilde bedrage Dem,
og allermeest da hun sagde mig, at hun gav alt Haab
op om, at rive Dem løs fra Emilie, og efterdi hun
holdt meget af Greven, saa havde hun taget Hortenze
ud af Klokkeret, for at give ham hende.

Richard.

Richard.

O! hvilken glædelig Tidende! begriber du min heele Lykke?

Merlin.

Ja, jeg seer saa omtrent, at — —

Richard.

Emilie, opbragt over hendes Elfers Utrofskab, besvømmer sig omsider at give mig sin Haand.

Merlin.

De har Ret, det tænkte jeg ikke engang paa.

Richard.

Og Madam Argante, som da ikke meere gjør Regning paa mig, vil ikke længere betænke sig paa at give mig mit Løfte tilbage.

Merlin. (sagte.)

Det er en Erstatning, som jeg virkelig ikke engang har tænkt paa. Den Gamle hun giver aldrig sit Samtykke dertil.

Richard.

Jeg vil gaae ind til min Myndling, og fortælle hende, at Damiis er i Færd med at give sig; saa vil vi see, hvorledes hun tager imod Tingen.

Merlin. (sagte.)

Død og Liv! Man maae maade det saaledes, at han ikke saaer det Indfald, at tale med begge Søstrene paa een Tid — (høit.) Skal vi vædde min Herre, De holder det skjult for Deres Myndling, at hendes Søster er ankommen med Greven? Hun vil gjøre tusende Forsøg paa at faae hendes troløse Greve tilbage, og søge at overtale hendes Søster til, ikke at gaae hende i Veien.

Richard.

Richard.

Vær roelig; hun skal ikke faa noget at vide, før end i det Dødblik, hun skal underskrive Contracten.

Merlin.

Hvilken Forstand! Man kan ikke bedre udtænke, hvor meget denne Forsigtighed er nødvendig — (sagte.) for os.

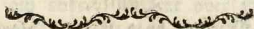
Richard.

Hvilken glædelig Tidende, maane jeg sige endnu en gang! Der seer man, at jo mindre man tænker derpaa, jo snarere opfyldes alle vore Ønsker. (gaaer.)

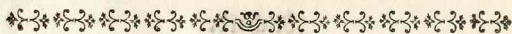
Merlin. (allene.)

Altting gaaer got! Ligheden hos de to Søstre vil være os til stor Hielp. For at vedligeholde den Magt, jeg har over Hr. Richard, saa maane jeg blive ved at bringe hans Forsængelighed paa min Side. Ved dette Kneb kan man bemestre sig alle Mandfolks Hjertier, og endnu lettere — Fruentimmernes.

Ende paa den anden Act.

Tredie

Fredie Act.

Scene I.

Mad. Argante. Damis. Merlin.

Merlin.

Eftertænk det nøiere, naar De nu ret har klamredes med Hr. Richard, træer De da at han vil blive villigere til at give Dem sin Haand? Nei, stil Dem tvertimod an, som om De afstod fra denne Forening, og giv ham sit Løfte tilbage.

Mad. Argante.

At skille mig ved hans Løfte! Hvilken Uforsigtighed.

Merlin.

Det er uomgængelig fornødent, om De ellers vil, at han skal hildes i den Snare, som vi har sat for ham, og som jeg alt har fortalt Dem om.

Mad. Argante.

Den Letsindige!

Damis.

Og jeg, Merlin, hvad skal jeg gjøre, for at beforsdre mit Givtermaal? Jeg er ilde skicket til at sætte mig i Besiddelse af et Hjerte ved Konstgreb.

Merlin.

Derfor har vi ogsaa indrettet vores Plan derefter. Stil Dem allene an, som De havde besluttet at ægte Hortence, suk, og gjør Forsikringer, den Sag er ikke saa vanskelig.

Damis.

Damis.

Troer du, at Emilie kan forstille sig i saa høi en Grad, at — —

Merlin.

Det vilde være splinter Myt, isald et Fruentimmer lod et Givtermaal ryge i Lysset, allene fordi hun ikke stod at forstille sig.

Mad. Argante.

Dersom det falder Hr. Richard ind, som er meget sandsynligt, at ville see begge Søstrene paa een gang, saa ere vi jo forlorne uden Redning.

Merlin.

Vær kun ikke bange. Har De saa flette Tanker om mig, at De kan troe, jeg ikke skulde have tænkt paa at afværge det forfækkeligste Stød, som kunde hændes os?

Mad. Argante.

Men Merlin! — —

Merlin.

Men Madam! Hr. Richard kan ikke ægte sin Myndling, førend hans Broder er ankommen. Her er nu ikke Spørgsmaal om andet, end at overtale min Herre til at give Greven Amazonen forinden; det er det, som vi maae tænke paa.

Mad. Argante.

Den Uerkiendtlige! at man skal nøde ham til at blive lykkelig mod hans Villie! See engang paa mig, Damis; tusende andre Koner, som ere mindre takkelige, end jeg, og som har seet mig vore op, givte sig dagligdags med unge Mennesker. Kom og gaae med, Da-

Den bedr. Form.

E

mis!

mis! saa vil jeg gaae hen og hente hans skriftlige Lovte. Og du, husk paa, at du har lovet at bringe min Trosløse igien i mine Lænker.

Merlin.

Oh ja, dog! — — Et! der kommer min Herre: det er nødvendigt, at jeg taler med ham, for at stemme hans Gemyt. Gaae nu bort, og lad Frøken Emilie være belavet paa at komme ud fra Deres, naar jeg hoster.

Scene 2.

Richard. Merlin.

Richard.

Merlin! alting gaaer, som jeg har ønsket det; Emilie har ladet mig forstaae, at jeg skal erholde hendes Haand, naar hun ikke meer kan haabe at faae Damis.

Merlin. (sagte.)

Hun har fulgt mine Raad.

Richard.

Min Broder kommer hid om tre Dage; saa undersæt vi min Myndling om alt det, som gaaer for sig her, og den fjerde Dag holde vi et dobbelt Bryllup.

Merlin. (sagte.)

Saa sagte! det var ikke saa min Meening — — (høit.) Er det just nødvendigt at oppebie Deres Hr. Broder?

Richard.

Tilforlæbelig. Jeg har mine gode Aarsager, hvorefter jeg gjør meget af ham.

Merlin.

Merlin.

J saa Fald frygter jeg for Deres Kiærlighed.

Richard.

Hvorfor det?

Merlin.

J fire Dage kan en uformodentlig Hændelse opdage Deres Myndling alt det, som vi ønske at skjule for hende. J fire Dage kunde Greven, som just ikke tog Hortense, naar han kunde saa Emilie, indsee den Daarlighed, han begaaer, at forlade et sindigt, klogt og forstandigt Fruentimmer, som han er elsket af, for at forbinde sig med en Galning, som ikke elsker ham.

Richard.

Elsker Hortense ikke Damis?

Merlin.

Nei; og jeg kan sige Dem endnu meere: (fortrolig.) jeg troer hun er forgabet i Dem.

Richard.

Saa? Det er meget uhyggeligt for mig, at jeg indtager de Fruentimre, som jeg ikke bryder mig om, og mishager det eeneste, som jeg ønskede at være elsket af.

Merlin.

Ja! Hvad skal man sige? Det er af det Slags Vanheld, som altid møde een i Kiærlighedsager, og Deres troe Merlin er ikke roelig, førend Greven er givet med Amazonen.

Richard.

Ja, jeg føler heel vel, at der da siden ikke er noget at frygte for.

E 2

Merlin.

Merlin.

Det er ganske vist; det er det, som saa ivrig lader mig ønske, at Sagen var afgjort.

Richard.

Jeg skal tænke paa et Middel, for at bringe alt det i Rigtighed.

Merlin. (sagte.)

Oh! vi skal i en Hast lade dig finde et. (høstet.)

Richard.

Der kommer Hertense! Dersom hun ikke saae saa flygtig ud, og dersom jeg ikke havde seet Emilie i hendes Kammer, saa skulde jeg snart troe, at det var hende i en anden Dragt.

Merlin.

Enhver anden, end De, skulde let lade sig bedrage. (sagte til Emilie, som kommer ud fra Mad. Argante, iført en Amazon-Dragt.) Snak ham noget for, men gesvinde, og brav om Kiærlighed.

Scene 3.

Merlin, Richard, Emilie.

Emilie.

Ei! saa god Dag, min Hr. Richard; det er et heelt Seculum, at jeg ikke har havt den Fornøjelse at see Dem. De er endnu stedse vel ved Magt; Sundheden skaaer ret malet paa Deres Kinder; De seer saa vel ud, saa vel ud, at — —

Richard.

Og De er ogsaa altid den samme, lystig og munter.

Emilie.

Emilie.

Hvorledes befinder Emilie sig? Tillad, at jeg iiler
i hendes Arme. Jeg troer jeg døer af Begierlighed
efter at see hende.

Richard.

(holder hende tilbage.)

Hun har Hovedpine, hun sover.

Emilie.

Det dræber mig! det er ret en god Pige; jeg elsker
hende som mig selv, uagter at vi ikke ligne hinanden
i Charakteren.

Richard.

Ja det er sandt nok, hun har intet af Deres
Munterhed.

Emilie.

Desto verre for hende. Tillad mig, at et flygtigt
Bæsen klæder et smukt Fruentimmer vel! Hendes
Ansigt, hendes Mine, alle hendes Træk oplives meer
derved. Hun giver Indtryk, hun fornøier, hun foretryl-
ler, hun indtager alles Hjertter.

Richard. (leende.)

Ja, ja, et flygtigt Bæsen klæder vel. Og De er
et Mønster.

Emilie.

Nei virkelig? De indtager mig. (med halv Stemme.)
Turde jeg kun sige Dem, hvad mit Hjerte føler. Ak!

Richard. (sagte.)

Ha, ha! Skulde Merlin have giættet det.

Emilie.

(Stedse med halv Stemme.)

Hvorfor maae man ikke tilstaae en Ting, som man ikke længe kan dølge? Et Ord, et Suk, et Diekast, en Smil, en lille Forbittrelse eller Særhed, alt forraader tidlig eller sildig den meest skulte Dmhed. Den Kiærlighed, som er grundet paa Hoiagtelse, kan man altid være bekiendt.

Richard. (sagte.)

Merlin! Du har sagt alt for sandt. Nu skal du see hun kommer med Kiærlighedserklæringen.

Merlin. (sagte.)

Lad Dem ikke forføre.

Richard.

Jeg kiender hende alt for vel.

Emilie.

De finder mig altsaa indtagende. Denne forbindelige Compliment fortjener een igien. (med Dmhed.) De vil opfolde mine sødeste Ønsker, dersom De, ved at overlade Emilie til Dams, vilde give Hortense Deres Haand.

Richard.

Frøken! De tilbyder mig Deres Haand — — Al! Emilie, hvorfor gjør du ikke det samme?

Emilie.

Er det ikke det selvsamme? Jeg ligner hende. Dersom vores Charakteer er forskiellig, saa ønsker jeg Dem til Lykke. Deres prægtige Levemaade og mit muntre Sind vil lokke alle skikkelige Folk til vort Huus, og gjøre det til et Sæde for alle muelige Forlystelser.

Richard.

Richard.

Jeg finder, at jeg ikke har de fornødne Gaver for at figurere med Dem i saa glimrende en Cirkel.

Emilie.

Lad det ikke foruroelige Dem. Jeg skal beværte vore Gæster paa det allerbeste — saaledes — at enhver skal finde sig fornøiet.

Merlin.

(Sagte til Richard.

Hvad synes Dem om dette?

Richard. (Sagte.)

Jeg vilde heller døe, end ægte hende — — Frøken, jeg har en alt for borgerlig Smag, og jeg foretrakker et stille og roeligt Liv for den store Verdens Støi og Allarm.

Emilie.

Der er endnu et Middel, som kan tilfredsstille os begge. De kan giøre Gæstebud for alvorlige og ærbare Folk — ja endogsaa for Lærde. Jeg vil lade mig see der et Dieblis i min Pudder-Mantel, eller jeg lader mig aldeles ikke see der, isald De ikke finder det for godt. Derimod vil jeg paa min Side give Aftens-Maaltider for behagelige og muntre Kvinder, som veed paa en artig Maade at fortælle, hvad Nytt der passerer i Byen; og til elskværdige Fruentimmere, som fortælle mig deres bedste Benindes Tildragelser; og saa kan De gierne undersøge sig for, at være i vores Selskab.

Merlin. (gravitetisk.)

Saaledes er Moden.

Richard.

Den er latterlig, og jeg blæser af Moden.

Emilie.

Her er da en anden Indretning. Et smukt Fruens timmer kan ikke med Anstændighed altid gaae paa Ball, paa Comoedie, eller lade sig see paa de offentlige Spadseergange heele Aaret igiennem. Man vænnes for meget til at see hende; det er viiseligt at forsvinde paa nogen Tid, for siden at komme frem igien med desstørre Glæde. I sex Maaneder lader jeg mig regiere af den store Verdens Støi; den øvrige Tid af Aaret (i en Schæffer-Tone.) ville vi tilbringe i denne Ensomhed, hvor jeg skal være Phyllis, og De skal være min elskelige Thyrsis.

Richard. (sagte.)

Atter en nye Galtskab.

Emilie.

Og da skulle vi nyde Landets Behageligheder, Nat-tergalen og Lærken skulle være vore Musikantere. Turtelduerne skulle ved deres Kurren lære os Kiærlighedens Godhed; Hyrder og Hørdinder skulle blande sig i Dandse, og vi to skal sidde ganske Fiodesløs paa en Trone af Græstørv, som er emailleteret med tusende forskellige Slags Blomster, og see, hvorledes heele Naturen høitideligholder vores Hjerters Gud.

Richard. (til Merlin.)

Hun er gal, der er ingen Tvivl om.

Merlin.

Ja noget saa nær.

Richard.

Richard.

Kroen! jeg holder hverken af Dronninge: Jagter
eller Hyrdinde: Jagter.

Emilie.

De har kun at befale; jeg har besluttet at blive
en virkelig Proteus, for at behage Dem.

Richard.

Oh! jeg beder, gjør Dem ikke denne Uleilighed.

Emilie.

Hør enqaang, hvorledes jeg tænker. Mandfolkene
regieres af Ubestandighed. I Dag lade de sig indtage
af en Bruneets Munterhed, i Morgen faaer en Blon-
dine Fortrinet for hendes ligegyldige Væsen. Snart
indtager Coquette den Pænes Sted, saa den Roman-
se den naturlige Yndiges, saa igjen den Stolte den
Beskednes Sted. Nu vel, har jeg sagt til mig selv,
du maae træde i adskillige Fruentimmeres Fodspor, som
ere af dit Bekjendtskab, og saa ofte forandre Sind og
Charakteer, ja endogsaa Taille og Skabning, at din Mand
endogsaa kan smage Ubestandigheds Behagelighed i Op-
rigtigheds Varm.

Merlin.

(sagte til Richard)

Bevare os! hvilket Fruentimmer.

Richard.

Deres store Godhed smigrer mig meget; men jeg
er for gammel.

Emilie.

Desto bedre! saa vil jeg ikke have Aarsag at frugte for
tusende Daarligheder, som unge Mandfolk i Almindelighed
begaae.

Richard.

Jeg har Podagra.

Emilie.

Desto bedre! saa kan jeg faae den Fornsielse at overtøye Dem om min Omhed, ved min Omhyggelighed.

Richard. (sagte.)

Jeg er færdig at blive gal. (høit.) Jeg er knars vurren, jeg er melankolsk.

Emilie.

Destobedre! det er smigrende at fornøje det, som er Hiemeedet for eens Kiærlighed; jeg skal lee saa meget, at De skal være nødt til at lee med.

Richard.

Nei! det er alt for galt — jeg vil hverken lee, eller see nogen lee. Kan De endnu sige destobedre?

Emilie.

Oh ja, destobedre: De alvorlige Mandfolk elste med større Omhed, end andre; Kiærlighed er en vigtig Sag for dem.

Merlin. (til Emilie.)

Giv sig ikke tabt.

Richard.

Hvilken Plage-Mand!

Emilie.

De vil være grusom? Ha! hvilket Fiask. Naar! saa kys da min Haand, lille Utafnemmelige.

Richard.

Nei! det er alt for galt, nu maae jeg bryde overtøyet. Trofen! De tvinger mig til at sige Dem, at jeg ikke kan elste Dem.

Emilie.

Emilie.

Himmel! hvilken Fornærmelse! frugt for min Stolt-
hed og min fornærmede Kiærlighed. Jeg seer, hvad De
har i Sinde, og jeg seer ogsaa, hvorledes jeg skal hæve
mig. Jeg skal give Greven Afslag; og min Søster,
som stedse haaber at faae ham tilbage, skal begegne Dem
med samme Foragt, som De i Dag har vist imod mig.

Merlin.

Aht! ahie! De er forløren, dersom hun bliver ved
sit Forsæt.

Richard.

Froken! dersom De ikke ægter Greven, saa giver
jeg aldrig mit Samtykke til noget af de Tilbud, som
siden kan gøres Dem, og De skal gaae i Klosteret
igien.

Emilie.

Ah! jeg er dog en Toffe. Ung, elskværdig og
deilig, som man siger, at jeg er; og jeg skulde attraae
en saadan Erobring! Det er bestuttet; Forbittrelsen fører
mig tilbage til Fornuften. Jeg skal elske Greven, og
jeg skal studere saa stærk paa at gjøre ham lykkelig, at
De skal misunde ham hans Skiebne. See nu, hvor
nøget De taber; De vil angre mit Tab.

Richard.

Tad saa være; tænk kun paa at hæve Dem.

Scene 4.

Scene 4.

Damis. Richard. Merlin. Emilie. (som
gaaer Greven imøde.) Mad. Argante.

Richard.

(sagte til Merlin.)

Derfom jeg opsætter hendes Givtermaal, saa kan
hun vel faae et galt Indfald igien. Jeg vil, som en
snedig Mand, føre mig dette Dieblif af hendes Fortvov-
else til Nytte.

Merlin.

Ypperligt, fortreffigt! See engang, hvorledes han,
for at hæve sig over Dem, gaaer Greven kjærlig imøde.

Richard.

Det glæder mig ret hiertelig. Han troer, at hun
virkelig elsker ham. Jeg vil lade, som jeg er den, der
lider meest ved denne Kiærlighed. Jeg vil stille mig
an som en Toffe, som en Giente.

Merlin.

Aldrig bedre, det er just Deres Rolle.

Richard.

Løb hen paa Posthuset, og see om der ere Breve
til mig.

Merlin.

Jeg skal galopere; og jeg troer desuden, at jeg
ifke meere er nødvendig her.

(gaaer.)

Scene 5.

Scene 5.

Damis. Mad. Argante. Richard. Emilie.

Emilie.

(i en spotst Zone.)

Kom, Damis, og tak Herren! Det er ham, som opmuntrer mig til at give min Kærlighed nye Størke. Han har i dette Dieblis givet mig at forstaae, at hans største Fornøielse er, snart at kunne foreene os to.

Damis.

Skulde det være sandt, min Herre? og skal jeg have Dem at takke for min Lykke?

Richard.

O ja! J synes ret at være skabte for hinanden.

Mad. Argante. (sagte.)

See engang, om den Uerkiendelige taler til mig.

Damis.

De vil maaskee beskylde mig for Ubestandighed.

Richard.

Aldeles ikke; Frøkenen ligner Emilie i alle Ting, og hvorfor skulde hun da ikke opvække de samme Følelser hos Dem. Jeg giver mit Samtykke dertil, men med det Forord, at Madam Argante ikke skal sætte sig imod mit Givtermaal.

Mad. Argante.

Erolose! jeg er en Vold for jeres Nykker. Hvilet Vanheld er Skyld i, at J ingen Yndighed finder hos mig?

Richard.

Richard.

Naa, naa! lad os tale sammen uden at blive hidstige.

Mad. Argante.

Ja jeg bør undertrykke min Kierlighed, som ikke meer rører Dem. Frygt ikke meer for kiarlige Vebredder fra min Side. Ustadiqe Hierte, der har De Deres Priwtlige Lovte.

Richard. (meget glad.)

Ah! giv hid, jeg tager imod det, og river det i Stykker med Fornøielse. Jeg maae tilstaae Dem, at jeg stedse frygtede for een eller anden Streeg. Fornøjer unge Elskende, jeg skal foreene jer i Dag.

Damis.

O hvilken Lykke!

Emille.

I er overvætted fornøiet!

Mad. Argante. (sagte.)

Hr. Richard, Hr. Richard, I skal blive tvungen til, at tage mine Vænter paa igien; og saa — Taalmodighed, Taalmodighed.

Scene 6.

De Forrige. Merlin.

Merlin.

Herre! Her er et Brev.

Richard.

Giv hid; det kan være magtpaaaliggende — —
gaanske rigtig — — Tillyad (han læser sagte.)

Damis.

Damis.

(til Merlin, imedens Richard læser.)

Åh! min kiære Merlin, alting er gaaet efter Ønske.

Emilie.

Jeg har dig min Lykke at takke.

Mad. Argante.

Jeg skal have dig i Erindring.

Merlin.

Øys! vi maae vogte os for, at han ikke seer os tale sammen. Jeg springer hen til Marton, for at underrette hende om Deres Lykke.

Scene 7.

Damis. Emilie. Mad. Argante. Richard.

Richard.

(efter at have læst.)

Saa! du kunde aldrig gjøre mig større Fornøjelse. Froken, De har syntes at længes efter at omfavne Deres Søster. Deres Ønske skal nu blive opfyldt.

Emilie. (forundret.)

Hvorledes!

Richard.

Hør, hvad min Broder skriver. (læser høit.)

„Betydelige Forretninger gjøre min Nærvæ-
 „relse nødvendig i Kjøbenhavn. Jeg vil der-
 „for ikke længer misbruge din Høflighed;
 „gibt dig med din Myndling, jeg ventet
 „med Længsel at høre denne Tidende — —

Emilie.

Emilie.

O Himmel!

Richard.

Vi ville i Aften slutte et dobbelt Væsteskab. Jeg gaaer nu ud i Byen, for at gjøre de fornødne Anstalter; og naar jeg kommer tilbage, saa vil vi samle os allesammen, og ikke tænke uden paa Glæde. (gaaer.)

Scene 8.

Mad. Argante. Emilie. Damis.

Damis.

Al! hørte Emilie, hvad skal der nu blive af?

Emilie.

Jeg er næsten fortvivlet, han vil komme under Veir med alting.

Mad. Argante.

Jeg er rasende! Nu er mit Giftermaal endnu uvissere, end nogen Tid. Richards skriftlige Løfte var mit eneste Baaben — Jeg synes at blive et Bedragerie vaer af Merlin. Den lumpne Karl har været eenig med hans Herre, for at spille mig det af Hænderne.

Damis.

Dersom jeg kunde troe det, saa skulde den Ulykkes Fugl dyrt betale den Sorg, som han forarsager os.

Scene 9.

Scene 9.

De Forrige. Merlin. Marton.

Merlin.

(førende Marton frem med en triumpherende Mine.)

Kom, min kiære Marton! vær Vidne til min Seier; og De! (til Damis og Emilie.) læg nu Deres Erkiendlighed ret for Dagen. Hr. Richard er Dem nu ikke meer i Veien.

Damis.

Er du der, Strik?

Emilie.

Ulykkens Fugl! hvad har du gjort?

Mad. Argante.

Han bør hænges.

Marton.

Mig synes denne Modtagelse ikke er for glimrende.

Merlin.

Mig synes det selv — — Men det er uden Tvivl Spøg?

Damis.

Spøg! Ah! Bedrager! — Er Du nu fornøiet? Din Herre er nu ved din Hielp kommen i en sikker Besiddelse af det skriftlige Løfte, som han havde gjort Madam Argante. Nu siger han, at han vil forskaffe Frøkenen den Fornøielse, at omfavne sin Søster, og i Aften gjøre et dobbelt Brøllup.

Merlin.

Skulde det vel være sandt, hvad De der siger? Hvad Dævelen driver ham til, at sadle om igjen?

Den bedr. Form.

D

Emilie.

Emilie.

Brevet, som du bragde ham, var fra hans Broder, som fritager ham for at bide efter ham, og skynder paa, at han skal ægte mig med det snarest.

Merlin.

Paa den Maade er alting forloren. Sandt er det: De kan spille Hortenses og Emilies Rolle verelviis; men De kan ikke tillige ægte Deres Formynders og Greven.

Damis.

Han narres endnu, efter at have bedraget os paa den forfærdeligste Maade.

Merlin.

Saa sagte, om De behager, fornærm ikke min Nedelighed. Dersom jeg havde været eenig med Herr Richard, saa vidste han, at Hortense er i Klosteret, og saa havde han ikke talt om at gjøre dobbelt Drællup.

Mad. Argante.

Men hvorfor berøve mig det skriftlige Løfte, som i det mindste kunde have tient os til at gjøre Hr. Richard bange, eller ogsaa at forhale Tiden?

Merlin.

Jeg troede, at gjøre det ret got.

Damis.

Her kiender man de Trædske! de blande sig i alting, de forvirre alting, og siden, saa forlade de os. Dersom du ikke gjør dette got igien, saa — —

(trækker Kaarden.)

Marion.

Marion.

(holder ham tilbage.)

Far i Mag! Husk paa, at han skal være min Mand.

Merlin.

Hold paa ham Marion! Døden er det, som jeg hader meest.

Damis.

Du skal døe for min Haand, dersom du ikke drager os ud af den Afsgrund, som du har styrket os i.

Merlin.

Giv mig i det mindste Tid til at betænke mig.

Damis.

Betænk dig, men strax paa Stedet, eller ogsaa — —

Merlin.

Wie lidt! — (sagte.) Gid jeg var langt herfra! — (høit.) Grille — ja — det er ikke saa galt — jeg har ham — — Nødvendigheden har indskudt mig et Puds, som skal redde mig.

Emilie.

Hvor vil jeg ikke være Dig forbunden!

Merlin.

Det vil maaskee ikke staae Dem an i Førstningen; men naar man vil betragte min Forsætning, saa maae man tilstaae, at jeg ikke kan gribe til andet.

Damis.

Nu, ja! alting er tilladt i betrængte Omstændigheder.

Merlin.

Det glæder mig, at De tænker saaledes. Er Madam men af samme Meening?

Mad. Argante.

J min Fortvivlelse er jeg fornøiet med alt, hvad du griber til.

Merlin.

Det gaaer herligt — — Skul for det første dette Staal, hvis blotte Syn forfærdet mig — — Altsaa, det eneste og bedste Middel, som er tilovers for mig, det er at — — at smøre mine Støvler.

(han løber.)

Scene 10.

Damis. Mad. Argante. Emilie. Marton.

Damis.

(forsølger ham.)

Troe ikke at undflye min Havn. —

Mad. Argante. (gaaer.)

Jeg skal lade ham slaas ihjel. Jeg iler, for at hidse alle mine Folk op imod ham.

Marton.

(holder paa Damis.)

De har forskrækket ham. Men hør, han velsker mig, og jeg skal overtale ham til at tiene Dem endnu engang. Frosen, gaae ind til Deres Tante, for at tage denne Dragt af, og gaae saa hurtig ind i Deres Kammer.

Emilie. (gaaer.)

Har der nogen Tid været to saa ulykkelige Elskere?

Damis.

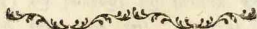
 Damis.

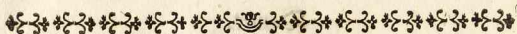
Jeg tager imod det Haab, som du giver mig. Du
 kiender Emilie; berønk min Fortvivlelse, isald jeg mister
 hende. Lov Merlin alting.

Marion.

Vær De kun roelig. Naar man er gavmild, og
 naar man har et smukt Fruentimmer i Spillet med
 sig, saa er der ingen Ting, man jo kan overvinde.

Ende paa den tredie Act.

Fjerde Act.

Scene 1.

Jørgen. (allene.)

(Kommer ud fra Richard, og seer sig tilbage.)

Det er, haarde Død, som man pleier at sige, tre Personer som tre Hoveder under een Hat; de har nogget bag Øret. Men jeg vil skjule mig bag dette Træ, for at luure paa dem. Ah! hvilken Lykke! dersom jeg kunde bevise, at denne Merlin, som man gjør meer af, end af mia, haver Ræven bag Øret; saa kunde jeg dog gjøre saa meget, at han ikke meer agter vores Herre! — Tys! — (han skjuler sig.)

Scene 2.

Emilie. Merlin. Marton (kommer ud fra Mad.
Argante.) Jørgen (skult.)

Emilie.

Min Skiebne staar i dine Hænder.

Merlin.

Hvad skal jeg gjøre? — Jeg pønser frem og tilbage, og — —

Marton.

Vil du forlade to saa smukke Elskende? (sagte.) og to saa Gavnfulde?

Merlin.

Ah!

Emilie.

Emilie.

For at gjøre dig meer deeltagende i min Skiebne, saa vil jeg forære dig denne Ring.

Merlin.

Marton, undersøg, hvad Bending vi kan give denne Sag. Diamanter pleie desuden at gjøre stor Virkning paa Fruentimmernes Indbildningskraft.

Marton.

Man giver dig Ringen; det er altsaa din Sag at være erkiendelig.

Merlin.

Jeg veed ikke selv, hvorledes jeg skal fortjene den — Jeg vil pønse derpaa. Frøken, gaar ind til Deres, og vær belavet paa, hvert Dieblisk at iføre sig Deres Søsters Dragt, og paatage sig hendes Bæsen, paa det at Hr. Richard kan tage feil, og give Dem til Greven, i den Tanke, at give ham Hortense. I hvad jeg endogsaa udfinder for et Middel, saa maae vi dog bringe det derhen.

Fergen.

(fornøiet og med halv Stemme.)

Got! jeg har hørt alting; og jeg løber nu gesvindt hen til vor Husbonde, for at fortælle ham det altsammen.

(gaaer.)

Scene 3.

Emilie. Merlin. Marton.

(Staae, som om de alle tre vare blevne til Scenen.)

Marton.

Merlin! —

Merlin.

Marton! —

Emilie.

Alting er forloren!

Merlin.

Jeg seer det nok.

Emilie.

Der er intet Haab meere!

Merlin.

Ja, alting er røbet; vi har ikke forglemt nogen Ting.

Emilie.

Nu gaar Jørgen hen til Hr. Richard, og siger ham, under hvilken Forklædning jeg haaber at bedrage ham.

Merlin.

Jeg troer Fanden har sin Finger i Spillet med.

Marton.

Frisk, Merlin, du maae ikke give dig tabt; en nye Fare bør give dig et nyt Mod.

Emilie.

Forsøg det endnu eensgang, jeg besværer dig!

Merlin.

Marton, vær du mit Genie, opliv min Indbildningskraft.

Marton.

Det vil jeg gjerne.

Merlin.

Lykken maae gjerne see til mig med Fievel Dine, jeg trodser hende, naar kun Du vil see venlig til mig.

Marton.

Lad see; hvad læser du i mine Dine?

Merlin.

Merlin.

Mange Ting. Ah hvor de ere veltalende! — —

Hør: kiender Hr. Richard Hortensens Haand?

Marton.

Nei.

Merlin.

Ikke heller din?

Marton.

Endnu meget mindre.

Merlin.

Vivat! Et Brev er Mærke i dette Onde, og et Brev skal ogsaa gjøre det got igien.

Emilie.

Men naar Forklædningen røbes, gjør det da ingen Skade?

Merlin.

Evertimod, jeg skal dreie alting til vores Fordeel.

Emilie.

Ah! nu kommer jeg mig igien.

Marton.

Lad os høre Dit adle Paasund.

Merlin.

Gierne. Men der seer jeg Hr. Richard og Jørgen.

Emilie.

O Himmel!

(Richard og Jørgen staae bag i Fonden af Theatret og høre paa dem.)

Merlin.

Bliv ikke bange.

D 5

Marton.

Marion.

Han seer paa os.

Merlin.

Det er mig kjær. Lad, Marion, og skriv om trent saaledes: — (han hvister hende i Øret.)

Marion. (gaaer.)

Jeg forstaaer dig.

Merlin. (til Emilie.)

Og vi, Frøken, lad os blive her lit, for at give Marion Tid til at gjøre det, som jeg har sagt hende, og for ogsaa at give Hr. Richard Tid til at see, at vi ere i god Forstaaelse med hinanden. Overalt er det meget nødvendigt, at han seer Dem gaae ind til Deres — — han kommer nærmere. Bed mig ganske høit, at være Dem til Tjeneste.

Emilie. (høit.)

Min kiære Merlin, kan jeg slaae min Liid til dig?

Merlin. (meget høit.)

Tviol ikke derpaa, Frøken! Lad os gaae ind, og vær De belavet paa Deres Forklædning; jeg vil tiene Dem, siden jeg har lovet det. Imellem os saar, Hr. Richard er et got Stykke Karl, som jeg tager ved Næsen.

(han gaaer med Emilie.)

Scene 4.

Richard. Jørgen.

Jørgen. (forbøiet.)

Nu vel, for tusend Pokker! nu har I jo hørt og seet, at jeg har sagt Sandhed, og at Jeres Potte og Pande er en Bedrager.

Richard.

Richard.

Hvem skulde have troet det?

Jørgen.

(med en ærlig Mine.)

Hør, min fiære Hr. Richard, jeg er meget glad over, at have gjort Hinder i, at man ikke spiller jer et sælt Puds — Jeg glæder mig saa i Hjertet — det er mig saadan en Fornøielse — Seer I — den Fornøielse, at gjøre vel imod got Folk, er ligesaa stor, som om man gjorde vel imod sig selv.

Richard.

Hvordan har han kunnet faae mig saaledes til at lebe med Liimstangen, jeg, som er saa god en Physiognomist.

Jørgen.

Pyt! jeg er en bedre Philosophist, end I. Jeg har altid sagt, at han var en Spidsbub, og nu maae I selv sande mine Ord, at jeg har glettet ret.

Richard.

Jeg vil gaae hen, at faae fat paa ham. Jeg skal gjøre ham ganske forvirret, du skal see — hvilken en smuk Støi jeg skal gjøre.

Jørgen.

Hvad Kanden hjælper jeres Støi til? Jag ham uden videre Tøven paa Vorten. Dersom han kommer jer i Tale, saa binder han jer igien noget paa Vermet.

Richard.

Det trodser jeg ham — — Han troede ikke for, at jeg var ham saa nær; har han ikke nylig selv stads sættet sit Bedragerie?

Jørgen.

Jørgen.

Alt det hjælper intet; de største Skielmer ere de,
som vide at synes de mindste.

Merlin. (kommer frem.)

Uden at fryde, saa troer jeg, det er om mig han taler.

Jørgen.

Han overtaler jer, gid jeg aldrig være ærlig, til
at troe, at han tiener jer trolig. Jeg raader jer —

Richard.

Er du nu der igien med dine Raad. Hold Muns
den — — Jeg er ikke den, som lader sig narre.

Scene 6.

Richard. Jørgen. Merlin.

Merlin. (sagte.)

Det kommer paa en Prøve an. (høit.) Oh! min
Herre! jeg finder Dem meget beleilig, for at underrette
Dem om et Puds, som man vil spille Dem.

Richard.

Hola! Mesterkielm!

Merlin.

Hvorfor er De vred paa Jørgen? Det er ret
et got Stofke Karl. Men lad os tale om mig; hvor
megen Tak vil De ikke komme til at skyld mig, og
hvor vil De ikke belønne mig.

Richard.

Bedrager! Forræder! Nedrige!

Merlin.

Merlin.

(vender sig om, for at see, hvem Richard taler til.)

Hvem bærer De med alle disse smukke Titler? Er det mig, som nylig har gjort Dem en udmærket Tjeneste?

Richard. (ironisk.)

Jeg kender dig bedre, at jeg skulde begegne dig saa flet. Merlin er en ivrig Tjener — —

Merlin.

Oh! min Herre — — det er sandt.

Richard.

Lad os engang høre den udmærkede Tjeneste, som du nylig har gjort mig.

Merlin.

Her er for det første en Ring, som Emilie har givet mig, for at overtale mig til at bedrage Dem. Jeg tog imod den, for desto bedre at kunne skule mit Spil; der har De den. Siden De dog skal ægte Deres Myndling, saa hører alle hendes Kleinodier Dem til.

Richard. (sagte.)

J Sandhed! dette begynder at overtyde mig om, at han kan være et ærligt Menneske. Lad os engang see.

Jergen.

Ja, lad os engang see, hvorledes han vil redde sig ud af alt dette.

Merlin.

Jeg er en Tjener, som ikke lader sig bestikke.

Richard.

Richard.

Lad os høre, hvad det er for et Puds, som de vil spille mig.

Merlin.

De veed, at Emilie vil bedrage Dem?

Richard.

Ja.

Merlin.

De veed ogsaa, at Hortense vil ægte Dem?

Richard.

O ja!

Merlin.

De veed, at naar Fruentimmerne har besluttet en Ting — —

Richard.

Oh! saa sig mig det, som jeg ikke veed, og ikke det, som jeg veed.

Merlin.

Vær først saa god og sig mig, om det er sandt, at De har besluttet at gifte begge Søsterne, for paa reengang at gjøre et dobbelt Bryllup?

Richard.

Ja, og det paa Stedet. Min Broder har fri taget mig fra at bide efter ham.

Merlin.

Oh! hvor de listige Qvinder ikke veed paa en behændig Maade at tage Leiligheden i agt. For at kunne dømme derom, saa læs dette Brev, som Hortense i Deres Fraværelse har fastet ind af hendes Søsters Vindue.

Richard.

Richard.

Lad see, giv hid. (læser.)

„Man vil give mig med Greven, jeg vil heller

„give den gamle Richard min Haand, i det

„Haab, snart at blive Enke. (bryder af.)

Jeg har altsaa hendes ædle Pangsels efter at begrave en Mand at takke for de Galskaber, som hun har sagt mig.

Merlin.

De har giettet det ved første Diekast; det er just hendes Ambition.

Richard.

Den er roesværdig.

Merlin.

Den er i det mindste meget i Mode.

Richard. (læser.)

„Saa snart vi kan komme sammen, saa

„maa vi bytte Klæder, og saaledes efter:

„abe den eene den anden, indtil vi ved

„vores Lighed har bedraget vor Formyn-

„der, og han har givet dig til din Elsker,

„og siden ægtet mig. Farvel!

(sagte.) Der har vi den Forklædning, som den Døsmer, Jørgen, har talt til mig om. Lad os see det an til Enden. Forsigtighed og Eftertanke, min gode Richard.

Jørgen. (sagte.)

Han løber bittermen lige i Snaren.

Merlin. —

(Hindrer Richard fra at tale med Jørgen.)

Emilie har bedet mig at læse dette Brev, for at faae mig til at være hende behjælpelig i at faae en hemmelig

melig Sammenkomst med hendes Søster. Jeg afflog det, men hun forfulgte mig med denne Ring. Da jeg saa hendes urnagelige Forsæt, saa lod jeg, som jeg vilde tjene hende. Hun kunde ellers have taget sin Tilflugt til en mindre troe Tiener, end jeg, til Jørgen for Exempel.

Jørgen.

Naar, den var god! Det er mig, som er en Bedrager, og ham, som er en ærlig Karl.

Richard.

Ringen kunde maaskee have fristet ham. Han stob paa Luur i det Dieblis, da du sagde til Emilie, at hun skulde belave sig paa Forklædningen. Han har forstaaet det galt, og kom løbende til mig som et forstyrret Menneske, og fortalte mig det baade paa langs og paa tværs, han gjorde mig saadan en Sammenblanding — —

Merlin.

De sætter mig i Forundring.

Jørgen.

Hvordan! Troer De, at — —

Richard.

Jeg beundrer ret, hvorledes en Taabe kan give alting en ubehagelig Vending! Efter hans Beretning, saa var du en Skielm.

Merlin.

Hvem? jeg? — saa har han hørt meget forkeert.

Jørgen.

Donner und Bliz, hvilken Hykler! — — her dog — —

Merlin.

Merlin.

(falder ham indi Tøsen.)

Jørgen har havt flette Tanker om mig — —
 Men det er det samme; hans Naade at gaae frem paa,
 viser hans Gver for sit Herksab. Tillad, at jeg omfavner
 ham. Jeg følger saadan en Hsiagtelse for troe Tienere —
 saadan een — —

Jørgen.

Au! har qvæler mig.

Merlin.

Det er af bare Kiærlighed.

Jørgen. (sagte.)

Min Marværelse er ham til Hinder; han vil med
 Careller tvinge mig til at gaae min Raas. Men om
 jeg nu ogsaa skulde krævere, saa gior jeg det dog ikke.

Merlin. (sagte.)

Den Rakker! jeg troer han er groet fast der han
 staaer.

Richard.

Merlin! her er Ringen — jeg giver dig den ikke,
 men laaner dig den kun; thi den kan være dig til
 Nytte, du skal nok blive fornøiet. Man kan ikke betale
 gode Tienester for vel.

Merlin.

Herre! — det er ikke værd at tale om.

Richard.

Nu da, Merlin, nu er det et Spørrmaal, hvorledes
 vi skal afværge dette Stød, som de har tiltænkt mig.

Den bedr. Form.

E

Merlin.

Merlin.

Got, De spørger. Jeg kender Deres Klogskab: De veed alt for vel, at begge Sostrenes Sammenrodtelse ikke kan skade Dem noget, naar de ikke faae hinanden at see for Grevens Brøllup; og De undgaaer al Ligt, naar De bliver ved Deres første Forsæt. Oh! jeg forstaaer Dem.

Richard.

Det er sandt! den første Indskydelse hos forstandige Folk er dog altid den bedste. See, nu er det besluttet, jeg vil blive ved mit første Forsæt.

(hangior nogle Skridt, for at gaae.)

Merlin. (sagte.)

Himlen see Tak, at vi ere slupne ud af en stor Labyrinth!

Jørgen. (sagte.)

Jeg er vis paa, vor Høiebond, den stakkels Dier vel, render med Hovedet lige ind i Falden, siden at Merlin er saa glad.

Merlin. (saatte.)

Den Slubbert søger at udforske mig.

Richard.

(kommer tilbage.)

Wie — — jeg har betænkt mig — Ja, jeg faaer et Judsald, som endnu er meget bedre.

Merlin. (sagte.)

Ei! alle disse Judsald dræbe mig.

Richard.

Langt fra, at opsætte min Lykke, saa vil jeg nu strax begynde den med at ægte min Wyndling.

Merlin.

Merlin. (sagte.)

Vi ere døde, og begravne!

Richard.

Jeg seer denne Bestutning sætter dig i Forundring.
Koster du den ikke?

Merlin.

Overmaade meget! — Men, ifølge det, som De har sagt til Emilie, saa bekvemmer hun sig aldrig til at give Dem sin Haand, medmindre at Greven er givet med en anden, eller ogsaa nær ved at blive det.

Richard.

Men ægter han ikke Hortense?

Merlin.

Got nok. Men Emilie kan stedse smigre sig med at der bliver intet af.

Richard.

Jeg finder i dette Dieblik paa et Middel, for at overtøye hende om det Modsatte, og med det samme at foreene min Uraalmodighed med min Sikkerhed.

Merlin.

Men, Herre! — Deres første Forsæt var saa got, hvorfor forandre det? De giver mig ganske angst.

Richard.

Vær du kun roelig. Saasnart at Notarius kommer med sin Fuldmægtig, saa lader jeg kalde paa begge Søstrene, den ene kommer ud af den Dør, og den anden med Daimis af denne. Jeg vil bestandig have dem i Rikkerten, og tvinge dem til at underskrive hver sin Contract.

Merlin.

(bestuøtset og sagte.)

Man maae bukke under for saa mange Tordenflag.

Jørgen. (sagte.)

Got! jeg seer grangivelig paa hans Philosophie, at vor Husbonds Indfald er got.

Richard.

Jeg givr mig en Høitid af, at see deres Forleghenhed, som har vildet bedrage mig, og at fornøie mig over dem. Ha, ha, ha!

Jørgen. (ondskabssfuld.)

Frisk, lystig og glad, Monsøer Merlin! det gaaer fortreffligt.

Merlin.

Ja, ja, jeg seer nok Scenen kan blive meget moersom.

Richard.

Oh! overmaade moersom; det kan nu ikke vare længe, inden jeg faaer den at see, eftersom man paa Diebliffet bringer mig begge Contracterne.

Merlin.

Paa Diebliffet?

Richard.

Ja. Jeg var ikke ude i Byen for andet, end at bestille dem. Vi behøve kun at skrive under. Men hold det hemmeligt; og saa skal Bedragerne blive bedragne. Forstaaer du det?

Merlin.

Bedre end nogen.

Richard.

Richard. (leende.)

Ha, ha! jeg skal ret fornøje mig. Men, hvor kommer det sig, at du ikke leer med?

Merlin.

Forlad mig det, jeg leer saa meget, som jeg ret kan.

Richard.

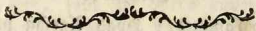
Følg med mig, Jørgen. Og du, bliv du her, for at lade mig vide, naar Notarius kommer.

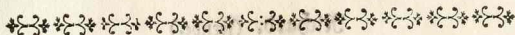
Scene 6.

Merlin. (allene.)

Hold inde! nei, bliv ved, grusomme Lykke! dig fattes intet, uden at tvinge mig til at lee af det grusomme Stød, som du giver mig! Borets Elskere ere forlorne, uden Redning; og for mig er der intet tilovers, uden at hænges mig — at hænges mig! — Nei, paa min Ære! der bliver intet af; aldrig har nogen Merlin hængt sig selv. Skielv, Hr. Richard! du skal blive Madam Argantes Mand. Jeg skal foreene Dams med hans kiære Emilie, og Vee over Jørgen!

Ende paa fjerde Act.

Femte Act.

(Det er Nat.)

Scene I.

Richard. Merlin.

Merlin.

Saa, hurtig, hurtig, Herre! kom ud. Jeg har gjort en Opdagelse af yderste Vigtighed.

Richard.

Nu da! Hvad vil du?

Merlin.

Vil — —

Richard.

Hvad for noget?

Merlin.

Føel paa min Kind, den kan stadfæste endeel af det, som jeg har at sige Dem.

Richard.

Nei, sig det selv.

Merlin.

Marion har, med sin bløde og blottede Haand, nylig givet mig et Dufin Orsagen.

Richard.

Den Uforsæmmede! Hvad Marsag har hun til, at beegne dig saaledes?

Merlin.

For den Omhyggelighed jeg havde, at flye Dem Hørens Brev.

Richard.

Richard.

Hvor har hun faaet at vide, at du, for at riene mig, bedrager Hortense og hendes Søster? Du sætter mig ret i Forundring.

Merlin.

Deres Forundring er langt fra endnu ikke saa stor, som den vil blive. O Eder! o Eder! Jørgen, det eneste Vidne til vores Samtale, den samme Jørgen, som jeg før omfavnede saa trygt, han er min Rival, og han søger at gjøre sig lækker paa min Bekostning; Det er ham, som har fortalt Marcon alting.

Richard.

Den Bedrager!

Merlin.

Oh! det er en lumpen Streeg — — Naar jeg saaledes seer Falskhed at regiere i Verden, saa er jeg i Sandhed færdig at flye til en Udørfen. De, min Herre! som har saadan Kundskab om Mennesker, tilstaae, at man finderielden Folk, som ere saa reedelige, som De og jeg.

Richard.

Nei sikkerlig ikke.

Merlin.

Og hvad der er verst, er, at Deres Gartner har dreven sin forliebte Uforsigtighed saa vidt, at han har robet de Midler, som De burde anvende, for at kuldaste Hortenses og Emilies Anslag.

Richard.

Den Gavyr — — jeg tør dog i det mindste smigre mig med, at de nu giver alt Haab op om at bedrage?

Merlin.

Nei tvertimod.

Richard.

Hvorledes, tvertimod?

Merlin.

Jo, Herre! jeg har mærket, at Marton og Emilie grunder det deiligste Haab paa Deres Anslag, i det de gjøre Regning paa, at Greven bliver nærværende, naar De skal skrive Contracten under.

Richard.

Du forstrækker mig. Jeg vilde give alting i Væden, for at faae at vide, hvad Haab de gjøre sig.

Merlin.

Sys! der kommer nogen, lad os høre.

Scene 2.

De Forrige. Merlin. Marton.

Marton.

Kom, Frøken! Sorgen har lovet mig at komme herhid, for at tale om Deres Sager, uden at være sat alot for at blive overrumplet af Hr. Richard, og for alting af Merlin, hans lumpne Fortrolige.

Merlin.

(Med halv Stemme til Richard.)

Hvor Skiebnen dog er os gunstig! Derfor De vil gaae ind, for at hindre Sorgen i at komme hid, saa kan jeg ved Mattens Hielp agere hans Person. Marton vil gjøre mig deelagtig i hendes Hemmelighed, og jeg skal siden fortælle Dem det altsammen.

Richard.

Richard.

Hvor du dog er eensfoldig! Er det ikke bedre, at du selv gaaer ind og holder Jørgen med Snak. Det er meere moersomt, at man gjør mig selv deelsagtig i det Forraderie, som de har sammenspunden imod mig.

Merlin.

Oh! hvor De har fortræffelige Indsald, som fædse sætte mig i Forundring.

Richard.

Jeg maae forandre mit Maal.

Merlin.

Det forstaaer sig. Tael sagte og lit. Jeg gaaer nu hen til Jørgen. (sagte til Emilie og Marton.) Jeg har bragt ham paa Afgrundens Pynt; kun eet Stød. (gaaer.)

Scene 3.

Richard. Emilie. Marton.

Marton.

Jeg hører nogen røre sig. Er det dig, Jørgen?

Richard.

(efteraber Jørgens Stemme.)

Der er jeg.

Marton.

Lad os gaae nærmere til ham! det er ham selv.

Richard. (sagte.)

Hvor hun løber lige i Snaren!

Marton.

Jeg beder dig for vor Kiærligheds Skyld, min kiære Jørgen! raad din Herre til, ikke at forandre sin Bestiutning.

Richard.

Hvorfor det?

Marton.

Indseer du ikke, at Uforsigtighed indfælder ham den, til Fordeel for os? Jeg ved, hvad Magt de første Indtryk have paa vore Hjærter. Hør, Damiis trodser ikke Emilie, uden fordi at han ikke kan saae hende at see. Saa snart seer han hende ikke, sænd han vil blive skamrød over hans Utrofskab, og iile til hendes Fødder, for at anholde om en Forladelse, som hun brænder efter at give ham.

Richard. (sagte.)

Saanren! det er meget mueligt — jeg skal nok sætte en Pind derfor.

Marton.

Jeg kan ikke bare mig for at lee, naar jeg tænker paa det Ansigt, som Deres Formynders vil gjøre; ha, ha, ha, ha! Spørg kun Sorgen, om han ikke vil see ganske løierlig ud.

Richard. (sagte.)

Hu! din Hundsdiavel!

Emilie.

Din Munterhed kan ikke sætte mit Sind i Roelighed. Hr. Richard, saa snue som han er, vil han ikke ligesaa vel som du kunde indsee, hvad Fare han løber ved en Sammenkomst med mig og Greven? Vil han ikke oppebie Notarius her, og underskrive Contracterne uden os, og siden sende dem paa een og samme Tid, den ene til min Søster, og den anden til mig, for at saae dem underskrevne? og vil han ikke, for at gjøre alt det til intet, som vi have for, bestandig have

diffe

disse to Dore i Sigte, som man siger, at han alt har gjort i Morges, da han treede, at jeg var hos min Søster.

Richard. (sagte.)

Det, hun der siger, har jeg ogsaa alt tænkt paa.

Marton.

Det er sandt; thi naar — —

Emilie.

Og saa, min kiære Marton, kan jeg ikke længer staae i Tvivl om, at min Søster i samme Øieblik bliver foreenet med Damiis. Det eneste Middel, jeg da har at gribe til, er, at skule mig forbitrelse, og at strive under med saa god Billie, som min Fortvivlelse vil tillade mig det.

Marton.

Saa klog en Forsigtighed bruger Deres Formynders aldrig.

Richard. (hæftig.)

Jo min Siæl giver han saa, jo, det kan I troe.

Emilie.

(stiller sig forskrækket an.)

Ah! — —

Scene 4.

De Forrige. Merlin. (en Tiener med en Fakkels.)

Merlin.

Hvad er paa Færde? Hvad er det for en Stoi?

Richard.

Merlin, Seieren er vores!

Marton.

Marton. (til Merlin.)

Stygge Affkum! det er ogsaa een af dine Streger. Hvis jeg ikke strax river dig Dinene ud af Hovedet, saa gid jeg dog Mæ!

Merlin.

Saa er jeg ogsaa vis paa at blive blind.

Emilie.

Nu seer jeg min Skiebne; jeg veed, hvad jeg har lovet, og jeg kiender min Skyldighed. (hun gaaer.)

Marton. (til Richard.)

De troer at have vunden Seier; men dersom De forlader dette Sted inden begge Contracterne ere underkrevne — — nok sagt; saa veed jeg nok, hvad jeg skal gjøre. (gaaer.)

Merlin.

Gaae, gaae, vi blæse dig noget; og uden at vide, hvad Snarer du vil lægge for os, saa skal vi, dig til Vine, nok vide at tage os i agt.

Richard.

Det er vel talt. Der seer jeg Notarius komme. Gaae ind til mit, og vaag over mit Vel; og lad din Iver være den samme, som den altid har været.

Merlin.

Frygt kun ikke; De skal aldrig have Leilighed til at tvivle om min Trost.

Richard.

For desto større Sikkerheds Skyld, saa lad Marton og Jørgen komme hid, paa det at de ikke skal være mig til nogen Skade hos Emilie. (Merlin gaaer.)

Scene 5.

Scene 5.

Richard. Notarius og hans Fuldmægtig.

Notarius.

Jeg bringer her de tvende Contracter, som De haver bestilt. See, her er Grevens, og der er Deres.

Richard.

Giv hid, at jeg ufortøvet kan skrive den under, (til Fuldmægtigen.) Gaae ind, min Herre, til Mad. Argante, og lad denne underskrive, der vil De finde de unge Folk.

Fuldmægtigen.

Det er alt nok. (Gaaer ind til Mad. Argante.)

Richard.

Og De, Hr. Notarius! Skynd sig ind til min Kiæreste, og sig hende, at Greven er i Færd med at skrive under, og beed hende paa en meget høflig Maade, at sætte sit Navn ved Siden af mit. (Han skriver under.)
Johan Gilbert Richard.

Notarius.

Følger De ikke med mig?

Richard.

Jeg vogter mig vel derfor. Det er af alt for stor Betændenhed, at jeg bliver her, og det for sine Aarsagers Skyld.

Scene 6.

Richard. Marton. Torgen.

Torgen.

Hvordan! Huusbond, er det ogsaa jeres tanke Alvor, at I lader det fornuftige Forsæt fare, at lade
begge

begge Søstrene komme herhid, for at kunde have dem i Synet, naar de skrive under?

Richard.

Ja, arlige og troe Jørgen.

Jørgen.

Det gjør mig bitter Død ont for jer, for I vil komme til at bide jer i Fingernes siden.

Richard.

Det er mig kiært at see, at du gjør alting, at du vover alting, for at behage Marton. Man maae tilstaae, at hun har smukke Dine.

Marton. (til Richard.)

Herre! De er alt for artig. — (til Jørgen.) Ja, stil dig kun an ligesom du ikke vidste, enten de ere smukke eller høslige.

Jørgen.

Man behøver ikke at stille sig an for det.

Marton.

Got.

Jørgen.

For en Usked! Min Bestesøster, som var Gartner hos jeres Bestemor, havde Kiærlighed for hende; min Moder, som var Gartnerinde hos jeres Fader, havde Gudhed for ham; altsaa har jeg, af mange Aarsager, ogsaa have nogen Gudhed for jer, og — —

Richard.

Du har dog imidlertid meer Gudhed for Marton end for mig.

Marton.

Marton. (til Jørgen.)

Band paa, at det ikke er noget om, saa troer han dig maaskee.

Jørgen.

Stig mig, om I beage to drive Abespil med mig, eller hvad er det for en Leeg, vi leeg? Imidlertid at Merlin spiller jer, hvad veed jeg for et Puds. Oh! for en Ulykke, siden I ikke vil troe jeres ærlige Jørgen, saa troe i det mindste, Hornustens Stikke; alting siger Jer jo, at en Mand maae være tilstede, naar hans Forlovede skriver sit Navn under ved Siden af hans.

Richard.

Derfor du taler et Ord endnu, saa skal du faae Betaling for dine Skarnsreger.

Marton.

Det er forgieves, min kiære Jørgen, at vi forstille os; man har underrettet ham om vores Kiærlighed. Lad dig lempregle, isald det kan ikke være anderledes, min Omhed skal komme dig til at glemme denne lille Ulykke.

Jørgen.

Gaae til Blesbierg! — Jeg er færdig at blive tummelumsk! jeg sprækker! den ene vil prygle mig, og den anden vil kryste mig; og den ene har ligesaa megen Marsag dertil, som den anden. Monne de alle tre ere gaaen fra Forstanden?

Richard.

Forrædere! min Lykke skal blive jeres Straf. Emilie skriver i dette Dieblis Contracten under, det kan jeg sole af den Fornøielse, som bemestrer sig mit Hierte —

Jeg

Jeg er allene forlegen for at vide, om jeg kan imod-
staae min overmaade Glæde.

Marion. (med Ondskab.)

Det passer Kiærligheden nok.

Sidste Scene.

Alle Acteurerne.

Notarius.

Deres Kiæreste har godvillig freven under.

Richard.

Er det ogsaa sandt? Hvilken Gudhed! Jeg maae
afsted.

Jørgen.

(seer, da han seer Mad. Argante komme.)

Død og Liv, jeg havde dog Ret. Plads for den
unge Putte, for Bruden.

Richard.

Kom, min Allerkiæreste, min Duffe! — — Him-
mel! hvad seer jeg?

Mad. Argante.

(kommer ud fra Richards, lænende
sig paa Merlin.)

Deres Kone. Skal man være nødt til at bedrage
Dem, for at faae Dem til at holde Deres Lovte? Døe
af Skamsfuldhed over at have foraarsaget en ung Kone
saa megen Sorg.

Richard.

Nei. Men jeg quæles af Forbittrelse. Hvorledes
er De kommen ind til mig.

Merlin.

Merlin.

I giennem en Dør, som vi siden skal vise Dem. Vi have nu ingen Fordeel meer af at holde den skjult for Dem.

Richard.

Oh, den Gæst! Hvad har jeg ikke at bebrejde mig selv? Emilie, min kiære Emilie, hvor er du?

Marton.

Her er hun. Det er ogsaa den samme Hortense, som De paa saa grusom en Maade har givet Afslag.

Emilie.

(kommer ud fra Mad. Argantes.)

Ja, min Herre! Hortense har ikke været ude af sit Kloster. Jeg har verelviis spillet to Roller; jeg antager nu min egen Charakter, for at bede Dem at tilgive et Bedragerie, som De selv har tvunget mig til. Det er den sidste Gang, De skal have Anrsag til at beklage sig over mig.

Damis.

Jeg skal ved min gode Udsærd tvinge Dem til, at ønske sig til Lykke med at have opfyldt alle mine Ønsker.

Richard.

Jeg er ganske forvirret — — Hr. Contract-Mager, J er ret en — —

Notarius.

Saa sagte, min Herre! Hvad besværer De sig over? De bad mig at gaa ind og fremvise denne Contract til Deres Kiæreste; jeg saae Mad. Argante, og jeg veed, at hun har et gammelt Lovte fra Dem; hun skriver under, og jeg lader hende gjøre det — jeg er meget uskyldig.

Mad. Argante.

Rom, lille Troløse! alle dine Ophævelser ere forgieves. Jeg er din Kone, det skal jeg overtyde dig
Den bedr. Form. 8 om,

om, og jeg skal gjøre alle mine Rettigheder gjældende.

Richard.

Og jeg — jeg skal i det mindste lade den fordømte Dørtilmuure, som er Aarsag i al min Ulykke.

Merlin.

For os hiertelig gierne.

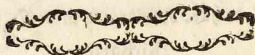
Jørgen.

Ga, bag efter kommer tyndt Bl.

Marton. (til Merlin.)

Jeg overlader dig til Greven; lad vores Brøllup være Nachspillet til deres.

Ende.

Menechmi

eller

2 Svilling=Brødrene,

Comoedie i fem Acter.

Oversat af det Franske

efter

Msr. Regnards

Les Menechmes, ou les Jumeaux

til

det danske Theaters Brug.

Personerne:

Capitain Menechmus }
Menechmus } Tvilling-Brødre.

Demophon, Isabelles Fader.

Isabelle.

Araminte, Isabelles Fæster.

Sinette, Aramintes Kammerpige.

Henrich, Capitainens Tiener.

Roberti, en Notarius.

En Cavalier.

Coqueles, en Kræmmer.

Stuepladsen er i Kjøbenhavn.

Første Act.

Scene I.

Capitain Menechmus.

Jeg maae tabe baade Vid og Forstand derover. Det Pokker fare i den Slynge! Jeg troer, han er ret skabt til at gjøre mig gal, og det er mig umueligt længere at bære over med hans fortrædelige Skiodesløshed. Der er ingen Dag, Soel gaaer op, han jo sætter min Taalmodighed paa Prøve, og jeg veed ikke, hvad der holder mig — — Men har vi ham ikke der langt om længe. Hvor kommer du fra, Mester Fir? Stig mig engang! Vil du ud dermed? Skal jeg lukke Munden op paa dig?

Scene 2.

Capitainen. Henrich.

(Henrich bærer en Kuffert, som han sætter ned, og sætter sig paa.)

Henrich.

Nei, nu er der ingen Snak bedagt, Herre! Det er mig plat umueligt, nu at sige Dem et eneste Ord. De saaer være saa god og give mig Tid at puste ud først. Jeg har næsten tabt Veiret, og den Diavels Kuffert — —

Capitainen.

Du bilder dig maaskee ind, at jeg altid er findee at taale dine Lideligheder, og lade mig nsie med din Gladder. Giorde jeg din Ret, din Slubbert, tusende Prygl skulde — — Har man seet Mage til det? For at gaae herfra ud til Toldboden og hente min Kuffert, saa gaaer mig den Knegt hen og bliver mig borte den heele ganske Formiddag.

Henrich.

Ja, ja, Herre! De har godt at sige; De kiender intet til Toldboden, og De skulde kun forsøge, hvad det gir at giøre sin Opvartning derude. Betienterne ere gode nok, hvem der kan være saa lykkelig og faae dem i Tale. Men deres Fuldmægtiger og deres Skrivers drenge, oh! Herre, det er nogle farlige Folk. Ingen Jøder og Tyrker ere meere haardhiertede, end dette lille Herkskab. Hvert Ord, man saaer af dem, er saa dyrt, som det skulde veies op med det røde Guld. Og endda saaer man intet andet af dem, end Ja, Nei. Af Veien der. Hvad gaaer der af jer? Oh gode Herre! Jeg har andet at bestille. Men, Naadige Herre! Kom igien en anden Gang. Hav dog den Godhed for mig! Gaae jer Kaas, I giør mig Hovedet galt. Med eet Ord at sige, disse smaa Junkere ere ti Gange verre at komme tilrette med, end deres Herkskab.

Capitainen.

Saa meener du vel at bilde mig ind, at du har staaet paa Toldboden al den heele Tid?

Henrich.

Oh, nei, intet mindre. Jeg var ikke saa gal. Da jeg saae, at disse Visitereres Fuldmægtigers Drenge, som
havde

havde Deres Ruffert i Forvaring, holdte mig op een Time efter den anden (thi De veed vel, at De havde ikke flyet mig Penge med til at stifte dem i Næven), saa blev jeg freed af at staae længere og see paa disse fortreidelige Ansigter, og gik jeg smukt ind paa Wiinhuuset næst ved, for at bie i god Magelighed.

Capitainen.

Det er dog en Dævels Bane. Kan du aldrig lade det Fylderie?

Henrich.

Hvad skal man sige, gode Herre! saa mange vi ere, saa har hver sine Feil. Imellem os at sige, saa negter jeg ikke, at jeg jo har Lyst til et godt Glas Wiin. Men hvor stor Lyst jeg end har dertil, saa er det dog meere for onde Exemplers Skyld, end af Lyst til at drikke, at jeg gaar paa Wiinhuusene. Onde Exempler, Herre! onde Exempler, det er en farlig Ting. Det er dem, der fører mig ud paa Lisen imod min Willie, for ellers veed De jo selv, at jeg af Naturen er genegen til Dyd og Ærbarhed.

Capitainen.

Men hvorfor Fanden søger du da onde Selskaber?

Henrich.

Jeg stræber nok at vilke mig ud derfra, men al min Umag er forgievet. Jeg holder alt for meget af Herren, og det er mig umueligt at forlade ham.

Capitainen.

Hvad siger din Slynge?

Henrich.

Gode Herre, det er nu en lang Tid, jeg har havt den Ære at tiene Dem, og Deres Godhed har saa

godt som givet mig en Nøttighed til at tale reent ud fra Leveren, og sige Dem min Hjertens Meneing. De har mangen Gang været i samme Stand, som jeg nu kan være. De husker vel selv, at jeg mangen god Gang har seet Deres Hoved tungere, end den øvrige Deel af Kroppen. Og det er meere end een Gang jeg har været saa lykkelig at række Herren min ringe Haand, for at ledsage ham til sin Seng, og forhindre, at han ikke skulde sove paa Raadstuen, eller saa et andet ubehageligt Leiested. For min Part, jeg har altid været saa høflig, at jeg aldrig har talt det mindste Ord om saadanne smaa Yderligheder, og derfor venter jeg og, at Herren har den samme Høflighed for mig. For vi Mennesker vi skal skule hinandens Heil, og vi skal see igiennem Fingre med vor Næstes Forsæelser, ligesom han seer igiennem Fingre med vores.

Capitainen.

Ja, jeg kunde maaskee nok see igiennem Fingre med dig, dersom det var allene Drik, du slog dig til, og hvis du havde ingen anden Lyde. Men din forbandede Liderlighed gaaer til tusende andre Laster, og du har en uhykkelig Lyst til Spil.

Henrich.

Onde Exempler! onde Exempler! Ellers, for Resten, om jeg nu spiller lidt, saa skeer det allene for at fordrive Tiden. Naar De sidder heele Matten igiennem ved Deres Vassets-Verde, saa staaer jeg uden for Døren og hører til, hvilken skion Hoben Eder De flesker op. Deraf er det, at jeg har lært at sværge, naar Spillet gaaer mig imod. Og den eneste Forskiel, jeg veed der er imellem os i dette Tilfælde, det er, at De bander i Stuen, og at jeg band-

der

paa Trappen. Jeg gaaer i Deres Fodspor. De søger Deres Fornøielse i at drikke, at spille, at lefle, og jeg, jeg drikker, spiller og lefler med. Dersom jeg har nogen Lust til Lintoi, og gaaer om og lefler lidt med Pigerne, hvor vi komme, saa maade De vide, at det er af Dem, som af en berømmelig og forfaren Mester, at jeg har lært Haandværket. De gaaer jo hver Dag omkring og søger smukke Piger op. Dersom De endda var forliebt i een, saa vilde jeg ikke sige et Ord. Men Deres Elskov er ligesom Lyatemanden, snart er den her, snart er den der. I Dag holder De af de sorte Dine, og i Morgen af de blaa. Nu holder De Dem til Jomfrue Isabelle, og vil bilde mig ind, at De elsker hende ret for Alvor. Jeg gad nok vidst, hvorfor?

Capitainen.

Du gad vidst, hvorfor? Ah! er det mueligt, at noget Menneske kan see hendes Skønhed, hendes straalende Dine, hendes angennemme Væsen, uden at give sig strax, og blive hendes Fange? Jeg fik hende at see hos hendes Kæster, og jeg blev saa indtagen af hende, at ingen Ting i Verden er kraftig nok at dæmpe den Mærkelighed, hun har antændt i mit Hjerte.

Henrich.

Saa, man skulde næsten troe Dem, saa ivrig taar De sig det. Men imidlertid, om jeg ellers mindes ret, saa har De tilforn snakket lige saadan om hendes Kæster, Frue Araminte. Hvor gal hun end er, saa var De dog forliebt i hende. Hvad mig angaaer, saa var jeg ret for det Partic. Uden at tale om, hvor mangen igod Gang denne gode Frues Ducater ere komne

os vel tilpas, naar vi have været i Betryk; saa havde jeg derforuden min egen lille Interesse derunder. De snakkede for Kasteren, og jeg logrede for hendes Pige, Finette. Nu kan De selv see — —

Capitainen.

Saa, jeg seer, med eet Ord at sige, at du vil raskonnere og gjøre dig til Doctor, da du er dog kun en Nar i dine beste Klæder. Men for at gjøre en Ende derpaa, og hindre dig i at fremsføre meere Narrerie, saa lad os bryde den Snak af. Tag mig min Kuffert og bær mig den hjem.

Henrich.

(tager Kufferten paa Skuldrene.)

Saa men, det skal gierne see. Imidlertid, dersom jeg vilde tale meere, saa kunde jeg sige skønne Sager i denne Materie.

Capitainen.

Ei, hold Munden.

Henrich.

Naar jeg vil, saa taler jeg nok saa vel som en anden.

Capitainen.

Hvad Pokker er det for en Kuffert?

Henrich.

Eh, det er jo Døes.

Capitainen.

Min? Den har hverken Skif eller Pignelse efter min.

Henrich.

Jeg har i lang Tid havt samme Mistanke; men al min Mistanke forsvandt, da jeg saae baade Deres
Signet,

Signet, som staaer herfor ganske heel og holden, som De seer, saa og Deres Adresse, som der staaer paa. Læs kun selv engang for Sikkerheds Skuld. Staaer der ikke med reene og tydelige Ord: à Monsieur, Monsieur Menechmus, presentement à Copenhague. Hvad siger De nu?

Capitainen.

Det er for saavidt sandt nok; men du maae sige hvad du vil, det er vel mit Baaben, men det er aldrig mit Signet, og den, der har skrevet Opsskriften, har heller ikke glemt meget Fransk. Med eet Ord at sige, det er intet min Kuffert.

Henrich.

Kan vel være. Jeg vil heller intet sværge derfor, men imidlertid saa er den Deres ikke meget ulig.

Capitainen.

Naar vi see os om engang, saa skal vi nok see til, at du har spilt mig her een af dine gamle Streger.

Henrich.

Hvad taer De mig for, Herre? Meener De, jeg er en Nar? Nei, jeg husker meget vel, at da De reiste fra Regimentet, og De kom til Hamborg, og De, for at vinde Tiden, vilde gaae over Volland herhid, at De da sendte mig hen i de tre Kasser paa Meulen-Bryggen til den agende Post, og jeg maatte bære Deres Kuffert derhen, for at gaae med Posten til Kiøbenhavn. Jeg efterkom Deres Befaling med min sædvanlige Nidkærhed, og, som De selv havde beseglet Kufferten, saa lod jeg Skriveren sætte Addressen derpaa. Nu veed jeg, at i alt dette har jeg intet andet gjort, end det, som godt er.

Capis

Capitainen.

Saa, det skal vi faae at vide nu strax paa Timen. Sæt mig Kufferten ned, og lad os engang seer, hvad der er i den.

Henrich.

(Sætter Kufferten ned, og tager et Knippe
Nøgler frem.)

Strax, det skal være gjort i en Haandvending. Gid jeg kunde altid fornøie Dem saa let. Hvor nu for tusend Pokker, Nøglen vil intet gaae ind.

Capitainen.

Hvad sagde jeg? Fort, bræk mig Laasen fra.

Henrich.

Saa men, siden De endelig vil, saa kan det og skee. Nu da, lad os nu protocollere.

Capitainen.

Hvad gaar der af dig? Hvi seer du saa paa mig?

Henrich.

Skam faae mig, om jeg finder her en eneste af Deres Valter.

Capitainen.

Hvad siger din Slynge?

Henrich.

Oh, gode Herre! tag Dem det ikke saa hestig, Maaskee tør vi endda vinde paa Vytten. Og for at sige sandt, saa troer jeg ikke der var for ti Daler gode dygtige Vare i Deres Kuffert.

Capitainen.

Og de Breve, din Slubbet, som jeg grundede al min Lykke paa. De Breve, hvori den skønne Isabelle havde

havde givet mig saa store Prøver paa hendes Kiærlighed, hvor skal jeg faae dem igjen? Siig engang.

Henrich.

(tager en Paque Breve op af Kufferten.)

Ikke andet? See her! her ere andre Breve; maa-
ske de kan trøste Dem over dem, De har mist.

Capitainen.

(tager Brevene.)

Veed du vel, at der er kun lidt Profit ved at
give sig til at skiemte med mig?

(Capitainen læser Brevene, medens Henrich efterseer,
hvad der er i Kufferten.)

Henrich.

Min Tanke var ikke at fortørne Dem. Men at
den ædle Tid ikke skal gaae unyttig borte, saa vil jeg
give mig til at registrere, hvad her findes. (han tager
frem en Pakke med Documenter, og læser Opkrivten.) Lands-
tings-Akt med vedhørende Documenter i den Sag imel-
lem Consumtionsforpagter Anders Fransen, contra Per-
der Olsen. Ah, Ah! Disse Slags Brev høre saamen
ingen Officerer til. (han tager en Quit tout frem.) Denne
Kiol er net, og endda paa Moden til. Den kunde
være god til Henrich til en Reise-Kiol.

Capitainen.

Ah, Himmel!

Henrich.

Hvad fattes Dem vel? Hvad er der vel at for-
undre sig over?

Capitainen.

Nei! Dette Tilfælde er i Sandhed ikke let at begribe.

Henrich.

Henrich.

Hvad er der vel paa færde? Torde man vel gjøre sig saa dristig, at spørge Herren derom?

Capitainen.

Det er noget forunderligt, og du skal neppe troe det, naar jeg faaer sagt dig det.

Henrich.

Jo men, naar Herren kun intet vil lyve, saa skal jeg nok troe ham.

Capitainen.

Du veed, at jeg er fød imellem Varde og Ringkøbing af fornemme brave Folk, som jeg ret vel tør være bekendt. Du veed ogsaa, at jeg var endnu et Barn, da jeg mistede baade Fader og Moder og alle mine Venner. Som jeg nu i min Ungdom saae, at jeg ingen synderlig Midler havde, og jeg dog fra Varns Been af havde havt Lyst til at komme ærlig igennem Verden, saa blev jeg feet af at sidde paa vores pandtsatte Gaard, og være andres Nidesfoged, at slæbe og glide, for at samle de Kenter, der skulde ud til hvert Snapsting, og spille mine beste Ungdoms Aar paa at tugte Stude op til Hollænderne. Derpaa gav jeg mig til Krigen, og reiste smukt ud til Tropperne, da jeg var lidt over mine femten Aar. Af vores heele Familie var der ingen meere tilovers, end min Broder og min Farbroder, som var lige saa riig, som han var gierrig. Imidlertid har jeg været adskillige Steder omkring i Verden, og tient mig saa vidt op, som jeg er kommen, og jeg har aldrig gjort mig nogen Tanke om at skrive hjem til mine Venner. Dog har adskillige godt Folk

berettes

berettet mig, at min Broder holder mig for at være død for lang Tid siden.

Henrich.

Det veed jeg altsammen, og jeg veed meere end det. Jeg veed, at Deres gode salig Moder døde, da hun gjorde Barsel med Dem og denne Broder, De talte om. Jeg veed, at De ere Tvillinger, og at De ere hinanden saa lige, at ingen Skildrer kunde gjøre et ligere Portrait, at Deres Væsen og Manerer ere lige saa lige, som Deres Skikkelse, og at to Draaber Vand kan ikke ligne hinanden meere.

Capitainen.

Ja vist være vi hinanden lige, og det saa meget, at endog de meest Grandseende tit tog feil imellem os. Ja, vores Fader selv bandt et Tegn paa os, da vi begyndte at være op, paa det han kunde kiende den ene fra den anden.

Henrich.

Det har De sagt mig mangen Gang; men hvad gier vel alt dette til den Forundring, De nu er i.

Capitainen.

Hvad det gier? Nei, det er ingen Under, Henrich, om du seer mig at være forbausset herover. Denne Kuffert hører min Broder til. Og af dette Brev, som jeg her staaer med, fornemmer jeg, at vores Fars Broder er død, og at han har efterladt alle sine Midler til min Broder, som skal komme her til Vyen.

Henrich.

Ja, det tilstaaer jeg, det er en Tidende, De kan have Harsag at forundre sig over.

Capit.

Capitainen.

Hør kun Brevet engang med Andagt, det er nok
værdt at give Agt paa. (han læser.)

Min Herre!

„ Jeg venter Dem herhid med det første, haade
„ for at modtage de tredsindstyve tusende Rigsdaler,
„ som Deres Farbroder har efterladt Dem
„ ved sit Testament, og hvilke staae særdig hos
„ mig, til bare at udtælles mod Deres Qvittering;
„ saa og for at holde Bryllup med Mademoiselle
„ Isabelle, hvorom jeg adskillige Gange har næls-
„ det i mine forrige Skrivelser. Det er et Par-
„ tie, som er min Herre meget anstændigt, og
„ Gomsfruens Fader, Msr. Demophon, længes
„ meget efter, at see det sluttet. Jeg forsikker
„ mig derfor, at min Herre uden Ophold begi-
„ ver sig paa Reisen til Kiøbenhavn, og at De
„ altid holder mig for det, jeg i Stjernen er,

Min Herre!

Deres

ædmønstre og skyldigste Diener,

Roberti.

Denne Msr.! Roberti er en god ærlig Notarius, som
jeg kan erindre havde altid min salig Faders Commis-
sioner i Kiøbenhavn. Datumen, Opskriften, Navnet
og alting styrker mig i, at jeg ikke har taget feil i mine
Tanter. Der er intet rimeligere, end at min Broder,
ifølge af dette Brev, har givet sig paa Reisen til Kiø-
benhavn,

benhavn, og at han, ligesom jeg, kan enten i Haderslev eller et andet Sted have flyet sin Kuffert til den agende Post. Og, som Kufferten er næsten lige saa stor som min, mit Navn staaer derpaa, og mit Navn er i Signetet; saa er det ikke saa umueligt, at du kan have taget feil paa Toldboden. Og jeg slutter af alting, at min Broder maaskee allerede er her i Byen.

Henrich.

Det er meget vel mueligt. Jeg staaer her ganske forbauset over denne forunderlige Hændelse. Jeg skal just slumpe til at tage saaledes feil, og vi skal have min Taabelighed at takke for al vores Lykke. Paa een Dag saae vi at vide, at en gammel riig Farbroder er død, at han har efterladt sig store Midler, at han har skilt dem ved samme, og at en Broder, som faaer alle disse Penge, hvoraf De burde have Deres Part med, vil endog tage Dem Deres Kiæreste bort oven i Kisbet. Her løber en Hoben Sager sammen i eet, og kommer saa hovedfulds paa os, saa vi saae ikke Tid at puste imellem.

Capitainen.

Vi maae see, hvordan vi reede os ud deraf. Og mit Hjerte siger mig at denne Hændelse vil betyde mig noget Godt.

Henrich.

Tredsindstyve tusende Rigsdaler kunde komme os treffig vel tilpas.

Capitainen.

Vi saae see derhen, at vi saae Fingre paa dem. De høre mig til, i det mindste har jeg lige saa stor Deel i dem, som min Broder. Men jeg maae have

Menechmi. min

min Broder og denne Notarius opspurgt. Fort, skynd dig. See, du flyer mig at vide, hvor de ere, og hvad de tage sig til. Spild ingen Tid.

Henrich.

De kiender mig, Herre! og De veed, jeg forreter mine Sager troelig. Dersom han ellers er her i Kiøbenhavn, saa maae De være vis paa, jeg skal have ham opspurgt inden en Time er forbi. Jeg har gode Venner, skal De vide, som veed, hvad det gaaer for sig i hver Krog i Byen.

Capitainen.

Smidlertid vil jeg træde ind til Araminte. Hun veed, jeg er kommen hjem. Jeg maae endnu stille mig an, som om jeg elskede hende. Hun har endnu intet Nys faaet om min nye Kiærlighed. Du veed selv, Henrich, hvad det er for en egen og besynderlig Frue. Hun er gammel og saa jaloux, at man maae blive gal derover. Hendes Væsen, hendes Manerer og al hendes Tale er urimelig. Med eet Ord at sige: hun er gal, og hun vil, man skal rose hende. I hvad Haab jeg end kan giøre mig om Isabelle, saa er Udsaldet dog uvist, og jeg maae see til, jeg intet lægger mig ud med den Gamle. Smidlertid, Henrich, saa kan du springe tilbage igien paa Toldboden, til Postmesteren, i Vertshuusene paa Vestergade — — Men der kommer Araminte, skynd dig og gaae hen, som jeg har sagt.

(Henrich gaaer med Rufferten.)

Scene 3.

Scene 3.

Araminte. Finette. Capitainen.

Araminte.

Saa faae vi da Monsieur Menechmus at see i Dag. Ak, hvilken Hjertens Glæde! jeg veed snart ikke, hvilken Gud jeg vil staae paa, saa fornøjet er jeg. Jeg troer nok ogsaa, at han er ligesaa uroelig som jeg, og at han har det ligesaa heftig, inden han kommer til mig. Men sig mig engang, Finette, hvordan seer jeg ud i Dag?

Finette.

Som Slottet! Deres Skønhed er i Dag saa stor, at den forundrer, betager og indtager enhver, som faaer den Lykke at see Fruen. Det kommer mig for, ligesom Kiærlighed selv har laant mig Hænder til at besørge Deres Coëffure og al Deres Klædebragt.

Araminte.

Saa sandelig, denne Pige har altid haft en meget fin Smag. (hun seer Capitainen.) Ak, min Herre! er De der! Hvad for en lykkelig Stjerne maae jeg vel tilskrive den Fornøielse, at see Dem komme saa snart tilbage. Og hvad for en Gud har vel ført Dem til mig igien hastigere, end jeg havde tænkt.

Capitainen.

Kiærlighed.

Araminte.

Kiærlighed? Oh, den lille Stakkel!

Capitainen.

Deres angennemte Nærværelse opretter igien al Sorg og Fortrød, som Deres Fraværelse har forårsaget mig. Nei, naadige Frue! der er intet Fruentimmer i Verden, som er at ligne med Dem. De er den eneste, som uden Kunst og uden Hielp bliver Dag fra Dag baade smukkere og yngre.

Araminte.

Ei, sy, lille Skalk! De gjør mig ganske rød. Men imidlertid, for at tale Alvor, har vel Kiærlighed i min Fraværelse draget Omsorg for at giære mig nærværende i Deres Tænker? Deres kiære Portrait, der er al min Fornøielse, dette kiære Portrait, De gav mig, den Tid De tog mod mit, det har iblant trøstet mig noget over Deres utaalelige Fraværelse. Tør jeg og vel troe, at mit har gjort samme Virkning hos Dem.

Capitainen.

Af, smukke Frue! Deres angennemte Gestalt følger mig, hvor jeg er, den er saa indprentet i mit Hierte, at jeg ikke tænker paa noget andet. Natens Mørthed er ikke mægtig nok til at skjule Dem for mine Øine. Ja endog i denne Nat—Jeg erindrer mig min Drøm med Fornøielse, det fortryder mig allene, at det var kun en Drøm. I Nat, siger jeg, da jeg var i min første Søvn, da tyktes mig, at jeg ret ved Solens Opgang var i en deilig Have, som den friske og kølige Morgenrøde havde prydet med nye udsprungne Blomster. I samme Have, syntes mig, var en stor deilig Canal, som var ganske indsluttet med levende grønne Bredder, og deri var et Vand klarere end den fineste Crystall. En
saate

sagte Viten: Vind spillede med dette rindende Vand, og ophævede tusende smaa Bølger deri, som løb af ved et lidet angenemt Fald, og lod ligesom der havde været en Nymfhe, der havde ført hver Draabe frem. Ved denne Canal laae jeg paa en Seng af Ror og Siv; og der saae jeg Dem, hvorledes De kom op fra Bunden af Vandet paa en Muskel: Skal. De var i Skabning, Mine og Bæsen ligesom Venus, da hun kom op allerførst af Stranden. Tusende smaa Elfskovs: Guder fløi omkring Dem. Nogle havde Guld: Lirser i Hænderne, hvorimod de trakke Muskelskallen frem, andre stødte efter. De smaa skiemtsomme Vitenvinde fløi rundt omkring, og spillede med Deres skionne Haar.

Finette.

Ah, hvilken allerkiæreste deilig Drom!

Araminte.

Oh, bliv ved, jeg beder Dem!

Capitainen.

Alle mine Sandser bleve saa betagne af dette sølsomme og guddommelige Syn — —

Araminte.

Og jeg var denne Venus, som flød paa Vandet?

Capitainen.

Visselig, smukke Frue! De selv, i egen Person. Og som jeg nu var saa ganske indragen af dette deilige Syn, saa reiste jeg mig op, og gif Dem imod.

Araminte.

Men sig mig engang ret ramme Alvor: Den Tid jeg var i Venusses Gestalt, saae jeg da ogsaa vel ud,

havde jeg en anseelig Mitne, en prægtig Taille, et mæsestetist Væsen?

Capitainen.

Uden Tvivl, saa anseelig, saa prægtig, saa majestetisk, som nogen kan indbilde sig. Det var Venus fra Taage til Top. Da jeg nu traadde frem til Dem, for at række Dem min Haand, saa forsvandt baade Haven og Canalen, de bleve ganske borte for mine Øine, og mig tyktes, at vi stode i en mørk Grotte, som baade Naturen og Konsten ligesom havde trættet med hinanden om at udziire. Der fortalte jeg Dem min Kummer og min Bængsel; der lod De Dem bevæge af mine dybe Sukke. Rørt af en uvant Godhed, antog De Venussens naturlige Godhiertighed; med eet Ord: min Lykke var paa sin høieste Pynt, da min Tiener ved et særdeles fortrædeligt Vanheld kom ind af min Kammer-Dør, og vaagnede mig.

Araminte.

Det gjør mig hiertelig ont, at det Skulde falde saa ud. Der seer man, hvor uforsigtige de Krabater, vi have til Tienere, gaae tilværks; altid komme de i urette Tid, naar de vil os noget.

Capitainen.

Ja, ja. Min Drøm blev ei fuldkommen. Men jeg haaber, jeg skal fuldende den en anden Gang.

Araminte.

Det er, hvad det kan være. Men imidlertid, og for at fornøie Dem, saa vilde jeg selv ønske, at Deres Lykke Skulde ikke altid bestaae i den blotte Indbildning, og at et ønskeligt Givtermaal maatte sluttes imellem

os, og forskaffe Deres Kiærlighed noget virkeligt. Men jeg er altsaa bange for, at De skal forandre Deres Tanker, og i de Tider vi leve, saa er det saa almindeligt med vore Mandfolk, at Givtermaal gier dem en Ussmag; ja, tit og ofte er den første Dags Besiddelse nok til at betage dem al den Fornøielse, der er i Kiærlighed.

Capitainen.

Ah, smukke Frue! Den Kiærlighed, jeg har for Dem, er alt for stor dertil. Jeg er vis paa, at Da den selv ikke skal kunne blive Mester over den. Og, dersom den Ulykke, som jeg ikke tør tænke paa, tildrog sig, og jeg skulde overleve Deres Død — — Ah, Himmel! hvilken ulidelig Bedrøvelse! naar jeg kun tænker derpaa, saa er mit Hjerte saa bespændt og beklemmt — —

Araminte.

Oh, lad os kaste saadanne bedrøvede Tanker langt bort fra os. Og, for desbedre at glæde os over Deres fornøielige Hiemkomst, saa vil vi spise sammen til Middag. Jeg har i Morges bedet en smuk Tomsrue af mine gode Venner til mig, og De skal være tredie Mand.

Capitainen.

Det er en Gæst, naadige Frue! som jeg altid skal erkiende. Jeg har en vis Korregning, som hindrer mig at blive her længere. Jeg vil derfor skønne mig bort, for at komme desto snarere igien.

Araminte.

Adieu da! Jeg længes hiertelig efter Deres Tilbagekomst.

Capitainen.

J et Dieblis skal jeg have den Ære, at være her igien. (gaaer.)

Scene 4.

Araminte. Finette.

Araminte.

Nei, det er ikke at begribe, hvor høit han elsker mig. Men derimod saa elsker jeg ham og ret paa Love. Hvad synes dig vel om ham?

Finette.

Det er en meget velskabt Karl. Hans Tiener, Henrich, er ikke heller hæslig. Vi holde en Klat af hinanden. Men der kommer nogen. Det er saa men Monsieur Demophon.

Scene 5.

Demophon. Araminte. Finette.

Demophon.

God Dag, min Søster.

Araminte.

God Dag, min Broder.

Demophon.

God Dag. Jeg vilde gaaet hen til jer, for at tale med jer om noget.

Araminte.

J kan ligesaa vel falde mig feedsammeelig her, som hjemme.

Demo=

Demophon.

J veed, Søster, at min Dotter, Isabelle, er alt givtesfærdig. Og den gode Monsieur Roberti, den ærlige Notarius, som jeg veed er en brav oprigtig Mand, han har fundet mig et ypperligt og anstændigt Partie for hende. Det er en ung Karl, som har baade Dyd og Forstand, og det, som meere er, saa har han gode tredsindstyve tusende Rigsdaler, som hans salig Kærligbroder har givet ham i sit Testamente, og som staaer i Forvaring hos Monsieur Roberti. Og nu seer jeg af denne Seddel, at denne Karl han er paa Reisen, og kommer herhid til Byen i Dag.

Araminte.

Det er mig ret kjær.

Demophon.

Nu da, som dette Givtermaal er meget fordeelsaagtigt for den heele Familie, og som J alt er aflægs, kiære Søster! og nok intet har meere Tanker til at give jer igien; saa forsikrer jeg mig, J har den Gudsbed, for at befordre dette Partie, at J forærer min Dotter jeres Midler, vel at forstaae, at J selv beholder Indkomsterne jeres Livetid.

Araminte.

Min Livetid! Saa min Troe, det er mig et lakkert Indsald det! det maae jeg bekiende. Har J forsikret jer noget, saa kan J forsikre jer om igien, og være vis paa, der bliver slet intet af. Min Alder, skulde jeg troe, er endnu ikke saa stor, at jeg jo kunde tanke paa at give mig, og faae Dørn.

Demophon.

Oh, I kieniter, min kiære gode Søster, I er over jeres halvhundrede Aar.

Uraminte.

Jeg! jeg over mine halvhundrede, jeg. Ei, Finette.

Finette.

Har man i Verden hørt Mage? Nei, det er sandt, man siger: der er ingen større Forræder, end eens egne Venner. Fordi Fruen kan huske noget længe, saa vil man bilde sig ind, hun er ikke ung meere. Det er forfærdeligt.

Demophon.

Giv jer tilfreds, Søster. Jeg har intet gaaet jer for nær med min Regning, for jeg slutter saadan: jeg har mine halvhundrede Aar paa Vagen og et Bump til. Du er I ældre end jeg; Ergo, med eet Ord saa godt som ti: Jeg laer jer selv dømme, om jeg har Uret.

Uraminte.

Jeg gier jer en god Dag, haade jer og jeres lumpne Ergo. Det veed jeg ret vel, jeg, at det kan ikke være. Min Ungdom lader sig nok tilsyne paa mit Ansigt, paa min Hud og paa min Farve. Men alt det, jeg kan sige jer, det er, at I smukt skal giøre saa vel og miste mine Midler. Seer I det? Jeg er friskere og stærkere end nogen af jer, saa mange I ere. Og hvad for Griller I end kan have faaet i Hovederne paa jer, saa vil jeg lade jer vide, at jeg har i Sinde at begrave de Børn, jeg endnu venter at faae, og jeres Dotter og jer selv med. Hør I vel? Forstaaer I mig? Adieu! Kom, Finette, lad os gaae vor Vej.

Demo-

Demophon.

Det er mig et eget Menneske.

Finette.

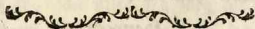
Gode Herre! En anden Gang vil jeg raade Dem, at De enten tier stille, eller og, at De skaffer Dem en anden Almenaf. Det maae De vide, at min Frue, trods for Dem, er baaade ung og smuk endnu, og at alle de, som forstaae sig paa det, skal sige det samme som jeg.

Scene 6.

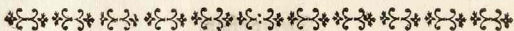
Demophon. (allene.)

Jeg havde nok forudseet, hvad Svar jeg kunde vente mig af hende. Og jeg har gjort heel vel, at jeg ikke for meget har stolet paa det, jeg kunde vente mig hos hende. Jeg maae hen at snakke med Notariussen, og overlægge alting vel, at der ingen Kurre kommer paa Traaden. Dersom denne unge Karl er saadan, som man har sagt mig, saa bliver det best, at slaae strax til, og gjøre Ende paa det, før Fanden faaer det at vide.

Ende paa den første Act.

Anden

Anden Act.

Scene 1.

Capitainen. Henrich.

Henrich.

Deres Broder har jeg fundet, men det kostede Uimage, der maae De lide paa; og jeg staaer endnu med Anden i Halsen, saa har jeg strippet om. Jeg har løbet heele Kiebenhavn om, paa langs og paa tvers. Jeg har været i Krandsen, i Viinskanden, i de tre Hjortier, i Nolsgaarden, i Starcks Gaard, hos den agende Post, og overalt. Men ellers kan jeg lade Dem vide underhaanden, at jeg neppe gif nogen Gade igiennem, at jeg smødte nogen af Deres Creditorer. Ibland andre mødte jeg ogsaa den Cavaleer, som De veed, vi ere de hundrede Dukater skyldig, siden i Fjor Masquerade-Tiden var.

Capitainen.

Jeg skammer mig selv ved, at jeg i saa lang Tid ikke har betalt ham disse Penge, for du veed, han laante mig dem, som en retskaffen og ærefærdig Mand, og de første Penge, jeg faaer imellem Hænderne, dem skal jeg bruge til at betale ham med.

Henrich.

Saa meget desto bedre. Endelig, da jeg nu havde søket længe om, og jeg nu snart ikke vidste meer, hvor jeg skulde søge efter ham, saa tog jeg Gud i Haand, og
travede

travede smukt ud paa Toldboden. Der saae jeg Deres elskelige Hr. Broder, hvor han stod midt iblant Skriverdrengene og Arbeidskarlene, og stœiede, og larmede, og bandte for hans Kuffert, der var borte. Jeg kiendte ham strax langt fra. Og den store Lighed, De har fortalt mig om, maae jeg bekiende, er større, end nogen kunde indbilde sig. Ansigt, Lineamenter, Væsen, Maal og alting er eet og det samme hos Dem begge. Og jeg stod næsten i Tvivl hos mig selv, om jeg ikke endda tog feil. Vist nok er det, hans Forstand er ikke saa vel slebet, som Deres; han er but og plump, lige frem, som God i Høse. Han har et ganske andet Sindelag, end De. Og man kan nok see paa ham, at han intet har været i Kiøbenhavn for. Det er en god ærlig Jyde-Karl, som endnu ikke har været paa Slibesteenen.

Capitainen.

Det er heller ikke at undre paa, at den er but og lige frem, som er opfødt paa Landet, og intet har seet af den artige Verden. For det er i Kiøbenhavn allene, og ved den Omgængelse, som der falder, at man kan stille sig af med det grove vilde Væsen, som endnu findes hos os.

Henrich.

Sandt nok. Men for at komme til Sagen igien: Jeg saae ham langt fra, og gav Ngt paa de Trætter, han havde derude paa Toldboden. Og saasnart han kom fra de godt Folk, saa stilte jeg mig forbandet gesskæftig an. Jeg smigrede for ham, det beste jeg kunde, og jeg bar mig saa vel ad, at jeg troer, han har i Sinde at tage mig til sin Tiener. Han har alt spurgt mig, om jeg ikke kunde vise ham til et god Logement. Og jeg,

som

som havde Hovedet fuldt af mange store dybsindige Projecter, jeg har givet ham Anslag paa dette Vertshuus. Et Dieblif har vi ham her.

Capitainen.

Hvad er vel det for store Projecter, du taler om?

Henrich.

Projecter, Herre! Jo, jo, det maae jeg forstaae. De skal selv see, at jeg er ikke af det Slags Projectmagere, som vrinkle paa Gaderne, og fange Grillen. Men naar jeg taer mig noget for, saa har det Hænder og Fødder. Jeg paaftaaer intet mindre, end at spænde Lykken selv for min Triumph-Bogn, saa viser jeg paa mine Sager. Og som jeg nu gif paa Gaden, saa har jeg tænkt ved mig selv, at det var en let Sag at føre sig denne forunderlige Lighed til Mytte, som der er imellem Dem, og see til, at man i en smal Vending kunde komme Deres gode Herr Broder i Forkiøbet, og faae Frøken Isabelle af hendes Fader, og det, som meere er, Pengene fra Notariussen. Det kaldes jeg at flaae to Fluer med eet Smæk.

Capitainen.

Deri har du Ret.

Henrich.

Det forstaaer sig. Jo meere jeg tænker paa det, jo bedre falder det i Traad. Vores gode Lyde, Karl, ham ville vi give Fasteren. Herren skal beholde Frøkenen, og jeg vil lade mig nøie med Pigen. Saa fik endda hver noget paa sin Part.

Capitainen.

Gode nok. Men sig mig, hvordan skulle vi vel høre os ad med at sætte dette dristige Stykke Arbejde i Værk?

Henrich.

Henrich.

For det første skal Herren skaffe mig al denne Stads af. De skal smukt paatage Dem en Arvinges Gestalt og Klædedragt. De skal gjøre sig en Mine, som er saa halv bedrøvet og halv glad. Lader Sørgeklæder Dem ogsaa vel?

Capitainen.

Om det er, som en Arving, saa er det min Troe meere, end jeg selv veed, for endnu har jeg aldrig arvet en Skilling.

Henrich.

Det vil endelig intet gjøre meget til Sagen. Det er snart lært, hvordan De skal stille sig an. Det første De kommer til nogen, saa maae De være mægtig bedrøvet, Resten lærer sig selv. Men der, som ligger meest Magt paa, det er at trække den gode Hr. Notarius op. Der maae De skynde sig, at De saa snart mueligt kommer hen til ham, og saaer Pengene imellem Hænderne.

Capitainen.

Men sandt at sige, jeg synes, jeg kan ikke bære det vel over mit Sind, saaledes at gaae hen og narre min Broder.

Henrich.

Nei, see mig engang, hvilket taabeligt og latterligt Indfald var ikke det. Forsyn Dem selv i Forveien, tag alt, hvad De kan faae. Siden kan det staae til Dem, at give ham sin Part deraf. Tænk engang, om han først havde Pengene i sin Pung, hvor let kunde det hende sig, at han gjorde sig kun lidt Samvittighed over at beholde dem med alle, og stille Dem ganske ved dem.

Capit

Capitainen.

Det er noget, som intet er at sværge for. Men imidlertid, om jeg nu har nogen Begierlighed til at blive Mester af disse Penge, der nu saa godt som falde mig i Hænderne, saa maae du troe mig til, at det er alkeneste for at være Isabelle desto bedre værd. Jeg elsker hende, ja jeg tilbeder hende, og imellem os at sige, saa kan jeg betro dig, at hun ogsaa har nogen Godhed for mig. Hendes Fader veed intet deraf, han kender mig ikke engang, og jeg har endnu ikke gjort det allerringeste, for at lade bede om hende hos ham. Thi siden al min Rigdom bestaaer i min Kaarde, saa kan jeg nok gjøre min Regning, at han intet gier sit Minde dertil. Tilmed saa er der endnu en anden Besværlighed, som holder mig tilbage.

Henrich.

Og, hvad er vel det for een, om man maatte spørge?

Capitainen.

Det er, at jeg alt er forlovet, og at jeg har givet Araminte et skriftligt Egtteskabs-Løve.

Henrich.

Sy! det Tøi duer intet. Det skulde De have ladet blive. Det er Lapperie, at give noget skriftligt fra sig i det Slags Sager. Men, hvorum alting er, saa vil det kun lidt sige. Det er intet at lægge sig syg for. Dersom man skulde gaae hen og giøte sig med alle dem, man lover det til, saa veed jeg mangen een, der fik flere Roner paa Halsen, end enten Loven tillader, eller han selv kunde taale. Nei, lad os komme til Verket. For at gjøre en god Begyndelse paa vore Sager, saa maae De

De strax flæde Dem ligesom Deres Broder. Han bærer dyb Sorg, brede Samme for hans Linned, et Flor om Hatten med en stor Rose paa. Hans Peruque er næsten ligesom Deres, derfor har De ei nødvendig at tage en anden. Saa, gesvindt hen og svert Dem, og spild ikke den ædle Tid.

Capitainen.

Jeg har lovet Araminte at spise med hende til Middag, og hun bier efter mig.

Henrich.

Her er andet nu at bestille, end at gaar til Giest. De kan spise i Morgen. Mig synes, jeg seer Deres Broder. Jo, saa min sandt er det ham, saa levendes, som han gik her i Verden. Der kommer han gaaendes fra denne Side. Ha, affted med Dem til den anden Side. Skynd Dem, det beste De kan.

Capitainen.

Men siig mig dog — —

Henrich.

Jeg har ikke et Ord at siige Dem nu. Vie mig kunns hiemme, jeg skal strax være hos Dem, for at lade Dem vide, hvad der er at giøre.

Scene 2.

Menechmus. Henrich.

Henrich.

Ah, min Herre! velkommen. Det er mig ret kjær at see Dem. Det er nu næsten en stiv Time, jeg har staaet og ventet efter Deres Komme, for at holde mit Ord.

Menechmi.

H

Me

Menechmus.

Jo, jo, jeg er kommen; jeg skal ikke andet sige. Jeg havde nær aldrig troet, jeg min Livstid skulde funde det dette Logement, I har vist mig til. Det er mig ret en Dievels Bye, denne Bye. Jeg troet det gaar ikke galere til i Helvede selv. Jeg har maattet træffe hundrede Krinkelfroge omkring, og jeg kan sige, at jeg aldrig har været i større Angest. Man kan aldrig gaae et Trin, man jo finder en Strikke for sig. Hvor man vender sig, saa har man Hænder og Pommetyve baade paa høire og venstre Side. Der kommer een og ren-der en ærlig Karl paa Livet, og saa vil han fuktes med ham. Der kommer de og fører een i Slutteriet, og er man ikke rap paa Beenene, saa kommer man til at dandse med, for Selskabs Skyld. Der kommer en bandsat Hyrekudsk, og stænker een over med Skarn fra Top til Taac. Der kommer en anden, og er færdig at knuse mig op til Muuren med sit Baghiul. Vil jeg springe derfra, saa kommer der disse Dievels Portochaise-Dragere, og støder mig i Ribbenene med deres bandsatte Stange. Hvor man snoer sig, saa er det intet andet, end Støien, og Larmen, og Buldren, og Skraalen, og Støden; saa jeg troer, at Dievelen selv har udvalgt sig denne Bye at residere i.

Henrich.

Ja, Kiøbenhavn er et stort Sted, alting er der i Bæsen og Allarm.

Menechmus.

En herlig Forklaring. Jeg for min Part, jeg vilde ti Gange heller være paa Blosbiørg. Vorrevelle
Skov

Skov er meere sikker for Tyve og Røvere, end jeres Kionne Stad. Jeg var ikke saa snart kommen hid, førend min Kuffert blev staaen fra mig, mod al Ret og Villighed. Der havde de gaaet hen og verlet den om mod en anden, hvor alt det, der var i, var ikke ti Daler værdt, om det end skulde vurderes paa det allerhøieste. Det fornemste, jeg sandt i den, det var forliebte Breve fra et Qvindsfolk.

Henrich.

Za, her i denne Bye maae man have Dine paa Fingrene, og nøie passe paa sine Sager.

Menechmus.

Jeg mærker det, og jeg har givet Lørepenge for det. Men nok af det. Dette Puds, de have spillet mig, skal kun riene til at gjøre mig meere agtsom. Til min store Løkke endda, da jeg lod min Kuffert blive i Accise-Contoiret, saa var jeg saa klog, at jeg tog alle mine Penge af først, og stoppede dem smukt i min Lomme.

Henrich.

Fornuftige Folk kiendes i alle Tilfælde. Ellers saa har jeg været her inde i dette Hus, og bestilt Dem et godt roeligt Kammer med en magelig Seng. Men tørde jeg vel spørge, om De har i Sinde at blive længe her i Byen?

Menechmus.

Det korteste mig mueligt er. Tilmed har jeg ikke synderlig stor Marsag til at holde meget af denne lumpne Bye. Ellers har jeg kun saa et lille Verende her, nemlig at tage mig en Kone.

H 2

Henrich.

Henrich.

Ja! Det er dog ellers en Sag, som man ikke pleier at komme saa dumpendes til.

Menechmus.

Derforuden har jeg ogsaa et andet Vrende. Jeg havde en Farbroder, som nu intet meere er til, for han er død, vel at forstaae. Han har havt den Gudhed, for kort Tid siden at testamenterer mig tredstundstyve tusende Rigsdaler, og derpaa er han hensovet. Og disse Penge skulde jeg ogsaa hente af.

Henrich.

Er De eneste Arving til disse skønne Midler?

Menechmus.

Ja vist. Jeg havde vel en Broder, men i en lykkelig Time for mig gik han ud i Krigen. Det er næsten femten Aar siden han var saa høflig og reiste hen til sine Fædre i sine feierste Aar, og han er ikke kommen tilbage endnu.

Henrich.

Saa kommer han vel ikke heller, det jeg troer. Smidlertid, min Herre, dersom min ringe Tjeneste kan være Dem til nogen Nytte, saa har De kun at befale. Jeg kender heele Risbenhavn, og min største Fornøjelse er at tiene mine Venner uden ringeste Fordeel.

Menechmus.

Megen Tak! Kunde I intet vise mig, hvor en vis Mand boer, Demophon er der, han hedder.

Henrich.

Demophon?

Ne.

Menechmus.

Saa, justement, saa er det, han hedder.

Henrich.

Hvem skulde vel bedre kunde vise Dem til ham, end jeg? Vi vilde gaae strax. Har De maaskee noget at forrette hos ham?

Menechmus.

Saa, har jeg saa! Veed I ogsaa intet, hvor en vis Notarius boer, som hedder Roberti?

Henrich.

Vist veed jeg det. De kunde aldrig komme bedre an, end til mig. Det er een af mine gode Venner, og om De vil, saa vil jeg strax følge Dem derhen — Men jeg seer Finette. Hillemen! jeg ryster og stielver for, at hun skal komme og fordærve det, jeg saa vel har begyndt.

Scene 3.

Finette. Menechmus. Henrich.

Finette.

Hvad Pokker bestiller du her? Nei see mig til ham, hvor han staaer! Tænker du intet paa, at min Frue længes, og at Maden bliver kold? Ah! er De der ogsaa, min Herre! Saa men, det er mig ret hiewtelig kjær.

Menechmus.

Og hvi saa?

Finette.

Hvi saa? Jo men. De har ladet os hie længe nok, synes mig. Og min Frue kunde aldrig begribe, hvorfor De blev saa længe borte. Hun besøel mig derfor, jeg skulde træde her uden for, for at tage imod Dem, naar De kom. Men hvad er paa Færde, gode Herre? Hvor er I bleven forandret? Hvad vil denne sorte Klædning og disse bedrøvede Lader vel sige? Det maae jeg bekiende, De er bleven brav svartet i en Hast. For at gaae til Bords, synes mig ikke, man har behov at tage saa dyb Sorg paa. Men, har Herren maaskee været henne at følge Liig?

Menechmus.

Hvad kommer det jer ved? Jeg klæder mig, som jeg vil, og jeg har ikke nødig at gjøre nogen Regnskab for det. Det maae jeg bekiende, at Qvindfolkene her i Byen ere brav næsvise og nysgiertige.

Henrich.

Det er saa dette Lands Skik, og fremmede Folk har intet stor Umag nødig, for at komme i Bekiendtskab med dem.

Finette.

Men, imidlertid er jeg Herren alt for meget skuldig, for at jeg ikke skulde spørge mig for, og tage Vart i alt det, som gaaer ham an. Min Frue elsker ham inderlig, og jeg bør gaae i hendes Fodspor.

Menechmus.

Jeres Frue elsker mig?

Finette.

Og det af sit ganske Hjerte. Ved Herren ikke det selv?

Me-

Menechmus.

Jeg vil lade mig henge, dersom jeg i mine livs fødte Dage har vidst et eneste Ord deraf, eller om jeg engang har drømt deroim indtil denne Time.

Finette.

Alligevel har Herren dog havt adskillige gode Prøver derpaa, og dersom han endnu forlanger stærkere Beviis, saa staaer det kun til ham selv. Han har kun behov at sige eet Ord. Naar han vil, saa kan han blive hendes Mand.

Menechmus.

Blive hendes Mand?

Finette.

Sa vist.

Menechmus.

Hvem? Jeg?

Finette.

Sa, Herren selv. Jeg troer ikke heller, han har andre Tanker.

Menechmus.

Det Forslag er min Troe arrigt nok. (til Henrich.)
Nei, see mig engang, hvilken Koblerke?

Henrich.

Hun seer ikke ulig til det.

Finette.

Jeg kan forsikre, at der for Herrens Hidkomst har meldet sig over tusende Friere an hos min Frue. Men Menechmus var den eneste, som hendes Sind stod til.

Menechmus.

Hvoraf veed I mit Navn?

Finette.

Derfra, som Herren veed mit.

Menechmus.

Som jeg veed jeres?

Finette.

Ja.

Menechmus.

Jeg har aldrig vidst det, mit Barn! Og I kan lide paa, at jeg kiender jer ikke.

Finette.

He! Hvortil tiener saadanne Krumspring? Jeg har jo over tusende Gange seet Herren til vores. Jeg heder Finette, og jeg tiener hos Frue Araminte.

Menechmus.

I tiener hos hende, siger I?

Finette.

Vist gjør jeg saa.

Menechmus.

Saa meget desto verre for jer. Endelig gaar det mig ikke an. Men, saa vidt jeg begriber, mit bitte Barn! saa er I der kommet i en bandsat Skole.

Finette.

Ei, lad os engang holde op med saadan Skiemt! Med eet Ord saa godt som ti: Min Frue sidder og hører efter Herren med Maden. For at gjøre Selvfabet des lystigere, saa har hun bedet een af hendes gode Venner til

til Giest med. Det er en smuk artig levendes Jomfrue, som logerer her i Nabovelavet.

Menechmus.

Saa min Troe! det er et lekkert Haandverk, jeres Frue driver.

Finette.

(til Henrich.)

Men, snak du med mig da! Hvad Pokker er det for nye Griller, din Herre har i Hovedet, som paa et Quartereers Tid har saaledes gjort Hiernen gal paa ham.

Henrich.

(sagte til Finette.)

Gmellem os at sige, saa har han for nogen Tid Aiden faaet et Tilfælde, som iblant kommer ham til at være sandsejls, som du nu selv seer. Mangfoldige Gange snakker han saa hen i Taaget med mig, at jeg snart skulde bilde mig ind, at han havde Munse-Needer i Hovedet.

Finette.

Det nyssens syntes han saa skikkelig og saa artig. Er det mueligt, at man i saa kort en Tid kan tabe baade sin Forstand og sin Huskommelse? Hør, gode Herre! maae jeg bede, at De vil svare mig eet fornuftigt Ord?

Menechmus.

Men I selv, lille Pige! er I fuld, eller er I gal, at I vil komme og fortælle mig saadan en Hoben Fadsderfladder, som I har staaet og ramset mig op? Hvad Fanden er det for Snak? En Araminte er forliebt i mig; en smuk levendes Jomfrue af hendes gode Vener; et Maakrid, som de bie efter mig med; og jeg ved

ikke selv, hvad for meere Narrerie I staaer og regner op, det ene immer galere end det andet, som jeg før staaer mig ikke bedre paa, end om det var Arabisk.

Finette.

Vil Herren dog ikke samle sine Tanker igien, og komme ind at spise?

Menechmus.

Nei, siger jeg! man maae blive gal over saadant Tvi. I kan kun hilse jeres Frue, og sige hende, at det slog Klit for hende denne Gang med hendes ypperste Forslag. Hun kan kun strøe sit Frø og sætte sine Snarer for andre Fugle. Og I, lille Barn, som har gjort jer den Umag at høre hendes Bud, jeg vil lade jer vide, at det er en liderlig Bestilling, at være Koblerse. Langt om længe følger der dog en Ulykke paa, og Spindehunsjet pleier at blive den bedste Løn, man fortjener sig. Jeg varer jer ad, som en Ven, lader dette hæslige Haandverk fare. Og er I klog, saa lægger I min Formaning paa Hjerte.

Finette.

Naa! vi vil see engang, om De tør være ligesaa uforskammet mod min Frue, og svare hende ligesaa galt som mig. Jeg skal sige hende det altsammen, uden at glemme den mindste Toddøl. Adieu, Heinrich! du var værd at have en bedre Herre. Jeg haaber, vi inden kort Tid skal saae Leilighed til at tales ved om vore Sager. Jeg kender ham paa min Vre ikke meer, og jeg veed neppe selv, hvor jeg er, saa forvirret er jeg.

Scene 4.

Scene 4.

Menechmus. Henrich.

Menechmus.

Hvilken bandsat Bye er ikke denne! Hvad ravgale Folk! Man har nok sagt mig, at de coquette Qvinder havde den Manceer, at de med Klid lode sig underrette om alle Fremmede, som komme herhid, paa det de desto lettere kunne faae dem i deres Garn.

Henrich.

Naar vi see os ret om, saa har hun nok enten hos Posten eller paa Toldboden faaet Deres Navn at vide, og at De er kommen hid, for at tage imod en Hoben Penge.

Menechmus.

Der har vi det. Just der har hun kunnet faae det at vide. Men de skal intet saa løbe af med mig. Nei, nei! faaer der nogen i Sinde at sætte mig en Børnase paa, da skal han, saa min Troe, staae noget før op.

Henrich.

Jeg vover Herren, jeg. Men hvorum alting er, saa lad os intet blive her længer. Disse Riisbenhavnske Fruentimmer ere nogle farlige Creature, de kan let føre en ærlig Karl i Fristelse. De har saa deres egne Konster, og man maae være saa klæk og saa forsigtig, som man vil, saa hænger man dog omsider fast ved dem, inden man veed et Ord deraf.

Menechmus.

Dit Maad er godt nok. Kom, lad os gaae, jo
for jo heller.

Scene 5.

Araminte. Finette. Menechmus. Henrich.

Araminte.

Nei, du faaer mig aldrig til at troe det.

Finette.

Du kan Fruen selv see, om jeg siger usandt. De
kan tale med ham selv, see, der staaer han endnu.

Araminte.

Jeg maae bekiende, min Herre! at De laer see en
temmelig stor Koldfindighed paa Deres Side, da jeg
paa min Side dør af Længsel efter at see Dem. Maale-
tiden er færdigt, og bier kun efter Dem. Og jeg troer,
De er forsikret om, at jeg har ingen Fornøielse, uden
naar jeg kan være saa lykkelig, at see Dem hos mig.

Menechmus.

O Sandhed, Madame! jeg kan sige reent ud —
at jeg er heel forundret — — og at i min Forundring
— — maae jeg forundre mig over — — og jeg havde
ikke ventet mig — — at see det, som jeg nu seer — —
thi sandt at sige — — hendes Skionhed, omendskiont
den er lidet — — forskimlet — — saa kunde den dog
maaskee vel — — føre mig i Fristelse, dersom ellers
— — Paa min Vre, jeg veed ikke, hvad jeg skal
svare.

Ara

Araminte.

Denne Forvirring, jeg seer Dem i, og disse sorte Klæder, De har paa, forkynde de mig ikke noget ulægt, feligt Tilfælde, som Dem kunde være hænder? Tæel, min søde Engel! Hav dog den Godhed for mig, og siig mig det reent ud. Har De maaskee været henne at slaaes.

Menechmus.

Jeg slaaes aldrig.

Araminte.

De veed, at alt det, jeg har, hører Dem til. Spar det kun intet. Naar man elsker hinanden saa inderlig, og naar man har et kyndt Egtteskab til Diemeed, saa bør Got og Ont, Fryd og Glæde, ja alting være eet og tilfælles. Alle vore Midler og al vores Fortred maae gaae i Fællig sammen, og jeg er færdig at deele Medgang og Modgang, Lykke og Ulykke med Dem.

Menechmus.

Jeg er hende høilig forbunden, at hun vil være saa tilfælles. Men jeg betaffer mig for min Part, og jeg forlanger slet intet dette Fællesskab, som hun med saa stor Godhed frembyder.

Araminte.

Men jeg begriber ikke, hvad det er, De vil siige.

Finette.

Jo, jo, Madame! det kommer endnu intet imod det, han sagde til mig.

Henrich.

Det er, som jeg har sagt, han snakker saa hen i Veiret iblant.

Ara

Araminte.

Saa kom da, lad os gaae ind og spise.

Menechmus.

Jeg kan saa sandelig ikke nu, jeg har andet at bestille.

Araminte.

Jeg bør ikke heller næde Dem mod Deres Villie. Men Deres Koldsindighed volder, at jeg er ret beangstet for Dem.

Menechmus.

Hvad Pokker er det for en Evigheds Gladder? Gaae Deres Vej, og lad os gaae vores. Jeg har jo aldrig haft det enten heedt eller koldt for Dem.

Finette.

Hvad sagde jeg? Kan man falde til større Uforstammenhed? Bliv kun ved, min kiære Monsieur! og gjør det saa grovt, som De kan. Men det kan jeg lade Dem vide i god Fortrolighed: Dersom De nogen Tid gjør Dem saa dristig, at komme ind til vores igien, saa skal jeg smukt smække Døren i for Næsen af Dem, saa det skal runge efter. Seer De vel?

Menechmus.

Det gjør Du ret i, og jeg var tilfreds, om jeg nogen Tid fik i Sinde at komme inden deres Døre, jeg da maatte bryde mine Been i tu paa Trappen, til Straf for min Daarlighed.

Araminte.

Er det mueligt? Men siig mig engang, hvor kommer De fra? Dølg intet for mig.

Mes

Menechmus.

Nei see mig til, hvor smukt hun kan forstille sig! ret ligesom De intet vidste det. Jo, jo, De veed det vel. Har De ikke nu nysens havt Bud hos Posten eller hos Vognmanden, for at faae at vide, hvem jeg er, hvor jeg kommer fra, og hvor jeg vil hen?

Araminte.

Hvad vil De vel sige? Hvad er det for en Vognmand, De taler om?

Menechmus.

Den liderligste Vognmand, til er, og den vederstyggeligste Vogn nogen ærlig Karl vil sidde paa. Jeg troer ikke, at der hersra til Hamborg er en Vogn til, som meere kan skample og sje de en brav Karl, end denne gjorde.

Araminte.

Finette! Han har tabt sin Forstand.

Finette.

Da har han ikke tabt meget. Jeg bilder mig stadig ind, han har drukkert sig fuld, og at det er Viinen, der snakker.

Menechmus.

Paa Sikkasten bliver jeg leed af at staae her og høre paa jeres urimelige Snak. Jeg har nok noget andet at bestille. Det er for andre vigtige Grinder, at jeg er kommen herhid, og ikke for at spise med saadanne Dyr, der gaae omkring, som I, og søge at gjøre deres Lykke.

Araminte.

Dyr! oh Himmel! Hvad for Ord er det?

Finette.

Finette.

Dyr! vi! Dyr! Ah, Frue! Er det ikke de ufors-
 kammede to Stykker Slyngler, som kan gaae i Skoe
 — — Derksom Fruen er saa findet, som jeg, saa lad
 os bærste dem dngtig af, for at hegne vores Vre.

Menechmus.

Saa sagte, om jer synes, taer jer det ikke saa hestig.

Finette.

Jeg har aldrig havt større Mod paa at slaae,
 end nu. Jeg skal give mig i Tog med Tieneren, tag
 De fat paa Herren.

Henrich.

Jeg har slet intet med alt dette Tøi at bestille,
 og jeg er aldeles ikke findet at slaaes med dig. Er det
 vel min Skyld, om man taler jer haardt til?

Araminte.

Ah, hvad er jeg ulukkelig! og hvor var min Svage-
 hed stor, at jeg skulde gaae hen og blotte min Kiærlig-
 hed for saadan et utaknemmeligt Menneske! Du veed
 det, Finette, jeg har ingen Ting holdt skjult for dig.

Finette.

Ah, Forræder! Bedrager! Kan Hjertet intet røres
 paa dig?

Menechmus.

Naa, naa! Trøster jer det beske I kan. Siden
 denne overmaade Kiærlighed er kommen jer paa saa ha-
 stig, saa forgaaer den vel ogsaa ligesaa hastig igien.

Araminte.

Gaae din Vej, og vent aldrig andet af mig, end Had
 og Forbittrelse.

Me-

Menechmus.

Heel godt. Jeg kan ret vel undvære Jeres Gunst.

Finette.

Ah! din Stemme Hykler! dit utroe Skarn! Sid du
saae en Ulykke, som du staaer! Dersom vi havde gjort
din Ret, saa skulde vi revet Dinene ud af Hovedet paa
dig. Han maae være forgiort, det kan intet andet være.
Det er intet ham selv meer.

Scene 6.

Menechmus. Henrich.

Menechmus.

Adieu, mine Prindsesser! En anden Gang kan I
see jer bedre for, naar I vil til at forliebe jer. Har
man i Verden seet saadant Galskab? Imidlertid fandt
jeg dog nogle smaa Kiærligheds Ansæd. Jeg troer Kan-
den fristede mig. Den, som agerede Pigen, hun kom
mig artig og nydelig nok for.

Henrich.

De har stridet mandelig, og holdt det kappert ud
indtil Enden. Man kan ikke nok berømme Deres Helte-
mod. Men hvorom alting er, saa lad os som snarest
gaae ind i Værshuuset, paa det der ikke skal komme
nogle nye Historier paa Bane. Holder De mig i øvrigt
værdig til Deres Tjeneste, saa har De at befale. De
skal altid finde mig reede og villig til at tiene Dem.

Menechmus.

Men imidlertid saa havde jeg dog stor Lyst til at
gaae hen og besøge min tilkommende Kiæreste. Det er

Menechmi.

I

ændelig

endelig meere af Nysgierrighed, end af Kiærlighed, og jeg gad nok vidst, hvad det er for et Creatur.

Henrich.

Naar vi først have været et Dieblif her i Vertshuset, saa skal jeg strax følge Dem derhen, om De saa behager.

Menechmus.

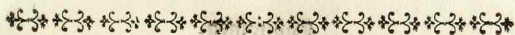
Sa nok da. Gaer vel til videre. (gaaer.)

Henrich. (ene.)

Nu maae jeg hen og see jeg faaer fat paa min Herre, for at saae at vide, hvordan Sagerne staae, om han sover paa sin Vest, og hvorledes han seer ud med Sorgelæder paa. Frisk, Henrich, pas paa, og lad dig intet forblæffe.

Ende paa den anden Act.

Tredie Act.

Scene I.

Capitainen i Sørgeskæder. Henrich.

Henrich.

Nei, intet er forunderligere! den store Lighed imellem Dem og Deres Broder er utrolig. Nu, Herren er klæd i Sort, saa er han og hans Broder kun een og den samme Person. Der er ingen, som jo skulde blive be-
dragen derved, og det er umueligt at kiende, hvilken af dem der er Herren. Ja, jeg selv, som har den Ære at være Deres Tiener, jeg har alle mine Konster nødig, for at kiende Dem. Men, paa det jeg ikke skal tage feil, saa vilde jeg nok bede, at Herren vilde tillade mig at sætte her et vist Tegn. Laan mig denne Hat.

Capitainen.

Spad har du vel i Sinde?

Henrich.

(Sætter en Ecarde paa Hatten.)

At mærke Dem med mit Mærke, ligesom Deres salig Fader gjorde, for at kunde skille Dem fra hinanden.

Capitainen.

Du harselerer, troer jeg.

Henrich.

Nei, nei. Jeg harselerer intet, det er mit ramme Al-
vor. Jeg kunde fuld vel blive den første, der tog feil, og saa
fode vi os vel.

Capitainen.

Notarius har alt taget feil, han tog strax imod mig paa høfligste Maade, og inden en Time vil han betale mig Pengene ud.

Henrich.

Hvad siger Herren? Vil han betale Dem heele Summen, tredsindstyve tusende Rigsdaler?

Capitainen.

Just netop.

Henrich.

Oh, den gode ærlige Mand! Han er ikke den eneste, som er bleven bedragen ved denne Lighed. Araminte har nu nyssen her paa dette Sted taget Deres Broder for Dem. Hun vilde med Vokkers Gevalt nøde ham til at gaae ind og spise med sig. Han stod forbauset og forundret, og vidste ikke selv, hvad han skulde svare. Han frygtede for, at det var Strikker og Garn, man satte for hans Rydighed. Og derfor beegnede han hende saa haardt, at det nær var kommet til Haandgemæng, og havde jeg ikke faaet dem styret lidt tilrette igjen, saa havde der vist nok fulgt Blodsudgydelse paa.

Capitainen.

Men har han ingen Mistanke om mig?

Henrich.

Hvad Mistanke vilde De vel, han skulde have? Det er tyve Aar siden han troer Dem død. Og om han end havde nogen, saa er jeg dog vis paa, han aldrig kunde giette Sagen, som den er.

Capit

Capitainen.

Historien er artig nok, jeg leer selv deraf. Men lad os gaae hen til Svigerfaderen, og sørge for vores Kiærlighed. Gaae hen og bank paa.

Scene 2.

Demophon. Capitainen. Henrich.

Henrich.

Torde jeg vel gjøre mig saa dristig, at fornemme, om Herren er ikke Monsieur Demophon?

Demophon.

Jo men, saa hedder jeg.

Henrich.

Det er mig ret inderlig kjær, jeg har været saa lykkelig og funder Dem saa vel tilpas. Der er min Herre, som nylig er kommen til Byen, hans Navn er Menechmus til Tieneste, og han har ikke forladt Jylland i anden Hensigt, end for at have den Ære, at giøve sig med Herrens Dotter.

Demophon.

Ah, Monsieur! tillad, at jeg maae vise Dem den inderlige Fornøielse, det er mig at see Dem.

Capitainen.

Tillad, min Herre! at jeg paa min Side viser den Glæde, jeg har over at see saa brav en Mand, og at jeg maae bevise Dem al den Ærbødighed, en lydig Svigersøn er sin tilkommende Svigerfader skyldig.

Demophon.

Ja, min Herre! jeg er noksom fornøiet med Deres Person. Deres Gestalt, Deres Væsen, Deres Månerer, Deres Forstand, alting staaer mig fortræfflig vel an, og der skulde intet fattes i min Fornøielse, dersom Deres gode salig Farbroder, som var min Hjertens Ven, maatte have levet den Dag, og seet dette Partie sluttet.

Capitainen.

Ah, min Herre! han har sit overstridt, lad ham hvile i Rolighed, og kalder ikke saa tiær en Farbroder, som jeg saa inderlig elskte, tilbage igien fra den Hvile, han er i. Her staaer min Tiener, han kan sige Dem, hvor bedrøvet jeg var over hans Afsked, og hvor mange Taarer hans Død har kostet mig.

Henrich.

Det var eensgang vist. Men, hvortil nytter det, at tale meere om ham, det var kun — — at rive et Saar op, som — — endnu intet er vel lægt — — og som kunde — — Men, hvad skal man sige, han var dog vel gammel.

Demophon.

Han? Nei men! For hans Alders Skyld kunde han endnu have levet et godt Tag. Vi var paa een Alder, vi to, halvtredsindstyve Aar omtrent.

Henrich.

Ja, man kan udtolke det som man vil. Naar jeg siger, han var gammel, saa meener jeg det i Hensæende til den liden Helbred, han havde. Han gik altid og klagede sig, snart over een, og snart over en anden Svaghed.

Demo-

Demophon.

Intet mindre end det. Jeg troer, han i sin heele Livstid havde aldrig Næstet af nogen Slags Sygdom, uden den eneste, som tog Livet af ham.

Capitainen.

Han var en stærk søer Mand.

Henrich.

Det er endelig vist nok — — men imidlertid — —

Capitainen.

Hold du din Mund.

Demophon.

Lad os intet tale meer om den Materie, det fører allene bedrøvede Tanker med sig. Lad os tale om noget, som er meere lystigt og levende. De har vel i Sinde at tale med min Dotter, og jeg tør nok smigre mig med, at hendes Væsen og Gestalt skal staae Dem an.

Capitainen.

Det tvivler jeg ikke paa, maatte jeg kun være saa lykkelig hos hende. For, sandt at sige, jeg gjør kun lidet Regning paa mine Fortienester, og det eneste, jeg haaber, er, at hendes Lydighed skal tale Ordet for mig.

Demophon.

Det har De ingen Aarsag til at sige. Deres Fortienester ere nok saa store, at de kan tale for sig selv. Og jeg tør vedde paa, at det første De kaster Minene paa hende, saa indtager De hendes Hierte. Jeg forstaaer mig ogsaa paa Folk, troe kun mig. Og det, som meere er, saa er min Dotter, Isabelle, ligesom et blødt

Seyffe Vor. Jeg kan gjøre af hende, hvad jeg vil. Og dersom det nu hændte sig saa, som jeg aldrig kan bilde mig ind, at De stod hende ikke saa aldeles an, saa er jeg hendes Fader. Det er nok sagt det. Og for at lade Dem see, hvor lydig hun er mod mig, saa gaae kun hist hen i denne Krog, jeg vil kalde hende herud, og saa kan De selv høre det.

Scene 3.

Capitainen. Henrich.

Capitainen.

Lad mig blive her allene, og gaae du imidlertid hen til min Brøder. For alting forhindre ham fra at gaae til Notarius. Det er Hovedknuden det.

Henrich.

Det forstaaer sig. Men det bliver mig plad umueligt, at hindre ham fra at besøge sin Kiæreste, saa hestig har han det. Og derfor er mit Raad, at, hvor stor Fornøielse De end kunde have i at tale med Jomfruen, De doa besitter Dem paa at være kort i Deres forliebte Samtaler.

Capitainen.

Gaae du kun, inden et Dieblit er jeg borte herfra.

Scene 4.

Demophon. Isabelle. Capitainen (Kiult).

Demophon.

Kom hid med, Isabelle!

Isabelle.

Isabelle.

Hvad behager min kiære Fader?

Demophon.

Jeg har et Par Ord at tale med dig om noget, som ligger Naagt paa. Der er en Person fra Jylland, som dog seer ret vel ud, han venter jeg herhid nu paa Timen, for at holde Brøllup med dig.

Isabelle. (for sig selv.)

Hvad hører jeg!

Demophon.

Det er et Partie, som er dig anstændigt. Han er af godt Folk, han har gode Midler, alting staaer mig an, og jeg er vis paa, at hans Person skal hove dig.

Isabelle.

Min kiære Fader! for intet at indlade os i alle disse Omstændigheder, saa vilde De tillade mig, at jeg, med al den Erhødighed, jeg er Dem skyldig, og uden at gjøre noget, som er imod Deres gode Behag, maae sige Dem reent ud, at jeg ganske intet har i Sinde at giøre mig.

Demophon.

Ikke det? Torde man vel spørge Dig, hvor Du saa hastig har faaet Leede til Brudesengen? Du har dog ikke altid været af den Meening.

Isabelle.

Det er sandt nok. Men Forstand kommer ikke for Narene. Jeg veed, hvad Fare der er ved at giøre sig. Nu omstunder ere Mændene meestendeels enten ubestændige eller mistænkelige. De paastaane, som en Rettighed,

at deres Koner skal give sig med alle deres Egenstidigheder, og de allermøest fuldkomne Mand, det er dem, som have mindst Feil.

Demophon.

Ja; men denne, jeg taler om, han skal stikke dig i Dinene, kjaft snart du faaer ham at see, det er jeg vis paa.

Isabelle.

Hvordan han end kan være, saa håder jeg ham forud, og førend jeg faaer ham at see. Det er mig alt nok, at han er fra Landet, og jeg vilde ikke have ham, var han end aldrig saa fornemme.

Capitainen.

(kommer frem.)

Nei, smukke Jomfrue! Hun maae ikke være saa forbittret mod en ulykkelig Frier, som man vilde føre til hende. Er min Skiebne saa haard, at jeg kan ikke vinde uden hendes Had, saa faaer man see til, om der ikke findes andre, som kunde have naadigere Tanker.

Isabelle.

(for sig selv.)

Nei, Himmel! Hvad seer jeg? Hvad Forundring? Det er jo Menechmus, det er ham selv, den jeg elsker.

Demophon.

Det gior mig inderlig ont, at hendes gale Indfald kommer hende til at sætte sig op imod min Villie, Men dersom De forlanger det, saa skal jeg vel nøde hende dertil.

Capit-

Capitainen.

Nei vist ikke; nød hende intet, det beder jeg. Jeg vilde heller dø, end at Frøkenen skulde tvinges til at gjøre noget, som var imod hendes Villie.

Demophon.

Der seer Du selv, hvilket et godt Partie jeg havde tiltænkt dig; en Karl, der seer ud, som han var skildret; en ung Cavaleer af god Familie, der er ligesaa riig paa Forstand, som paa Midler.

Capitainen.

Jeg har havt Uret i, at lade mine Tanker gaae saa høit.

Isabelle.

Hvad siger De, kære Fader? Er det dette Partie, De talte til mig om?

Demophon.

Ja, det samme var det, dersom du kun intet havde sat dig imod min Villie, og dersom den taabelige Leede, du har til Givtermaal, og dine gale Griller ikke havde kastet alle mine Anslag over Ende.

Isabelle.

For at sige sandt. Siden jeg har seet ham, saa er mit Hjerte ikke saa meget imod ham.

Demophon.

Hvad sagde jeg? Der seer De selv, hvad en Faders Myndighed har at sige.

Capitainen.

Saa har da Frøkenen intet meere dette store Had imod mig? og kan da hendes Dine venner sig til at see mig uden Foragt?

Isabelle.

Isabelle.

Ja, min Fader har besaaet det, og jeg gjør min Skyldighed.

Scene 5.

Araminte. Capitainen. Demophon. Isabelle.

Araminte.

Ha, ha! Har vi dig der, din Rødder! har dit uforkammede Dyr endnu det Hjerte i dit Liv, at du tør komme for mine Dine, efter det liderlige Stykke, du har spilt mig? og frygter du intet for, at jeg skal vise dig, hvad det har at sige, at fortørne en Frue af min Stand?

Capitainen.

Naadige Frue! jeg begriber i Sandhed ikke, hvad hun behager at sige. Hendes Tale er saa selsom, at jeg med Rette maae blive forbauset derover. Og hun maae uden Tvivl tage mig for en anden. Hvad Aarsag har hun vel at være saa fortørnet over mig?

Araminte.

Ah, du lader, som du ikke veed det, din Skielm, din Bedrager. Ah, du førte mig bag Lyset, du bedrog mig kun, besverre, med en forstilt Kiærlighed, og jeg, jeg var saa ærlig, at jeg paa Troe og Love gav dig mit Hjerte, uden at kiende dit og al den Ondskab, som boer deri.

Capitainen.

Hun gjør mig alt for stor Vre, og langt større, end jeg har fortient. Men jeg maae bekiende, at jeg forstaaer ikke et eneste Ord af alt det, hun siger.

Demo.

Demophon.

Jeg saa min Troe ikke heller. Men sig mig engang, min Søster, hvor skriver al denne Snak sig fra, og hvad for Griller — —

Capitainen.

Er denne gode Frøe Deres Søster?

Demophon.

Ja hun er, jeg skal ikke andet sige, og det, som meere er, saa er hun min ældste Søster. Dog er hun endelig ikke derfor desto klogere. Men sig mig engang, Søster, hvad for en Ulykke er det for nye Optøger, og hvad for Phantasterie faaer J i Hovedet, at komme mig her og gjøre jer ud til Veens og kiende denne gode Monsieur saadan over, da han sin ganske Livstid hverken har seet jer eller kiendt jer, og har det heller aldrig i Sinde.

Araminte.

Han kiender mig intet, siger J? Oh, J er gal, min Broder. Det er meere end to samfulde Aar, at dette utaknemmelige Skarn har baaret mine Banker. Jo, jo, mine Ridler har han nok vidst at betiene sig af. Hans sidste Equipage maatte jeg lade gjøre paa min Pung. Og dersom jeg ikke havde haft Medynk med hans flette Tilstand, saa havde den gode Herre smukt faaet Lov til at gjøre Campagnen til Fods.

Demophon.

Jeg sagde Dem det nok, at hun havde saa en lidten Skrue løs.

Capitainen.

Det synes nok saa.

Demo-

Demophon.

Jo, jo, det vil jeg være Dem Mand for.

Capitainen.

Imidlertid er det ikke min Leilighed at staae her og høre paa alle de haarde Ord, hun gyder ud over mig. Jeg vil overlade Fruen Pladsen, og saasnart hun er borte, skal jeg have den Ære at komme igjen.

Demophon.

O nei! Bryd De Dem kun intet om, hvad hun staaer her og sladder. Man faaer at holde hendes gale Hoved noget tilgode.

Capitainen.

Nei, det sikkerste bliver nok, at gaae lidet bort. Jeg beder min Herre vil tillade mig det paa et Dødsblik. Jeg skal paa Timen være her igjen og fuldføre min Besøgelse. (han gaar.)

Araminte.

Ja, ja, Skielm! tænk kun intet at undløbe mig. Jeg mærker nok jeres Nykker. I har sat jer for begge to, at rive mig ham af Hænderne. Men jeg vil være givt med ham, og det til Trods baade for Fader og Datter, for Venner og Slegt, for ham selv, ja for mig med.

Scene 6.

Demophon. Isabelle.

Demophon.

Hvad Pokker er det for Bømser, der stikke hende? Dag fra Dag bliver hun altid jo galere og galere.

Isa

Isabelle.

Det er vist nok, og jeg maa tit skamme mig ved hendes Indfald.

Demophon.

Jeg er kun bange for, at hun kommer her med hendes Susentasterie, og skifter os en Ulykke.

Scene 7.

Menechmus. Henrich. Demophon. Isabelle.

Henrich.

(til Menechmus.)

Ja, Herre! her ere de, baade Faderen og Datteren, og nu kan De uden Hinder forrette Deres Gengjæld hos Dem.

Demophon.

Ah, min Herre! baade min Datter og jeg maae høimyst bede Dem om Forladelse for min gale Søsters Optøger. I veed vel, der er aldrig nogen Familie til, at der jo findes nogle Galhovede iblant.

Menechmus.

Det er sandt nok, min Herre!

Demophon.

Imidlertid er det mig ret kjær, at De kom saa snart tilbage igjen.

Menechmus.

Jeg kommer for at ønske Dem en god Dag, og ved samme gode Leilighed indfinder jeg mig, som en god, troe, oprigtig Frier, for at gjøre mig med en lille Frøken, som hedder Isabelle, og som skal være Deres Datter,

ter, om det ellers er, som Folk siger. Der har De
heele Aarsagen til min Ankomst.

Demophon.

Jeg har alt sagt Dem det, og jeg siger Dem det
igen. Partiet staar mig heel vel an. Min Datter
er ogsaa vel fornøiet med det, og hun har alt ladet
Dem see, at hun i dette Tilfælde følger ligesaa meget
hendes egen Tilbsielighed, som hendes Skyldighed. Vist
nok er det, i Begyndelsen var det hende vel noget imod,
men saasnart hun saae Dem, saa var hendes Hjerte-
strax overvunden.

Menechmus.

Har vi da seet hinanden nogen Tid tilforn?

Demophon.

Spørsmaal. De gif jo ret nyssens fra hende, og
det heel fornøiet.

Menechmus.

Jeg? Jeg gif fra hende ret nyssens?

Demophon.

Ja, ret De, i egen Person. Vi vare ret for-
nøiede og glade over Deres Ankomst, da min Søster
kom anstigendes med hendes gale Indsald, og forstyrrede
os i vores Samtale. Er det mueligt, De kan have
glemt det saa snart?

Menechmus.

Hør! Een af os raser, enten De eller jeg. Er
det mueligt, at De vil bilde mig ind, at jeg har seet
Deres Datter tilforn?

Demo-

Demophon.

Det gaafte nyeligen og paa dette Sted.

Menechmus.

Gaae Deres Gang, De er jo gal, 'det er jo at beegne mig, som en Sværmer. Disse Complimenter staae mig aldeles ikke an. Dog, hvorom alting er, efterdi jeg seer Frøkenen, saa kan det ingen Hinder gjøre udi vort Egteskab, enten det er den første eller den anden Gang, jeg seer hende.

Demophon. (sagte.)

Denne Mand kom mig for i Begyndelsen at være meere flog.

Menechmus.

Min smukke Frøken! Jeg har forud hørt tale om hendes Skønhed, hvormed jeg er fornoiet; men jeg agter det ikkun søie, hvis Gemyttet ikke svarer til den udvertes Skabning. De allene kan hjælpe mig tilrette udi et Eviolsmaal, og naar De har tallet, skal jeg sige min Meening.

Isabelle. (sagte.)

Jeg kender ikke den Person; han maae have Sviin paa Skoven.

Menechmus.

Jeg agter findrige Folk meere, end nogen her i Landet. Den Skønsomhed, som jeg besidder i at kende de Mennesker, har jeg ved Studeringer ikke erhvervet. Det er allene Naturens Gave, og jeg holder for, at Studeringer allene fordærver Ungdommen, og at de ere til ingen Ting nyttige. Derfor har jeg og aldrig haft min Nase i nogen Bog. Naar en Cavaleer, som be-

Menechmi.

R

gynder

gynder at leve, kan skide, drikke, og tegne sit Navn, saa holder jeg for, at han er lige saa lærd, som en død Cicero.

Demophon.

Har Monsieur i Sinde at søge en Tjeneste ved Hoffet, eller ved Armeen?

Menechmus.

Derpaa har jeg endnu ikke betænkt mig. Jeg kunde nok have Behag i Hof-Levnet, hvis en tvungen Subordination ikke stod mig for Hovedet. Jeg kunde ogsaa have Lyst til Krigen, isald visse Mand, som har Kundskab i Astrologien, ikke havde forsikret mig om, at kunne naae en Alder af hundrede Aar. Men saasom Krigsfolk sjelden blive saa gamle, da, endskjønt jeg ved militære Bedrifter kunde erhverve mig et stort Navn i Verden, vil jeg dog heller opfylde mit Horoscopium, og leve smukt mine hundrede Aar; thi jeg har min Troe Lyst til at leve.

Henrich.

Herren taler som en fornuftig Mand; thi hvad er et stort Navn at regne mod et langt Liv?

Isabelle. (sagte.)

Hvilken Tale! Hvilken Forvirrelse! Mon det er ham selv, som jeg seer og hører!

Menechmus.

Hvad sættes hende, med Tilladelse? Det synes, at hun staaer i Forundring over min Tale. Hun kommer mig for, mellem os at sige, at hun agter ikke at legge de Underviisninger meget paa Hjerte, som en Mand kan give sin Hustru.

Isa

Isabelle.

Jeg veed meget vel en Kones Pligt.

Menechmus.

Hidindtil har jeg anseet hende for at være baade dydig og fornuftig. Men hendes forliebte og skælske Miner spaaer mig intet Gode for tilkommende Tid. Jeg slutter deraf, skönt jeg er ingen Philosophus, at mig forestaaer noget selsomt. Hvad siger hun dertil?

Demophon.

Min Herre kan naae saadan Frygt af sine Tænker, Isabelle vil ikke falde til noget, som er uanstændigt.

Isabelle.

Ak Himmel! Tor man føre saadan Tale i min Nærværelse! Min kiære Fader, tillad mig at gaae herfra. Denne gode Herres Complimenter vilse hans Sind og Hjertelav.

Scene 8.

Demophon. Menechmus. Henrich.

Demophon.. (sagte.)

Min Svigersøns Manerer og Opførsel stod mig i Besyndelsen vel nok an.

Menechmus.

Heventimmer kan ikke lide Mænd, som sige deres Meening lige frem.

Henrich.

Min Herre smigrer aldrig.

Menechmus.

Jeg er lige frem. Hustru, Maitresse, Ven, alting er eet og det samme for mig, jeg kan ikke tvinge mig, men siger, hvad jeg meener.

Demophon.

Det er vel giort. Jeg haaber, at han er sad ærtig, ikke at tage noget andet Sted ind, end i mit Huus.

Menechmus.

Jeg tager gierne mod saadant Tilbud, men jeg maae — —

Demophon.

Bil han vel tage Herberge i et Vertshuus? Det var jo en Skam.

Menechmus.

Kiere! lad mig endnu nogen Tid have min frie Villie.

Demophon.

Hiertelig gierne. Nu gaaer jeg hen og gjør Ansælt til Brøllup. Min tilkommende Svigersøn kommer mig selsomt for; men man maae holde ham noget tilgode, i Henseende til de Midler, han bringer med sig.

Scene 9.

Menechmus. Heinrich.

Menechmus.

Nu har jeg da seet den, som skal være min Brud. Men hvad synes dig derom, Heinrich?

Heinrich.

Henrich.

Hvis Herren vil tillade mig, at sige min Hiertens Mæning, da besidder hun ingen Guldkommenheder til at indtage mig.

Menechmus.

Ei heller mig.

Henrich.

Hillemen! hvilken Fortrød! Her kommer een af vore Creditorer. Det er en Kræmmer, som vil besøge os.

Scene 10.

Coqueles. Menechmus. Henrich.

Coqueles.

Jeg lader mig her indfinde efter min Skyldighed. Jeg har denne Morgen faaet Kundskab om Deres Tilbagekomst, og derfor er een af de første, som gratulerer Deres Hiemkomst. Vi have alle været i stor Betyrning for Dem; thi vort heele Huus har Kiærlighed til Dem. Jeg saavelsom min Dotter og Hustru har frygtet, at Dem noget Ondt skulde være tilstødt.

Menechmus.

Hvorledes? at elske mig, sørend at have seet mig? Hvilke ædle Siæle, saadant kunde jeg aldrig have forestillet mig.

Coqueles.

Vi have meer end een Aarsag dertil; thi Monsieur har længe været en Ven af vort Huus.

Menechmus.

Hvad er det for en Mand, Henrich?

A 3

Henrich.

Henrich.

Det er en Nar, Herre, een af det Slags galne Folk, som bllder sig ind, at alle Menneſter ere deres Skyldnere. Med dette Galſkab er denne Mand ſagen; thi han nærmer ſig ikke til nogen, uden med en Regning i Haanden, og jeg undrer mig over, at han ikke allerede har begegnet Dem ſaaledes.

Menechmus.

Det er ſandelig et nyt og rart Slags Galſkab.

Coqueles.

Jeg glæder mig meere over Deres Sundhed, end De kan troe. See, her er en liden Regning, ſom jeg gav Dem før Deres Vortreife, hvilken De er ſaa god nu at clarere.

Henrich.

Er det ikke, ſom jeg ſiger, Herre?

Coqueles.

Jeg har udi Deres Gravereife og erhholdet en Dom paa Deres Perſon.

Menechmus.

Og paa min Perſon?

Coqueles.

Men ſaaſom jeg er en mild Creditor, ſaa har jeg forhalet med at forfølge Dommen.

Menechmus.

Jeg maae bekiende, at det er et meget ærligt Stykke. Men Kiære! ſig mig, hvorfra ſriver De Dem, og hvad er Deres Navn?

Coqueles

Coqueles.

Åh, jeg maac lee! ligesom det var Dem ubekendt.

Menechmus.

En Skielm, der veed noges deraf.

Coqueles.

Kan De vel have glemt — —

Henrich.

(Sagte til Coqueles.)

Veed I vel, med hvilken Svagheb denne Mand er behæftet?

Coqueles.

Nei, det veed jeg ikke.

Henrich.

Han har ganske tabt sin Hukommelse, han veed ikke selv, hvad han gjør, eller med hvem han taler, sag at det er en Daarlighed at tale med ham om forbigangne Ting. Han kan undertiden ikke erindre sit eget Navn.

Coqueles.

Det er en stor Ulykke. Men hvorledes kan det være, at han i den Alder — —

Henrich.

Man pøsterede ham i Krigen ved et Batterie, hvorfra et Canon-Skud fæede med saadan Hæstighed, at Hovedet derved kom i Bevægelse, som har betaget ham Hukommelsen. Jeg kan tænke, at Hinden af den svage Hierne — — Åh! åh! det er ikke at beskrive, hvad Virkning et Canon-Skud kan have.

Coqueles.

Jeg beklager den Uheld, som Dem er tilfødt; men jeg kan forsikre, at Gielden er ganske rigtig. De veed vel — —

Menechmus.

Vist veed jeg, og tviler aldeles ikke om, at I har en Skrue løs i Hovedet.

Coqueles.

De kommer jo vel ihu, at jeg forgangen Aar forsynede Deres Regiment med Munderings-Klæder.

Menechmus.

Mit Regiment? Søg jeres Betalning andensteds. Jeg har ikke Strunder til at høre meer paa jeres Glæder. I er en gammel Nar.

Coqueles.

Jeg er en Klædekrammer med Gud og Vren. Mit Navn er Coqueles, Rodemester for nærværende Tid. Hvis De har tabt Deres Hakomunelse, da kan De finde den igien udi denne Regning.

(Han leverer ham Regningen.)

Menechmus.

Se her, hvor meent jeg agter jer Regning.

(Han river Regningen i Stykker, og kaster den i Næsen paa Krammeren.)

Coqueles.

(Samlende Stykkerne.)

Sønderriv min Regning, og at kaste mig Stykkerne i Ansigtet — — I er en Bedrager.

Menechmus.

Er jeg en Bedrager?

Nej

Henrich.

(gaaer imellem dem.)

Sagte, sagte!

Coqueles.

Jeg skal lade jer stævne —

Henrich.

Vær dog ikke saadan Allarm; men beklag heller den ulyksalige Tilstand, som I seer han er bragt udi.

Coqueles.

En autoriseret og paaktendt Regning!

Henrich.

Op dog intet Klammerie.

Coqueles.

Det er jo en Bremerholms Misgierning.

Menechmus.

Lad mig hugge Næsen af den Rnegt.

Henrich.

Lad ham løbe, Herre! Hvad vil De gjøre med en Rodemesters Næse? De vil kun derved styrte sig i Fortræd.

Coqueles.

Jeg vil have min Betaling, og blæser af Røsten.

Henrich.

Bort, bort, Hr. Rodemester, I forvirrer jo den stakkels Mand meer med jer Raaben.

Coqueles.

Jeg gaaer da min Vej; men maaskee inden en Time skal jeg staffe ham andet Herberge, og komme ham til at tale i en anden Tone.

Scene II.

Menechmus. Henrich.

Henrich.

Er det vel værdt, at ivre sig over en Nar?

Menechmus.

Hvad har jeg med ham at bestille? Hvi anvender han ikke sit Galskab andenseds? Kom, lad os strax forsøge os hen til Notarius.

Henrich.

Nu bliver det forgieves Herre! thi han er ikke tilstede, men han kommer strax hjem. Jeg maae imidlertid forlade Herren et Øieblik; thi jeg har en liden Forretning nogle Skridt herfra.

Menechmus.

Jeg vil da bie dig her; men bliv ikke længe borte. Imidlertid kan min Galde lidt stilles. Jeg troer, at denne heele Stad er gal, thi blant alle de Mennesker, som jeg i Dag har talt med, har jeg ingen Klog fundet, uden os to.

Henrich. (sagte.)

Maae jeg overveier alting, saa seer jeg, at vi have Fisken i Garnet. Alting gaaer efter mit Ønske, og jeg haaber, at jeg i Dag skal befordre baade Lykken og Elskov.

Ende paa den tredie Act.

Fjerde

Fierde Act.

Scene I.

Henrich.
 Jeg har stedse havt denne Dør i Sigte, og passet paa, at ingen hverken er gaaet ind eller ud. Min Herre har af den Tid, som han behøver, til at tage imod sine Penge, og til at sætte sig i Besiddelse af den Velstand, som, saa at sige, regner ned paa os. Jeg har været ude og anvendt al min Forsigtighed paa at sætte os i Sikkerhed for alle de uadvortes Ufsald, som vi havde at frygte for. Nu kommer jeg tilbage, for at øve min Trofast og Hurtighed paa dette Sted, ved at afvende alle Anstød, som her kunde være os hinderlige i at fuldføre vores Forsæt. Thi dersom vores Index-Karl for hastigen havde kommet hen til Notarius, saa havde han røbet vores Hemmelighed, og derved fuldkastet vores heele Anslag. Imidlertid gaaer dog nu alting efter Haaste, og, imedens vi ere i Arbejde med at fordrø hans Penge ind, saa bliver han paa alle Gader og Stræder angrebet af vore Creditorer. Han har allerede skaffet os et Par af Halsen, og jeg er vis paa, at han skal faae saa mange Besøgefter af de got Folk, saa at han ikke skal have Aarsag til at klage over, at han er ubekendt i Kiøbenhavn. Jeg maae briste af Latter over alle disse Oproier; og jeg er næsten henrykt af Forundring over mine egne Opfindelser. Vist nok er der, at naar man stræbe efter en god Samvittighed, saa tog man i Betænkning, at lade sig bruge til saadanne Com-

Commissioner. Men, naar man nu sætter denne ene Post tilside, saa begriber jeg ikke rettere, end at det just er Veien til at gjøre sin Lykke i Verden. Ja, jeg tør endog, til Trods for det, man kalder Uerlighed, sige, at Folk, som jeg og mine Lige, ere de nyttigste og fuldstomneste Mennesker, og man kan med Villighed holde for, at Naturen maae udtrømme sig, naar den bringer deffige Væsterstykker tilveie, der ved deres idelige Krumspring og Hænker tiene til at holde den søvnagtige Deel af det menneskelige Køn i nogen Slags Bevægelse, og imellemstunder vække dem op af den stedsevarende Dødsighed, hvori man seer endeel at tilbringe deres Liv. — Men der kommer Finette; Nu skal man rigtig see, at det gamle Galskab kommer over mig igjen. Er det ikke dog for bistrøet, at hver Gang jeg seer den Tøs, saa blir jeg saa forliebt, at Cupido pipper ud af alle Ender paa mig.

Scene 2.

Finette. Henrich.

Finette.

Her staar du og gaber op i Veiret, og jeg gaaer og leeder efter din Herre overalt.

Henrich.

Jeg staar selv og bier efter ham. Men hør, min deilige Vaaske-Lilie, mit Hiertes Balsombasse og Hovedvands-Æg, tillad din ringe og underdanige Tiener, at han maae kysse dine Alabaster-Hænder, og at han maae erklære dig, at din overnaturlige Skønhed har sat hans Hierte i fuld Fyr og Flamme.

Finette.

Finette.

Ne! hvilken herlig Begyndelse var ikke det! Du skulde nok staae her og læse mig en heel gammeldags Roman op, dersom jeg var i Humeur til at høre paa dig. Nei, nei, min gode Klørknegt, du, tilligemed din uforkammede Herre, kan reise til Bloksbierget, naar jer lyfter, vi skal saamen ikke lade lyse efter jer. Han tiltalte mig nyligen med saa nderlig en Foragt, og paa saa uanstændig en Maade, at jeg har sat mig for, at hæve mig over ham og alle hans, i hvad det end skal koste. Og du, som hans Tiener, skal heller ikke blive forglemt. Den Diævel! han kaldte mig et Dyr, en Koblerske, og — —

Henrich.

Ja, det var ilde sagt, det har du Ret i; men jeg skal sige dig, mit Barn! han er et Menneſke, som har sine onde og gode Tider. Undertiden er han meget grov, det er bleven en Bane hos ham, ved det, at han har omgaaet visse Folk, som giøre sig en Fortieneste af Grovhed.

Finette.

Ei! tael ikke et Ord til hans Undskyldning, du giør dig derved deelagtig i hans Uforkammenhed. Min Frue er ligesaa forbittret imod ham som jeg, hun har sat sig for at bryde reent over tvers med ham, og hun har expresse sendt mig hid, for at kræve alle hendes Breve saavelſom hendes Portrait tilbage.

Henrich.

Breve og Portrait, siger du? Det er to Poster af ulige Bestaendighed. Hvad Brevene angaaer, dem troer jeg da nok, at han uden megen Betænkning leverer fra sig;

fig; thi de ere dog ikke af nogen sonderlig Værdie, hvor de ogsaa ere, og jeg er vis paa, at ingen Gode laante os en Hvid paa det heele Bundt. Men det kan jeg sige dig, at du vil finde større Vanskeligheder at bestride, førend du faaer Portraitet fra ham. Du maae troe, at dette kiære Portrait, eller rettere at sige: Guldet, som det er indfattet i, har hielper paa os mangen god Gang, naar vores kiære Moster har været upasselig. Og det er ikke længere, end siden i Førgaars, at det maatte aflægge sin Besøgelse hos den bekiendte Sr. Finkel: Jochum, som hielper sin trængende Næste med at laane paa Verel: Obligationer, naar der er godt Pant med, imod en Skillings Rente af Valeren om Timen.

Finette.

Det maae være en from Siæl denne Seigneur Finkel-Jochum.

Henrich.

Ja, det er endda kun det mindste af hans gode Gierninger.

Finette.

Men, hvorledes er det mueligt, at din Herre ikke agter min Bruds Portrait høiere end saa?

Henrich.

Oh! det er just ikke Tegn til Foragt. Nei, nei, mit Barn! da gaaer det endda langt anderledes til, naar vi ret seie ud for Alvor, saa spare vi intet af alt det i Huset er, lige fra Gulvet til Loftet, Løst og Fast, det maae dandse altsammen, lige til min Nandsel inklus five. Af saadanne Udseininger have vi to ordentlige om Aaret, nemlig ved begge Fløttetiderne, og det fører den

Des

Bequemmelighed med sig, at vi altid kan sætte, uden at sætte os i to Skillings Beføstning. Men de overordentlige, de ere endda langt flere, ligesom Tidernes Feilighed udfordrer det.

Finette.

Men med alt dette, saa burde I Uforfæmmede bære den samme Erbødighed for min Frues Portrait, som for hendes Person.

Henrich.

Ganske rigtig; thi jeg svar dig til, at vi ofte have været i saadan Betrækt, at hun selv, der som hun havde været i vore Hænder, havde faaet Lov til at tie, ne for haandsaaet Pant. Men for den tilkommende Tid troer jeg nok, at vore Sager faae et bedre Udseende, og Lykken begynder at blive os meere gunstig. Min Herre har havt en Farbroder, et godt stæffels Mand; jeg veed ikke hans Navn, men det gik ogsaa intet til Sagen. Denne ærlige Farbroder, siger jeg, har lægger sig til at bøde for nogen kort Tid siden, og efterlader os tredsindstyve tusende Rigsdaler i reede Penge.

Finette.

Å! hvad hør jeg?

Henrich.

Intet uden den bare Sandhed, og i dette Øieblik, da jeg staaer her og taler med dig, er min Herre i Arbeide med at sætte sig i Besiddelse af sin Velstand. Na begriber du let, hvorfor min Herre for nærværende Tid ikke gik meget Bøsen af din Frue. Han maatte jo ogsaa være gal, om han nu vilde gjøre sig en Død af en bestandig Riærlighed, da han ser sig i stand til at funde

kunde gjøre Amour paa den store Mode, at give sine
Passioner Tøilen, og at frie til det heele Rion.

Finette.

Vi kan meget vel undvære slige lumpne Elskere.

Henrich.

Jeg kan ogsaa sige dig til din Esterretning, at
jeg har i Sinde at følge hans Exempel. Alle de Kam-
mesfeller, som jeg før har gjort Opvartning hos, dem
gier jeg nu Afsked, og jeg vil slaae Krøller paa Næsen,
hvor Gang jeg seer en Flaske = Erøie. Stort Sæt og
brede Halsbula skal herester være min Hoved-Passion, og
jeg vil slaae Spar = To til alt det, som er uden for Ran-
gen. Naar jeg saa har tient min Herre i nogle Aar,
og imidlertid forestaaet Cassen, saa kisser Henrich sig,
gid jeg saae Skam, en fornemme Justits = Betiening,
og — —

Finette.

Du usle Creatur! du vil kisse dig en Justits = Be-
tiening. O! vil nogen høre den Hans Vurst!

Henrich.

Ja, ja, ret jeg. Du skal ikke lade saa spodst
derom, man har seet saa meget før, og der har saa
mange for mig sprunget saa længe efter Bognen, til de
selv ere komne ind i den. Troe du kun mig, inden to
Aar ere til Ende, saa skal du see, hvorledes Henrich med
en magistralsk Wine skal sidde og brede sig ud i sin
forgyldte Carosse med sex vælige Morenkepper for, snart
at føre ud til sin Lystgaard paa Landet, snart at jage
omkring i Kiøbenhavn, saa Gaderne skal dundre under
mig paa en Fierdingvei rundt omkring, og overstaae
alle

alle de Forbigaaende. En Portner, med et græffelig Knebbelsbart, skal gjøre Indgangen til mit Palads stredig. Det skal være opfyldt med alle Slags Berientere af Hofmestere, Kofke, og et heelt Dusin Lakeier med brede Skuldre, føre og stærke som ægyptiske Colosser. Paa visse Dage om Ugen holder jeg aabent Taffel; der skal spises paa Guld og det kostbareste Porcelain, og Vinen skal flyde i saadan Overflodighed, som Vandet i Neblinge-Søen. Ud til min Have lader jeg indrette bequemme Bærelser til hemmelige Giestebudde, Ball og andre Forlystelser for Modens Skønheder, som jeg undertiden vil beværte, i Dag een, i Morgen en anden, og Naden skal ogsaa komme til dig, min lille Finette; thi du veed selv, at gammel Kiærlighed hænger dog altid ved, og — —

Finette.

Ja, ja, see du kun til, at du kan faae dine Anslag vel udførte, saa have vi vel den Ære at tales nærmere ved.

Henrich.

Men hvem er det, som der kommer? Mig synes, det er Menechmus — ja det er ham selv.

Seene 3.

Menechmus. Henrich. Finette.

Menechmus.

See, er du der, Henrich?

Henrich.

Ja, til Herrens Tjeneste, jeg staaer og venter paa Deres Befalinger.

Menechmi.

2

Me

Menechmus.

Jeg har leedet saa lange, saa jeg kan ikke meere, efter et lumpent Document, som jeg skulde have med mig hen til Notarius, for at afgjøre mine Sager med ham, og jeg er ikke god for at finde det, om jeg stob paa mit Hoved.

Henrich. (affides.)

Nei, det skal jeg være god for.

Finette.

Jeg har et lidet Vrende at forrette hos Dem, min Herre! Min Frue, siden al Venskab og Fortrolighed er ophævet imellem Dem og hende, sender mig herhid, for at begjære hendes Portrait tilbage, tillige med alle de Breve, som De har faaet fra hende. Her har jeg Deres igien, som jeg skal overlevere, imod, at jeg annammer hendes. (Hun tager et Portrait og en Palle op af Lommen.) Jeg behøver vel ikke at sige Dem, at det er saaledes brugeligt blant skikkelige Folk.

Menechmus.

Hvortledes? Hvad er alt dette for Pølse: Snak? Jeg begriber intet deraf.

Finette.

Jeg siger, at det er saaledes brugeligt iblant skikkelige Folk, at naat der kommer en Kurre paa Traaden, saa at de vil slaae op med hverandre, som man i Almindelighed kalder det, at den ene da sender den anden sine Kiærlighedsbreve tilbage, og tillige udleverer Portrait og andre saadanne smaa Sager, som forliebte Folk gjerne forære hverandre. De behøver kun at spørge Deres

Deres Tiener derom, saa er jeg vis paa, at han skal sige det samme som jeg.

Henrich.

Jo, deri har hun saamen Ret, det er saaledes i Brug hos Folk, som veed at leve. Jeg betiener mig selv i deslige Tilfælde af samme Ceremonie.

Menechmus.

Alt dette kan nu nok være. Men hør, I lille Coquette, veed I vel, at jeg er leed af denne Cerenade? Og, dersom I ikke gjør Ende derpaa, saa kunde jeg faae i Sinde at lade jer synge en Arie til Beslutning, som skal blive traurig nok. I veed, at jeg er ikke af de fineste, og — —

Finette.

Nei, det var Synd at sige, derpaa har vi Syn for Sagen; men den Post kan vi siden tænke paa. Jeg forlanger nu ikke andet, end at De udleverer mig min Frues Portrait og Breve. Her staaer jeg med Deres, som De ogsaa strax skal faae tilbage.

Menechmus.

I har mit Portrait, siger I; hvad skal det betyde?

Finette.

Har jeg ikke nu sagt det seinten Gange? Det er Deres Portrait, som De har foræret min Frue, da hun forærede Dem sit.

Henrich. (affides.)

Saaledes kan de staae til i Morgen, og endda være lige floge paa hverandre.

Menechmus.

Og det har jeg foræret jeres Frue?

Finette.

Ja, hvad andet? Vil De ogsaa nægte det, og sige, at det er en Fabel?

Menechmus.

Ja, jeg nægter det, og jeg skal nægte det fra nu af og indtil Verdens Ende; og jeg svar paa, at det er den groveste Løgn, som — —

Finette.

Er De gal, min Herre? Vil De svære Dem Ganden i Bold paa en Ting, som jeg strax paa Stedet kan overbevise Dem om at være falsk?

Menechmus.

Ja, det svar jeg paa, at jeg aldrig i min Livstid enten har ladet mig skildre af eller stikke ud; og, om endstignet jeg havde begaaet saadan Daarlighed, meener I da, at jeg vilde beskæmme mig selv, ved at lade mit Portrait findes i saadanne løse Folkets Hænder?

Henrich.

Det kommer mig for, Herre, at denne Pige maae have Ret. Dersom De har faaet noget Portrait af hendes Frue, saa kan De jo give hende det tilbage igien, og lade hende løbe sin Vej. Det er jo ingen uærlig Sag: Kan De ikke sige, at De har ladet sig skildre engang, De havde en lille Ruus paa; hvad skader det? Vi ere jo alle Mennesker.

Me-

Menechmus.

Oh! saa gid I faae baade Last og Skam, saa mange som I ere, og jeg med, om jeg veed det mindste Ord af alt det, som I her staaer og fladder om.

Finette.

O! hvilket affhyeligt Menneske! — — Hør: Er det ikke Deres Portrait, som jeg her holder i min Haand?

Menechmus.

Nei, ikke uden saa er, at Lucifer selv har affkildret mig, og givet jer mit Portrait, for at gjøre mig rasende.

Finette.

Nu, det er at drive Uforsammenhed til det yderste. Men jeg skal snart bringe ham i Forvirrelse, og overbevise dette skamløse Creatur om sit Bedragerie. (hun aabner Portraitet.) See her: kiender De dette Ansigt, og disse Lineamenter?

Menechmus.

(betragter Portraitet.)

Hvorledes gaaer dette til? Det er jo mig selv saa naturligen affkildret, som noget kan være. I! Hvem den Ulykke kunde forestillet sig det? Det er mine Dine, min Næse, mine Lader og Gebærder,

Henrich.

(tager Portraitet.)

Lad os see vel til, Herre, og lukke begge Dine op. See nu, saaledes vil vi sammenligne Copien med Originalen — — Jo, Herre, om De saa var min egen Fader, saa kunde jeg ikke sige andet, end at Portraitet

ligner Dem paa en Prille. Det fattes ikke andet, end at det skulde kunne tale, saa var det Dem personligen i alle Maader. Aldrig har nogen Skildrer gjort et livagtigere Portrait.

Menechmus.

Saa, dersom det ikke er feet ved Håndens Kunst, saa maae der i det mindste være et Bedragerie derunder. Du skal rigtig see, Heinrich, at de har ladet mig affskildre, da jeg kom med Posten her ind i Byen, paa det at de desbedre kunde tage mig ved Næsen.

Finette.

Endnu ere vi ligesaa nær som for. Kan man da ikke formaae Dem til at gjøre Ende paa denne urimelige Forstillelse?

Menechmus.

So, det skal staae til jer, at gjøre Ende paa jeres Galsskab, naar jer behager. See der, vak jer, I Spøgselse, ellers skal jeg vise jer Winterveien. I kan lade jeres Frue vide, at I ikke finder i mig den, som I tænker.

Finette.

Hør, nu siger jeg jer det sidste Gang, gier I mig ikke strax Portraitet, saa skal jeg være Vige for at ruske jer, saa det skal knage i jeres Ribbeen.

Menechmus.

Hvad er det, hun siger? Vil I ruske mig, siger I? O nei! da bие lidt, lad mig komme først. (hanta- ger hende ved Armen, og vil jage hende ud.) Vil du gaae din Vej, dit Dævelsskab!

Finette.

Finette.

Holla! hei da! Gevalt!

Henrich.

(løber dem imellem.)

Ei, Herre! det lader ilde, at tage til Modværge imod et skøbeligt Fruentimmer. Lad mig tale med hende, jeg vil see til, at jeg kan stifte Forlig imellem Dem paa antagelige Vilkaar. (Affides til Finette.) Hør, min lille Finette! du har just truffen ham paa en Tid, da han er ilde tilmode; og, saa længe det staaer paa, kan ingen Wiørn være meere uregierlig. Gaae du kun smukt hjem en Times Tid, saa skal jeg nok med det Gode faae ham til at stille baade din Frue og dig tilfreds igien. Lad ham sige, hvad han vil, saa ligger Kiærlighed til din Frue ham dog paa Hjertet, og hvis ikke det var, saa skulde han ikke være saa uvillig til at levere Portraitet ud. Naar du kommer saa igien, saa skal du faae baade af ham og mig alt, hvad dit Hjerte begierer.

Finette.

Nu vel, jeg vil da bide saa længe. Men dersom han endda ikke vil finde sig i Villighed, saa svær jeg høit og dyrt, at jeg skal sætte Ild paa Huset, og brænde ham levende op.

Henrich.

Ja, det er ret, gjør du kun det; jeg skal selv stifte Lunten an. Adieu, lille Finette! adieu, min Glæde! adieu.

Scene 4.

Menechmus. Henrich.

Henrich.

See, saaledes skal man bære sig ad, Herre. Hos Fruentimmer maae man udrette alting med Venlighed. Troe I mig, det er ikke godt at opirre dem alt for meget. Jeg vilde heller have et heelt Regiment Dragoner paa Halsen, end et eneste forbittret Fruentimmer.

Menechmus.

Det er mig ret to forbiftrede Qvinder, de vil i Plalterne paa mig med Dævels Bold og Magt. Men ere der mange saadanne Poffedyer i Kiøbenhavn?

Henrich.

Jo men, man har ikke Marsag til at klage over Mangel, det er en Art, som aldrig uddør.

Menechmus.

Jh, da er det best, at man taer sig vel i agt for disse skadelige Dyr.

Henrich.

Ja, det er ganske vist. I Særdeleshed ere de meget farlige for de unge Russere, som komme til Kiøbenhavn, og giøre deres første Udflugt i Verden — Men — — (affides.) O! fortrædelige Tilfælde! Der kommer den Cavalier, som min Herre har laant de huns drede Ducater af.

Scene 5.

Scene 5.

En Cavalier. Menechmus. Henrich.

Cavallieren.

(Kommer ind ved den ene Side af Theatret, uden at blive Menechmus vaer; bliver staaende nogen Tid i Tanker, siger omsider:)

Net, det er en afgjort Sag! heele Naturen er sammen-
svoren til min Undergang, og den misundelige Lykke har sat
sig for, at ødelægge mig i Bund og Grund. Lad mig see:
Først at tabe alle Points i een Fallie; og siden i en anden
Fallie at vinde ti Parolier, allene for at tabe dem jo-
nica allesammen par transport paa en Sept-loix. Kan
man kalde det andet end Ondskab i høieste Grad? Jeg
har i nogle Aar havt mit stikkelige Udkomme ved Spil
her i Byen; men denne ulyksalige Dag har bragt mig
reent paa Knæerne, og dersom det saaledes bliver ved,
saa kan ingen ærlig Karl begaae sig længere. (Han bli-
ver Menechmus vaer, og omfavner ham.) Men hvad! Er
ikke det min gamle gode Ven, Menechmus, den beste,
den oprigtigste af alle mine Venner? Skulde jeg være
denne Dag saa stor en Fornøielse Skyldig, som jeg fin-
der ved at see Dig igien efter saa lang Tids Forløb?
Ja, mon Frere, da du sidst forlod mig, da var jeg
smigret af Lykken, da seilede jeg for fuld Vind. Men
denne Ustadiige har siden lært mig, at det er sandt, som
Ordsproget siger, at hun ikke tillader, at man rører ved
hendes Binger, naar hun rækker os Haanden. Du seer
nu i mig et Menneske, som feedes ved at see Dagens
Lys, og som er sig selv en utaalelig Byrde. Jeg har sat
mig for, at agere desperat, og at begynde Klammerie med
alle dem, jeg møder, og det allene for at finde min

Vancemand. Har Du Lyst, mon Frere, at prøve din Kaarde, saa træf ud.

Menechmus.

Nei, jeg siger saa mange Tak! jeg har saa Mars-
ikke Tid til at slaaes med jer.

Cavalieren.

Jeg vil tillade dig tre Secundantere.

Menechmus.

Nei, vist ikke. Hvad skulde bevæge mig dertil? I
har jo intet Ondt gjort mig. (affides.) Vor Herre be-
vare os! denne Bye er jo fuld af lutter galne Folk. (til
Henrich.) Henrich, kiender du dette affindige Menneſke?

Henrich.

Nei, Herre! men saa vidt jeg seer, saa maa det
være een af Deres beste Venner.

Menechmus.

Det skulde man snart tænke, da jeg dog ikke kiens-
der det mindste til ham, eller veed at have seet ham
før i min Livstid.

Cavalieren.

Jeg kommer ud af et Huus, som jeg vilde ønske,
at jeg kunde sidde ned i Afgrunden, og hvor jeg har
tabt alle mine Penge indtil den sidste Skilling jeg eier
de, i det fordamte Basset-Spil. Og Wykke skulde de
Berter faae, som tillade sandant Spil i deres Huuse.
Du maae derfor tilgive mig, mon Frere! at jeg an-
moder Dig om at betale mig de hundrede Ducater, som
Du erindrer vel, at jeg har taant Dig. Du maa holde
mig denne Uhosflighed tilgode, i Henseende til de Om-
stændigheder, Du nu finder mig i.

Ne-

Menechmus.

Ja jeg holder jer gierne alting tilgode, naar I paa den anden Side vil tillade mig at sige, at jeg i høieste Maade forundrer mig over, at høre saadan Tale af et Menneſke, som jeg ikke kiender det ringeſte til, og da jeg aldrig veed, at jeg har ſeet jer før med mine Øine. Og, naar ſaa er, hvorledes er det da mueligt, at jeg nogen Tid kan have laant Penge af jer?

Cavalieren.

Hvad? kiender du mig ikke, ſiger du? hvorledes vil du at man ſkal begribe det?

Menechmus.

Ja, men hvorledes meener I, at jeg heller kan begribe alt det, ſom I ſtaaer her og fortæller mig?

Cavalieren.

Er du mig ikke hundrede Ducater ſkyldig?

Menechmus.

Nei ſaa vær ærlig, om jeg er. I tar ganſke viſt ſeil af min Perſon. I maae have laant diſſe Penge til en anden.

Cavalieren.

Erindrer du ikke, at da du ſkulde equipere dig til ſidſte Campagne, at du da kom til mig en Middags-
Stund og beklagede dig for mig, at du kom til at gaa re Campagnen til Fods, derſom jeg ikke vilde aſſistere dig, ſiden du havde ingen Penge til at indkjøbe Hefte, Klæder og Proviſion, og alt andet, hvad du behøvede —

Henrich. (aſſides.)

Nei, alt det er Hebraiſk for ham.

Mer

Menechmus.

Nei, gib jeg faae en Usærd, om jeg erindrer det allermindste deraf.

Cavalieren.

Og at jeg strax, uden at betænke mig et Dieblit, tog i Lommen og laante dig hundrede Ducater, som vare alle de Penge, jeg havde hos mig.

Menechmus.

Jeg? da maatte jeg jo have været reent gal, naar jeg vilde have laant Penge af en Spiller. Det er jo det samme, som vi paa Jydsk kalde: at kiope Havre af Gaasen.

Cavalieren.

Jeg erindrer ikke rettere, end at denne Tiener jo var overværende, da jeg laante dig Pengene. Hør, Eusej, tør du nægte, at jeg ikke laante din Herre, som her staaer, disse omtalte Penge?

Henrich.

Min Herre — —

Cavalieren.

Tael, din Lommel! eller jeg skal klove dit Hoved i Stykker.

Henrich.

Der kommer mig saadanne uvisse Forestillinger i Sindet derom. Saa ongefær synes mig nok, at — —

Cavalieren.

Uvise Forestillinger, siger du! men jeg er gandske vis paa, at det forholder sig saaledes i Sandhed. (til Menechmus.) Hør, min gode Ven, siden du taer det paa

paa den Fod, og siden du er saa lumpen, at du for en fliden Gevinst sætter al Ære og Nøddelighed tilside, saa kan jeg ikke andet, end beegne dig saaledes, som dit Forhold fortæner, og du skal nu strax enten betale mig Pengene, eller give mig Satisfaction med Kaarden i Haanden. Du skal have Frihed til at vælge; men beqvem dig uden Omstændigheder til een af Delene.

Menechmus.

Men rider Fanden jer, Kiære? Vil I have, at jeg skal slaaes med jer, fordi jeg ikke vil give jer hundrede Ducater? Det er jo en gal Mand's Arbejde.

Cavalieren.

Ingen vidtløstige Diskourser, jeg er ingen Elsker af mange Omsvøb. Kun hurtig.

Menechmus.

Nu, vær ikke saa hastig, lad os forklare noget tydeligere, hvad det er vi vil hverandre.

Cavalieren.

Tingen er saa tydelig, at den forklarer sig selv.

Menechmus.

Men, min Hr. Cavaleer — —

Cavalieren.

Men, min Hr. Mar, siger jeg, hør dig ikke ad som en Kierling, eller jeg skal snart lære dig, hvem du har for din Haand.

Menechmus.

Men, dersom jeg er jer noget skyldig, saa kan I jo søge mig ved Lands Lov og Ret.

Cava-

Cavalieren.

O! det er ganske usfordent. (han trækker Kaarden ud.) Man kan gaae en giennere Vej. Jeg bær altid en Voldgiftsmand ved Siden, som er lige saa sikker at forlade sig paa, som alle Institutioner og Vandecter, og jeg har befundet dens Kiendelser lige saa useilbare, som de fleeste Domme.

Menechmus.

Nei, see nu, nu bliver det hans ramme Alvor. Jeg begynder saamen at blive bange.

Henrich.

Men skulde det ikke være mueligt, I gode Herrer! at træffe et Forlig imellem jer? (til Menechmus.) Hvor meget skylder De ham?

Menechmus.

Saae den Skam, der veed.

Cavalieren.

Har du glemt det, saa har jeg ikke, og jeg skal sige dig det endnu eengang, at det er hundrede Ducater.

Menechmus.

Hundrede Ducater?

Henrich.

Skulde det ikke kunde lade sig gjøre med Halvparken? Tænk paa, gode Herre, at det er besværlige Tider og dyrt Kiøb paa Penge.

Cavalieren.

Gid jeg maae springe i Flint, dersom jeg ikke skal hugge eder sonder og sammen begge to, hvis jeg ikke strax faaer mine Penge.

Henrich.

Henrich.

Nei, Herre! Skil Dem nu af med ham, det er saamen den høie Tid. Han skulde ikke undsee sig ved, at høre os igiennem begge to. Og hvad kunde det saa hielpe Dem, at De arver tredsindstyve tusende Rigsdaler? O! det er en søl firskaaen Karl. Sid jeg saae Skam seer han ikke ud, som han havde været heune og ødt Gaarefyllinger. Han er fortvovlet, og har intet at tabe. De derimod — —

Menechmus.

Men det er dog meget haardt at gaae paa.

Cavalieren.

Staaer du endnu i Betænkning, om du vil betale mig? Jeg seer nok, at jeg kommer til at sætte dig i Bevægelse.

Menechmus.

Nu, nu, giv dog Tid et Dieblif. Dersom I da er saa resolveret, som det lader, saa er det godt for jer. Jeg maae have længere Tid til at betænke mig, førend jeg ret kan blive vreed for Alvor. (til Henrich.) See der, der er tredsindstyve Ducater, jeg har ikke flere hos mig. See nu til, at du kan skaffe mig dette Dievels Billede af Halsen. (affides.) Siden jeg har arvet disse mange Penge, saa er jeg saa bange for mit Liv, som en Hare. Og dersom det ikke havde været, saa skulde jeg nok have viist den Spitsbube noget andet.

Henrich.

(til Cavalieren.)

See her, gode Herre! her er mere end Halvparken af Deres Penge. I Morgen skal vi vist sende dem Næsten.

Cava-

Cavalieren.

Giv hid. — — Adieu, I Slyngefer, begaae to. (til Menechmus.) Jeg har havt store Tanke om din Ærlighed og Courage, og du har i forrige Tider ført dig op som et ærefærdigt Menneske. Men du har ved denne Leilighed ladet see saa nedrigt et Hierte, at jeg aldrig meere hverken vil eller kan kiendes ved dig. Og jeg raader dig, at du aldrig herefter kommer mig nær. Man maatte ansee mig for insame, dersom jeg havde nogen Omgiaengelse med saa lumpen en Karl.

Scene 6.

Menechmus. Henrich.

Henrich.

Nu, Herre! de Penge fik vi saamen fortærede med tørre Munde.

Menechmus.

Men, Himmel! hvor er jeg da? I hvilken Deel af Verden ligger et Land, som beboes af saa ryggeløst et Folk? Hvilken bedragelig Slægt og forbandet Afkom! Alle de, jeg endnu har havt at bestille med, eller og ikkun af en Hændelse har mødt, Mandfolk og Fruentimmer, Fuldmægtiger, Kræmmere, Spillere og Coquetter, med deres Tilhængere og Tilhængeres Tilhængere, saa mange, som de ere, saa synes det, at de have indgaaet Forening, for at gjøre mig affindig og rasende. De komme til mig, som til deres beste og fortroeligste Ven; men førend de slippe mig, saa handle de med mig, som de kunde være besatte af Lucifer selv; og det kan heller ikke vel være andet — — Nu vel, jeg vil gaae hen til

Nota:

Notarius, for at afgjøre mine Sager med ham, og derefter reise, jo før jo heller. Man maae redde sig ud af disse forrædelige Omstændigheder, saa godt som man kan, og forlade en By, som i Sandhed ikke kan lignedes ved andet, end en stor Daarekiste.

(Han vil gaae ud; Henrich løber efter ham.)

Henrich.

Hei da! et Ord, gode Herre! Vil De, at jeg skal følges med Dem?

Menechmus.

Nei, det gøres ikke fornøden. Jeg kan meget vel undvære baade jeres Følge og jeres Mellemhandlinger. I skal have Tak for den Tjeneste, I har beviist mig, men see jer kun om en anden Leilighed. Disse adskillige Tilfælde have gjort mig saa mistænkelig, at jeg ikke meere sætter Troe til noget Menneske. Ja, min Mistillid gaaer saa vidt, at jeg virkelig er bange for, at jeg skal bedrage og udspionere mig selv.

Scene 7.

Henrich. (allene.)

Den arme Stømper er ilde nok opskjærter, han bliver skaaren paa alle Kanter; og, ihvorvel Medlidenshed just ikke er min Hoved-Dyd, saa synes mig dog, at jeg ynker ham — Men, hellamen! dersom jeg nu havde sat paa min Herre, at jeg kunde fortælle ham denne behagelige Tidende, hvorledes —

Menechmi.

M

Scene 8.

Scene 8.

Capitainen. Henrich.

Henrich.

O see! Er De der, Herre? Nu stod jeg saamen
og talte om Dem.

Capitainen.

Ja, min klare Henrich, du seer mig virkeligent
uden for mig selv af Fornøielse over min Velstand.

Henrich.

Herre Gud! hvor kan ikke disse Penge løste Hæ-
vedet i Veiret paa Folk.

Capitainen.

See engang, her har jeg reene Forskrivninger for
den heele Summa. Pante-Obligationer med Prioritet
i Huuse og Gaarde her i Byen, Actier i Bankven og
Compagnierne, og Verler, som alle ere accepterede af
vederheftige Folk. Denne lyder paa to tusende Rigs-
daler, denne paa tre, denne paa fire, og saa fremdeles.

Henrich.

Nu, det maae jeg bekiende, De er saamen ved
denne Leilighed bleven til en holden Mand. Og jeg
troer visseligen, at De nu var istand til at kunne lade
sig stemple til Baron, naar det skulde være.

Capitainen.

Ja, seer du vel, du har dog altid leet af mig,
naar jeg tilforn har sagt, at der engang blev noget
stort af mig i Verden.

Henrich.

Henrich.

Det er vist nok. Men hør nu, Herre! alle disse Midler, vil De beholde dem for Dem selv allene?

Capitainen.

Ja, hvad andet?

Henrich.

Mig synes dog, at Deres stakkels Tiener burde have sin Deel deraf, som Skik og Manceer er; og jeg har desuden, som De ved, tjent Dem troelig og vel i mange Aar.

Capitainen.

Lig du kun stille, du skal ingen Nød have; lad det kun være min Sag at sørge for din Forseemelse.

Henrich.

Ja, dersom jeg kun har lært at bide. Men lad mig dog allene see paa disse dyrebare Documenter. (Capitainen viser ham dem). Ah! hvilke herlige Fraktur-Bogstaver! hvilken smuk Stil! hvilket dyrebart Papiir! Jo, jo, Herre! saadanne Breve er det bedre at lægge sig efter, end alle de abgismakte Kiærligheds-Billeter, som De før handlede med, og som de sendte mig omkring med til alle de Frue Rynkeborger, som vi kunne opstovre.

(Han snapper et af Documenterne til sig, og putter det ind i sit Kiølarne.)

Capitainen.

Giv hid, din Kieltring, eller —

Henrich.

Hvad for noget?

M 2

Capit-

*Capitainen.**(tager det fra ham.)*

Kom mig ikke igien med saadanne Lemmestyres
Stræger.

Henrich.

J nu da, saa sagte, om Dem behager. Det var
saamen ikke for at beholde det; jeg vilde kun forvare
det for Dem, paa det De kunde have noget tilbage,
ifald De gif hen og spillede det andet bort. Men siden
De tager mig det saa ilde op, saa vil jeg ikke tale meer
derom. Jeg har ogsaa noget andet at fortælle: Deres
Broder var her nyelig igien, og han kom saamen ret
tilpas. Ligesom jeg stod og talte med ham, saa kom
den Officcer eller Cavaleer, hvad han er, som De veed,
at De er hundrede Dukater skyldig; han tog ham rigtig
an for Dem, og ikke allene krævede ham Pengene, men
tog ham got i Tieneste. Længe stode de og mundhugge-
des med hverandre, og det kom tilsidst saa vidt, at den
anden trakkede ud, og vilde have Deres Broder til at
gigre det samme; men det var han alt for klog til.
Kort: enten det var af Frygt for at blive afbørster,
eller ogsaa efter mit fornuftige Raad, saa betalte han
ham tilsidst tredsindstyve Dukater, som han havde hos
sig; og dem tog min gode Cavaleer imod paa Uddrag.

Capitainen.

Nu vel, det er Tegn til, at der maae være et
got Gemyt i ham, siden han saaledes betaler min Gæld,
og jeg er ham virkeltigen forbunden.

Henrich.

Ikke saa meget, som De vel Kulde tænke; thi hos
Isabelle har han sat Deres Sager paa flette Bædder.

Capit.

Capitainen.

Har han da talt med hende?

Henrich.

Ja vist; De skal saamen ikke sige andet. Saa stor Verbødighed, som han har for en blottet Kaarde, saa liden har han derimod for Fruentimmer. Han holdt en Samtale med Fruenen, hvori han viste intet mindre end Høflighed; ja han undsaar sig ikke ved at sige hende adskillige Grovheder i Dinene, og hun, som skriver alt dette paa Deres Begning, hun er saa forbitret imod Dem, at — —

Capitainen.

Den Uforstammede! Men det vil intet sige. Jeg maae gjøre mig Umage for at betage hende disse ufordeelagtige Tanker om min Person. Der ser jeg hun kommer.

Scene 9.

Isabelle. Capitainen. Henrich.

Capitainen.

Underdanige Tiener, min smukke Fruen! maatte man tage sig den Frihed at spørge, hvor hun agter sig hen?

Isabelle.

Der, hvor han ikke kommer.

Henrich.

Ja saa, der har vi Fruenterne af det.

Isabelle.

Jeg vil gaae hen til Araminte, og sige hende alt det Onde om ham, som min Forbittrelse lægger mig i Munden. Elsk hende, jeg tillader det gierne. Jeg for min Part vil hersefter skue ham som et Uhyre, og aldrig i min Livstid forlange at see ham meere.

Capitainen.

Men, Froken — —

Isabelle.

Man belønner min Kiærlighed med Forhaanelse og Skeldsord; man beskylder mig for Utroskab, for Dumhed; og man siger mig i mine Dine, at jeg er hæftig.

Henrich.

Ja, det var, gid jeg saae Skam, endda det verste af det altsammen.

Capitainen.

Men vil hun ikke høre, hvad jeg har at frembringe til min Undskyldning?

Isabelle.

Nei; og jeg begriber ikke, hvorledes noget Menneſke kan være saa uforsammen at sige mig i min egen Nær-værelse saa mange Grovheder.

Capitainen.

Vil hun allene høre et Ord?

Isabelle.

Nei, jeg vil intet høre.

Capitainen.

Det er vel betænk.

Henrich.

Henrich.

Tie nu lidt stille, kiære Børn! begge to, og lad mig være Mellemmand. Jeg seer nok, at De ellers ingen Vel komme.

Isabelle.

Vil du, at jeg fremdeles skal sætte mig blot for hans Ufornuft og Fremfusenhed?

Henrich.

Nei vist ikke, det er langt fra ikke min Meening. Dersom De ikkun vil sætte Deres Hastighed lidt tilside, saa skal jeg strax stille Rættens ad, og forklare Aarsagen saaledes, at De begge to skal beholde Ret, og blive fornøiede.

Isabelle.

O! jeg er vis paa, at Retten er paa min Side, det lader jeg dig selv dømme om.

Capitainen.

Og jeg er vis paa, at det ikke skal findes, at jeg har Uret.

Henrich.

Ei, saa lad mig dog have Tid til at føre min Procedure til Ende. Den første Post bliver en preliminaire Question, som maa afgjøres ved en Interlocutorie Kiendelse, førend jeg kan skride til at affige en delig Dom. Mit Interlocutorium er da dette, at De har Ret begge to, og at De ogsaa begge to har Uret. Nu komme vi derefter til Hovedsagen. Frøkenes Klagemaal imod min Herre bestaaer da derudi, at han nyeligen skal have fornærmet hende med adskillige Mamme-luk-Discourser og af ham brugte anstødelige Udtryk. Er det ikke saa?

Isabelle.

Jo, ganske vist.

Capitainen.

Seg? Frøken! jeg skulde nogen Tid have været istand til at sige et eneste Ord til hendes Forkleinsse? Nei, aldrig er — —

Henrich.

Yes, Herre! Respect for Retten — — Denne Forfeelse har han begaaet, uden at have begaaet den; han er paa eensgang baade skyldig og uskyldig; det er ham, uden at være ham. Det er hans fuldkomne Esterlighed af Ansigt og Skabning, af Gærdet, af Navn, af Maneer og Gæder. Og, omendstignende de ere to, saa er de dog kun een og den samme.

Isabelle.

Men, hvad er alt dette for Skrollerie? jeg begriber ikke et Ord deraf.

Henrich.

Det kommer sig deraf, at Frøkenen har ingen stærk Indbildningskraft.

Capitainen.

Bliv ved, lad os høre Udfaldet paa dette rare Eventyr.

Henrich.

Tingen i sig selv synes ogsaa ubegribelig nok, men den er let at fatte, naar jeg siger hende, at min Herre har en Broder; de ere Tvillinger, og ligne hverandre som to Draaber Vand, og have desuden eens Klædebragt. Denne Broder er det, som har baaret sig saa uforfæmmerad; Frøkenen har taget Feil af dem, ihvorvel den andens er ligesaa grov, som den rette, der nu staaer her, et høflig. Efter saadan Veskaffenhed kendes for

Her:

Ret: At de i Sagen brugte uanfærdige Expressjoner
 bør være mortificerede, døde og magtesløse; Frøkenen og
 min Herre dømmes til deres forrige Venskab igien, og
 Processens Omkostninger ophæves. Under min Haand,
 Henricus Dromedarius — — Der har De Dommen;
 vil De nu appellere, det seer De til.

(han bærer Stolen bort.)

Isabelle.

Ja, dersom Tingen er af den Beskaffenhed, saa
 vil jeg tage det paa den Fod, som det er begyndt; og
 saa er jeg fornøiet med den Dom, som Heinrich har affagt.

Capitainen.

Jeg i Sandhed ligeledes.

Heinrich.

Men her, I godt Folk, I burde i det mindste
 betale Skriverpenge.

Capitainen.

Hold nu op igien — — (til Isabelle.) Dør jeg da
 forlade mig paa, allertiæreste Frøken! at hendes Fortør-
 nelse imod mig er til Ende, og at hun har stillet sin
 Brede, som er det eneste jeg frygter for?

Isabelle.

Ja; naar jeg siger et Ord, saa kan han forlade
 sig derpaa. Jeg er ikke af disse fine og falske Folk,
 som sige ret, og meene et andet.

Capitainen.

De Tanter har jeg ogsaa flest Havt om hende,
 og jeg holder mig nu for det lykkeligste Menneſke.

(han kysker hendes Haand.)

W 5

Heinrich.

Henrich.

Nei, see engang, hvor heftig han har det. Har, Herre! hast langsom, det skal være mit Raad. (til Isabelle.) Og paa det at hun ikke skal tage feil af ham heresker, saa kan hun kun give Ngt paa dette Mærke, som jeg har sat paa hans Hat.

Isabelle.

O! mit Hjerte siger mig nok, hvilken af dem der er den rette.

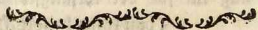
Capitainen.

Og jeg vidner helligen, at saa stor som denne uforventede Lykke end kan være, saa vilde jeg dog ægte den ganske ringe, dersom jeg ikke tillige havde Forsikring om at besidde dette Hjerte, som er mig saa dyrebart, og som er det eneste, der overgaaer mine Ønsker.

Henrich.

Sæt nu de øvrige Complimenter op til en anden Tid. Naar De blive giorte, saa har De saamen Tid nok til at complimentere hverandre, isald De da finder Behag deri. De veed selv, Herre! hvad vi nu have at forrette, og at vores Berømmelse udfordrer al vores Opmærksomhed paa et andet Sted. Gaae nu hjem, Frøken, og slaae sig til Roelighed et Øieblik, imedens vi ere beskæftigede med at lægge den sidste Haand paa det begyndte Verk, for at faae vores Anslag fuldkomment udført.

Ende paa den fjerde Act.

Femte

Femte Act.

Scene I.

Araminte. Finette.

Finette.

Nei, Frue! intet er vissere, og jeg kan aldrig troe, at Ondskab kan findes i høiere Grad hos noget Menneske. Da jeg strengerede ham, for at udlevere Portraitet, saa stod han med Haanden over Hovedet paa mig, og truede at staae til; og jeg havde ogsaa været vis nok paa et Livsuld Stryg, dersom ikke den stakkels Karl, han har til Tiener, havde afværget det. O! i Sandhed, Frue! vil hun lyde mit Raad, saa skal hun gaae saaledes tilveks med ham, at hun ikke bliver ham noget Fylbig. Hun har hans Frivillige Forspligtelse i Hænde, og det staaer nu til hende at tvinge ham til at opfylde den. Lad den larmne Karl see, at der ere Fruentimmer til, som veed at staae paa deres Ret, og beviis med hendes Exempel, at den Frygtagtighed, som man tillægger vores Køn, er ikke meere naturlig hos os, end hos Mandfolk.

Araminte.

Dersom jeg ikke gjorde det, saa var jeg ikke værd at leve.

Finette.

Al saadan Beskaffenhed er Mandfolkernes Uerlighed nu omstunder, og det maane sandelig være kommet vide med deres Ondskab, siden de, uden mindste Undseelse,
 sættes

satte af Reedeligbed tilfide. Man kan i Sandhed ikke bruge Forsigtighed nok imod disse nedræie Stiele, som brøste sig af deres Udyd, og søge deres Vre i Stiensjel. Det er dem alleene om at gisre at forføre vores Ukyldighed, og naar de ikkun kan naae deres Maal, saa ere ingen Midler dem for gode; de lertene sig i Flæng af Løfter og Eder, af Løgn og Sandhed. Jeg glæder mig der for paa Friens Begne, at hun har brugt den Forsigtighed at tage hans skriftlige Forbindelse. Og saa fornuftigen skulde alle andre høre sig ad, saa lærte de gode Messieurs nok at synge af en anden Tone. Jeg for min Part ærger mig til Dode, dersom hun ikke betienet sig af alle Midler for at bringe ham til Raison. Og dersom det var mig han havde med at gisre, saa skulde jeg procedere med ham fra een Riet til den anden; jeg skulde lade ham stævne og contra-stævne; jeg skulde chicanere, ja jeg skulde sætte Himmel og Jord i Bevægelse, for at saae min Hævn udsørt over ham. Og, jeg vilde holde alt dette for min Skyldighed, og ansee det ikke allene som min egen, men endog som det heele Rions almindelige Sag.

Uraminte.

Tis du kun stille, jeg skal saaledes forsegte min retfærdige Sag til det Yderste, at man ikke i den Henseende skal have noget at bebreide mig. Han beegner mig med den yderste Foragt, og lader see, at —

Finette.

Men skal det da til evig Tid være en afgjort Sag, at Mandfolkene siendse skal drive Spil med os, og ansee os som Creature, der allene ere skabte til deres Tidsfordriv og deres Egenfindighed underkastet? Er det maa see

ikke vores Skiebne, som fører denne Ulyksalighed med sig? Og vi, vi ere saa taabelige, at vi ikke fortjene bedre Medfart. Saasnart kommer der ikke et af disse store Svøbelle-Børn, og fremviiser sin lekkre Person, førend man strax lar sig indtage af deres Dukkerei. Et rundt rødmoisted Ansigt, et vildt Bæsen, en tvungen Gang, en Hat med en Visk paa, en bitte Vidst i Maffen, en halv Snees Ringe paa Fingrene, og andet saadant Snorreperiberie, det er de Baaben, som man bestrider os med, og som disse Tidens forliebte Conquerantes kiendes paa. Det var mindre utaaleligt, om — —

Araminte.

Nu, nu, tag dig det ikke saa meget nær, du udsætter dog intet med al din Egoien.

Finette.

Jeg forlanger ikke at udrette andet dermed, end at sætte Fruen i Hornist imod denne Trolose. At moralisere er ikke mit Bæsen, thi jeg veed meget vel, at man i saa Fald spilder baade Tid og Møie. Jeg siger derfor endnu, sem før, at hun ikke bør slippe ham førend han beqvemmer sig til at agte hende, om det ikkun allene var at forbittere ham.

Araminte.

Men naar han ikke elsker mig, hvad Fordeel har jeg da af et bedrøveligt Egestab?

Finette.

O! har Fruen ikke andet at holde sig op over? Vil hun da være den eeneste, som vil seile imod Strømmen, og bekymre sig om Stærkighed i Egestab? Den
har

har maaskee været saadan en gammel Mode til i Verdens forste Alder; men nu omstunder kierer man sig ikke saa meget derefter. Tvertimod, det er jo paa den store Mode at giøre sig med Personer, som man ikke engang har Agt for, end sige Rierlighed. Kort, Fruen maa givtes, det er intet andet for, og Tingen taaler tingen lange Opsættelser. Hun er nu i en Alder, da Skionheden, desværre, ligger paa sit yderste, og naar den begynder isørst at falme, saa kan al Verdens Sminkedaafer og Skionpletter ikke hjælpe den til sin forrige Ansæelse. Det er dersere best at smidde, mens Jernet er varmt, og jeg vilde saamen ønske, at jeg for min egen lille Person havde saa god en Leilighed, jeg skulde langt fra ikke slippe den af Hænderne. Troe mig, gode Frue, det er en vanskelig Sag stedse at være Pige; det er en Byrde, som er lige saa feedsommelig, som tung at bære, og det stætteste Egetskab er altid at søte drage, naar — —

Scene 2.

Demophon. Isabelle. Uraminte.

Demophon.

Nu, min kære Søster, løber I endnu med Lidsangen?

Uraminte.

Nu min kære Broder, er I endnu lige saa gal, som I altid har været?

Demophon.

Mig synes, at I uden Vanskelighed kunde foreskille jer, hvor ilde det lader, at lade sig saaledes forlede af

af en daarlig Passion. I er nu i en Alder, da man ikke kan undskyldes jer med Ungdoms Daarlighed. I burde nu ikke meere legge jer efter at gjøre forlippede Erobringer; I burde vide, at jeres Tid er forbi, og at Røden kommer nu til andre, som I ikke bør gaae i Veien, og det saa meget mindre som deres Alder og Skionhed dog tvinger jer til at vige dem Pladsen. Seer I ikke dagligdags Exempler nok for jeres Dine paa disse gamle Gieffe, som stedse løbe uden om, fordi de midt i deres Afsmægtighed dog ikke kan tvinge deres onde Lyster? Kan I vel høre de haarde Demme, som fældes over dem, uden at gjøre fornuftige Betragtninger over jeres egen Opførsel? Har I vel ogsaa Lyst til at sætte jer blot, ligesom de? at tiene til Sakel for den heele By, og tvinge Folk til at sige om jer, at I har reent bide Hovedet af Skatten? O! i Sandhed, vil I adlyde mit Raad, lad os tage en alvorlig Maske paa, og lade ligesom vi foragte de Ting, som vi dog ikke kan erholde. Denne Politique, saa besværlig som den end kan synes at være, har dog den Nytte, at den giver os et Anseende af Dyder, som vi ikke besidde. Jeg veed intet bedre Raad, hverken for jer eller for mig selv, thi det tiener til at vedligeholde jeres gode Rygte, og min Dotters Vel beroer i visse Maader og saa derpaa, for saa vidt, at I ikke skulde forstyrre hende og den unge Capitaine i deres Kierlighed.

Araminte.

Yes! saa hold dog op igjen med jeres lange Sparslagens Prækener, ellers kommer man til at se Mundern sammen paa jer. Men seer I ikke, hvormegent jeg kigger mig efter al jeres gammeldags Palsesnak? jeg agter det ikke ved det jeg træder paa.

Demmes

Demophon.

Saa meget desto verre for jer.

Uraminte.

Slig I kun alt, hvad jer lyfter, naar I kun laar mig giøre, hvad ieg vil; og det skal I saae Lov til, seer I vel det. Menechmus horer mig til, jeg troer saamen at jeg har betalt ham derte nok, og han skal ogsaa vare min, til Trods for alle mine Misundere. Og paa det at I ikke skal tænke at jeg farer med Glæder — — (hun tager i Lommen.)

Demophon.

Det skulde man snart falde paa at tænke.

Uraminte.

Saa har jeg her sort paa hvidt, som ingen skal kunde kradsse ud.

Demophon.

Men, min stakkels gamle Søster, hvorledes kan I dog være saa lettroende? Bild Jer aldrig ind, at han tar Jer for jeres smukke Dines Skyld; og dersom I end kan rvinge ham, som I siger, saa troe mig det bliver ikke til jeres Beste.

Uraminte.

Bagatelle! Han har mig til, siger jeg, og jeg leer af alle jeres Forestillinger. (Til Isabelle.) Men I like Wiisnase, jeg har et Ord at tale med jer. Vred I vel, at det tader ilde, saaledes at tage Folk deres Kiæreste bort for Dræben? I skulde begyndt lidt før, saa havde I kunnet springe lige af Buggen i Brudesengen.

Isa-

Isabelle.

Det er en Fejl hos nogle, at de begynde for sig, hos andre, at de vil holde for længe ved.

Uraminte.

Det er baade taabeligt og usorkammet, paa den Maade at trætte sin Fæst i ind, og at rive mig det af Hænderne, som efter Natur og Folkeretten tilhører mig og ingen anden. Forstaaer I mig, min kiære Broder-Dotter?

Isabelle.

Jo, heel vel, min Fæst; jeg veed og saa af den Hoiagtelse, jeg er hende skyldig. Desuden kan man sige uden Huklerie, at hendes Skionhed er saa fuldkommen, at hun meget vel kan forsvare sine Erobring, uden at trætte Natur og Folkeretten efter Haaret, som jeg ikke troer at kunne blive passelige paa dette Sted.

Uraminte.

Siger I os det, lille Taabenakke? Ei, tænk engang, hun har saamen alt lært at raisonnere. Men enten min Skionhed nu er saa eller saa, saa er det ufornødent at den passerer Myndstring for jer; og jeg troer nok, om det kom derpaa an, saa skulde man beholde Prisen alligevel.

Isabelle.

O! der er ingen, som tvivler derpaa, om det end ogsaa havde været for tredive Aar siden.

Demophon.

Det saa, nu bliver det sidste verre end det første. De kommer i Trætte om deres Skionhed, og det er Menechmi.

N

Skade

Slade, at vi ikke har en Paris ved Haanden, som kunde dømme dem imellem. Men til al Lykke kommer der min Svigersøn.

Scene 3.

Menechmus. Demophon. Isabelle.

Araminte. Finette.

Demophon.

Du, min kiære Menechmus! bringer De Notarius med Dem?

Menechmus.

Nu har jeg gaaet og leedt efter ham i en stiv Klokke-Time, saa jeg maatte leede min Hals itu, men det er mig ikke mueligt at faae fat paa ham, uden De selv vilde være af den Godhed at følge mig derhen. Jeg finder nye Forhindringer for mig ved hvert Trin jeg gaaer.

Demophon.

Da bie kun her lidt, saa er jeg vis paa, at De snart skal faae Manden i Tale.

Menechmus.

En kommer løbende til mig i fuld Galop, og spørger om min Sandhed, en anden tager fat paa mig, og vil slæbe mig hen med sig i et og andet Smuthul her omkring, for at besøge en vis Listens Smørfromme, som de ville bilde mig ind, at jeg i forrige Tider har kiendt. Den tredie tager mig affides ind i en Port, og tvinger mig til at betale en gammel Gæld, som han

figer, at jeg er ham skyldig. Og gid jeg saa maae blive gal, om jeg kender det allermindste til nogen af alle disse Røvsugle. Skal det længe være ved paa den Maade, saa — —

Araminte.

(til Menechmus.)

Men du, din forrevlede Skielm, som træder de helligste Lovter og de dyreste Eder under Fødder, tør du vel endnu lade dig se for Menneskenes Dine? Frygter du ikke for et forbittret Fruentimmers Vrede, som du ved dit skammelige Bedragerie har bragt til det yderste?

Menechmus.

Seer nu, atter friske Anstalter. Skal vi nu derat paa nye igjen?

Araminte.

Du forlader mig, Eroløse! dit utaknemmelige og falske Hjerte giver sig en Fornoielse af min Smerte. Du seer, at jeg ikke kan imodstaae min haarde Skiebne; Du seer mig i den yderste Afsmagt at døe for dine Dine, uden at værdige min Død et eneste Sul — —

(hun besvimer i Finettes Arme.)

Menechmus.

Jeg har min Ulykke med denne Kvinde; jeg troer ganske vist, at hun maae være forgiort. Hvor jeg er, saa har jeg denne Furie i Hælene paa mig, hun følger mig, som min egen Skygge.

Finette.

Men De, er De endnu den samme Menechmus, som for saa kort Tid siden har saa stor Kierlighed for min Frue? Kan De vel uden Bevægelse se hende at

opgive sin Aand i mine Arme? Denne Ufsyldige, som man ikke kan bebreide andet, end at hun elsker Dem alt for meget, har hun vel fortient, at De skulde belønne hendes Kiærlighed med saadan affkyldig Grusomhed?

Menechmus.

Hvad den Ulykke kommer det mig ved, enten hun giver Aanden op eller ned? Der ligger vel megen Vrage paa saadan en gammel Kiærlinge-Aand. Jeg var tilfreds, at hun stod midt i Hecla paa hendes Hals, saa veed jeg at got Folk kunde have Høe fer hende.

Nraminte.

Nei, din Bedrager, nu er dit Maal opfyldt, nu er det først, at dine Ugierninger have naaet deres Fuldkommenhed. Men din Falskhed skal blive lagt for Dagen til din egen Vanære. Jeg har saadant Devild i Hænderne, som taaler ingen Modsigelse, og jeg skal i denne Aften lade dig sætte ved dit Vingebeen.

Menechmus.

(til Demophon.)

De skulde ikke troe, hvor affindig dette Menneske er. De gjorde ganske vist en Barmhiertigheds Gierning, dersom De kunde hielpe hende ind i Daarekisten.

Demophon.

(til Nraminte.)

Lad see, min Søster, hvad det er De taler om. (han læser Documentet for sig selv.) (til Menechmus) Imidlertid staaer Deres Haand dog derunder. (affides.) Hør, min kiære Svigersøn, sig mig i Fortrolighed, om De har havt nogen hemmelig Forstaaelse med hende, og hvad Veskaffenhed det har dermed. Hun er min Søster, og jeg vil see til at faae det afgjort i Mindelighed.

Me

Menechmus.

Jeg! nei; dersom jeg nogen Tid førend i Dag har seet eller talt med disse to Skablenhoveder (forlad mig, at jeg taler saaledes om Deres Søster), saa vil jeg ønske, at jeg her for Deres Dine — —

Demophon.

Tys, jeg troer Dem nok, uden at De har fornøden at svære derpaa.

Menechmus.

Men det er ubestrikeligt, hvorledes de forfølge mig. (til Araminte og Finette.) Hør I, hvem eller hvad I ogsaa ere, Spøgelses, Vølstergeister, Siengangere, Furier, Marer eller Marekatte; lad mig være i Roe, jeg beder jer derom.

Scene 4.

Roberti. De Forrige.

Demophon.

Ei, velkommen, min kiære Monsieur Roberti; vi staae her allesammen og vente efter Dem.

Roberti.

Jeg ønsker det velfornemme Selskab en stadselig God-Aften, og fryder mig over at see saa mange hønnette Personer forsamlede paa en Glædes-Dag for Familien. Jeg troer heller ikke, at min Nærværelse skal mishage dem, i Særdeleshed den hæderlige og dydgyrede Jomfrue, tilkommende Brud af hendes tilkommende Brudgom. Thi lad være, at hun i hendes Deilighed og andre herlige Dyder og Qualiteter har i sig selv fuldkom-

men og god Valuta, saa manglede hende dog Acceptation og Endossement ved Dag og Datum af denne jurelige og hæderbaarne unge Karl, som Kiærligheden nu giver hende til Brudgom, og derved opfylder alle hendes endnu resterende Nødvendigheder.

Menechmus.

Saa, gid Ganden troe Løgn, Hr. Notarius; han vil vel ikke blive bedre end saa mange andre Røner, hvis første og fornemste Ønske er at see deres Mand vel døde og begravne.

Isabelle.

Slige Tanker finder ikke Sted i mit Hjerte.

Roberti.

Min Herre behager at skietse, og jeg tør nok vedde paa, at han mener intet med det han siger. Jeg er Borgen for, at han er en brav og ærlig Person.

Menechmus.

Det er, gid jeg være ærlig, det eeneste fornuftige Menneſke, som jeg endnu har fundet i den heele By.

Roberti.

Han er ogsaa bekiendt for sin Oprigtighed, som er en Arve: Dyd hos ham, og i den Menechmiske Familie forplantes fra Fader til Søn.

Menechmus.

(til Araminte og Finette.)

Hør I vel, I andre Carogner, hvilken Berømmelse denne Mand lægger paa mig. Og I kan viide til jeres Efterretning, at det er sandt hvert Ord han siger; thi en Notarius er lige saa sandfærdig som hans Protocol, og det er umueligt, at nogen af dem kan luge.

Ro-

Roberti.

Men siden da Sagerne saa vidt ere bragte i Rigtighed, saa staaer nu intet tilbage, uden at procedere til Egetskabs-Contracten.

Mraminte.

Kun saa sagte, min Hr. Notarius, De skal ikke overtiile Dem. Det hafter ikke saa meget med Contracten, som De maaskee bilder Dem ind, og der tør findes Folk, som kan have deres Indvendinger derimod.

Demophon.

Ei, snak for jeres Veste, min Søster. I Dag vil vi slutte Contracten, i Morgen kan I komme med jeres Indvendinger og det endda i god Tid.

Roberti.

Her har jeg den formelle Contract, reenskreven og paragrapheret, som det sig bør.

Menechmus.

Alt dette er godt nok, Hr. Notarius; men det er dog best, at vi i Forveien afgjør en anden Sag, som staaer os imellem, og som ligger mig meere paa Hjertet, end denne.

Roberti.

Alt, hvad Dem behager. Jeg for min Part havde ikke haftet saa meget dermed, dersom De ikke nyligen havde anmodet mig om Contractens hastige Tilendebringelse.

Menechmus.

Jeg har været hos Dem, siger De?

Roberti.

Ja, hvad andet?

Menechmus.

Men, naar da?

Roberti.

Nu nyligen, det veed De jo selv best, det er ingen to Timer siden.

Menechmus.

Hvem? jeg?

Roberti.

Ja, De selv i egen Person, De gjorde mig jo nyligen den Ære at besøge mig, for at tage imod Deres 60000 Rdlr. De kan heller ikke sige andet, end at jeg jo betalte Dem som en ærlig Mand.

Menechmus.

Lad os forklare vores Meening noget tydeligere. Hvorledes vil De, at man skal forstaae det, som De siger om de 60000 Rdlr.?

Roberti.

Har De lyst til at harselere, min gode Herre, saa see Dem om efter en anden, som kan være Nar for Dem, og glem ikke den Erbødighed, som man er mig Embede skyldig.

Menechmus.

Nei, det er mig, som ikke har lyst til at harselere, jeg taler ram Alvor med Dem. Er ikke Deres Navn Roberti?

Roberti.

Jo, saaledes hedder jeg, og det samme Navn har mine Forsædre baaeren for mig med Gud og Æren i mange Aar.

Me-

Menechmus.

Er De ikke ogsaa Notarius her i Byen?

Roberti.

Jo er jeg saa, jeg er ikke alleene Notarius, men endogsaa Depositarius, og Commissarius ved alle forefaldende Leiligheder, baade i smaa og store Gader, samt General-Commissions, Forvalter, til Næstens Tjeneste over den heele viide Verden; og med alt dette en Mand, hvis usminkede Reedelighed aldrig har været anfegtet — —

Menechmus.

Nok, nok, alt dette kommer ikke vores Sag ved. Her kommer det kun an paa at viide, om der ikke er deponeret 60000 Rdlr. hos Dem, som har mig til.

Roberti.

De har staaet hos mig in Deposito, men jeg har ærligen og reedeligen udbetalt dem, og det i tvende lovfaste Dannemænds og Vidners Overværelse. Er ikke Deres Navn Menechmus?

Menechmus.

Jo.

Roberti.

Nu vel, naar jeg da viser Dem Deres egenhændige Qvittering for Pengene, er De saa fornøjet?

Menechmus.

Hvorledes, min Herre! skulde De være i Stand til at begaae saa afskyeligt et Bedragerie?

Roberti.

Men De, min Herre! skulde De være istand til at ville filoutere mig til at betale Dem to Gange?

Menechmus.

Hei, nu erfarer jeg først, at denne er endnu den første Skielm, som jeg har havt at bestille med. Jeg svar Dem til, at jeg hverken har seet eller faaet den mindste Skilling af Pengene.

Roberti.

Og jeg svar ved min Ere, ja, det som meere er, jeg svar ved alle mine Notarial-Protocoller, ved mit Blekhorn, ved min Sandkasse, at De har faaet hver en Skilling og Skilling deraf, og De skal være en Skielm, om De negter det.

Demophon.

Ei, Messieurs, lad Skielbord fare, jeg skammer mig i Sandhed ved Dem begge to, at De, som fornuftige Menneſker, kan saaledes forivre Dem? og jeg veed ikke hvem af Dem, jeg snarest bør troe.

Isabelle.

Det er vel ikke mueligt, at Hr. Menechmus kunde besmitte sin Ere med saa skammelig et Bedragerie, som det nedrigste Gemyt maatte blues ved.

Uraminte.

Han ikke! jo det er en opmaalt Skielm, som er istand til at begaae de største Skalk- og Strykker, og som gjør sig en Ere af sin Ondskab.

Finette.

(til Roberti.)

Hei da, Hr. Notarius, lad denne fortviolede Skielm actionere, og lad ham blive hængt op, jo før jo heller. Dersom det mangler jer paa Beviisligheder, saa vil jeg gjerne aflægge falsk Vidnesbyrd imod ham.

Scene 5.

Scene 5.

Henrich. De Forrige.

Henrich. (affides.)

Disse godt Folk ere noget hoirastede, der maae være nogen Misforstaaelse imellem dem. — Serviteur, Messieurs.

Menechmus.

Der kommer et Menneske, som kan dømme os imellem; han har ikke været fra min Side den heele Dag. Lad nu ham tale. Jeg vil have tabt, dersom han ikke kiender mig uskyldig. (til Henrich.) Har du ikke været hos mig i Dag, lige siden i Morges?

Henrich.

Ja, til Tieneste.

Menechmus.

Nu vel, saa sig da, om jeg i Dag har faaet nogle Penge af denne Mand, som her staaer?

Henrich.

Ja, jeg vilde kun ønske mig tiende Parten deraf. Han betalte Dem jo reene 60000 Rdlr., som Deres Farbroder efterlader Dem.

Menechmus.

(tager Henrich i Brystet, som raaber Gevalt.)

O! du forbandede Løgner! du ulysksalige Bedrager! er du understaae dig, at — —

Henrich.

De handler jo med Folk i en Fandens Tid. Ja, om De ogsaa blev gal, saa siger jeg, at denne Summa
i Dag

i Dag blev betalt til et Menneske, som var klæd ligesom De, som ligner Dem i alle Maader, og som har i Sinde at indgaae Katekisme med denne gode Herres Datter. Han hedder Menechmus, og han er fød saa paa en Paa imellem Varde og Ringkøbing. Og der, som De negter det, saa siger jeg reent ud, at det er det ugudeligste Bedragerie, som kan optænkes, og jeg skal med min Sed bekræfte Sandheden af alt det, jeg har sagt.

Roberti.

Lad nu heele Verden domme, om der kan være en større eller undersundigere Bedrager til. Jeg skal paa min Ære overlevere jer i Justitiens Hænder; jeg skal gjøre Paastand over jer som en Galskner; I skal blive dømt paa jeres tre Mark, paa jeres Haand, Ære og Boes-Lod — Men hvilken Lykke var det ikke, at man ved denne Leilighed fik revet ham Masken fra Ansigtet, førend man overgav Broderen, jeres kiære Datter, i saadan en Udøders Hænder!

Demophon.

Jeg har taget jer an for en ærefærdig Person, men jeg seer nu at det er kun stet bestilt med jer, og at I er intet Parti for min Datter.

Mraminte.

Seer De vel, min Broder; har jeg ikke nok sagt Dem, at det var en Lur? Vil De nu troe mig en anden Gang? Lad ham kun hænges op, nu strax paa staaende Fod, siden kan man altid formere ham sin Process.

Sinette.

Saa, dit stygge Dæst! nu staar du der i en Maade, og nu skal jeg i det mindste have den fornøielse

noielse at see dig i Morgen paradere i Halsjernet ved gammel Strand, midt iblandt de stridbare Fisker-Kierlinger, som er just det rette Selskab for dig og dine Lige.

Menechmus.

Ah! jeg taber baade Maal og Mæle, jeg er sandse-
seløs, jeg er uden for mig selv — — Dog nei! det skal
ikke blive derved, jeg skal skaffe mig Ret, saafremt der
er Ret til i Landet, jeg skal — —

Sidste Scene.

Capitainen. Menechmus. De Forrige.

Capitainen.

Jeg har troet, at min Nærværelse var fornøden
paa dette Sted, for at opdage en Hemmelighed, som
har bragt dem alle i Forvirring.

Demophon.

Men hvad er det jeg seer?

Roberti.

Er dette et Mirakel, eller er det Forblindelse og
Kogleri?

Araminte.

Hvilken forunderlig Hændelse! O Himmel! Kan jeg
troe mine Øjne? .

Finette.

Frue, jeg veed ikke, om Synet bedrager mig, eller
om jeg forvirres af opstigende Dunster? men dette veed
jeg vist, at jeg her seer een og den samme Person i
en dobbelt Gestalt.

Mes

Menechmus. (til Heinrich.)

Hvad er dette? er det et Spøgelse, som har taget sig min Skikkelse paa? O! det er uhyort.

Heinrich.

Ja, det maa De nok sige; Men hvad har ikke Fanden at gisre?

Menechmus.

Det er mit fuldkomne Portrait, som gaar og taler. (til Capitainen.) Men De, min gode Ven, har De vel i Sinde at spille Amphitryon med mig? Hvor kommer De til at betiene Dem af mit Navn? naar har jeg nogen Tid betient mig af Deres?

Capitainen.

Jeg har fra Varns Veen af intet andet Navn havt.

Menechmus.

Min Fader og min Farsfader, og alle mine Forsfædre har stedse baaret dette Navn.

Capitainen.

Mine Forsfædre ligeledes.

Menechmus.

Men hie kun lidt, nu skal jeg snart forvirre Dem. Hør, veed De vel, at min Moder døde i Barsel-Seng med mig, da jeg blev født?

Capitainen.

Og min Moder døde paa samme Maade.

Menechmus.

Jeg er af en honnet Familie, som boer imellem Barde og Ringklobbing.

Capit-

Capitainen.

Og jeg er af en Familie, som boer paa selv samme Sted.

Menechmus.

Jeg havde en eneste Broder, et forbandet Afftum som jeg ikke har haft Tidender fra i femten Aar.

Capitainen.

Jeg har i lige saa lang Tid intet hørt fra min Broder.

Menechmus.

Vi vare Tvillinger, jeg og min Broder, og han lignede mig i alle Maader.

Capitainen.

Ligesaa var det med min Broder, og naar man seer mig, saa seer man ogsaa ham.

Menechmus.

Men De, som staaer her og taler med mig, er De ikke denne Broder?

Capitainen.

De har giettet ret, der i bestaaer den heele Hemmelighed.

Menechmus.

O Himmel! er det muligt!

Capitainen.

Ja, lad mig omfavne dig, min fiere Broder; lad mig vilse i Gjerningen, hvor højt jeg elsker dig. Hvilken lykkelig Dag! og hvilken lykkelig Hændelse er ikke denne, som saa usformodentligen giver mig saa tier en Broder igjen.

Me.

Menechmus.

Alt dette er godt nok, min Broder, — jeg for-
næjer mig ogsaa derover; — men jeg havde dog gjort
min Begning paa, at Du var død.

Finette.

(til Xraminie)

Frue, tag Leiligheden i Agt; og i hvordan det
end falder ud, saa maae De holde fast paa een af dem.

Demophon.

(til Isabelle.)

Saa, min Dotter, siden det dog er saa godt som
afgjort, at du skal have en Brudgom, saa udvalg dig
nu selv den, som dig synes best.

Isabelle.

Jeg veed ikke selv, til hvilken af dem jeg skal vens-
de mig. (Hun seer til Mærket paa Capitainens Hat.)
Imidlertid kan det dog være lige meget; og siden min
Fader overlader mig Vallet, saa maae det komme an
paa en Slumpe-Lykke; jeg vil nok blive ved denne.

Roberti.

Men, Messieurs, imens De begge to ere her til-
rede, saa kommer det mig nu an paa at vilde, hvem
af dem, der har faaet de 6000 Rdr.

Capitainen.

Derom skal han ingen videre Bekymringer gjøre
sig; her staaer ellers Manden, som har faaet Pengene.
Jeg har ved en Hændelse faaet min Broders Ruffert i
Steden for min, og ved den Leilighed betient mig af
dette lykkelige Feilgreb. Man seer deraf, at Menneske-

nes

nes Lykke og Vanheld i denne Verden de fleste Tider
beroer paa en blot Skiebne. Jeg har ved mange
Aars udfordommelige Tjeneste og mit Livs Hazard ikke
kunnet erhverve det, som en Slumpe-Lykke nu gjør mig
til Eier af; og jeg maae tilstaae at den Velstand, som
paa saa uforventet en Maade falder mig i Hænderne,
er noget som jeg ellers aldrig kunde have drømt om.
Hvor om alting er, saa er det min Broder, som er
kommen hid, for at tage et Legatum i Possession, og jeg,
som man har troet død, jeg har bemægtiget mig det.
Det er mig, som i min fattige Tilstand har biledet den-
ne gode Frue ind, at jeg elskede hende, hvoraf hun in-
ret havde troet, dersom hun havde taget Fornuft og
Erfarenhed i Raad med sig. Kort, det er mig, som
siden har gjort et meere anstændigt Valg, og buden
mit Hierte til denne smukke Gensfrue, som her staaer.

Menechmus.

Men er det ikke da feleklart, Hr. Notarius, at
De har gjort mig Uret?

Roberti.

Tvertimod. Jeg har i denne heele Sag ført mig iop
som en ærlig Mand, og i alle Ting fulgt og efterseeret
Testatoris Intention og Villie. Han indsætter sin Bro-
der-Søn til sin Arving; Hr. Capitainen er hans Bro-
dersøn, lige saa vel som De: ergo har De intet at sige.

Henrich. (affides.)

Troestelige Ord for en bedrøvet Siæl.

Capitainen.

Man faaer finde sig i, min Broder, at være for-
noiet med sin Skiebne. For Næsten skal Du snart ha-
ve Marsag at være vel tilfreds, dersom Du strax og med
Menechmi.

D

det

210 Menechmi eller Tvilling = Brødrene.

det gode vil bekvemme dig til at efterkomme mit Bøste, og indgaae Egteskab med denne gode Frue.

Menechmus.

Hvorledes? vil Du da, at jeg skal gaae hen og binde mig til en tavgal giftesyg Kierling?

Araminte.

(til Capitainen.)

Og De, min Herre, hvorledes kan De ogsaa faae i Sinde at giøre saadanne Tilbud, uden at tage mig først i Raad med? Hveni berettiger Dem til saadan en Friraadighed over mig?

Capitainen.

Raadige Frue! jeg vilde hverken være utaknemmelig imod hende, eller unaturlig imod min Broder. Hun har havt i Sinde at ægte mig; tag nu ham i mit Sted, siden han dog ligner mig i alle Ting, og er, saa at sige, en anden Jeg. For Næsten har intet uden den Omsorg, som jeg bær for begge deres Velgaaende, bragt mig til at foreslaae Dem dette Egteskab. Og naaer jeg nu accompagnerer dette mit Forslag med en Foræring af 30000 Rdr, som er Halve-Parten af vores Farbroders Legatum, saa meener jeg, at de deraf kan see mit gode Hiertelaug imod dem, og at de begge to kan være fornøjede med mig.

Menechmus.

(omfavner Capitainen.)

Nu er det først at jeg kiender min Broder. (til Araminte.) Nu vel an, saa kom da, min Dronning, og lad os giøre os med hverandre, og lad saa Verden thurre og murre. Det er sandt, vi har begyndt Frieriet

riet med at skiede hverandre ud for Kieltringer og Ca-
nailler; Men hvor mange ere der ikke, som begynde
med søde Ord og Caresser, min Engel, min Skat, mit
Hjerte, min søde lille Duffe, og andet saadant forliebt
Krammerie? og naar de har kiendt hinanden nogle saae
Maaneder, saa ender de just saaledes som vi begyndte.
Ney, da holder jeg for, at der er meere Realitet i vo-
res Omgang; og jeg kan ikke see rettere, end at jo vi
to er ganske vel stikkede til hverandre. De er halv-
gal, imellem os at sige, jeg ligeledes. Følgelig har den
eene ikke noget at bebreide den anden.

Finette.

Derfor Fruen vil høre mit ringe Raad, saa hof-
der jeg for, at hun burde tage ham, om ikke for andet,
saa for Curiositetens Skyld.

Araminte.

(Efter at have betænkt sig.)

Nu vel da, kom an, vi ere Brud og Brudgom
fra denne Time af. Min Broder, saaledes som De
seer ham der, saa har han stedse raadet mig til den
eenlige Sand, for engang at være min eneste Arving.
Men saa partiist, som hans Omgang har været, saa
flet skal Udsaldet svare til hans Hensigter. Kom, min
Engel, lad mig omfavne dig. Det første vi skal tænke
paa, efter vores Egteskabs Guldbyrdelse, det skal være
at oprette et Testament, hvorved jeg indsætter dig som
eeneste Arving og Eier af alle mine Midler.

Menechmus.

Det er, gid jeg saae Skam, vel betænkt, saa skal
de saae en lang Næse allesammen.

Demophon.

Og De, Hr. Capitain, De bliver da min Svigersøn?

Capitainen.

Det er en Lykke, som jeg i lang Tid har tragtet efter, og som jeg nu haaber, med deres Tilladelse, at have opnaaet.

Henrich. (til Finette.)

Mig synes det gaaer her til, som i en vis gammel Juule-Leeg, hvor hver tar sin. Vi to staaer endnu som orkesløse Tilskuere, og vi skulde ogsaa have noget at bestille for Tidsfordriv. Har du ikke Lyst til min lille Person, saaledes som du seer mig her, fir og ferdig, sund og frisk, og i alle Maader i brugbar Stand? Vil du give dig, saa sig til.

Finette.

Jeg havde, sandt at sige, nok Lyst dertil, men jeg frygter — —

Henrich.

Hvad frygter du for?

Finette.

At jeg skal begaae en Daarlighed.

Henrich.

Ei, Bagatelle, bild dig ind at det er din Skiebne, saa er Sagen der med til Ende.

Til Spectatores.

Hvis nogen siger nu; Der spørges kan med Føje:

Hvad lærte man i Dag af den Comoedie?

Saa svarer jeg: Messieurs, vi ogsaa maae fornøje Dem af Tilskuerne, hvis Lyst det er at lee.

En finder Smag i en Catonisk Character,

En anden har Behag i Gratiernes Leeg:

Endeel vil at man skal mod Laster declamere,

Og andre kildres ved en lystig Skaffe-Strøg.

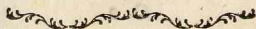
En fin, man Sandhed kan i Skiem og Alvor finde;

Jeg begge Deele jeg mit beste gjør dertil.

Og hvis jeg en derved kan Deres Yndest vinde,

Saa svar jeg, at jeg strax min Gravskrift skrive vil.

Ende paa den femte og sidste Act.

Faderen.

Comoedie i fem Acter.

Overfat

efter *Diderots* le Pere de Famille

af

Lars Knudsen.

Personerne:

d'Orbesson, Faderen.
Commandeur d'Auvile, Faderens Svoger.
Cecilie, Faderens Datter.
Saint Albin, Faderens Søn.
Sophie, et yngt ubekjendt Fruentimmer.
Germueil, een af Faderens afdøde Venners Søn.
Monsieur le Bon, Faderens Huus-Hofmester.
Mademoiselle Clairat, Cecilies Kammerpige.
La Brie } Faderens Tiener.
Philip }
Descamps, Germueils Tiener.
Udskillige Betientere i Huuset.
Madame Lebert, Sophies Vertinde.
Mad. Papillon, en Gallanterie-Krammerste.
Een af hendes Syepiger.
En undseelig Fattig.
En Bonde.
En Commissar.

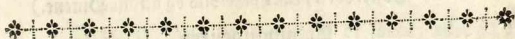
Scenen er i Paris i Faderens Huus.

F a d e r e n.

En Comoedie.

Theatret forestiller en Visit-Sal, udsiret med Tapeter, Speile, Malerier, et Uhrværk &c. Den tilhører Faderen. Det er langt ud paa Natten, imellem fem og sex om Morgen.

Første Act.

Scene I.

Faderen. Commandeuren. Cecilie. Germeuil.

(Foran i Salen sees Faderen, gaende langsom frem og tilbage. Han gaar med nedslaget Hoved og Armene over Kors, ganske fordybet i Tanker. Længere inde, hen imod Kaminen, som er paa een af Siderne i Salen, sidder Commandeuren og hans Søsterdatter og spiller Trictrac. Naar ved Commandeuren, lidt nærmere ved Kaminen, sidder Germeuil efter Magelighed i en Lehnestol, og har en Bog i Haanden; han afbryder imellem stunder Læsningen, for henrykt at betragte Cecilie, imens hun er beskæftiget med Spillet, og ikke bliver ham vaer. Commandeuren, som nok tvivler om, hvad der gaar for sig bag ved ham, er derfor meget uroelig, hvilket kan sees af al hans Adfærd.)

Cecilie.
Hvad feiler Dem, Morbroder? Mig synes, at De er uroelig.
 D 4 Coms

Commandeuren.

(Kaster sig bift og her i sin Lehnestol.)

Slet intet, min Søsterdatter. Mig fattes intet. (Lysene ere næsten udbændte, og Commandeuren siger til Germeuil:) Min Herre! vil De behage at ringe. (Germeuil gaaer hen for at ringe, Commandeuren tager denne Leilighed i agt, og støtter hans Stol saaledes, at den staar midt for Bretspillet. Germeuil kommer igien, og sætter sin Stol paa sit forrige Sted, og Commandeuren siger til Tjeneren, som kommer ind) Lyd!

(imidlertid gaaer Spillet fort, Commandeuren og hans Søsterdatter kaste vejelvis og nævne Dinene.)

Commandeuren.

Sinke: Sex.

Germeuil.

De er ikke uheldig.

Commandeuren.

Jeg binder med den eene, og gaaer videre med den anden.

Cecilie.

Og jeg, min kiære Morbroder! jeg marquerer sex for forspilt; sex Dine for forspilt.

Commandeuren. (til Germeuil.)

Min Herre! det er en forbistret Bane, at De altid skal snakke i med, naar man spiller.

Cecilie.

Sex for forspilt.

Commandeuren.

Det forvirrer mig, og jeg kan ikke have mine Tanker samlede, naar man sidder og siger bag ved mig.

Cecilie.

Cecilie.

Ser, og Hre, som jeg havde, ere ti.

Commandeuren. (Stedse til Germeuil.)

Min Herre! Dersom De vil tiene mig i at sætte Dem
et andet Sted, saa gjør De mig en Goroieffe.

Scene 2.

Faderen. Commandeuren. Cecilie.

Germeuil. La Brie.

Faderen.

Er det til deres Lyksalighed at de fødes, eller til vo-
res? — — Ah! desverre! det er ingen af Delene. (La
Brie kommer med Lys, som han sætter, hvor det behøves; naar
han er paa Veie at gaae, kalder Faderen:) La Brie!

La Brie.

Herre!

Faderen.

(Efter en kort Taushed, gaaende bestandigen
frem og tilbage, og grublende.)

Hvor er min Søn?

La Brie.

Han er gaaet ud.

Faderen.

Hvad Tid?

La Brie.

Det veed jeg ikke Herre.

Faderen.

(tier atter noget)

Og I veed ikke, hvor han er gaaet hen?

La Brie.

Nej, Herre.

Commandeuren.

Den Slynge veed aldrig noget. Duuser alle.

Cecilie.

Kære Morbroder! De har ikke Deres Tanker ved Spillet.

Commandeuren.

(vranten og spodsk.)

Pas kun paa Deres eget min kære Søsterdatter,

Faderen.

(som stedse gaaer frem og tilbage og grubler,
til La Brie.)

Har han forbudt Jer at følge sig?

La Brie.

(som han ikke havde forstaaet det ret)

Herre!

Commandeuren.

Det svarer han vist nok ikke til. Treffer alle.

Faderen.

(stedse som tilforn)

Har dette saaledes længe været ved?

La Brie.

(endnu som han ikke forstod det.)

Herre!

Commandeuren.

Og til dette endnu mindre. Treffer alle nok en gang, jeg troer: at jeg er forheret med doubletter.

Faderen.

Hvor denne Nat forekommer mig lang!

Com-

Commandeuren.

Faaer jeg dem en gang endnu, saa er jeg kaput.
Der har I dem. (til Germeuil.) Naar, min Herre! lee
Lund. De gjør meget ilde i, at De tvinger Dem.

(La Brie er gaaet, Partiet er ude, Commandeuren, Ceci-
lie og Germeuil nærmer sig hen til Faderen).

Scene 3.

Faderen. Commandeuren. Cecilie. Germeuil.

Faderen.

Hvilke Betyrninger foraarsager han mig! Hvor er
han? Hvor skal jeg finde ham?

Commandeuren.

Ja, hvem veed det — — Men nu synes mig,
at I har piint Jer selv nok for i Aften. Vil I nu
lyde mit Raad, saa gaaer I smukt hen, og slaaer
Jer til Roelighed.

Faderen.

Ah! Der er ingen Roelighed for mig meere at
vente.

Commandeuren.

Dersom I har mistet den, saa kan I tilskrive
Jer selv noget af Skylden, og min salig Søster alt
det øvrige. Det var, Himlen forlade hende en Kone,
som ret var oplagt til at forvende sine Børn.

Cecilie. (fortrøden.)

Min fiære Morbroder!

Commandeuren.

Det hjalp ikke, at jeg idelig formanede Jer begge:
Hold Die med dem, I fordærver dem.

Cecilie.

Faderen.

Cecilie.

Kiære Morbroder.

Commandeuren.

Ere I nu deres Narrer, mens de ere unge, saa skal de vist blive Jeres Bøddeler, naar de blive ældre.

Cecilie.

Hr. Commandeur!

Commandeuren.

Het saa! Hører man efter mig her eller ikke?

Faderen.

Han kommer ikke.

Commandeuren.

Her hjælper nu ingen Klynken og Klagen, men at viise Mod og Mands Hjerte. Nu er Ulykken for Døren, og siden I ikke har kunnet forebygge den i Tide, saa lad os i det mindste see, om I er i Stand til at bære den — — mellem os sagt saa tvivler jeg høilighen — — (Udret slaaer 6.) Men slaaer den ikke nu Ser — — Jeg er ganske afmægtig — — mine Been begynde at værke, som min Podagra vilde gribe mig an igien. Jeg er Jer saa til ingen Tieneste alligevel. Jeg vil gaae hen, og pakke mig ind i min Slaaprok, og slænge mig i min Lehnestol, Farvel! Svoger — — Hører I, at jeg siger: Farvel?

Faderen.

Far vel, far vel Hr. Commandeur.

Commandeuren. (idet han gaaer.)

La Brie!

La Brie. (uden for.)

Hr. Commandeur.

Com

Commandeuren.

Lys mig op, og naar min Søstersøn er kommen
hjem, saa lad mig viide det.

Scene 4.

Faderen. Cecilie. Gernieul.

Faderen.

(Efterat han, bedrovet, har gaaet noget frem
og tilbage.)

Det er imod min Villie, min Datter, at du har
væget i Nat.

Cecilie.

Jeg har ikkuns tagtaget min Skyldighed min
kære Fader!

Faderen.

Jeg skønner paa din Omhyggelighed, men jeg
frygter, at det maatte være dig skadeligt; gaae nu hen,
og faae nogen Hvile.

Cecilie.

Det er alt silde ud paa Natten, min Fader, og
dersom De vilde tillade mig, at bære samme Omfarg
for Deres Sundhed, som De er saa god at bære for
min — —

Faderen.

Nei, jeg bliver her, jeg maae og skal tale med ham.

Cecilie.

Min Broder er jo ikke meere et Barn.

Faderen.

Hvem veed, hvad Ulykke en eneste Nat kan tilvele
bringe?

Cecilie.

Cecilie.

Min Fader — —

Faderen.

Jeg vil oppebie ham; jeg vil, at han skal see mig. (han lehnar sig sagteligen med sine Hænder paa sin Datters Arme.) Gaae, min Datter! gaae. Jeg er forstikket om, at du elsker mig. (Cecilie gaaer, Germeuil laver sig til at følge hende, men Faderen holder ham tilbage, og siger:) Germeuil! bliv her.

Scene 5.

Faderen. Germeuil.

(Denne Scene gaaer langsom.)

Faderen.

(Ilgesom han var allene, og seende efter Cecilie.)

Hendes Væsen er ganske forandret, hun har intet af sin forrige Munterhed og Lystighed, hendes Skønhed forsvinder, hun græmmer sig — — ah! Siden jeg har mistet min Kone, og Commandeuren er kommen i Huuset hos mig, saa har min Lyksalighed forladt mig — — hvor dyrt sælger han ikke den Forhaabning, som han giver mine Børn — — hans ærgjerrige Hensigter og den Myndighed, han tiltager sig i mit Huus, bliver mig jo længere, jo meere ufordragelig. Vi levede sammen i Ro og Eenighed, dette uregierlige og tyranske Gemyt har splittet os ad. Man frygter for hinanden, man undflyer hverandre, man styer mig. Jeg er eensom og forladt midt iblandt min Familie, og jeg forgaaer — — Men det begynder allerede at daages, og min Søn kommer ikke endnu — — Germeuil!

Den

Den bitterste Smerte nager min Siæl, jeg kan ikke længere bære den Byrde, som trykker mig.

Germenil.

De, min Herre?

Faderen.

Ja, Germenil!

Germenil.

Dersom De ikke er lykkelig, hvilken Fader har da nogentid været det?

Faderen.

Slet ingen — — troe mig, min Ven! at en Fader maac sælde mange hemmelige Taarer. (han sukker, han græder.) Du seer mine — — jeg betroer dig min Rummer.

Germenil.

Min Herre! Hvormed kan jeg være Dem til Tjeneste?

Faderen.

Jeg trøster mig med det Haab, at Du kan lindre den.

Germenil.

Befal, min Herre!

Faderen.

Nei! jeg vil ikke befale, jeg vil bede, jeg vil sige: Germenil! Dersom jeg har draget nogen Omsorg for dig, dersom jeg fra din spæde Barndom af har givet dig Prøver paa min Kiærlighed, dersom du erindrer dig det, dersom jeg ikke har gjort Forskiel paa dig og min egen Søn, dersom jeg i dig, har æret en oprigtig Vens Ihukommelse, som jeg aldrig vil eller kan forglemme — — Forlad mig denne Bedrøvelse, jeg forarsager dig, det er den første Gang, i min Levetid, og det skal

og blive den sidste — — Dersom jeg har intet sparet, for at redde dig fra din ulukkelige Skæbne, og staaet dig i en Faders Sted, dersom jeg har elsket dig, dersom jeg har beholdt dig i mit Huus, ihvermeget Commandeuren, som ikke kan lide dig, end har sat sig derimod, dersom jeg i Dag aabner mit Hjerte for dig; saa giengield mine Belgierninger med en ligesaa fuldkommen Fortrolighed.

Germeuil.

Befal, min Herre! befal!

Faderen.

Veed du intet om min Son? — — Du er hans Ven; men Du bør ogsaa være min — — tael — — Forskaf mig min Nødsighed igien, eller betag mig den aldeles — — Veed du intet om min Son?

Germeuil.

Nei, min Herre!

Faderen.

Du er oprigtig, og jeg troer dig. Men betænk selv, hvormeget denne din Uvidenhed maae forøge mine Betsymringer. Hvad skal jeg dømme om min Søn Opførsel, naar han skjuler den for en Fader, som har givet ham saa utallige Prøver paa sin Fromhed, og holder den hemmelig for sin beste og kæreste Ven? — — Ah! Germeuil! jeg skjælver, naar jeg tænker paa, at mit Varn — —

Germeuil.

De er Fader, min Herre! og en Faders Hjerte kan lettelig sættes i Betsymringer.

Fa-

Faderen.

Du veed det ikke, men jeg skal underrette dig, og lade dig selv domme, om min Frygt er en Overfølelse — —
 Stig mig, har du ikke mærket, hvor aldeles han paa nogen Tid har forandret sig?

Germeyil.

Jo, men altsammen til det bedste. Han er ikke nær saa indtaget af sine Heste, Tienere, og Equipage, ikke heller saa kræs i Klader og Pønt, som tilforn, han har ikke en eneste mere af de Daarligheder, som De saa ofte bebrejdede ham. Han er bleven feed af de Uordentligheder, som Mennesker paa hans Alder finde fornuftige i. Ja, han har fattet en Afstøve for forskellige Høflere, og lumpne Benneres Selskab, han finder Behag i at tilbringe hele Dage i Enslighed paa sit Kammer, han læser, han skriver, han pønser, man kunde jo ikke ønske det bedre. Han har gjort det af egen Tilskyndelse, som De dog tidlig eller sildig vilde paalagt ham som en Skyldighed.

Faderen.

Jeg har gjort mig de samme Forestillinger, som du, men da var jeg ikke kommen i Erfaring om det, som jeg nu vil aabenbare dig — — Hør mig — — denne Forbedring, som jeg, efter dine Tanker, burde glæde mig over, og denne Udeblivelse om Natten, som sætter mig i saa stor Angest — —

Germeyil.

Denne Udeblivelse, og denne Forbedring?

Faderen.

Har taget sin Begyndelse paa een og samme Tid.

Faderen.

P

Ger:

Germenil.

(bliver forbavsset.)

Faderen.

Ja, min Ven! paa een og samme Tid.

Germenil.

Dette er besynderligt.

Faderen.

Ja, tilvisse besynderligt. Desværre! jeg er først for kort Tid siden bleven underrettet om denne Uordentlighed, men den har alt været længe — — at indrette, og paa eengang følge to saa aldeles stridige Planer, den ene til et ordentligt Liv, for at forblinde vore Øine om Dagen, og den anden til yderste Uordentlighed, som han over om Natten. Her seer du det, som undertrykker mig — — at han, uagtet hans naturlige Høimodighed, har kunnet fornede sig til at undertiose Tjenerne, at han har forskaffet sig Nøglerne til Indgangene i Huuset, at han bier indtil jeg er i Roelighed, at han hemmelig erkøndiger sig derom, at han sniger sig hemmelig ud, allene og til Fods, og det hver Nat, i hvad Veir, eller Klokkeslet det end er. Dette er maaskee mere, end nogen Fader har kundet taale, eller noget Barn, paa hans Alder, har tordet vove — — men midt i al denne Uordentlighed, at vise Optæmplelse for de allermindste af sine Pligter, Alvorlighed i sin Tankemaade, Værdsommelighed i sin Tale, Lyst til Eensomhed, og Foragt for det flygtige Levnet — — ah! min Ven — — hvad skal man haabe af et ungt Menneske, som paa een og den samme Tid kan forstikke og tvinge sig i saa høi en Grad — —

jeg

jeg seer ind i Fremtiden, og det, den spaaer mig, kommer mit Blod til at iisne — — var han allene forfalden til Laster, saa havde jeg endda Haab. Men at spilsægte med Dyd og Sæder — — —

Germeyil.

Jeg tilstaaer, at jeg ikke begriber denne Opsørsel, men jeg kender Deres Søn; af alle Laster er Falskhed den, som allermindst passer sig til hans Karakter.

Faderen.

Der er ingen Last saa afskyelig, at man jo kan forfalde til den, naar man er iblant flotte Mennesker, og hvem mener du vel, at han for nærværende Tid kan omgaaes med? — — alle skikkelige Folk sove, naar han vaager — — ah! Germeyil! — — men, mig synes, at jeg hører nogen — — maaskee det er ham — — gaar tilside —

Scene 6.

Faderen. (allene.)

(Han nærmer sig til det Sted, hvor han hørte nogen gaa, han lyder efter og siger bedrøvet.)

Jeg fornemmer intet mere. (Han gaar frem og tilbage, derefter siger han :) Jeg maa sætte mig. (Han søger at faa nogen Hvælsighed, men kan ingen finde, derefter siger han :) Nei! Det er mig umueligt — — hvilke Forvarselser opstige der i min Siæl, den ene følger uafslædelig paa den anden, og qvæler den — — O alt for smine Faders Hjerte! kan du da ikke slaae dig til Ro et eneste Øyeblik — ah! i dette Øyeblik forspilder han maaskee sin Helbred — — sin Belsærd — — sin

Dyd — — og, hvem veed? sit Liv — — sin Ære — —
 eg min — — (han staaer pludselig op.) Hvad er det for
 Dillede, som forfølge mig.

Scene 7.

Faderen. En Ubekiendt.

(Imedens Faderen løber forvildet omkring, overvældet af Bes
 drøvelse, kommer en ubekiendt ind, klædt som en gemeent
 Karl, i en Rotingot og Vest, han har Armene indsvøbt i
 Rotingoten, Hatten nedslaaen, og trykket dybt ned over
 Øynene. Han nærmer sig med langsomme Skridt, han
 sees fordybt i Betynkninger og grublende, han gaaer is
 giennem, uden at blive nogen vaer.)

Faderen.

(Som seer ham komme, oppbiter ham, holder ham tilba
 ge ved en Arm, og spørger ham.

Hvem er I? Hvor vil I hen?

Den Ubekiendte.

(Svarer intet.)

Faderen.

Hvem er I? Hvor vil I hen?

Den Ubekiendte.

(Svarer endnu intet.)

Faderen.

(Løfter den Ubekiendtes Hat langsom op, og da han
 kiender sin Søn, raaber han:)

Himmel! — — Det er ham — — Der ere
 mine ulykkelige Forvarsaler opfyldte. — — af! — —
 (han drager nogle ynkelige Sukke, han viger fra ham, kommer
 tilbage igien, og siger:) Jeg vil tale med ham — — jeg
 gruer

geuer, for at høre ham — — hvad saar jeg her og vide? — — at: gid jeg var død! gid jeg var død!

Saint Albin.

(viger bort fra sin Fader, og sukker af Smerte.)

Al!

Faderen.

(følger efter ham.)

Hvad er du — — Hvor kommer du fra? Skulde jeg opleve den Ulfke?

St. Albin.

(gaar endnu længere bort.)

Jeg er i Fortvivlelse.

Faderen.

Hetsfærdige Himmel! hvad maae jeg høre.

St. Albin.

(kommer tilbage, og vender sig til sin Fader.)

Hun græder, hun sukker, hun har i Sinde, at tage herfra, og dersom hun tager bort, saa er jeg forloren.

Faderen.

Hvem? Hvilken?

St. Albin.

Sophie — — Nei! Sophie! Nei for skal jeg omkomme.

Faderen.

Hvem er denne Sophie? — — og hvad har hun tilfælles med den Tilstand, jeg finder dig i, og den Skræk, som du foraarsager mig?

St. Albin.

(kaster sig for sin Faders Fodder.)

Min Fader! De seer mig her for Deres Fodder. Deres Son har ikke gjort sig Dem uværdig. Men

han

han maae forgaae, han maae miste hende, som han elsker høiere, end sit Liv. De allene kan redde ham fra dette Tab. Hør mig! og kom mig til Hjelp.

(Gaaer op og kommer, ganske uden for sig selv.)

Faderen.

Tael! grusomme Barm! Hav Medlidenhed med den Smerte, som nager mig.

(Staaer op, gaaer og kommer, ganske uden for sig selv.)

St. Albin.

(Stedse paa Knæ.)

Dersom De nogen Tid har givet mig Prøver paa Deres Rærlighed; dersom jeg, fra min spæde Barmdom af, har i Dem fundet den allersømmeste Ven; dersom De har været min Fortrolige i alle mine Fornødselser og Bekymringer, saa negt mig ikke nu Deres Bistand. Frie mig fra at miste min Sophie. Lad mig takke Dem allene for det, jeg elsker høiest i Verden. Tag hende under Deres Beskyttelse — — hun vil forlade os, hendes Vortreise er besluttet — — see hende, min Fader! formaae hende til at staae fra sit Forsæt — — Deres Sønns Liv beroer derpaa — — Dersom de vil see hende, saa er jeg den lykkeligste af alle Sønner, og De bliver den lykkeligste Fader.

(Gaaer op og kommer, ganske uden for sig selv.)

Faderen.

Hvor han er forvildet! Hvem er da denne Sophie? Hvem er hun?

(Staaer op, gaaer og kommer, ganske uden for sig selv.)

St. Albin.

(Staaer op, gaaer og kommer, ganske uden for sig selv.)

Hun er fattig, hun er ubekendt, hun opholder sig i en mørk Afskrog; men hun er en Engel, ja hun er en Engel, og denne Afskrog er et Himmerig. Jeg har aldrig forladt den, uden at være forbedret, jeg har ikke kendt noget i mit vilde og uordentlige Levnet, som kunde

Kunde ligned med de uskyldige Tiimer, som jeg der har tilbragt, jeg vilde leve og dse paa dette Sted, om jeg endog skulde blive forskudt og foragtet, af den ganske Verden — — jeg bildte mig ind, at have elsket; men jeg har bedraget mig — — først nu er det at jeg elsker — — (han snapper sin Faders Haand.) ja, nu først er det, at ieg elsker.

Faderen.

Du driver Spot med min Fæielighed, og min Kummer. Ulyksalige! gjør Ende paa disse Daarligheder, betragt engang dig selv, og svar mig! Hvad er dette for en uanstændig Forklødning? Hvad betyder den?

St. Albin.

Ah! min Fader! Det er denne Dragt, jeg maae takke for min Lyksalighed, for min Sophie, og for mit Liv.

Faderen.

Hvorledes? Forklar dig.

St. Albin.

Jeg maatte bekvemme mig efter hendes Stand, jeg maatte skule min Rang for hende, og give mig ud for hendes Eigemand. Hør min Fader! hør mig!

Faderen.

Jeg hører, og venter.

St. Albin.

Næst ved dette eensomme Kisteb, som skuler hende for Verdens Øine — — dette var min sidste Tilflugt.

Faderen.

Nu vel!

St. Albin.

Ved Siden af dette Opholdssted — — var der endnu eet —

Faderen.

Bliv ved.

St. Albin.

Jeg leiede det. Jeg lod bringe saadant Boeskab derhen, som passede sig til et fattigt Menneske. Jeg flyttede derind, og blev hendes Nabo, under det Navn af Sergi, og under denne Dragt.

Faderen.

(for sig selv.)

Ah! jeg kommer til Live igien. Jeg finder, Himlen skee Tak! at det er ikke uden Hiernens Gorykkelse.

St. Albin.

Dom heraf, om jeg elskede — — hvor stort mit Tak maae blive — — ah!

Faderen.

Sank dine adspredte Tanker, og stræb at fortjene Forladelse for din Opsørsel ved en fuldkommen Fortrolighed.

St. Albin.

Min Fader! jeg skal ikke dølge det allermindste jeg har, desverre! indet andet Middel til at bevæge Dem — — jeg fik hende første Gang at see i Kirken. Hun laae paa sine Knæ, ved Siden af en milddrengende Kone, som jeg i Begyndelsen tog for hendes Moder. Hun trak alles Opmærksomhed til sig — — ah! min Fader! Hvilken Blusfærdighed, hvilke Yndigheder — — Nei!

Det

Det er mig umuelligt, at beskrive Dem den Bevægelse, hun satte mig i, hvad Urolighed, jeg fornåm, hvor helligt mit Hjerte bankede, hvad jeg søgte, og hvorledes jeg blev — — fra dette Øieblik rakte jeg ikke paa andet, jeg saae og hørte intet, uden hende; Hendes Billede fulgte mig om Dagen, opfyldte mine Sandser om Natten, og foruroligede mig overalt. Jeg tænkte derover min Munterhed, min Helbred, og min Rolighed, det var mig umuelligt at leve, uden at saae hende, og jeg sagte, jeg gik allevegne, hvor jeg haabede, at saae hende at se. Jeg forsmægtede, jeg tæredes hen, De har selv seet det, da jeg i det samme fik opdaget, at min Kone, som fulgte hende, kaldte sig Madame Hebert, at Sophie gav hende Navn af bedste Veninde, og at De forviste til fjerde Etage, at levede begge et kummersfuldt Liv — — — — — Tæ jeg vel tilstaae for Dem, de Forhaabninger, jeg den Gang smigtede mig med, hvilke Tilbud, jeg gjorde, og alle de Anslag, jeg opfandt. Hvor maatte jeg skamme mig herover, da Himmelen havde indskudt mig, at slaae min Boepæl ved siden af hende — — — — — Ah! min Fader! alt det, som er nær ved hende maa enten blive dydigt, eller tage Flugten — — — — — De veed endnu ikke alt, hvad jeg skylder Sophie — — — — — De veed det ikke — — — — — hun har aldeles forandret mig, jeg er ikke mere den, som jeg var tilforn — — — — — fra de første Øieblikke af fornåm jeg, at alle uanstændige Lyster forsvandt i mit Hjerte, og at Forundring og Ærbødighed indtog deres Sted; uden at hun havde givet mig Afslag eller paalagt mig nogen Evang, ja jeg troer endog, førend hun endnu havde kastet sine Bine paa mig, blev jeg ligesom, min Krigtsomhed tilfugt, og hver Dag mere og mere, og inden kort Tid var det mig ligesaa umues-

ligr, at forsøge noget imod hendes Dyd, som imod hendes Liv.

Faderen.

Hvad er dette for Freuentimmer, og hvormed ere nære de sig?

St. Albin.

Ah! Dersom De vidste, hvor kummerlig disse Ulyksalige maae leve. Forestil Dem, at Deres Arbejde begynder om Morgenan, førend Dagen bryder frem, og at de ofte nødes til, at tage hele Nætter til Hielp. Sophies Beninde spinder, og Sophies fine og deilige Fingere slides og saares af et grovt og knuddret Lærred. Hendes Hine, de allerdeiligste af Verden, svækkes ved Skinnets af en Lampe; hun boer under et Tag, inden fire hvide Begge; et Træbord, et par Straas Stoele, og et elendigt Sengested, er alt hendes Boeskab. O Himmel! har du da, da du dannede hende, fordsomt hende til denne Skiebne.

Faderen.

Hvorledes har du saaet Afgang til dem? tilstaae alting oprigtig.

St. Albin.

Det er utroeligt, hvilke Forhindringer jeg maatte overvinde, og hvad jeg foretog. Da jeg nu boede ved Siden af dem, søgte jeg ikke strax at besøge dem; men naar jeg, ved at gaae ned eller op, mødte nogen af dem, saa hilsede jeg dem med Verbødighed. Naar jeg kom hjem om Aftenen (thi om Dagen troede man, at jeg var paa mit Arbejde,) saa pikkede jeg saa sagte paa deres Dør, og udbad mig saadanne smaae Villigheder, som Naboeer gemeenligen bevise hverandre, saasom lidt Vand, en Gnist

Jld,

Jib, at tænke mit Lys. Lidt efter lidt vænnede de sig til mig, de fattede en Slags Fortrolighed til mig. Jeg tilbød dem adskillige smaae Tjenester: De vilde, for Exempel, meget nødig gaae ud silde paa Astenen, jeg forrettede da deres Vrender for dem.

Faderen.

(for sig selv.)

Hvilken Noie og Umhyggelighed, og til hvilket Diemeed — — ah! dersom veltænkende Folk — — (til St. Albin.)

St. Albin.

En Dag bankede det paa min Dør, det var Sophie's Veninde, jeg lukkede op, hun kom ind uden at tale et Ord. Hun satte sig ned, og gav sig til at græde. Jeg spurgte hende, hvad der var hendes hende? ah! Sergi, svarede hun, det er langt fra ikke mig selv, jeg græder over, jeg er sød og opdraget i Armød, den er bleven mig til en Bane, men dette Barn gjør mig utrøstelig — — hvad fattes hende, hvad er der vedersfaret Dem — — ah! desværre! svarede hun, i disse Dage, har vi ikke haft det mindste at fortiene, og vi staae fare for at mangle det tørre Brød. Himmels! røbede jeg: Der! gaae! løb! derefter sluttede jeg mig inde, og lod mig siden ikke see af nogen.

Faderen.

Jeg forstaaer dig. Det er Frugterne af de Forleller, som vi indprente dem! de tiene kun til at gjøre dem desmere farlige.

St. Albin.

Man lagde Mærke til min Eensomhed, og det havde jeg forud forestilt mig. Den fromme Madam

me

me Hebert gav mig derover nogle Behreldelser; jeg gjorde mig dristig, jeg erkendte mig hos hende om deres Tilstand. Jeg bestred hende min, som jeg selv fandt for godt. Jeg foreslog hende, at forene vores Fattigdom, og for at lette den, at leve i Fællesskab, man gjorde Vanskeligheder, jeg holdt ved, og tilsidst samtykte de mit Forslag. Dam selv, hvor stor min Glæde maatte være! Desværre! den har kun været meget kort, og hvem veed, hvor længe min Smerte skal vedvare. Jeg kom, efter Sædvane, hjem til dem i Gaar. Sophie var allene, hun lehnede sig med begge sine Arme paa Bordet, og heldede sit Hoved paa sin Haand, hendes Arbeide var faldet ned for ved hende, hun fornemte ikke, at jeg kom ind, hun sukede, Taarene trængte sig ud igiennem hendes Fingre, og flød ned af hendes Arme; jeg havde allerede, paa nogen Tid mærket, at hun var kedrøvet — — hvad græd hun over? hvad var Årsagen til hendes Bedrøvelse? det kunde ikke længere være Mangel, hendes Arbeide og min Omhyggelighed forsynede os med alt det, som behøvedes — — Da jeg altsaa truedes med den eneste Ulykke, som jeg gruede for, stod jeg ikke et Øieblib i Betænkning, jeg kastede mig for hendes Fodder, hvor blev hun ikke bestyrret! Sophie sagde ja: De græder? Hvad fattes Dem? Skjul ikke deres Bekymringer for mig, tael! jeg besvar dem! tael! Hun taug stille, hendes Taare blev ved at rinde, hendes Dine, som havde mistet al deres Klarhed, og svømmende i Graad, vendte sig til mig, drog sig fra mig, og vendte sin strax til mig igjen. Hun talte ikke, uden disse Ord: Stakkels Sergei! Ulyksalige Sophie! jeg havde imidlertid ladet mit Ansigt synke ned paa hendes Skød, og vadede hendes Forklæde med mine Taare.

Taare. Her kom vores Veninde igien, jeg stod op; jeg løb hende imøde, jeg spurgte hende, jeg vendte mig igien til Sophie, jeg besvor hende, men hun blev bestandig ved sin Taushed. Fortvivlelse betog mig, jeg gik om i Kammeret, uden at vide, hvad jeg foretog, jeg skreeg af Smerte: ah! det er ude med mig! Sophie! De vil forlade os! jeg er forloren! ved disse Ord fordobledes hendes Taare, og hun faldt hen paa Wordet igien, i samme Tilstand, som jeg fandt hende. Et Skum-melt og dunkelt Skin, af en liden Lampe, opløsnede denne Sørge-Scene, som har været den ganske Nat. Da Kloffen slog, og man troede, at jeg skulde paa Arbejde, gik jeg bort, og forsviede mig herhid, undertrykt af de heftigste Betyrninger — —

Faderen.

Men du tænkte ikke paa mine.

St. Albin.

Min Fader!

Faderen.

Hvad forlanger du? Hvad Forhaabninger gjør du dig?

St. Albin.

At De vil legge den sidste til af alle de Belgierninger, de har beviist mig fra det første, jeg blev, at de vil see Sophie, at de vil tale med hende, at — —

Faderen.

Unge, forvildede Menneske! — — veed du da, hvem hun er?

St. Albin.

Dette er iust det, som hun holder hemmeligt, men hendes Sæder, hendes Tankemaade, og hendes Tale passer

passer sig aldeles ikke med hendes nærværende Tilstand, der skinner en langt højere Stand frem under hendes flotte Klæder, alting røber hende, lige indtil en vis Stolthed, som man har indprentet hende, og som forvolder, at hun paa ingen Maade vil aabenbare sin Tilstand — — naar De seer hendes Uskyldighed, hendes Venlighed, og hendes Erbarhed — — De erindrer dem endnu Mama — — De sukker, nu vel! det er hende livagtigen. Papa! tael med hende; og dersom Deres Søn har berettet Dem det mindste — —

Faderen.

Men denne Kone, som hun er i Huuset hos, har hun ikke fortalt dig noget.

St. Albin.

Hun er, desværre! ligesaa taus, som Sophie; alt det, jeg har kunnet udlokke af hende, er, at dette Varn er kommet fra Provindsen, for at søge Bistand hos en Naarbrende, som har hverken villet see eller hjælpe hende. Jeg har benyttet mig af denne Fortrolighed, for at lindre hendes Elendighed, uden at fornærme hendes Empfindelighed. Jeg gjør Godt imod den, som jeg elsker, og det er intet Menneske bekendt, uden mig selv.

Faderen.

Har du sagt hende, at du elskede hende?

St. Albin. (heftig.)

Jeg, min Fader! — — ah! Jeg seer endnu ikke i Fremtiden nogen Leilighed saa gunstig, at jeg torde vove det.

Faderen.

Saa troer du da ikke, at hun elsker dig?

St.

St. Albin.

Forlad mig! — — undertiden har jeg troet
det — —

Faderen.

Og hvoraf slutter du det?

St. Albin.

Af ubetydelige Ting, som bedre lade sig søle, end
forklare. Hun tager, for Exempel, Deel i alt det, som
mig angaaer; tilforn, naar jeg kom, saa klarede hendes
Ansigt sig strax op, hendes Øine bleve mere levende,
hun var mere munter, og mig syntes at blive vaer,
at hun havde ventet efter mig; hun har tit beklaget
mig, fordi mit Arbeide holdt mig ude den hele Dag,
og jeg tvivler ikke paa, at hun jo ofte forlængede sit
ud paa Natten, for at beholde mig desto længere hos sig.

Faderen.

Har du nu aabenbaret mig alting?

St. Albin.

Alting, min Fader!

Faderen.

(Efter nogen Tausshed.)

Gaae hen, og hvil dig — — jeg vil see hende.

St. Albin.

De vil see hende, min Fader! De vil see hende
de — — men betenk: at Tiden er knap.

Faderen.

Gaae, og sark dig, at du ikke er mere bekymret
over den Uro, som din Opsørsel har forarsaget, og
endnu kan forarsage mig.

St.

Et. Albin.

Min Fader! De skal aldrig foruroliges herester.

Scene 8.

Faderen. (allene.)

Erbarhed, Dyd, Armod, Ungdom og Indsiges-
 der; alt det, som indtager en edel Siæl — — neppe
 er jeg befriet fra een Bekymring, førend jeg falder i en
 anden — — hvilken Skiebne — — men maaskee for-
 uroliger jeg mig for tidlig — — et ungt, forliebt og
 hidstigt Menneske overdriver alting baade for sig selv og
 andre — — man maae see — — man maae lade dette
 Dige-barn hente — — man maae høre hende, og tale
 med hende — — dersom hun er saaledes, som han har
 afmalet hende, saa kunde jeg maaskee formaae hende til
 — — forpligte hende til — — hvo veed, maaskee — —

Scene 9.

Faderen. Commandeuren (i Slaaprof
og Nathue.)

Commandeuren.

Nu vel, Hr. d'Orbesson! I har da seet Jeres Søn,
 nu! hvad got Nytt?

Faderen.

De skal faae det at vide, Hr. Commandeur! lad
 os gaae ind.

Commandeuren.

Et Ord, om I behager — — Jeres Hr. Søn
 har nok viklet sig ind i noget Lapperie, som vil koste
 Jer en Hoben Bryderie, ikke saa?

Fa.

Faderen.

Hr. Svoger!

Commandeuren.

Og at I ikke siden skal undskylde Jer med Uvidenhed, saa kan jeg lade jer vide, at Jeres kiære Dotter, og denne Germainil, som I har beholdt her i Hus, ser imod min Villie, de mage det og saa paa deres Side, at I skal ikke være ledig, og vil Himlen kun staae dem bi i deres Forsæt, saa skal de ikke give Jer Marsag til at klage over Ledighed.

Faderen.

Hr. Svoger! vil De da ikke unde mig Rolighed et Dieblif.

Commandeuren.

De elste hverandre. Det er mig, som siger Jer det.

Faderen.

(utaalmodig)

Nu vel! Jeg vilde, at det var, som De siger.

(Faderen trækker Commandeuren ud af Scenen, imedens han taler.)

Commandeuren.

Nu! saa glød Jer da. Net nu kan de hverken forliges samlede, eller være fra hverandre. De kægles alletider, og ere dog alletider enige; i det samme de staae færdige at rive Dinene ud paa hinanden over ingen Ting, saa staae de hemmelig i Forbindelse, offensive og defensive, baade for og imod alle. Lad kun nogen understaae sig at mærke de Feil hos dem, som de kaste hverandre indbyrdes i Næsen, den kommer hverken for tidlig eller for sildig — — Skynd Jer at stille dem ad, jeg varer Jer — —

Faderen.

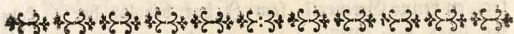
Q

Sa-

Faderen.

Rom, Hr. Commandeur! lad os gaae ind, lad os gaae ind, Hr. Commandeur!

Ende paa den første Act.

Anden Act.

Scene I.

Faderen. Cecilie. Mademoiselle Clairét. Monsieur le Bon. En Bonde. Madame Papillon (en Gallanterie-Kræmmerſke) med een af sine Sney-piger. La Brie. Philip (en Tiener, som kommer for at lade sig forestille). En Person i sorte Klæder, som seer ud til en undseelig Nødlidende, og er det virkelig.

(Alle disse Personer komme ind, een efter anden; Bonden bliver staaende, og legger sig paa sin Klep; Madame Papillon, siddende i en Lehnestool, tørrer Sveden af sit Ansigt med sit Tørklæde. Hendes Sney pige staaende ved Siden af hende, med en liden Pap-Eske under Armen. Msr. le Bon ligger skædesløs udstrakt paa en Carope. Den Person i sorte Klæder holder sig assides, staaende i en Krog ved et Vindue. La Brie er i Besten, og har Papillotter i Haaret. Philip er ifklædt. La Brie gaaer omkring ham, og seer noget skævt til ham, imidlertid at Monsr. le Bon beseer Madame Papillons Pige med et Kiige Glas. Faderen kommer ind, og de reise sig alle. Hans Datter følger ham, og har sin Kæmmerpige for ved sig, som bær sin Frøkent Frokost. Mademoiselle Clairét giver Madame Papillon

pillon er bevaagent Nis i det hun gaar hende forbi. Hun
 dækker Frøkenens Frokost paa et lidet Bord. Cecilie sætter
 sig paa den ene Side af Bordet, og Faderen paa den anden.
 Mademoiselle Clairret bliver staaende bag ved sin Frøkens
 Stol. Den Scene bestaar af tvende Scener, som gaar
 for sig paa 'engang; Cecilie taler med en halvsagte
 Stemme.)

Faderen.

(til Bonden.)

Mu! Det er jer, som er kommet, for at overhys
 de min Forpagter i Leineuil. Jeg er fornøiet med ham,
 han er en nøiagtig Mand, han har Børn, og jeg for-
 tryder ikke paa, at han hos mig forbedrer sine Om-
 stændigheder. Reis kun hjem igien.

(Mademoiselle Clairret giver Madame Papillon et
 Bink, at komme nærmere.)

Cecilie.

(sagte til Madame Papillon.)

Bringet hun mig noget smukt i Dag Madame?

Faderen.

(til sin Huus Hofmester.)

Mu vel! Monsr. le Bon! hvad Nyt er indløbet?

Mad. Papillon.

(sagte til Cecilie.)

Mu vil Frøkenen faae det at see.

Msr. le Bon.

(Den Skuldnere, hvis Revers er forfalden for en
 Maaned siden, begiærer endnu nogen Opsættelse med Be-
 talningen.)

Faderen.

Eiderne ere vanskelige, lad ham faae den Tid; han forlanger. Vi vil heller vove en liden Summe, end at han skulde legges øde.

(Imidlertid Scenen gaaer for sig, breder Mad. Papillon og hendes Pige Sirtzer, Lærreder, Hollandsk Atlas etc.: ud paa Stolene, og Cecilie, imens hun drikker Caffe, be-seer alt, laster, roser, og lader legge til Side etc.)

Msr. le Bon.

Haandværksfolkene, som har arbeidet paa Deres Lystgaard, d'Orsigny, ere komne.

Faderen.

Lad dem faae deres Regninger afgjorte.

Msr. le Bon.

De kunne maaskee overstige Cassens Behold.

Faderen.

De maae afgjøres alligevel: Deres Trang er altid større, end min, og jeg seer hellere, at jeg er i Knibe, end de. (til sin Dotter.) Cecilie! forglem ikke mine smaa Umyndige; see, om der er ikke noget deriblandt, som er dem tienligt. (Her bliver han den undseelige Fattige vaer; han reiser sig hastelig op, gaaer hen til ham, og siger :) Forlad mig, min Herre! jeg saae Dem ikke — — jeg var saa betaget af Huusbekymringer — — jeg havde ganske forglemt Dem.

(Alt som han taler, trækker han en Vørs op, som han listens des putter til ham, og imidlertid at han følger ham ud, og kommer igjen, gaaer den anden Scene sin Gang.)

Clairet.

Dette er et deiligt Mønster.

Cecilie.

Cecilie.

Hvad kommer dette Stykke paa?

Mad. Papillon.

Net op 50 Rdr.

Clairer.

Det er fundet for det Rish.

Cecilie.

(betaler.)

Faderen.

(sagte og i en medlidende Tone, i det han kommer ind.)

En Familie at forsørge, en Stand at vedligeholde, og ingen Udkomme.

Cecilie.

Hvad har hun i den Eske?

Sne-Pigen.

Det er Kniplinger. (lukker Esken op.)

Cecilie.

(hæstigen.)

Nei, nei, jeg vil ikke see dem. Farvel Madame Papillon. (Mademoiselle Clairer, Madame Papillon og hendes Pige gaae.)

Msr. le Bon.

Denne af vore Naboer, som har gjort Fordringer paa Deres Landgods, lod maaskee Sagen falde, dersom — —

Faderen.

Jeg lader mig ikke udplundre, jeg opofrer ikke mine Børns Fordeele, til et uretsfærdigt og gierrikt Meneske. Alt hvad jeg kan samtykke i, er, at ifald man dermed lader sig nøie, saa vil jeg skænke ham saa meget,

get, som Processen endnu kunde komme til at koste mig. Seer, at I saar det afgjort.

(le Don gaaer, Faderen kalder ham tilbage, og siger:)

Det er sandt. Msr. le Don! forglem ikke at erkyn-
de jer om disse Folk fra Provindsen. Jeg har nylig
faaet at vide, at de have sendt eet af deres Børn her-
hid. Stræb at I kan opspørge, hvor dette opholder sig.
(til la Brie, som sætter tilrette i Salen.) I er ikke læn-
gere i min Tjeneste. I har havt Kundskab om min
Søns Uordentligheder, og I har benegtet det for mig
i mit Huus, hvor man ikke.

Cecilie.

(bønlig)

Min Fader — — —

Faderen.

Hvor ere vi ikke meget besynderlige. Vi selv for-
ringe dem, vi gjøre dem selv til nedrig tænkende Men-
nesker, og naar vi erfare, at de ere saadanne, saa ere
vi endda saa uretfærdige, at besvare os derved. (til
la Brie.) I kan beholde jeres Liberie, og jeg giver jer
jeres Løn for en Maaned, gaae bort. (til Philip.) Er
det jer, som man har talt til mig om?

Philip.

Ja Herre!

Faderen.

I har hørt, hvorfor han fik sin Afseid. Lad
det tjene jer til Erindring. Gaae nu, og lad ingen
komme ind.

Scene 2.

Scene 2.

Faderen. Cecilie.

Faderen.

Min Datter! har Du overveiet det?

Cecilie.

Ja, min Fader.

Faderen.

Hvad har Du beslutter?

Cecilie.

At adlyde Deres Villie i alle Ting.

Faderen.

Dette Evar var jeg mig ventendes.

Cecilie.

Derfom det imidlertid var mig tilladt at udvælge
en Stand — —

Faderen.

Hvilken vilde Du da udvælge? — — Du betænker
dig — — tael! min Datter.

Cecilie.

Jeg vilde udvælge mig Eenligheden.

Faderen.

Hvad forstaaer du ved Eenlighed? Er det et Klo-
ster?

Cecilie.

Ja, min Fader! jeg seer ikke uden dette Tilflugts-
sted, for al den Sorg, som jeg frygter for.

Faderen.

Du frugter for Sorg, og Du tænker ikke paa den, Du vilde forarsage mig. Du vilde forlade mig, Du vilde forlade din Faders Hus for et Kloster? Din Morbroders, din Broders og mit Selskab for et Slave-rie? Nei! min Datter! det skal aldrig see. Jeg ærer Religionens Kald til den eenlige Stand, men dette er ikke dit. Naturen har ikke forundt dig alle de Gjenfæber, som gjøre Selskabet lykkeligt, fordi de skulde blive unyttige — — Cecilie! Du sukker — — ah! dersom dette Korsæt reiser sig af nogen hemmelig Aarsag; saa betænk Du ikke, hvilken Skæbne, Du selv be- reeder dig. Du har ikke hørt disse Ulykkeliges Jamren, hvis Tæl Du vilde forsøge, det igiennemtrænger Nattens og deres Fængsels rolige Stilhed. Da er det først, mit Varn, at Taarene flyde bitterligen, uden Vidner, og væde deres eenlige Leie — — Kroken! Tæl ikke mere til mig om noget Kloster — — Skulde jeg have givet et Varn Livet, skulde jeg have opdraget det, skulde jeg, uden Afsladelse, have arbejdet paa, at befordre dets Lyk- salighed, for at sende det levende i Graven; og tillige see baade mine og Selskabets Forhaabninger giorte til intet — — og hvem skulde forsyne det med dødige Borgere, naar de Fruentimmer, som ere de værdiafte til at være Mødre for en Familie, vilde vægre sig der- for?

Cecilie.

Jeg har sagt, min Fader, at jeg, i alle Ting vilde adlyde Deres Vilie.

Faderen.

Saa tæl da aldrig mere til mig om Klosteret.

Cecilie.

Cecilie.

Men, jeg tør dog haabe, at De ikke vil tvinge Deres Datter til at forandre sin Stand, og at De i det mindste vil tillade hende, at tilbringe sine Dage i Frihed og Rolighed i Deres Huus.

Faderen.

Dersom jeg ikke havde andet for Die, end mig selv, saa vilde jeg maaskee samtykke i dette Forslag; Men jeg maae aabne dine Øine for den Tid, da jeg ikke mere er til — — Cecilie! Naturen har sine Hensigter, og naar Du noie betragter den, saa skal Du erfare, at den hævner sig paa alle dem, som stræbe at forrykke dem: Mandspersoner, straffede for Egteskabsforagt, ved Laster, og Gruentimmer, ved Reedsommelighed og Foragt — — Du kender enhver Stands Beskaffenhed; sig mig, er der nogen mere bedrøvelig, eller mindre agtet, end en gammel Jomfrue. Mit Varn! efter tredive Aars Forløb slutter man vist, at enten Legems- eller Gemyts-Feil nødvendig maae findes hos hende, som endnu ikke har fundet den, som havde Lyst at deele Livets Besværligheder med hende. Enten det nu er saa, eller ikke, saa tager Alderen til, Skønheden tager af, Mandspersonerne slyde dem, de blive vrantne, de miste deres Paarsende, Bekendtskaber og Venner; en bedaget Jomfrue har da ingen andre om sig, uden Ligegyldige, som ikke bekymre sig om hende, eller egennytte Stæle, som tælle hendes Dage; hun føler det og græmmer sig, hun lever, uden at trøstes, og døer, uden at beklages.

Cecilie.

Det er vist; men er der nogen Stand uden Besværligheder? og har ikke Egtestanden ogsaa sine?

Faderen.

Hvem veed det bedre end jeg. Jeg lære mig det
 begge hver Dag. Men det er en Stand, som Natu-
 ren har forordnet, det er alle levende Tings Kald — —
 Min Dotter! den, som gjør sig Regning paa en ufors-
 anderlig Lyksalighed, kiender hverken det menneskelige Liv,
 eller hvortil Himmelen har bestemt det — — dersom
 Ægtestanden er underkastet de grueligste Bekymringer,
 saa er den igien en Kilde til de allerbehageligste Fors-
 nøielse. Hvor finder man Exempler paa en reen og
 oprigtig Egenlyst, en uforsølet Kiærlighed, en inder-
 lig Fortrolighed, en stedsevarende Vistand, indbyrdes Vel-
 behag, fælleds Bekymring, sølte Sukke, og blandede Taa-
 rer, uden allene i Ægtestanden. Hvad er det, som en
 retfærdig Mand elsker høiere, end sin Kone? Hvad er
 der i Verden, som en Fader elsker høiere, end sine
 Børn — — O! hellige og lyksalige Ægtebaand! Naar
 jeg erindrer mig dig, saa oplives min Siæl og opløfter
 sig — — kiæreste Navne, Søn, og Dotter. Jeg har
 aldrig nævnet jer uden Nørelse og Henrykkelse, intet
 er lifligere for mit Øre, og intet er mere indtagende
 for mit Hjerte — — Cecilie! erindre dig din Moders
 levende Live! kan vel nogens Liv være mere ønskeligt,
 end en Kones, som har anvendt hele Dagen paa at
 opfylde en omhyggelig Ægtefælles, en kiærlig Moders,
 og en medlidende Huusmoders Pligter — — hvor
 mange Anledninger til de allersødeste Betragtninger fin-
 der hun i sit Hjerte, naar hun om Aftenen gaar til
 sin Hvile.

Cecilie.

Visselig, min Fader! men hvor finder man Koner,
 som hun, og saadanne Mænd, som De?

Fa-

Faderen.

De findes, mit Barn, og det kommer paa dig selv an, at blive lige saa lykkelig, som hun.

Cecilie.

Dersom det bestod allene deri, at gjøre sit Valg, at følge sin Fornuft og sit Hjerte — —

Faderen.

Cecilie! Du slaar Dinene ned, Du skielver, Du frygter for at forklare dig — — mit Barn, lad mig læse i dit Hjerte; Du kan ikke holde noget hemmeligt for Din Fader, og dersom jeg havde tabt din Fortrolighed, vilde jeg ikke søge Aarsagen hos andre, end mig selv — — Du græder — —

Cecilie.

Deres Gødhed bedrøver mig. Vid De kunde besegne mig med mere Strænghed.

Faderen.

Skulde Du da have fortient det? og skulde Dit Hjerte have noget at bebrejde dig?

Cecilie.

Nei, min Fader!

Faderen.

Hvad er det da, som bekymrer dig?

Cecilie.

Slet intet.

Faderen.

Du bedrager mig, min Datter.

Cecilie.

Cecilie.

De overvælder mig med Gudhed — — jeg ene
 skede, at erkende den. — —

Faderen.

Cecilie! Skulde Du vel have udseet Dig Noget? elsker Du?

Cecilie.

Hvor var jeg ikke at beklage.

Faderen.

Tæ! mit Barn! — Stig frem! Dersom Du ikke
 mistænker mig for en Strengbed, som jeg aldrig har
 kiendt, saa har Du ikke mindste Grund til denne utidige
 Frygtisomhed. Du er ikke mere et Barn, hvorledes
 kunde jeg laste den Felelse hos dig, som jeg selv har
 opvagt i din Moders Hierte. O Du, som beklæder hen-
 des Sted i mit Hus; Du, som forestiller mig hendes
 Person, efterfølg hende i den Aabenhjertighed, hun viste
 imod den, som havde givet hende Livet, og som søgte
 allene hendes og min Lyksalighed — — Cecilie! Du
 svarer mig intet.

Cecilie.

Min Broders Skibbue kommer mig til at skælve.

Faderen.

Din Broder er en Nar.

Cecilie.

Maaskee De vilde ikke finde mig fornuftigere end
 han.

Faderen.

Den Græmmelse frygter jeg ikke for hos Cecilie.
 Jeg kiender hendes Forsigtighed, og jeg venter allene
 paa

paa Tilstaaelsen af hendes Valg, for at bekræfte det. (Cecilie tier. Faderen ventet et Dieblif, derpaa farer han fort, i en alvorlig og fortrydelig Tone.) Det skulde været mig behageligt, at erfare dine Tanker af din egen Mund, men paa hvad Maade Du end underretter mig derom, saa vil jeg være fornøiet, enten det skeer ved din Mors broder, din Broder, eller Germeuil, det skal være mig lige kiært — — Germeuil er vores fælleds Ven — — han er et fornøstigt og sindigt Menneske — — han har min Fortrolighed — — og mig synes ikke, at han er uværdig til din.

Cecilie.

Jeg er af samme Tanker.

Faderen.

Jeg er ham meget forbunden, og det er Tid, at jeg belønner ham.

Cecilie.

Deres Børn skal aldrig indskrænke Deres Myndighed eller Erkiendtlighed — — Han har hidindtil været Dem som en Fader, og De har holdt ham som Deres eget Børn.

Faderen.

Kunde Du ikke udfinde, hvort jeg best kunde være ham til Nytte?

Cecilie.

Jeg troer, at det var det bedste at raadsføre sig med ham selv — — Han kan maaskee have sine Hensigter — — maaskee — — hvad Raad skulde jeg vel kunde give Dem — —

Faderen.

Commandeuren har ladet sig forlyde med — —

Cecilie.

Cecilie. (Hæftig.)

Jeg veed ikke, hvad det kan være, men De kender min Morbroder. Ah! min Fader! troe det ikke.

Faderen.

Saa skal jeg da ende mit Liv, uden at see nogens af mine Børn lykkelige — — Cecilie — — grumme Børn! hvormed har jeg fortient, at I saaledes vil bedrøve mig — — Jeg har mistet min Datters Fortro-
lighed, min Søn har indviklet sig i en Forbindelse, som jeg ikke kan saintykke, og som jeg maae bryde — —

Scene 3.

Faderen. Cecilie. Philip.

Philip.

Herre! her ere to Fruentimmer, som begiere at tale med Dem.

Faderen.

Lad dem komme ind. (Cecilie vil gaae, Faderen kalder hende tilbage, og siger bedrøvet :) Cecilie!

Cecilie.

Min Fader!

Faderen.

Du elsker mig ikke mere?

(Fruentimmerne, som vare anmeldte, komme ind, og Cecilie gaar og holder sit Tørklæde for Dinene.)

Scene 4.

Faderen. Sophie. Mad. Hebert.

Faderen.

(i det han seer Sophie, i en bedrøvet Tone, og bestyrtset.)

Han har ikke bedraget mig; hvilke Undigheder, hvilken Blufærdighed, hvilket indtagende Bæsen — — Ak!

Mad.

Mad. Hebert.

Min Herre! vi indfinde os efter Deres Befaling.

Faderen.

Er det hende, Jomfrue, som kalder sig Sophie?

Sophie.

(Kjælvende og forvirret.)

Jå, min Herre!

Faderen.

(til Mad. Hebert.)

Madame! jeg ønskede gierne at tale et Ord med denne Jomfrue. Jeg har hørt tale om hende, og jeg tager selv Deel deri. (Mad. Hebert holder sig tilbage.)

Sophie.

(Stedse Kjælvende, holder hende tilbage ved Armene.)

Beste Veninde!

Faderen.

Fat Mod, mit Barn! jeg vil ikke sige hende noget, som kan mishage hende.

Sophie.

Ah, Himmel!

(Mad. Hebert gaar hen og sætter sig inderst i Sælen, hun tager noget Syetvi frem, og giver sig til at arbejde.)

Faderen.

Ufører Sophie hen til en Stol, og lader hende sætte sig ved Siden af sig.)

Hvor er hun fra, Jomfrue?

Sophie.

Jeg er fra en liden Bye i Provindsen.

Faa

Faderen.

Har hun været længe i Paris?

Sophie.

Ikke længe, og give Himlen, at jeg aldrig var kommet her.

Faderen.

Hvad tager hun sig for her paa Stedet?

Sophie.

Jeg ernærer mig med mit Arbejde,

Faderen.

Hun er meget ung?

Sophie.

Desto længere vil mine Lidelser vedvare.

Faderen.

Lever hendes Fader endnu?

Sophie.

Nei, min Herre!

Faderen.

End hendes Moder?

Sophie.

Himlen har forundt mig hende, men hun har prøvet saa megen Modgang, hendes Helbred er saa skrøbelig, og hendes Elendighed saa stor — —

Faderen.

Er da hendes Moder saa meget fattig?

Sophie.

Ja, meget fattig; men med alt dette er der dog ingen i Verden, hvis Døtter jeg ønskede heller at være.

Ja=

Faderen.

Jeg priser hendes Tænkemaade, og jeg formærker, at hun har et got Hierte — — hvad har hendes Fader været?

Sophie.

Min Fader var en redelig Mand; han hørde aldrig nogen Elendig, uden at vise sig medlidende; han forlod aldrig sine Venner i Nøden, og han geraadede selv derover i Fattigdom; han havde mange Børn med min Moder, og han efterlod os allesammen ved sin Død uden ringeste Udkomme — — Jeg var paa den Tid ganske liden — — jeg kan neppe erindre mig at have seet ham — — min Moder maatte løfte mig paa sine Arme op til hans Seng, for at omfavne ham og ankomme hans Velsignelse — — jeg græd, ah! jeg følede ikke, hvor meget jeg den Gang tabte.

Faderen.

Hun rører mig — — og af hvad Aarsag har hun forladt sin Moders Huis og sit Fødested?

Sophie.

Jeg er kommen her til med een af mine Brødre, for at søge Bistand hos een af vore Naarsvende, som har vliit sig meget haard imod os. Han havde seet mig tilforn i Provindsen; det lod, som han havde fattet Naadest for mig, og min Moder haabede, at han endnu erindrede det; men han har lader min Broder vise paa Døren, og forbudet mig nogen Tid at nærme mig den.

Faderen.

Hvor er da hendes Broder?

Faderen.

H

So=

Sophie.

Han har givet sig i Kongens Tjeneste, og jeg er bleven her tilbage hos denne Kone, som De der seer, og som har den Gudhed for mig, at holde mig som sit eget Barn.

Faderen.

Det lader, som hun er kun i maadelig Tilstand.

Sophie.

Det lidet, hun har, deeler hun eroligen med mig.

Faderen.

Og hun har ikke siden hørt noget fra denne Daarsørende?

Sophie.

Jo, forlad mig, min Herre! han har sendt mig noget til Underholdning; men hvad kan det gavne min Moder?

Faderen.

Men har da hendes Moder ikke siden erindret hende?

Sophie.

Min Moder havde anvendt sin sidste Formue, for at sende os til Paris. Ah, Himmel! hun ventede sig langt lykkeligere Udsald af denne Reise; hun havde ellers umuligen kunnet overtale sig til at sende mig fra sig. Hun har siden ingen Udveie seet, til at saae mig tilbage. Hun har dog nu ladet mig vide, at jeg inden kort Tid skulde blive afhenter, og komme hjem igien. Uden Tvivl maane nogen have paataget sig det af Medlidenhed. Oh! vi ere i en ynkværdig Tilstand.

Faderen.

Kiender hun da slet ingen her paa Stedet, som hun kunde vente Bistand hos?

Sophie.

Slet ingen.

Faderen.

Og hun ernærer sig med sit Arbeide?

Sophie.

Ja, min Herre!

Faderen.

Og De opholde sig ganske allene?

Sophie.

Ganske allene.

Faderen.

Men hvad er det for en ung Mandsperson, som jeg har hørt tale om, der kalder sig Sergi, og som boer ved Siden af Dem?

Mad. Hebert.

(Hæftig, forladende sit Arbeide.)

Oh, min Herre! det er den honnetteste Karl af Verden.

Sophie.

Det er en Ulykkelig, som arbejder for sit Brød, ligesom vi, og som har forenet sin Fattigdom med vores.

Faderen.

Er dette alt, hvad hun veed om ham?

Sophie.

Ja, min Herre!

Faderen.

Faderen.

Du vel, Jomfrue! denne Ulykkelige — —

Sophie.

Kiender De ham?

Faderen.

Om jeg kiender ham — — det er min Søn.

Sophie.

Deres Søn!

Mad. Hebert.

(paa samme Tid.)

Sergi!

Faderen.

Ja, Jomfrue!

Sophie.

Ah, Sergi! Du har bedraget mig.

Faderen.

Dydige og smukke Barn! betragt her, hvilken Færde
hun har været i.

Sophie.

Sergi er Deres Søn?

Faderen.

Han bær Høiagtelse for hende, han elsker hende,
men hans Passion vil gjøre jer begge ulykkelige, dersom
hun vedligeholder den.

Sophie.

Hvorfor kom jeg her til Staden? hvorfor reiste
jeg ikke herfra, da mit Hjerte tilskyndte mig?

Faderen.

Det er endnu Tid; hun maae reise hjem igien til
en Moder, som kalder hende tilbage, og som hendes Op-
hold

hold her maae forarsage den største Betyrning. Sophie! Vil hun vel det?

Sophie.

Ah, min Moder! hvad skal jeg vel sige Jer.

Faderen.

(til Mad. Hebert.)

Madame! Hun er saa god at følge dette Barn hjem igien, og jeg skal drage Omsorg for, at hun skal ikke fortryde den Uleilighed, hun har paataget sig.

(Mad. Hebert gjør en Reverence.)

Faderen.

(bliver ved til Sophie.)

Men Sophie! Naar jeg nu stienke hendes Moder hende igien, saa maae hun igien stienke mig min Søn; hun maae lære ham, hvad man er sine Forældres pligtig, hun er selv saa fuldkommen underrettet derom.

Sophie.

Ah Sergi! Hvorfore — —

Faderen.

I hvor redelige hans Hensigter end have været, saa maae hun komme ham til at stamme sig ved dem; hun maae selv forkunde ham hendes Vortreise, og hun maae befale ham at gjøre Ende paa sin Smerte, og Uroligheden i hans Familie.

Sophie.

Beste Veninde!

Mad. Hebert.

Mit Barn!

Sophie.

(heldende sig op til hende.)

Jeg føler min Død.

Mad. Hebert.

Min Herre! vi ville gaae hjem, for at oppebie Deres Befalinger.

Sophie.

Stakkels Sergi! Ulyksalige Sophie!

(hun gaaer, heldende sig paa Mad. Hebert.)

Scene 5.

Faderen. (allene.)

O menneskelige Love! O grumme Fordomme — —
 er der ikke allerede Mangel nok paa Fruentimmer for
 en Mand, som tænker og føler? Hvorfor skal han end-
 og saa noie indskrænke sit Valg — — men min Søn
 vil ikke blive længe borte — — Lad os stræbe, om det
 er mueligt, at dæmpe den Bevægelse, som dette Varn
 har opvakt i min Siæl — — Kan jeg vel, som jeg
 hør, foreholde ham de Pligter, han er mig og sig selv
 skyldig, naar mit eget Hjerte stemmer overeens med
 hans — —

Scene 6.

Faderen. St. Albin.

St. Albin.

(heftigen, i det han kommer ind.)

Min Fader!

Faderen.

(gaaer frem og tilbage og tier.)

St.

Saint Albin.

(følger efter sin Fader, og i en frygtsom og
flynkende Tone.)

Min Fader!

Faderen.

(standser, og i en alvorlig Tone.)

Min Søn! Dersom Du ikke er kommen til dine
Sandsfer igien, dersom Fornuften ikke endnu har faaet
sit Herredomme over Dig, saa forsøg ikke din Forseelse
og min Kummer.

St. Albin.

Deres Kummer igiennemborer mit Hierte — —
jeg skælver ved at nærme mig til Dem — — jeg skal
være rolig og fornuftig — — ja jeg skal være det — —
jeg har foresat mig det.

Faderen.

(bliver ved at gaac frem og tilbage.)

St. Albin.

(nærmer sig til ham, og siger til ham i en sagte
og skælvende Tone:)

Nu, har De seet hende?

Faderen.

Ja, jeg har seet hende, hun er deilig, og jeg troer,
at hun er dydig. Men hvad har Du i Sinde med
dette Fruentimmer? at holde hende for Tidsfordriv? det
tillader jeg ikke; til din Kone? dertil er hun Dig ikke
anstændig.

St. Albin. (tvungen.)

Hun er deilig, hun er dydig, og hun er mig ikke
anstændig! Hvilket Fruentimmer er mig da anstændig?

Faderen.

Saa snart et, hvis Opdragelse, Fødsel, Stand og Midler kan stadfæste din Lykke og opfylde mine Forhaabninger.

St. Albin.

Saaledes bliver da mit Egetskab alleneft en Forening imellem Vergierighed og Penge. Min Fader! De har ifkun een Son, lad ham ikke opofres for Hensigter, som opfylde Verden med ulofsafalige Egetmænd. Jeg behøver en dydig og kiærlig Egetfælle, som kan lære mig at udholde Livets Besværligheder, og ikke en riig og hæibyrdig Erue, som foreger dem. Ah! væk mig Døden, min Fader! og gid Himlen før fornunder mig den, end saadan en Kone, som jeg seer alt for mange af.

Faderen.

Jeg foreslaaer Dig ingen af disse, men jeg tillader aldrig, at Du forener Dig med denne, som Du saa ubesindigen har forelsket dig i. Jeg kunde betiene mig af min Myndighed og sige Dig: St. Albin! det mishager mig, det skal ikke skee, laaer det af dine Tanker; men jeg har endnu aldrig forðret noget af Dig, uden at overtøde Dig om mine Grunde; jeg har søgt dit Vifald, tilligemed din Lydighed, og jeg vil endnu vife samme Føielighed. Sæt dit Sind i Nøflighed og hør mig! Min Son! Nu er det snart tyve Aar siden at jeg vædede Dig med de første Taarer, som Du tryffede af mine Øine. Mit Hierte hævedes ved at fee i Dig en Ven, som Naturen skænkede mig. Jeg tog Dig fra din Moders Barm paa mine Arme, og i det jeg løstede Dig imod Himmelen, og forenede min Stemme med dit

dit Skrig, sagde jeg til Skaberen: O Du, som har forundt mig dette Varn! dersom jeg nogen Tid skulde efterlade de Pligter, som Du i Dag paalegger mig, eller, dersom han ikke skulde opfylde sine, da see ikke til hans Moders Glæde; men tag ham tilbage igien. Her hører Du det Ønske, jeg har gjort baade over dig og mig. Det har stedse staaet i min Huskommelse. Jeg har ikke overladt dig til Leiesvendes Omsorg, jeg selv, jeg har lært Dig at tale, at tænke, og at føle. Ligesom Du tog til i Alder, har jeg udforsket dine Tilboieligheder; efter disse har jeg lagt Planen til din Opdragelse og fulgt den uden Afsladelse. Hvor mange Moissoumligheder har jeg ikke paataget mig, for at faa Dig, jeg har bestemt Dig den Stand for Fremtiden, som jeg saa, at Du af Naturen havde Lyst og Gaver til. Jeg har intet sparet, for at lade Dig sees i Verden efter din Stand. Og nu, da Diebliffet nærmer sig, at jeg skulde hofte Fruigten af min Omhyggelighed, da jeg ønsker mig til Lykke med en Søn, som svarer til sin Herkomst, ved hvilken han er bestemt til det fordeelagtigste Parti, hvis personlige Egenskaber kalde ham til de høieste Responsster, saa skal en daarlig Passion, et Diebliffs Fantassie, igien nedbryde alt, og jeg skal see hans bedste Aar forspildte, hans Forfremmelse forhindret, og mit Haab skuffet, og det skulde jeg samtykke! Hvor har Du kunnet troe dette?

St. Albin.

Hvor er jeg ulykkelig!

Faderen.

Du har en Morkbroder, som elsker dig, og tiltænker dig anseelige Midler; en Fader, som har opofret dig

sit Liv, og som i alle Ting stræber at vise dig Prøver paa sin Kiærlighed; Du har Herkomst, Paarørende, Venner; de ønskeligste og sikkerste Forhaabninger, og Du er ulukfsalig? Hvad kan Du mere ønske dig?

St. Albin.

Sophie, Sophies Hierte, og min Faders Samtykke.

Faderen.

Hvad drifter Du dig til at foreslaae? jeg skulde tage Deel i dine Daarligheder, og den almindelige Efterskætte, som de ville paadrage sig? hvilket Exempel for Kædre, og for Dørn? jeg! jeg skulde af en skammelig Skrøbelighed indføre Uorden i Selskabet, Forvirring i blandt Rang og Stand, og Familiernes Forringelse.

St. Albin.

Ah! Hvor er jeg ulukfsalig! Dersom jeg ikke forenes med den, jeg elsker, saa maae jeg med Tiden forenes med een, som jeg ikke kan elske, thi jeg skal aldrig elske nogen anden, end Sophie. Jeg vil uafsladelig ligne enhver anden med hende, og enhver anden skal blive ulukfsalig; jeg bliver det ligeledes, De skal see det, min Fader, og De skal græmme sig til døde deraf.

Faderen.

Naar jeg har opfyldt mine Pligter, saa bliver Ulykken din, dersom Du efterlader dine.

St. Albin.

Min Fader! Skil mig ikke ved Sophie.

Faderen.

Al din Bøn er forgieves.

St.

St. Albin.

De har over hundrede Gange selv sagt mig, at en dydig Kone var den allerførste Maade, som Himlen kunde forunde et Menneske; jeg har sendt hende, og det er Dem, som vil berøve mig hende. Min Fader! Skil mig ikke ved hende! Hvad maae hun ikke forvente sig af mig, nu, da hun veed, hvem jeg er? Skal St. Albin være mindre ædelmodig, end Sergi? Skil mig ikke ved hende. Det er hende, som har kaldet Døden tilbage igien i mit Hjerte, og det er hende allene, som kan vedligeholde den.

Faderen.

Det er at sige: at hendes Exempel skal udrette det hos dig, som mit ikke har kunnet formaae.

St. Albin.

De er min Fader, og De befaler. Hun skal være min Kone, og det er et ganske andet Herredømme.

Faderen.

Hvor stor er ikke Forskiellen imellem en Frier og en Mand, imellem en Kone og en Kiæreste. Du uersarne Menneske! Dette veed du endnu ikke.

St. Albin.

Jeg haaber at blive uvidende derom for stedse.

Faderen.

Er der vel nogen Eifter, som betragter sin Kiæreste med andre Øine, og som ikke bruger de samme Talemaader?

St.

St. Albin.

De har seet Sophie — — dersom jeg forlader hende, for Rang, Værdighed, Forhaabning, eller forandfattede Meninger, saa var jeg ikke værdig, at kende hende. Min Fader! kunde De foragte Deres Søn saa aldeles, at De kunde troe ham dertil?

Faderen.

Hun har ikke værøret sig med at give efter for din Kærlighed. Følg hendes Exempel.

St. Albin.

Skulde jeg værøre mig, ved at blive hendes Mand?

Faderen.

Spørg Verden derom.

St. Albin.

Jeg vil rette mig efter Verden, som den er, i ligegyldige Ting; men naar der handles om mit Livs Lykkelighed eller Ulykkelighed; at vælge en Egtesælle — —

Faderen.

Du forandrer ikke dens Meninger, ret Dig derfor efter dem.

St. Albin.

Dem, som har forstyrret alt, fordærvet alt, og underkøøget Naturen med deres usle Bedtægter, dem skulde jeg underkaste mig?

Faderen.

Eller vente at foragtes af alle Mennesker.

St. Albin.

Jeg skal ssee dem.

Faderen.

Deres Foragt skal følge Dig overalt, og dette Fruentimmer, som Du da har trukket efter Dig, skal ikke blive mindre beklagelig, end Du — — Du elsker hende jo?

St. Albin.

Om jeg elsker hende?

Faderen.

Saa hør! og staa for den Skiebne, Du bereder hende. Den Tid skal komme, da Du skal tiende hele Værdien af hvad Du har opofret for hendes Skyld. Du skal befinde Dig hos hende, forladt af alle, uden Stand, uden Formue, og uden Ansæelse. Reedsomhed og Græmmelse skal oversalde Dig; Du skal hade hende, og overvælde hende med Vebredelser; hendes Taalmodighed og Fromhed skal fuldkommen forbitte Dig; Dit Had til hende skal foreges; Du skal hade de Dørn, som hun har bragt Dig, og Du skal komme hende til at døe af Smerte.

St. Albin.

Jeg?

Faderen.

Ja Du.

St. Albin.

Aldrig! aldrig!

Faderen.

Vore Passioner troe, at alting er uforgængeligt; men den menneskelige Natur vil, at alle Ting skal faae Ende.

St. Albin.

Jeg skal lade af at elske Sophie? Nei! det er plad, umueligt; jeg maatte ellers endnu trove om, at jeg elskede Dem.

Faderen.

Vil Du være forvissat herom, og give mig Prøver derpaa, saa giv, hvad jeg forlanger af Dig.

St. Albin.

Det er forgieves, at jeg vilde, jeg kan ikke, jeg er mig ikke selv mere mægtig, min Fader! jeg kan ikke.

Faderen.

Ubesindige! Du vil være Fader. Veed Du en Faders Pligter? Og dersom Du veed dem, kunde Du da tillade Din Sou det, som Du begierer af mig?

St. Albin.

Ah! dersom jeg torde svare.

Faderen.

Tæll!

St. Albin.

De tillader det.

Faderen.

Ja, jeg befaler det.

St. Albin.

Da De vilde forene Dem med min Moder, da den hele Familie satte sig op imod Dem, da min Fars fader kaldte Dem et utaknemmeligt Barn, og De hemmelig i Deres Hjerter kaldte ham en grim Fader, hvilken af dem begge havde da Ret? Min Moder var dydig og deilig ligesom Sophie; hun var uden Formue, ligesom Sophie; De elskede hende ligesaa høit, som jeg elsker Sophie; raalde De, at man berøvede Dem hende, min Fader! og har jeg ikke ogsaa et Hjerter?

Faderen.

Jeg havde min Udkomme, og Din Moder var af Stand.

St.

St. Albin.

Hvo veed endnu, hvem Sophie kan være?

Faderen.

Hiernesvind!

St. Albin.

Udkomme angaaende, saa vil Kiærlighed og Armod
forskaffe mig den.

Faderen.

Skælv for den Ulykke, som venter dig.

St. Albin.

Den største, jeg skælver for, er, at Skilles ved Sopie.

Faderen.

Frygt for at tabe min faderlige Kiærlighed.

St. Albin.

Jeg skal vist vinde den igien.

Faderen.

Hvem har forsikket Dig derom?

St. Albin.

De skal see Sophies Taarer rinde; De skal see
mig for Deres Hødder, og mine Børn skal række deres
smaa uskyldige Arme imod Dem, og de skal vist ikke
forskyde dem.

Faderen.

Han kiender mig alt for vel — — (Efter en kort
Tausched paatager han det strengeste Bæsen og Tone, og siger:)
Min Søn! jeg seer, at al min Tale er forgiøves, at
Fornuften har aldeles mistet sin Magt over Dig, og
at det Middel, som jeg stedse har haft Afføje for at
benytte

benyttede mig af, er det eneste, som endnu er tilovers, jeg maae bruge det, siden Du selv tvinger mig dertil. Lad dine Griller fare. Jeg vil saa have det, og jeg befaler Dig det med al den Myndighed, som en Fader har over sine Børn.

St. Albin.

(tvingende sin Forbittrelse.)

Myndighed, Myndighed, det er alt, hvad de raabe paa.

Faderen.

Vær Obedighed for den.

St. Albin.

(gaaer frem og tilbage.)

Saaledes ere de alle, saaledes elste de os, hvad kunde de gjøre os verre, om de vare vore Fiender?

Faderen.

Hvad siger Du? Hvad er det du mumler?

St. Albin.

(som tilforn:)

De troe sig viise, fordi de regieres af andre Passioner, end vi.

Faderen.

Zie!

St. Albin.

De give os Livet allene for at herske over det.

Faderen.

Zie.

St. Albin.

De opfyldte det med Bitterheder, og hvorledes skulde de røres ved vores Kummer, da den er bleven dem til en Bane.

Fa-

Faderen.

Da forglemmer, hvem jeg er, og hvem Du taler med. Tie! eller frygt for at tildrage Dig det skrækkeligste Tegn paa en Faders Brede.

St. Albin.

En Fader! en Fader! Der er ingen til mere, de ere kun Tyranner.

Faderen.

O Himmel!

St. Albin.

Ja Tyranner.

Faderen.

Gaae fra mig, utaknemmelige og unaturlige Søn! Jeg giver Dig min Forbandelse. Gaae langt fra mine Dine. (Sønnen gaaer, men neppe har han gjort nogle Skridt, forend Faderen løber efter ham og siger:) Hvor gaaer Du hen, Ulyksalige?

St. Albin.

Min Fader!

Faderen.

(Kaster sig i en Lehnestol, og Sønnen falder paa Knæe for ham.)

Jeg, din Fader? Du, min Søn? Jeg hører Dig ikke til, jeg har aldrig havt med Dig at gøre. Ah! Du forgifter mig Livet, Du ønsker min Død. Ah! hvorfor har den hidindtil tøvet saa længe? hvorfor er jeg ikke lagt ved Siden af Din Moder? Hun er ikke mere, og mine ulyksalige Dage ere forlængede.

St. Albin.

Min Fader!

Faderen.

S

Fa=

Faderen.

Gaae fra mig! Skul dine Taare for mig. Du sønderriver mit Hjerte, og jeg kan ikke forjage Dig af det.

Scene 7.

Faderen. St. Albin. Commandeuren.

(Commandeuren kommer ind, St. Albin, som laae for sin Faders Fodder, reiser sig, og Faderen bliver siddende i Lehnstoele, heldende Hovedet paa sine Hænder, og ganske nedslaget.)

Commandeuren.

(viser St. Albin ham, som gaaer op og ned, uden at høre.)

Hør Du! see herhid! betragt, hvilken Tilstand Du har bragt ham i. Jeg havde spaaet ham, at Du vilde legge hans Dine sammen af Hjertesorg, og Du maa ge de det, at min Spaadom treffer rigtig nok ind.

(imidlertid at Commandeuren taler, reiser Faderen sig, og gaaer, St. Albin vil følge ham.)

Faderen.

(vender sig om til sin Søn.)

Hvor vil Du hen? Hør, hvad Din Morbroder siger, jeg befaler Dig det.

Scene 8.

St. Albin. Commandeuren.

St. Albin.

Tael da, min Herre! Jeg hører Dem — — dersom det er en Ulykke at elske, saa er den håndtes, og jeg veed ikke mere noget Middel derimod — — dersom
man

man negter mig hende, saa maae man først lære mig at forglemme hende. — — forglemme hende! — — hvem? Hende? Jeg? jeg skulde kunde? jeg skulde vilde? gid min Faders Forbandelse falde paa mit Hoved, om jeg nogensinde faaer en saadan Tanke.

Commandeuren.

Hvad er det vel, man forlanger af Dig? at forlade et lille Dyr, som Du aldrig burde anseet, uden for det løse; som er uden Midler, uden Slegt, uden Bekendtskab; som kommer her, jeg veed ikke hvorfra, som hør til, jeg veed ikke hvem, og som fører et Levnet, jeg veed ikke hvordan. Man har nok af saadanne Mamneseller. Der findes de Narre, som legge sig vde for deres Skyld; men at agte, at agte dem!

St. Albin. (hidfigen.)

Min Hr. Commandeur!

Commandeuren.

Staaer hun Dig saa vel an? Ih! nu vel! saa behold hende, jeg seer ligesaa gierne, at Du har denne, som en anden, men lad os ogsaa haabe engang, at see Enden paa denne Historie, naar Tid er.

St. Albin. (vil gaae.)

Commandeuren.

Hvor vil Du hen?

St. Albin.

Jeg gaaer bort.

Commandeuren.

(holder ham tilbage.)

Har Du forglemt, at jeg taler med Dig i Din Faders Navn.

Et. Albin.

— Du vel, min Herre! Tael da! Viin mig, styrk mig i den Yderste Fortvivlelse, jeg har ikke uden dette ene at spare Dem: Sophie skal være min Kone.

Commandeuren.

Din Kone?

Et. Albin.

Ja, min Kone.

Commandeuren.

En forægtelig Tøs!

Et. Albin.

Som har lært mig, at forægte alt det, som De er en nedrig Slave af.

Commandeuren.

Er der da ingen Skam i Dig?

Et. Albin.

Skam?

Commandeuren.

Du, en Søn af Hr. d'Orbesson, og Søstersøn af Commandeur d'Auville!

Et. Albin.

Ja, jeg en Søn af Hr. d'Orbesson, og Deres Søstersøn.

Commandeuren.

Der have vi Frugeterne af denne vunderværdige Opdragelse, som Din Fader brystede sig saa meget af! Der see vi dette Mønster for alle unge Mennesker, baade ved Hoffet og i Byen? — Men Du bilder Dig maaskee ind, at Du er riig?

Et.

St. Albin.

Nei.

Commandeuren.

Veed Du, hvor meget Du har efter Din Moder?

St. Albin.

Det har jeg aldrig bekymret mig om, og jeg skiter ikke om at vide der.

Commandeuren.

Hør engang. Hun var den yngste af sex Børn, som vi vare i alles, og det i en Provinds, hvor Dotrene faae ikke ringeste Medgift. Din Fader, som var ligesaadan en Nar, som Du er nu, blev fortryllet af hende, og tog hende. Tusende Rigsdaler aarlig Rente, som skal deles med Din Søster, det gjør fem hundrede Rigsdaler til enhver. See! der har Du Jeres hele Rigdom.

St. Albin.

Jeg har fem hundrede Rigsdaler i Rente om aaret?

Commandeuren.

Ja, saa langt, som de kan række.

St. Albin.

Ah! Sophie! De skal ikke længere boe oppe under Taget, De skal ikke længere udstaae Nødlidenheds besværligheder. Jeg har fem hundrede Rigsdaler aarlig Rente!

Commandeuren.

Men Du kan vente Dig fem og tyve tusende Rigsdaler efter Din Fader, og maaskee dobbelt saa meget efter mig. Hør, min Søstersøn! man begaaer Galssaber iblandt, men Du kan aldrig begaae nogen, som

er saa kostbar som denne.

St. Albin.

Ei! hvad nytter Rigdom mig, naar jeg ikke eier den, som jeg vilde dele den med.

Commandeuren.

Galning!

St. Albin.

Det veed jeg, saaledes kalder man dem, som give et ungt, deiligt og dydigt Fruentimmer Fortrinet for alt andet; og jeg gjør mig en Ære af at være Forsmand for dette Slags Gale.

Commandeuren.

Du løber hovedfulds i Din Ulykke.

St. Albin.

Jeg vilde leve af det tørre Brød, jeg vilde drikke Vand, naar jeg eiede hende, og jeg skulde endda prise mig lykkelig.

Commandeuren.

I fuld fire Spring løber Du i Ulykken.

St. Albin.

Jeg har fem hundrede Rigsdaler aarlig Rente.

Commandeuren.

Hvad vil Du vel fange an?

St. Albin.

Hun skal forskaffes Underholdning, Bærelser, og Klæder, og vi skulde leve fornøiede.

Commandeuren.

Ja, som Tiggere.

St.

St. Albin.

Lad saa være.

Commandeuren.

Hun kan have Fader, Moder, Brødre, og Søstre,
og alt det Sleng faaer Du paa Halsen.

St. Albin.

Det vil jeg fiube mig i.

Commandeuren.

Jeg venter kun at see Dig med Huuset fuldt af
Børn.

St. Albin.

Saa skal jeg tage min Tilflugt til alle medlidende
Siæle, man skal see mig, man skal see hende, som
deler min Ulykke med mig. Jeg skal sige mit Navn,
og jeg skal vist finde Vistand.

Commandeuren.

Du forstaaer Dig godt paa Mennesker.

St. Albin.

De troer dem da alle onde.

Commandeuren.

Jeg har nok stor Uret.

St. Albin.

Enten De har Ret, eller Uret, saa har jeg tven-
de sikke Tilskød tilovers, med hvilke jeg kan trodse den
hele Verden: Kiærlighed, som giver os Mod til at for-
retage, og Kiækhed, som giver os Kræfter til at holde
ud — — man hørde ikke saa mange Beklagelser i Ver-
den, hvis ikke den Fattige seilede Modet, og hvis den
Rige ikke var uden Menneskelighed.

Commandeuren.

Jeg forstaaer Dig — — tag da din Sophie, trød din Faders Billie, Velanstændigheds Love, og den Hoiagtelse, Du skylder din Stand, under Rodder. De deleger Dig, ranar Dig, kast Dig i Solen, jeg skal ikke langer forhindre Dig. Du skal tiene til Exempel for alle Børn, som stoppe deres Øren til for Fornuften, som iile at indgaae flige skammelige Forbindelser; som bedrøve deres Forældre, og paasøre deres Familie Spot og Skam. Du skal faae din Sophie, siden Du vil have din Billie, men Du skal ikke have det tørre Brød, hverken til hende eller hendes Unger, som jeg siden skal have hengendes for min Port.

St. Albin.

Det er just det, De frøgter for.

Commandeuren.

Er jeg ikke at beklage! — — Jeg har nu i forgetvne Mar negtet mig selv alle Ting. Jeg havde kunnet give mig, og jeg har selv berøvet mig denne Trøst. Jeg har slaet Haanden af min egen Slegt, for at forene mig med disse; og nu faaer jeg Løn for min gode Billie — — hvad vil Verden stae — — det er en afgjort Sag; jeg tør aldrig lade mig see mere for nogens Dine. Og kommer jeg nogensteds, og man spørger: Hvem er dette gamle Stor-Kors, som seer saa bedrøvet ud? Saa vil man sige ganske sagte: Det er Commandeur d'Alvile — — Morbroderen til den unge Mar, som har givet sig med — — ja vist — — Siden vil man give sig til at hviske, man betragter mig, Skamfuldhed og Forbittrelse betager mig, jeg staaer op, jeg tager min Stok, og gaaer min Vej — —

Nei!

Nei! jeg vilde give alt det jeg eier til, at en brav Engelsmand havde givet Dig et dygtigt Pus med sin Bajonet, og kiørt Dig paa din Hals i een af Graverne, da Du laae og klavrede paa Murene af St. Philipps, og at Du der havde blevet begravet tilligemed de andre. I det mindste havde man da sagt: Det var Skæde, han tegnede til noget Godt, og jeg kunde derved have Leilighed til at søge Kongen om en Naade som kunde sat din Søster i en anseelig Stand — — Nei! det er uhørt, at der nogentid har været saadant et Givertemaal i nogen Familie.

St. Albin.

Dette kan blive det første.

Commandeuren.

Og jeg skulde taale det?

St. Albin.

Dersom De behager.

Commandeuren.

Vilber Du dig det ind?

St. Albin.

Ganske vist.

Commandeuren.

Godt! vi vil faae at see.

St. Albin.

Det er alt seet.

Scene 9.

St. Albin. Sophie. Mad. Hebert.

(Imedens St. Albin bliver ved at tale, som han var alene, kommer Sophie og hendes Veninde ind, og taler imellem i de Ophold, St. Albin gjør i sin Monologe).

St. Albin.

(Efter en kort Tavshed gaaende frem og tilbage og grundende.)

Ja, det er alt seet — — de have sammensvoret sig imod mig — — jeg mærker det — —

Sophie.

(i en sagte og klagende Tone.)

Man vil have det — — kom, min Veninde!

St. Albin.

Det er den første Gang, min Fader er i Forstaaelse med denne umenneskelige Mordbroder.

Sophie. (sukkende.)

Ah, hvilket Dødblik!

Mad. Hebert.

Ja tilvisse, mit Barn!

Sophie.

Mit Hjerte er bængstet.

St. Albin.

Lad os ikke forsamme Tiden — — jeg maae søge hende op.

Sophie.

Der er han! Ah, min Beste! det er ham selv.

St. Albin.

Ja, Sophie! det er mig, jeg er Sergi.

Sophie. (hulkende.)

Nei, De er det ikke mere. (vendende sig til Mad. Hebert.) Hvor er jeg ulykkelig! jeg vilde, at jeg var død! O min beste Veninde! hvad er det, som jeg har paa taget

taget mig? hvilken Tidende skal jeg ferkynde ham, hvilken Tilstand vil han geraade i? Hav Medlidenhed med mig — — Tael De til ham.

St. Albin. — —

Frugt for intet, Sophie. — Sergi elskede Dem, St. Albin tilbeder Dem, og De seer her det oprigtigste Meneske, og den kiærligste Elsker.

Sophie.

(dybt sukkende.)

Ah!

St. Albin.

Troe, at Sergi hverken kan eller ønsker at leve uden for Dem.

Sophie.

Jeg troer det. Men hvortil gavner det?

St. Albin.

Stig kun eet Ord.

Sophie.

Hvilket?

St. Albin.

At De elsker mig. Sophie, elsker De mig?

Sophie.

(dybt sukkende.)

Ah, gid jeg ikke elskede Dem!

St. Albin.

Giv mig da Deres Haand, og tag igien imod min, tilligemed den Eed, som jeg her giver Dem for Himmelens og denne dydige Kones Ansyn, som her staar os i Moders Sted, at jeg aldrig skal høre nogen anden til, end Dem.

So-

Sophie.

Ah! De veed, at et ærefærdigt Fruentimmer ikke tager imod eller gjør nogen Fed, uden paa de forordnede Steder — — og det bliver ikke mig, som skal følge Dem derhen — — Ah, Sergi! først nu skielner jeg det Mellemrum, som adskiller os.

St. Albin. (hidfigen.)

Sophie! Ogsaa De?

Sophie.

Overgiv mig til min Skiebne, og giv en Fader sin Rolighed igien, som elsker Dem.

St. Albin.

Det er ikke Dem, som taler, det er ham; jeg kender det dette spletsløse og grumme Hjerte.

Sophie.

Han er det ikke; han elsker Dem.

St. Albin.

Han har forbandet mig, han har forskudt mig. Der fattedes ham nu intet, uden at betiene sig af Dem, for at berøve mig Livet.

Sophie.

Ah, Sergi! skaan Deres Liv.

St. Albin.

Swærg da, at De vil være min, uagtet al hans Modstand.

Sophie.

Jeg, Sergi! Skalde jeg røve en Søn fra sin Fader — — jeg skalde trængte mig ind i en Familie, som forkaster mig?

St.

St. Albin.

Ei! hvad bekymrer De Dem om min Fader, min Morbroder, min Søster, og min heele Familie, naaar De elsker mig.

Sophie.

De har en Søster?

St. Albin.

Ja, Sophie.

Sophie.

Ah, hvor er hun lykkelig!

St. Albin.

De bringer mig til Fortvivlelse.

Sophie.

Jeg adlyder Deres Vaarørendes Villie. Himlen forlene Dem i Tiden en Vægesfælde, som er Dem værs dig, og som elsker Dem ligesaa inderlig som Sophie.

St. Albin.

Og det ønsker De mig, Sophie?

Sophie.

Det er min Pligt.

St. Albin.

Gid Ulykke ramme den, som har kiendt Dem, og kunde blive lykkelig med nogen anden.

Sophie.

De skal blive det, De skal nyde alle de Velsignelser, som tilsiges de Børn, som adlyde Deres Forældres Villie. Jeg skal erhverve mig Deres Faders. Jeg skal allene vende tilbage iglen til min Elendighed, og De skal imellemstunder erindre mig.

St.

Et. Albin.

Jeg skal døe af Smerte, og De skal være Nar-
sag til min Død. (Seende bedrøvet til hende.) Sophie — —

Sophie.

Jeg føler selv al den Smerte, jeg forarsager Dem.

Et. Albin.

(Seer igien bedrøvet til hende.)

Sophie — —

Sophie.

(til Mad. Hebert hulkende.)

O bedste Veninde! Hans Taare quæle mig — —
Sergi! undertryk ikke min marre Sjal aldeles — —
Jeg har nok i min egen Bedrøvelse. (Hun skjuler sine
Øine med sine Hænder.) Farvel, Sergi!

Et. Albin.

De forlader mig?

Sophie.

Jeg skal aldrig forglemme, hvad De har gjort for
min Skyld. De har elsket mig oprigtig, De har over-
bevist mig derom, ikke saa meget ved at tilside sætte De-
res Rang, som derved, at De har æret mig i min
Ulykke og fattigdom. Jeg skal stedse erindre mig det
Sted, hvor jeg lærde at kiende Dem — — Ah, Sergi!

Et. Albin.

Saa vil De da see min Død.

Sophie.

Kun jeg, kun jeg er at beklage.

Et. Albin.

Sophie! hvor agter De sig hen?

Sor

Sophie.

Jeg vil underkaste mig min Skiebne. Jeg vil dele
Sienvordigheden med mine Gudsfænde, og begrave min
egen i min Moders Dyrt. Jeg er den yngste af hendes
Børn. Hun elsker mig. Jeg skal aabenbare hende
alt, og hun skal trøste mig.

St. Albin.

De elsker mig? og De forlader mig?

Sophie.

Hvi fik jeg Dem nogentid at see — — Nei!

(hun viger fra ham.)

St. Albin.

Nei, nei! — — jeg kan ikke — — Mad. Hebert,
hold hende tilbage — — hav dog Medlidenhed med os.

Mad. Hebert.

Arme Sergi!

St. Albin. (til Sophie.)

De skal ikke herfra — — jeg skal gaar — — jeg
skal følge Dem — — Sophie! bliv — — det er ikke
ved Dem, ikke ved mig, at jeg besværges Dem — —
De har besluttet min Ulykke og Deres — — Det er
i disse grumme Paarvrendes Navn — — dersom jeg
mister Dem, skal jeg aldrig kunde see, høre, eller taale
dem — — vil De da, at jeg skal hade dem?

Sophie.

Elst Deres Paarvrende, adlyd dem, og forglem mig.

St. Albin.

(Som har kastet sig paa Knæ, raaber, i det han
holder hende tilbage ved Klæderne:)

Sophie! Hør mig — — De kender endnu ikke

St. Albin.

So.

Sophie.

(til Mad. Hebert, som græder.)

Kom, min Veste! Kom, røv ham herfra.

St. Albin.

(i det han reiser sig.)

Han tør vove det Yderste. De fører ham til sin
Udergang — — ja, De fører ham til den — —

(han gaar, han beklæder sig, han er forstumlet, han
nævner imellemstunder Sophies Navn. Endelig
sejner han sig paa Ryggen af en Stol, og holder
Hænderne over Øinene.)

Scene 10.

St. Albin. Cecilie. Germeuil.

(imidlertid St. Albin er i denne Stilling, kommer Cecilie
og Germeuil ind.)

Germeuil.

(standser inderst paa Salen, betragter bedrøvet

St. Albin, og siger til Cecilie.)

Der er han, den Ulyksalige. Han er nedslagen,
og veed ikke, at i dette Dieblig — — hvor beklager jeg
ham — — Frøken! Tael De til ham.

Cecilie.

St. Albin!

St. Albin.

(som ikke seer dem, men hører dem nærme sig,
raaber, uden at see til dem.)

J hvem J end ere, saa forsviér Jer til de Vær-
barer, som have sendt Jer. Gaae bort!

Cecilie.

Cecilie.

Min Broder! det er mig, det er Cecilie, som er
 anderrettet om din Bedrøvelse, og kommer til Dig.

St. Albin.

(i samme Stilling, som tilforn.)

Gaae bort!

Cecilie.

Dersom jeg er Dig til Plage, saa vil jeg gaae.

St. Albin.

Ja, Du er mig til Plage.

(Cecilie gaaer, men hendes Broder falder hende tilfø-
 bage med en svag og sørgelig Stemme.)

Cecilie!

Cecilie.

(nærmer sig til ham.)

Min Broder!

St. Albin.

(tager hende ved Haanden uden at forandre sin
 Stilling, og uden at se til hende.)

Hun elskede mig, man har berøvet mig hende. Hun
 flyr mig.

Germeyil.

Himlen give det!

St. Albin.

Jeg har tabt alt — — ah!

Cecilie.

Du har jo dog endnu en Søster, en Ven.

St. Albin.

(reiser sig med Hæftighed.)

Hvor er Germeyil?

Faderen.

I

Cecilie.

Faderen.

Cecilie.

Her er han.

St. Albin.

(gaaer stiltiende et Dieblis, derefter siger han:)

Min Søster! lad os være allene.

Scene II.

St. Albin. Germeuil.

St. Albin.

(gaaende frem og tilbage, og med adskillige Ophold.)

Ja — — det er det eneste Middel, som er tilsværs — — jeg er færdig — — Germeuil! er her ingen, som hører os?

Germeuil.

Hvad har De at sige mig?

St. Albin.

Jeg elsker Sophie. Jeg elskes igjen af hende. De elsker Cecilie, og Cecilie elsker Dem.

Germeuil.

Jeg! Deres Søster!

St. Albin.

Ja, De og min Søster; men I maae begge vente den samme Forfølgelse, som jeg nu maae udstaae. Har De derfor Mod, saa lad os tage herfra, Sophie, Cecilie, De og jeg, og søge vores Lykke langt fra disse Tyranner, som omringe os — —

Germeuil.

Hvad hører jeg — — Der feilede mig kun endnu denne Fortrolighed — — hvad vover De at foretage,

og

og hvad Forslag gjør De mig? Er det saaledes, at jeg skulde giengælde alle de Belgierninger, som Deres Fader fra min Fødsels Time har overgydet mig med? Til Belønning for hans Kiærlighed imod mig, skulde jeg opfolde hans Hierte med Bedrøvelse, og sende ham i Graven, forbandende den Dag, da han tog mig i sit Huus.

St. Albin.

De gjør Dem Skrupler, lad os bryde af.

Germeuil.

Vaade den Gierning, De foreslaaer mig, og den, som De selv har besluttet, ere begge Laster — — — (med Hefstighed.) St. Albin! lad dette Forsæt fare — — De har paadraget sig Deres Faders Brede; men nu har De i Sinde at fortlene den. De paadrager sig Verdens Eftertale. De underkaster sig Lovens Forsølgelse og styrter den Person i Fortvivlelse, som De elsker — — Hvilke Ulykker bereder De sig! — — og hvilken Urolighed sætter De mig i! — —

St. Albin.

Dersom jeg ikke kan gjøre mig Regning paa Deres Vistand, saa skaan mig for Deres Formaning.

Germeuil.

De styrter sig i Fordærvelse.

St. Albin.

Lodden er kastet.

Germeuil.

De styrter mig i selvsamme Fordærvelse, ja, i samme Fordærvelse. — — Hvad skal jeg svare Deres Fader?

der? naar han aabenbarer mig sin Græmmelse — —
 Deres Morbroder — — grumme Morbroder! men end-
 nu grummere Søstersøn. — — Hvi skulde jeg endelig
 være Medvidder i Deres Anslag — — De veed ik-
 ke — — Hvad vilde jeg gjøre her paa dette Sted? — —
 Hvi skulde jeg see Dem her at see? — —

St. Albin.

Farvel, Germeuil! omfavn mig; jeg forlader mig
 paa Deres Tausshed.

Germeuil.

Hvor tiller De hen?

St. Albin.

At forsikre mig om det, jeg statterer høiest i Ver-
 den, og at flye herfra for evig.

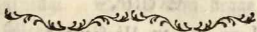
Scene 12.

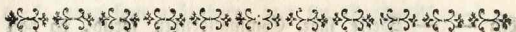
Germeuil. (allene.)

Kunde Eliabnen øve noget verre imod mig? Han
 staaer færdig, at bortføre sin Kiæreste, og veed ikke, at
 i samme Dieblis arbejder hans Morbroder paa at faae
 hende indsluttet — — De gjør mig een efter anden
 til deres Fortrolige, og tillige til Medviddere — —
 hvilken Forsatning har de sat mig i? Jeg kan hverken
 tale, eller tie, hverken foretage mig noget, eller lade det
 være — — dersom man allene mistænker mig for at
 have været Morbroderen behjælpelig, vil Søstersønnen
 holde mig for en Forræder, og jeg vil blive anseet for
 slet og nedrig af Faderen — — dersom jeg endda kun-
 de aabenbare mig for ham — — men de har begge
 fordret Tausshed — — jeg hverken bør eller kan bryde
 den

den — — Dette saae Commandeuren forud, da han betroede sig til mig; til mig, som han hader, for at udføre denne uretfærdige Ordre, som han søger at udvirke — — ved at tilbyde mig sine Midler og sin Søsterdatter, tvende Tillokkelser, som han forestiller sig, at ingen kan imodstaae, er det kun hans Diemeed, at indvikle mig i et Mytterie, som kan styrte mig — — han troer allerede at see sit Anslag fuldbyrdet, og ønsker sig hemmelig til Lykke — — Kommer Søstersønnen ham i Forveien, saa er Faren den samme. Han vil troe, at jeg har drillet ham, han bliver rasende, og røber alting — — Men Cecilie er underrettet om Sammenhengen; hun veed min Uskyldighed — — Men hvad vil hendes Vidnesbyrd formaae imod den hele Families Raab, som bliver opbragt imod mig — — Man vil ikkun høre disse, og jeg bliver ikke desmindre anseet for Medhjælper til Bortførelsen — — hvilken Forvirring har de bragt mig i! Søstersønnen af Ubetænksomhed, og Morbroderen af Ondskab — — og Du! arme Uskyldige! som er uden noget Menneskes Beskyttelse, hvem skal redde Dig fra tvende ophidsede Mennesker, som begge, i lige Grad, har besluttet Din Odeleggelse — — den ene venter paa mig, for at fuldføre den, den anden tilser selv derhen; og jeg har ikkun et eneste Dieblif — — men lad os ikke forsømme det — — lad os strax bemægtige os Ordren — — og derefter — — vi vil saae at see. —

Ende paa den anden Act.

Fredie Act.

Scene I.

Germeuil. Cecilie.

Germeuil.

(i en bønlig Tone.)

Froken!

Cecilie.

Lad mig i Roe.

Germeuil.

Froken!

Cecilie.

Hvad tør De forlange af mig? Jeg skulde imodtage min Broders Kiæreste hos mig? hos mig? i min Værelse? i min Faders Huus? Lad mig i Roe, siger jeg. Jeg vil ikke høre Dem længer.

Germeuil.

Det er det eneste Fristed, hun har tilovers, og det eneste hun kan tage imod.

Cecilie.

Nei! Nei!

Germeuil.

Jeg udbeder mig det kun for et Dieblis, imedens jeg kan see mig om andre Udveje, og besønde mig.

Cecilie.

Nei! Nei! — — en Ubekiendt!

Gera

Germeuil.

En Ulykkelig, som De ikke kunde negte Deres Medlidenhed, dersom De kun saae hende.

Cecilie.

Hvad vilde min Fader sige?

Germeuil.

Vær jeg mindre Verbødighed for ham, end De? og frygter jeg ikke ligesaa høit for at forføre ham?

Cecilie.

Og Commandeuren?

Germeuil.

En Mand uden Grunde.

Cecilie.

Han har, som alle hans Vige, mere end nok, naar det kommer an paa at beskylde og bagtale.

Germeuil.

Han vil sige, at jeg har drillet ham, eller Deres Broder vil troe, at jeg har forraadt ham, og jeg kan aldrig retfærdiggjøre mig — Men hvad er der vel i alt dette, som kan forurolige Dem?

Cecilie.

De foraarsager mig alle mine Bekymringer.

Germeuil.

I disse fortredelige Omstændigheder er det allene Deres Broder og Morbroder, som jeg beder Dem at tage i Betragtning. Skaan dem begge for at begaae en lastværdig Gierning.

Cecilie.

Min Broders Kiæreste! en Ubekiendt! — — Nei, min Herre! mit Hierte siger mig, at jeg gjør ikke vel, og det har endnu aldrig bedraget mig. Tael derfor ikke mere til mig dertom; jeg skælder for, at nogen har hørt os.

Germeuil.

Vær uden Frygt! Deres Fader har overgivet sig til sin Bedrøvelse. Commandeuren og Deres Brøder ere beskæftigede med deres Anslag. Folkene har jeg skaffet af Veien. Jeg forestilte mig Deres Modstand i Fora-
veien — —

Cecilie.

Hvad har De foretaget?

Germeuil.

Leiligheden var mig gunstig, og jeg har ført hende de herind, hun er her. Der seer De hende. Send hende nu tilbage, Frøken!

Cecilie.

Germeuil! Hvad er det, De har gjort?

Scene 2.

Germeuil. Cecilie. Sophie. Mademoiselle Clairet.

Sophie.

(Kommer ind, som en Forvildet; hun seer ikke, hører ikke, og veed ikke, hvor hun er. Cecilie er paa sin Side i den største Urolighed.)

Jeg veed ikke, hvor jeg er — — jeg veed ikke, hvor jeg gaaer hen — — mig synes jeg gaaer i Mor-

te — — skal jeg da ikke finde et Menneske, som vil
veilede mig? — — O Himmel! forlad mig ikke!

Germenil. (kalder.)

Jomfrue! Jomfrue!

Sophie.

Hvem er det, som kalder?

Germenil.

Det er mig, Jomfrue! det er mig.

Sophie.

Hvem er De? Hvor er De? Hvem De end er,
saa kom mig til Hielp, rad mig herfra — —

Germenil.

(gaar at tage hende ved Haanden.)

Kom — — mit Varn! herhid.

Sophie.

(gør nogle Trin, og falder paa Knæ.)

Jeg kan ikke — — Kræfterne forlade mig — —
jeg segner.

Cecilie.

O Himmel! — — (til Germenil.) Rald i en Hast —
nei, nei, kald ikke.

Sophie.

(med tillukte Dine, og som hun fantaserer i Afmagt.)

De, Grumme — — hvad har jeg gjort Dem?

(Hun seer sig om med alle Kiendetegn paa Fars
Frættelse.)

Germenil.

Vær ved frit Mod! Jeg er St. Albins Ven, og
Frostenen er hans Søster.

Sophie.

(efter en kort Tausshed.)

Ah, Fæderen! hvad skal jeg sige Dem? De seer min Smerte, den overgaaer mine Kræfter — — De seer mig for Deres Fodder, og jeg maae enten døe, eller takke Dem for min Frelse — — jeg er en Ulykkelig, som søger et Tilflugtssted — — det er Deres Morbroder, og Deres Broder, som forfølge mig — — Deres Morbroder, som jeg ikke kiender, og som jeg aldrig har fortænkt. Deres Broder — — ah! det var mindst af ham, at jeg ventede mig saa stor Græmmelse — — hvad skal jeg blive til, dersom De forlader mig? — — De vil fuldbyrde Deres Anslag imod mig — — kom mig til Hjælp, og ræd mig — — ræd mig — — fra mig selv. De troer ikke, hvad hun tør vove, som frygter for Bancere, og som man med Magt tvinger til at hade Livet — — jeg har ikke selv givet Anledning til min Ulykke, og jeg har intet at hebreide mig — — jeg arbejdede, jeg havde mit Brød, og jeg levede i Rolighed — — min Smertes Tid er kommen. Det er deres, som have paaført mig den, og jeg skal, saa længe jeg lever, begræde, at De nogen Tid har kiendt mig.

Cecilie.

Hun bevæger mig — — O hvor maae de være onde, som saaledes kan plage hende!

(Her viser Medlidensheden sig i Cecilies Hjerte, istedet for Uroligheden; hun holder sig paa Røggen af en Stol ved Siden af Sophie, og denne bliver ved.)

Sophie.

Jeg har en Moder, som elsker mig — — hvoreledes skal jeg vise mig for hendes Dine? — — Fæderen!

ken! frels en Moder sin Datter, jeg besvær Dem ved Deres egen, om De har hende endnu — — Da jeg forlod hende, sagde hun: Himmels Engle! tager dette Barn under Eders Varetægt, og ledsager hende; men dersom De lukker Deres Hierte i for Medlidenshed, saa har Himmelen ikke hørt hendes Bøn, og hun vil græmme sig til Døde — — ræk hende Deres Haand, som man vil undertrykke, at hun maae velsigne Dem, saa længe hun lever — — jeg formaaer intet, men der er et Væsen, som formaaer alt, og hos hvilket Barmhæds-tigheds Gierninger aldrig blive ubelønnede — — Frøken!

Cecilie.

(Nærmer sig til hende, og rækker hende Haanden.)

Staae op — —

Germeyil. (til Cecilie.)

Deres Dine staae fulde af Taare. De er rørt af hendes Ulykke.

Cecilie. (til Germeyil.)

Hvad har De gjort?

Sophie.

Himlen være lovet! alle Hierte ere ikke forhærdede.

Cecilie.

Jeg kender mit. Jeg vilde, at jeg ikke havde seet, eller hørt hende — — elskværdige og ulykkelige Barn! hvad hedder hun?

Sophie.

Sophie!

Cecilie.

(omfavner hende.)

Sophie! kom!

Gers

Germeuil.

(Kaster sig paa Knæ for Cecilie, og tager een af hendes Hænder, som han kysser, uden at tale.)

Cecilie.

Hvad forlanger De nu mere af mig? Foier jeg mig ikke i alting efter Deres Villie?

(Cecilie gaaer inderst ind i Salen med Sophie, som hun overleverer til sin Kammerpige.)

Germeuil.

(i det han reiser sig hastig op.)

Jeg Uforsigtige — — hvad var det jeg vilde sagt hende?

Mademoiselle Clairét.

Jeg forstaaer, Frøken! Forlad sig kun paa mig.

Scene 3.

Germeuil. Cecilie.

Cecilie.

(Efter en kort Tausshed, med Fortrydelse.)

Nu kan jeg da takke Dem for, at jeg maae trænge til mine Folkes Naade.

Germeuil.

Jeg har allene udbedet mig et Dieblik af Dem, for at opsaage hende et Tilflugtssted. Hvad Noesværdigt var der i at gjøre vel, naar der var ikke ringeste Uleilighed derved?

Cecilie.

Hvor ere dog Mandfolkene farlige! For at leve lykkelige, kan man ikke noksom slyge dem — — bort fra

fra mig alt Mandfolk — — Jeg troer De vil gaae bort?

Germeuil.

Jeg adlyder Dem.

Cecilie.

Ypperligt! Efterat De først har indviklet mig i de grueligste Belymringer, saa seilede Dem ikke andet, end at De lader mig blive i dem. Gaae kun, min Herre! gaae!

Germeuil.

Hvor er jeg ulykkelig!

Cecilie.

De beklager Dem, troer jeg?

Germeuil.

Jeg foretager intet, uden det mishager Dem.

Cecilie.

De betager mig al min Taalmodighed — — betænker De, at jeg er i en Forvirring, som ikke tillader mig at overveie eller forebygge det ringeste, hvorledes tør jeg løfte Minene op i min Faders Nærværelse? Dersom han mærker min Forvirring, og han spørger mig, saa er jeg ikke istand til at sige nogen Usandsfærdighed. Veed De vel, at der behøves ikkun et ubetænksomt Ord til at oplyse saa mistænkeligt et Menneſke, som Commandeuren — — og min Broder? — — Ah! jeg gruer i Forveien for det Optog hans Sorg vil forårsage. Hvorledes vil han tage afsied, naar han ikke mere finder Sophie? — — Min Herre! forlad mig ikke et Øieblik, dersom De ikke vil have alle Ting

aaend

aabenbaret; men der kommer nogen, gaae bort! — —
 bliv her! — — Nei, gaae bort, gaae bort — —
 Himmel! hvilken Tilstand har jeg bragt mig i!

Scene 4.

Cecilie. Commandeuren.

Commandeuren.

(som han pleier.)

Cecilie! Du er alene?

Cecilie.

(i en frygtfuld Tone.)

Ja, min kiære Morbroder! det er just min Lyst.

Commandeuren.

Jeg tænkte, at den gode Ven var hos Dig.

Cecilie.

Hvem? Hvilken Ven?

Commandeuren.

Ei! Germeuil!

Cecilie.

Han gik nylig herfra.

Commandeuren.

Hvad sagde han til Dig? og hvad sagde Du til ham?

Cecilie.

Adskilligt Ubehageligt, som hans Maade er.

Commandeuren.

Jeg bliver aldrig flog paa jer to. Aldrig kan I
 blive enige et Dieblis. Det gjør mig ret ont. Han
 har

har Forstand, Naturens Gaver, Indsigter, og Eder, som staae mig i Gærdeleshed vel an. Han har ingen Midler, det er sandt, men han er af god Herkomst, jeg har Agt for ham, og jeg har raadet ham, at fæste sine Tanker paa Dig.

Cecilie.

Hvad forslager De dermed, at fæste sine Tanker?

Commandeuren.

Det er let at forstaae. Du har formodentlig ikke sat Dig for, at doe Pige.

Cecilie.

Forlad mig, min Herre! Det er just mit Forsæt.

Commandeuren.

Cecilie! vil Du at jeg skal tale aabenhjertet med Dig, jeg har slaaet din Broder aldeles af mine Tanker. Det er et haardnakket Gemyt, et uregierligt Hoved, og han har nu nylig ført sig op imod mig paa saa naanständig en Maade, at jeg skal huske ham det saa længe jeg lever — — lad ham kun løbe, saa længe han lyfter efter dette Dyr, som har gjort ham forrykt i Hovedet, jeg skal ikke søge at hindre ham — — Man bliver ogsaa tilsidst feed af, at være god — — jeg har nu vendt al min Kiærlighed til Dig allene, min fiære Søsterdatter! — — dersom Du nu vilde din egen Lyksalighed, din Faders, og min — —

Cecilie.

Det bør De forestille Dem.

Commandeuren.

Men Du spørger mig ikke om, hveri den bestaaer?

Cecilie.

Cecilie.

De vil ikke længe lade mig blive i Uvisshed.

Commandeuren.

Ganske rigtig. Nu vel! Saa maatte Du holde Dig lidt nærmere til Germeuil. Det er et Parti, som Du nok formoder, at din Fader, ikke uden yderste Modstand, giver sit Samtykke til; men lad mig kun tale med Manden, jeg skal rydde alle Vanskeligheder af Veien, og hvis Du kun vil, saa skal Resten være min Sag.

Cecilie.

Vilde De da raade mig til, at tænke paa en Person, som ikke havde min Faders Bifald?

Commandeuren.

Han er ikke ruig, og det er Knuden; men jeg har sagt Dig det: jeg vil ikke vide mere at sige af din Broder, men jeg vil forsikre Jer to alle mine Midler. O! Cecilie! Dette fortjener nok den Umage, at tages i Betænkning.

Cecilie.

Jeg, jeg skulde berøve min Broder?

Commandeuren.

Hvad kalder Du, at berøve ham? er jeg Jer noget Skyldig? Mine Midler høre mig til, og de har kostet mig alt for meget dertil, at jeg ikke skulde raade over dem, som jeg lyster.

Cecilie.

Min kiære Morbroder! jeg vil ikke undersøge, hvor vidt Paarørende ere Herrer over Deres Midler, eller

om De uden Uretfærdighed kan overdrage dem, til hvem De vil; men dette veed jeg, at jeg ikke kan tage imod Deres Midler, uden at vanære mig, og denne Kundskab er nok for mig.

Commandeuren.

Saa troer Du, at St. Albin vilde gjøre det samme for sin Søster?

Cecilie.

Jeg kiender min Broder, og dersom han var nærværende, saa vilde vi ganske vist begge svare Dem med een Mund.

Commandeuren.

Og hvad vilde I da begge sige mig?]

Cecilie.

Tving mig ikke, Hr. Commandeur! jeg er oprigtig.

Commandeuren.

Desto bedre! Tæll kun, jeg er en stor Elsker af Oprigtighed. Du siger:

Cecilie.

At det er en Umenneskelighed uden Pige, at De have Paarørende i Provindsen, som ere i yderste Armod, som min Fader rækker Haanden uden Deres Vidende, og som De Filler ved en Formue, som tilfalder dem, og som de saa høiligen trænge til. At hverken jeg eller min Broder agte at tilegne os de Midler, som man burde erstatte dem, som Naturens og Selskabets Love have bestemt dem til.

Commandeuren.

Mugt! I skal faae lige meget af dem begge to. Jeg slaar Haanden af Jer allesammen. Jeg skal for-
Faderen. 11 lade

lade et Hums, hvor alting gaaer Hulter til Hulter, imod al Sands og Fornuft, hvor intet ligner Børnernes Uforstaaenhed, uden Faderens Kiærlingagtighed. Jeg vil nyde Got af mit Liv, og ikke længer plage mig selv for nogle Urafnemmelige.

Cecilie.

Deri gior De meget vel, min kiære Morbroder!

Commandeuren.

Jeg behøver ikke Deres Bisald, Frøken! men jeg vil raade Dig, at Du giver nogle Agt paa Dig selv. Jeg veed, hvad der gaaer for sig i dit Hierte; jeg lader mig ikke tage ved Næsen af din forfæltte Redelighed; dine Smaaldier ere ikke nær saa hemmelige, som Du bilder Dig ind; men det er nok — — jeg mærker Pudset.

Scene 5.

Cecilie. Commandeuren. Faderen. St. Albin.

(Faderen kommer foran; hans Søn følger ham.)

St. Albin.

(er hidfig, trøstesløs, og forvildet, baade her og den hele Scene igiennem.)

De ere der ikke mere — — ingen veed, hvor de ere blevene af — — de ere forsvundne.

Commandeuren. (for sig selv.)

Got! min Ordre er udført.

St. Albin.

Min Fader! hør en fortvivlet Søns Begiering! Giv ham Sophie igjen! Det er ham umueligt at leve uden hende. De befordre alles Lyksalighed, som er hos og omkring Dem, skal da Deres Søn være den eneste, som

som De har gjort ulykkelig — — Hun er der ikke mere — — de ere forsvundne — — Hvad skal jeg gribe til? — — hvilket ulyksaligt Liv!

Commandeuren. (for sig selv.)

Han har taget Tiden i agt.

St. Albin.

Min Fader!

Faderen.

Jeg har ingen Deel i deres Graværelse. Jeg har alt sagt Dig det; troe mig.

(Naar han har sagt dette, gaar han langsomt frem og tilbage med nedslaget Hoved og fortrydelig Udseende.)

St. Albin.

(raaber imod det inderste.)

Sophie! Hvor er De? hvor er De bleven af — ah?

Cecilie. (for sig selv.)

Der har vi det, som jeg forestille mig.

Commandeuren. (for sig selv.)

Lad os fuldføre vores Arbejde. Lyftig! (til sin Søster i en medlidende Tone:) St. Albin!

St. Albin.

Min Herre! lad mig i Ræ; jeg fortryder alt for meget, at jeg har hørt Dem — — jeg fulgte efter hende — — jeg havde bevæget hende — — og nu har jeg mistet hende.

Commandeuren.

St. Albin!

St. Albin.

Lad mig med Ræ.

Commandeuren.

Jeg er Aarsag til din Bedrøvelse, og det fortryder mig.

St. Albin.

Hvor er jeg ulykkelig!

Commandeuren.

Germeuil sagde mig det nok i Forveien; men hvem kunde indbilde sig, at Du skulde geraade i den Tilstand for en Pige, som her er nok af i Hobetal.

St. Albin. (bestyrtset.)

Hvad siger De om Germeuil?

Commandeuren.

Jeg siger — — intet.

St. Albin.

Skulde alting berøves mig paa een eneste Dag? og skulde Ulykken, som forfølger mig, ogsaa have skilt mig ved min Ven? — — Hr. Commandeur! bliv ved!

Commandeuren.

Germeuil og jeg — — jeg tør ikke aabenbare det — — Du tilgiver os det aldrig.

Faderen.

Hvad har De foretaget Dem? Skulde det være muligt — — Svoger! forklar Dem.

Commandeuren.

Cecilie! — — Germeuil har vist fortroet Dig det — — Siig Du det for mig.

St. Albin.

(til Commandeuren.)

De dræber mig.

Fa-

Faderen.

(med Alvorlighed.)

Cecilie! Du bliver forvirret?

St. Albin.

Min Søster!

Faderen.

(betragtede sin Datter med Alvorlighed.)

Cecilie! — — dog nei! Anslaget er alt for afskyeligt — — min Datter og Germeuil ere ikke mægtige til sligt.

St. Albin.

Jeg skælver — — jeg ræder — — Himmel! hvad trues jeg med?

Faderen.

(med Alvorlighed.)

Hr. Commandeur! forklar Dem, siger jeg, og hold op at plage mig med den Mistanke, De opvækker hos mig til alt det, som er omkring mig.

(Faderen gaaer frem og tilbage; han er fortrydelig. Commandeuren er hykkelsk, lader skamsfuld, og tier. Cecilie er bekymret. St. Albin har Dinene paa Commandeuren, og venter med Forbættelse, at han skal forklare sig.)

Faderen.

(til Commandeuren.)

Har De besluttet at vedligeholde denne grumme Taushed endnu længer?

Commandeuren.

(til sin Søsterdatter.)

Siden Du tier, og jeg endelig skal tale — — (til St. Albin.) Din Kæreste — —

Faderen.

St. Albin.

Sophie — —

Commandeuren.

Er indsluttet.

St. Albin.

Retfærdige Himmel!

Commandeuren.

Jeg har erhvervet en Ordre — — og Germenif
har paataget sig Resten.

Faderen.

Germenif!

St. Albin.

Han!

Cecilie.

Min Broder! der er intet om.

St. Albin.

Sophie! — — og det er Germenif!

(Han kaster sig paa en Stol med alle Kiendetegn
paa Forvivelse.)

Faderen.

(til Commandeuren.)

Hvad har denne Ulyksalige forbrudt imod Dem,
at De vilde forsøge hendes Glendighed med hendes Vred
og Friheds Fortiis? Hvad Nættighed har De over hende?

Commandeuren.

Huuset er ganske anstændigt.

St. Albin.

Jeg seer hende — — jeg seer hendes Taarer — —
jeg hører hendes Skrig, og jeg doer ikke — — (til
Commandeuren.) Barbar! Tag jeres uverdige Medhiel-

per

per med Jer! Kommer begge to! hav Medlidenshed med mig, og Stil mig ved Livet — — Sophie! — — min Fader! kom mig til Hielp — — ræd mig af den grueligste Fortvivlelse.

(Han kaster sig i sin Faders Arme.)

Faderen.

Giv Dig tilfreds, Ulykkelige!

St. Albin.

(i sin Faders Arme, i en bedrøvet og klagenende Tone.)

Germeneil! — — Han! — — han — —

Commandeuren.

Han har jo ikke gjort andet, end hvad enhver anden vilde gjort i hans Sted.

St. Albin.

(Stedse i sin Faders Favn, og i samme Tone.)

Som kaldte sig min Ven! Den Forræder!]

Faderen.

Hvem kan man herester fortroe sig til?

Commandeuren.

Han vilde nødig dertil; men jeg har lovet ham mine Midler og min Søsterdatter.

Cecilie.

Min Fader! Germeneil er hverken nedrig eller troløs.

Faderen.

Hvad er han da?

St. Albin.

Hør! og lær at kende ham — — oh! den Forræder! — — overvældet af Deres Vrede, opirret af denne umenneskelige Morbroder, forladt af Sophie — —

Faderen.

Nu vel!

St. Albin.

Sagde jeg i min Fortvivlelse at bemægtige mig hende, og at føre hende til de yderste Verdens Kanter — — Nei! aldrig er noget Menneske saa skammelig bedraget — — jeg aabner mit Hjerte for ham — — jeg betroer ham mit Forsæt, som min Ven — — han laster mig — — han fraraader mig — — han holder mig tilbage, og det alene for at forraade mig, for at ombringe mig — — det skal koste hans Liv.

Scene 6.

Faderen. Commandeuren. Cecilie.

St. Albin. Germeuil.

Cecilie.

(Som først bliver ham nær, løber til ham og raaber:)

Germeuil! Hvor vil De hen?

St. Albin.

(gaaer ind paa ham, og raaber rasende:)

Forraader! Hvor er hun? Giv mig hende tilbage, og lav Dig til at forsvare dit Liv.

Faderen.

(løbende efter St. Albin.)

Min Søn!

Cecilie.

Min Broder! — hold inde! — ah! jeg døer! —

(hun falder hen paa en Stol.)

Com-

Commandeuren. (til Faderen.)

Hvad siger I nu? Tager hun sig det ikke nær nok?

Faderen.

Germeyil! gaae bort!

Germeyil.

Tillad, min Herre! at jeg bliver her.

St. Albin.

Hvad har Sophie gjort Dig imod? Hvormed har jeg fortient, at Du skulde forraade mig?

Faderen.

(stedse til Germeyil.)

I har begaaet en affkyelig Gjerning.

St. Albin.

Dersom Du elsker min Søster, dersom Du omgælder Dig hende, var det da ikke bedre — — jeg foreslog Dig det — — men det var ved et Forræderi, at Du vilde erholde hende — — Nedrige Karl! Du har bedraget Dig — — Du kiender hverken Cecilie, min Fader, eller denne Commandeur, som har forført Dig, og som nu fornæster sig over din Bestemmelse — — Du svarer intet — — Du tier — —

Germeyil.

(Koldsindig og frimodig.)

Jeg hører Dem, og erfarer, at man her i et Dieblisk skjuler et Menneske ved al den Høiagtelse, som han har anvendt sin hele Levetid paa at fortjene. Jeg havde ventet ganske anden Medfart.

Faderen.

Forøg ikke jeres Bedrageri med Skinhellighed — —
gaae herfra!

Germenuil.

Jeg er hverken Skinkhellig eller Bedrager.

St. Albin.

Hvilken uforklaminet Kripstighed!

Commandeuren.

Min Ven! det er ikke længer Tid at forstille sig.
Jeg har tilstaaet alleting.

Germenuil.

Jeg forstaaer Dem, min Herre! og jeg lærer heraf
at kiende Dem.

Commandeuren.

Hvad vil Du sige? Jeg har lovet Dig mine Mid-
ler, og min Søsterdatter, det er vores Aftale, og den
staaer.

St. Albin.

I det mindste kan han takke Deres Ondskab for,
at jeg bliver den eneste Brud, han skal dandse med.

Germenuil.

(til Commandeuren.)

Jeg agter ikke Rigdom, naar jeg skulde erhverve
den med min Vres Forliis, og Deres Søsterdatter bør
ikke være en Belønning for Forrædderi — — Der er
Deres Ordre.

Commandeuren.

(i det han tager den.)

Min Ordre? Lad see engang, lad see.

Germenuil.

Den maatte være i andres Hænder, hvis jeg havde
fuldbyrdet den. St.

St. Albin.

Hvad er det jeg hører? Sophie er i Strid.

Germetil.

St. Albin! lær at vogte Dem for at forblindes af Sandsynligheder, og at lade et ærefærdigt Menneske vedrøres. Hr. Commandeur! jeg er Deres Tjener.

(han gaaer.)

Faderen.

(med Fortrydelse.)

Jeg har dømt for hastig, jeg har fornærmet ham.

Commandeuren.

(forbavsset, seer paa sin Ordre.)

Det er, bitterdød, den samme — — han har beskuffet mig.

Faderen.

De fortjener denne Ydmygelse.

Commandeuren.

Det saa! Hids dem kun op til at trodse mig, de gjøre det saa ikke nok desuden.

St. Albin.

I hvor hun end kan være, saa maae hendes Vende være kommen tilbage. Jeg vil gaae — — jeg vil tale med hende — — jeg skal undskyldte mig — — jeg skal kaste mig for hendes Fødder — — jeg skal græde, jeg skal bevæge hende, og jeg skal igiennemtrænge denne Hemmelighed. (han gaaer.)

Cecilie.

(i det hun følger ham.)

Min Broder!

Et.

St. Albin.

Fad mig gaae. Du har andre Betyrninger paa
dit Hjerter, end mine.

Scene 7.

Faderen. Commandeuren.

Commandeuren.

Hører I?

Faderen.

Ja, Svoger!

Commandeuren.

Veed I, hvor han vil hen?

Faderen.

Jeg veed det.

Commandeuren.

Og I forhindrer ham ikke?

Faderen.

Nei!

Commandeuren.

Og om han nu finder denne Pige igjen.

Faderen.

Jeg sætter al min Lid til hende. Det er et Barn,
men hun er et dydigt Barn; og i disse Omstændigheder
vil hun udrette mere, end baade De og jeg.

Commandeuren.

Vel betænk.

Faderen.

Min Søn er ikke i den Tilstand, at Fornuften kan
udrette noget hos ham.

Com.

Commandeuren.

Derfor skal han gaae hen og styrte sig i Ulykken. Jeg maae blive rasende! Og I vil være en Huusfader? I?

Faderen.

Kunde De vel sige mig, hvad man skulde gjøre?

Commandeuren.

Hvad man skulde gjøre? Man skal være Herre i sit Huus; først vise, at man er en Mand, og siden en Fader, om de fortiene det.

Faderen.

Og imod hvem skulde jeg, med Deres Tilladelse, bruge Magten?

Commandeuren.

I mod hvem? Et artig Spørgsmaal? Imod dem alle. Imod denne Gemenil, som styrker Deres Søn i sine Galenskaber, som søger at bringe et Kreatur ind i Familien, for selv at aabne sig samme Vej, og som jeg skulde jage paa min Dør. Imod en Datter, som bliver Dag fra Dag mere uforfæmmet, som glemmer den Erbødighed, hun skylder mig, og som inden kort Tid vil glemme den med, som hun skylder jer, og som jeg lod sætte inden fire Vægge. Imod en Søn, som har tabt al Høielse af Ver, og som agter at gjøre os overalt til Spot og Gabel, og som jeg skulde gjøre. Vi vet saa snart, at han skulde længe betænke sig, inden han fik i Sinde at undrage sig min Myndighed. Imod denne Riærling, som har lokket ham til sig; og denne unge Tøite, som har gjort ham gal. De skulde for lang Tid siden faaet Høiæder at gaae paa; dem skulde

de

de jeg gjort Bezyndelsen med, og jeg vilde flamme mig, naar jeg var i Jeres Sted, at en anden Skulde have kommet mig i Forveien — — men der behøvedes Mod til, og det har vi, Himlen skee Tak! intet af, min gode Svoger.

Faderen.

Jeg forstaaer Dem. Det er at sige: Jeg Skulde jage et Menneske ud af mit Huus, som jeg har taget til mig fra Buggen af; som jeg har staaet i Faders Sted, og som har været hengiven for mit Veste, fra han kunde skionne; som skulde have spillet sine bedste Nar hos mig; som skulde, isald' jeg slog Haanden af ham, være uden ringeste Tilstød, og som mit Venskab skulde gjøre ulykkelig, dersom han ikke høstede Nytte af det; og alt dette, under den Forevending, at han giver min Søn onde Raad, som han har forhindret fra at sultføre sit Anslag, fordi han gjør et ulykksaligt Gruentimmer Vistand, som han maaskee aldrig har seet; eller rettere sagt: fordi han ikke har villet ladet sig bruge til hendes Fordærvelse. Jeg skulde indslutte min Datter. Jeg skulde fordunkle hendes Oysførsel, eller hendes Character med ufordeelagtige Formodninger; jeg skulde sværte hendes Rygte, og det alene, fordi hun undertiden har givet Commandeuren Vederlag, naar hun, opirret af hans fortrædelige Humeur, er gaaet ud af sin Character, og ladet et ubetænksomt Ord falde. Jeg skulde gjøre mig forhadet af min Søn. Jeg skulde udslukke alle de Følelser af hans Siæl, som han skilder mig. Jeg skulde fuldkommen ophjøre hans fremsfusende Sind, og bringe ham til at gjøre en Opsigt, hvor ved han tabde Hviagtelsen i en Verden, som han nylig træder ind

ind i, og det alene fordi han har truffet for en Ulykkelig, som er deilig og dydig, og fordi han af en Ungdoms Tilbøielighed, som dog i sig selv opdager hans gode Hierte, har fattet en Kierlighed, som bekymrer mig — — Skammer De Dem ikke ved Deres Raad? De som burde være en Beskytter hos mig for mine Børn, De er selv deres Anklager. De søger efter Feil hos dem. Dem, som de har, gjør De større, og det skulde ærgre Dem, isald De ingen fandt hos dem.

Commandeuren.

Den Vergernes har jeg kun meget stelden.

Faderen.

Og disse Fruentimmer, som De har udvirket en Ordre i mod.

Commandeuren.

Det seilede kun ogsaa endnu, at I skulde tage dem i Forsvar med; bliv ved! bliv ved!

Faderen.

Jeg har Uret, Svoger! Der ere visse Ting, som man forgieves vilde fordre, at De skulde have Følelse af; men denne Sag gik mig dog, efter mine Tanker, saa meget an, at De i det mindste, burde gjort mig den Ære, at give mig Deel deri.

Commandeuren.

Det er mig, som har Uret, for I har alletider Ret.

Faderen.

Nei, Hr. Commandeur! De faaer mig aldrig til, at blive en ubillig og grim Fader, eller en utaknemmelig og ildefindet Mand. Jeg udøver ikke nogen Vold for min egen Fordeels Skyld. Jeg lader ikke mine For-
haabs

haabninger fare, fordi der kommer Forhindringer i Veien, som forholder dem, og jeg gjør ikke mit Huus til en Udørk, fordi der begaaes eet og andet i det, som misligner mig ligesaameget, som Dem.

Commandeuren.

Det er rene Ord for Penge. Nu vel! behold Jeres kiære Datter; elsk for alting Jeres kiære Søn, og lad disse Dyr, som have faaet ham i Klæderne, benytte sig af deres Frihed. Det er alt for vinfeligt overlagt, at man skulde faae i Sinde at sætte sig derimod. Men hvad Jeres Germeuil angaaer, saa lader jeg Jer vide, at jeg og han kan ikke længer boe under eet Tag — — Et af to: enten han ud af Huset i Dag, eller jeg drager ud i Morgen.

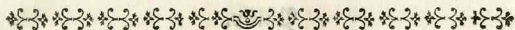
Faderen.

Det staaer i Deres eget Behag, Hr. Commandeur!

Commandeuren.

Det biede jeg kun efter. I saae med Fornøielse, at I blev af med mig! er det ikke saa? Nei, nu skal jeg blive. Ja! Jeg skal blive her, om aldrig for andet, saa for at kaste Jer jeres dumme Opsørsel i Næsen, og for at gjøre Jer til Skamme. Jeg er dog nysgjerrig efter at see Enden paa disse Hocus Pocus.

Ende paa den tredie Act.

Fjerde Act.

Scene I.

Saint Albin.

(kommer ind rasende.)

Alting er opdaget. Forræderen er blottet. Til hans Ulykke! Til hans Ulykke! Det er ham, som har bortført Sophie; han maae døe for min Haand. (han kaldes der:) Philip!

Scene 2.

St. Albin. Philip.

Philip.

Herre!

St. Albin.

(giver ham et Brev.)

Bring dette Brev.

Philip.

Til hvem, Herre?

St. Albin.

Til Gernemil. (for sig selv.) Jeg lokker ham ud af Huuset. Jeg stöder ham min Kaarde i Brystet. Jeg tvinger ham til at bekiende sin Misgierning, og Hemmeligheden om hendes Opholdssted, og jeg fløer overalt, hvor Haabet om at finde hende igien veileder mig. (han bliver Philip vaer, som er bleven staaende.) Er Du ikke gaaet endnu? ikke kommet tilbage?

Faderen,

Æ

Phie

Faderen.

Philip.

Herre!

St. Albin.

Nu!

Philip.

Er der ikke noget heri, som kunde fortørne Deres
 Hr. Fader?

St. Albin.

Fortvæl!

Scene 3.

St. Albin. Cecilie.

St. Albin.

Han, som har mig at takke for alt — — som
 jeg hundrede Gange har forsvaret imod Commandeu-
 ren — — Han, som — — (idet han seer sin Søster.)
 Ulyksalige! Hvilket Menneske har du ladet din Godhed
 falde paa.

Cecilie.

Hvad siger Du? Hvad feiler Dig, min Broder!
 Du forfrækker mig.

St. Albin.

Den Troløse! den Forræder — — Hun fulgte
 med Ham, i den Tillid, at han bragte hende herhid —
 han har misbrugt dit Navn — —

Cecilie.

Germeuil er uskyldig.

St. Albin.

Han kunde see deres Taare, høre deres Skrig og
 desuagtet rive dem af hinandens Arme. Den Barbar!

Cecilie.

Cecilie.

Han er inget Barbar, han er din Ven.

St. Albin.

Min Ven? — — Jeg ønskede det — — det herøede kun paa ham, at dele min Skiebue med mig — — at følges, han og jeg, Du og Sophie.

Cecilie.

Hvad hører jeg — — Du har kunnet forestaae ham — — han, Du, mig, din Søster?

St. Albin.

Hvilke Overtalelser anvendte han! Hvor mange Indvendinger gjorde han mig! Med hvilken Falskhed — —

Cecilie.

Han er et ærefærdigt Menneske; ja, St. Albin! Det er ved dine Beskyldninger, at Du tilfulde overbeviser mig derom.

St. Albin.

Hvad tør Du paaataa? — — Kiælv! — — Kiælv — — Du forsøger mit Naserie, naar Du forsværer ham — — Aye fra mig!

Cecilie.

Nei, min Broder! Du skal høre mig. Du skal see Cecilie for dine Fodder — — Germeuil — — lad ham nyde den Ret, han fortjener — — Kiender du ham ikke mere — — har da et Øyeblik kunnet aldeles forandre ham — — Du beskylder ham — — skion: samme Menneske!

St. Albin.

Ulykke for Dig, om Du endnu har mindste Kiærlighed til ham — — jeg græder — — Du vil snart faae Aarsag at græde med.

Cecilie.

(forstrækket, og med en skælvende Røst.)

Hvad er dit Forsæt?

St. Albin.

Har Du Medlidenhed med dig selv, saa spørg mig ikke.

Cecilie.

Hader Du mig?

St. Albin.

Jeg beklager Dig.

Cecilie.

Venter Du efter min Fader?

St. Albin.

Jeg flyer ham. — — jeg flyer den hele Verden.

Cecilie.

Jeg mærker det. Du vil styrte Germeuil — — Du vil styrte mig — — nu vel! saa styrts os — — aabenbar min Fader — —

St. Albin.

Jeg har intet videre at aabenbare ham; han er underrettet om alt.

Cecilie.

O Himmel!

Scene 4.

Scene 4.

St. Albin. Cecilie. Faderen.

(St. Albin reiser sig i Førstningen urolig ved sin Faders Ankomst; endelig bliver han staaende ganske ubevægelig.)

Faderen.

Du flyer mig, og jeg kan ikke forlade Dig — — jeg har ingen Søn mere, og Du beholder bestandigen din Fader! — — St. Albin! Hvorfor flyer Du mig — — jeg kommer ikke for at forøge din Kummer, og sætte min Myndighed i Bove for nye Foragt — — min Søn! min Ven! Du vil dog ikke, at jeg skal døe af Græmmelse — — her ere vi alene. Her er din Fader. Der er din Søster. Hun græder, og mine Taare vente alene efter dine, for at forene sig med dem. — — Hvor sødt skal dette Dieblis blive, dersom Du vil! — — Du har mistet den Person, som Du elskede, og Du har mistet hende ved et Menneskes Utrofskab, som var Dig kjær.

St. Albin.

(Løfter Vinene rasende til Himmelen.)

Ah!

Faderen.

Triumpfeer igien baade over Dig selv, og over ham. Tæm en Passion, som fornedrer Dig. Vilis, at Du er mig værdig — — St. Albin! giv mig min Søn igien. (St. Albin viger bort. Man bemærker, at han gierne vilde vise samme Følelser igien for sin Fader, men han kan ikke. Faderen gjør sig en vrang Udtydning af hans Adfærd, og bliver ved, i det han følger efter ham.) Himmel! modtager man en Fader saaledes? han undviger mig — — Utrof-

nemmelige Barn! unaturlige Barn! Og hvor vil Du vel gaae hen, hvor jeg ikke kan følge Dig? Overalt skal jeg følge Dig. Overalt skal jeg fordre min Søn af Dig. (St. Albin viger endnu bort, Faderen følger efter ham og raaber heftigen:) Giv mig min Søn — — giv mig min Søn! (St. Albin gaaer hen og støtter sig imod Væggen, han løfter Hænderne i Veiret, og skjuler sit Hoved imellem Armene; Faderen bliver ved.) Han svarer mig intet! min Røst trænger ikke mere ind i hans Hjerte! en rasende Passion har tillukket det, den har udryddet al Følelse deraf; han er bleven forstøffet og ubændig. (Han kaster sig paa en Stol, og siger:) O uhyksalige Fader! Himlen har truffet mig, den straffer mig med det, som var Maalet for min Skrøbelighed — — det bliver min Død — — Grumme Børn! jeg ønsker mig den — — og I ønske det — —

Cecilie.

(nærmer sig til sin Fader hulkende.)

Ah! — — ah!

Faderen.

Giv Jer tilfreds — — I skal ikke længe see min Kummer — — jeg vil begive mig herfra — — jeg vil forsoie mig til et eensomt Sted, for at oppebie Enden paa et Liv, som er Jer til Besværlighed.

Cecilie.

(Smertefuld, i det hun tager fat paa sin Faders Hænder.)

Hvad skal der blive af Deres Børn, dersom De forlader dem?

Faderen.

(Efter et Drebløis Tausched.)

Cecilie! jeg smigrede mig i Haabet med Dig — — med Germenil — — naar jeg betragtede Jer, sagde jeg

jeg ved mig selv: Det er ham, som skal gøre min
Dotter lykkelig, og hun skal igjen oprejsse min afdøde
Vens Familie.

Cecilie.

(bestyret.)

Hvad hører jeg!

St. Albin.

(vender sig om rasende.)

Han skulde ægtet min Søster? jeg skulde kaldet
ham Broder? Ham!

Faderen.

Alting undertrykker mig paa eensang — — det
er ikke mere at tænke paa.

Scene 5.

St. Albin. Cecilie. Faderen. Germeuil.

St. Albin.

Der er han, der er han! Gaaer, gaaer alle herfra!

Cecilie.

(løber Germeuil imøde.)

Germeuil! bliv der! Kom ikke nærmere! bliv der!

Faderen.

(griber sin Søn om Livet, og trækker
ham ud af Salen.)

St. Albin! — — min Søn! (imidlertid gaaer
Germeuil frem ganske rolig og frimodig. St. Albin seer sig til-
bage, inden han kommer uden for, og giver Tegn til Germeuil)

Cecilie.

Er nogens Ulykkelighed større, end min? (Faderen
kommer igjen, og møder Commandeuren, som lader sig see in-
derst i Salen.)

Scene 6.

Cecilie. Germeuil. Faderen. Commandeuren.

Faderen.

Kiære Svoger! om et Dieblisk er jeg hos Dem.

Commandeuren.

Det er saa meget som, I skiotter ikke om mig nu.
Jeres Tiener!

Scene 7.

Cecilie. Germeuil. Faderen.

Faderen.

(til Germeuil.)

Min Hustru er i Uenighed og Forvirring. Det er Jer, som er Marsag dertil — — Germeuil! jeg er fortrydelig; jeg vil ikke bebrejde Jer, hvad jeg har gjort for jeres Skyld. Maaskee I onskede det. Men efter at jeg har skænket Jer min Fortrolighed i Dag, længere vil jeg ikke gaae tilbage, saa havde jeg ventet mig langt andet paa jeres Side — — Min Søn ponsker paa et Kov; han betroer Jer det; og I dolger det for mig. Commandeuren fattet et andet affkyeligt Forsæt; han giver Jer til Medvidder heri; og I dolger det ligeledes.

Germeuil.

De har fordret det af mig.

Faderen.

Burde I have lovet dem det? Imidlertid bliver denne Pige borte, og man overbeviser Jer om, at I har ført hende bort — hvor er hun kommen hen —
 hvad

hvad skal jeg domme om jeres Taushed — men jeg vil ikke afpresse jer noget Svar. Der hersker et Mørke i denne Opførsel, som det ikke sommer mig at trænge igiennem. I hvad det end er, saa tager jeg mig af dette Vigebarn, og jeg vil, at hun kommer tilstede igien. Cecilie! Jeg gjør mig ikke længere Regning paa den Trøst, som jeg haabede at finde hos Jer. Jeg seer forud den Græmmelse, min Alderdom trues med, og jeg vil skaae jer for den Smerte, at være Vidne dertil. Jeg har, saavidt jeg veed, ikke forsømt noget, som kunde befordre Jeres Lyksalighed; og det skal glæde mig, at jeg saaer at høre, at mine Børn ere lykkelige.

Scene. 8.

Cecilie. Germeuil.

Cecilie.

(Kaster sig paa en Stol, og hælder Hovedet
bedrøvet paa sine Hænder.)

Germeuil.

Jeg seer den Bekymring, De er i, og jeg venter paa Deres Debreidelser.

Cecilie.

Jeg er i Fortvivlelse — min Broder tragter Døen efter Livet.

Germeuil.

Hans Udfordring ansøger mig ikke. Han troer sig fornærmet, men jeg er uskyldig og rolig.

Cecilie.

Hvorfor troede jeg Dem? Hvorfor fulgte jeg ikke mine Forvarslers — De har selv hørt min Fader.

Germenuil.

Deres Fader er en retsindig Mand, og af ham
begrægter jeg intet.

Cecilie.

Han elskede Dem, han agtede Dem.

Germenuil.

Dersom jeg havde opvakt disse Følelser hos ham,
saa skal jeg erhverve mig dem igien.

Cecilie.

De skulde gjort hans Datter lykkelig — Cecilie
skulde igien opreist hans Vens Familie.

Germenuil.

Himmel! Er det mæligt!

Cecilie.

(for sig selv.)

Ah! Jeg turde ikke aabne ham mit Hierte —
han var trøstesløs over min Broders Tilstand, og jeg
frøgtede for at forøge hans Kummer — kunde jeg fore-
stilt mig, at uagtet den Modstand, og det Had, som
Commandeuren — ah! Germenuil! Det var til Dem,
han bestemde mig.

Germenuil.

Og De elskede mig — ah! — men jeg har op-
fyldt mine Pligter — og hvordan Følgerne end skal blive,
saa skal jeg aldrig fortryde det Parti, jeg har taget —
Fæken! De maae være underrettet om alleting.

Cecilie.

Hvad er der endnu mere?

Germenuil.

Denne Kone —

Cecilie,

Cecilie.

Hvem?

Germenuil.

Sophies Veninde.

Cecilie.

Nu vel!

Germenuil.

Hun sidder her ved Porten. Hundesolket er forsamlet om hende. Hun forlanger at komme ind, og at faae talt med —

Cecilie.

(Springer op med Jilsfærdighed, og løber for at gaar bort.)

Ah Himmel! — jeg løber —

Germenuil.

Hvorhen?

Cecilie.

At kaste mig for min Faders Fodder.

Germenuil.

Bliv her! betænk!

Cecilie.

Nei, min Herre!

Germenuil.

Hør mig.

Cecilie.

Jeg hører intet mere.

Germenuil.

Cecilie! — — Frøken!

Cecilie.

Hvad forlanger De af mig?

Ger-

Germeuil.

Jeg har forebygget alt. Man holder hende ude; hun skal ikke komme ind; og om hun endogsaa kom herind, og man alene forhindrer hende fra at faae Commandeuren i Tale, hvad kan hun da sige de andre, som de ikke allerede vide?

Cecilie.

Nei, min Herre! Jeg vil ikke længere staae i Vove. Min Fader skal underrettes om alleting; min Fader er god, han skal erfare min Ulyldighed, han skal underrettes om Hensigterne af Deres Foretagende; jeg skal erholde Forladelse, for mig og for Dem.

Germeuil.

Men denne Ulyksalige, som De har forundt Tilflugt, kan De vel, efter at De har antaget sig hende, raade med hende, som De vil, uden hendes Vidende?

Cecilie.

Min Fader er god.

Germeuil.

Der er Deres Broder.

Scene 9.

Cecilie. Germeuil. St. Albin.

(St. Albin kommer med laasomme Skridt, seer mørk og forvildet ud; med nedslaget Hoved, Armene over Kors, og Hatten dybt nedtrykket over Dinene.)

Cecilie.

(Springer imellem Germeuil og ham og raaber:)

St. Albin! — — Germeuil!

St.

St. Albin.

(til Germeuil.)

Jeg ventede, at De var alene.

Cecilie.

Germeuil! Det er Deres Ven; det er min Broder.

Germeuil.

Jeg skal ikke forglemme det, Frøken! (han sætter sig paa en Stol.)

St. Albin.

(kaster sig paa en anden.)

Gaae, eller bliv; men vent ikke, at I slipper mig.

Cecilie.

(til St. Albin.)

Ubefindige! — — Urafnemmelige! — — hvad har Du sat Dig for — — Du veed ikke — —

St. Albin.

Jeg veed alt for meget.

Cecilie.

Du bedrager Dig.

St. Albin.

(staaer op.)

Lad mig i Roe. Lad os alene — — (han vender sig til Germeuil, og lægger Haanden paa sin Kaarde.)

Germeuil.

(Germeuil reiser sig hastig.)

Cecilie.

(stiller sig lige for sin Broder, og raaber:)

O Himmel! — — hold inde — — viid, at — —
Sophie — — St.

St. Albin.

Nu vel, Sophie!

Cecilie.

Hvad skal jeg sige ham?

St. Albin.

Hvorhen har han ført hende? Tael! Tael!

Cecilie.

Hvorhen han har ført hende? — — han har befriet hende for Commandeurens Førfølgelse — — han har ført hende herhid — — jeg har maattet tage imod hende — — hun er her i Huuset, og hun er her imod min Villie — — (hulkende og grædende.) Gaae nu! Jil, at støde ham din Kaarde i Brystet.

St. Albin.

O Himmelf! kan jeg troe det, Sophie er her i Huuset? — — og det er ham? — — det er Dig? — — O min Søster! — — O min Ven! — — jeg en Ulyksfælt — — en Affindig.

Germeyil.

De er en Elsker.

St. Albin.

Cecilie! Germeyil! jeg skylder Jer alt — — Kan I tilgive mig — — ja, I ere retfærdige, I elske begge, ligesom jeg; I ville sætte Jer i mit Sted, og I ville tilgive mig — — men hun er underrettet om mit Anslag, hun græder, hun fortvivler, hun foragter mig — — hun hader mig — — Cecilie! vil du hævne Dig, vil Du nedtrykke mig ved Tyngden af mine Forseelser saa giv mig det største Beviis paa Din Godhed — — lad mig see hende — — lad mig see hende et Dieblif.

Cecilie.

Cecilie.

Hvad vover Du at begiære af mig?

St. Albin.

Min Søster! jeg maae see hende; jeg maae.

Cecilie.

Men betænker Du?

Germeuil.

Han bliver ikke fornuftig paa andre Vilkaar.

St. Albin.

Cecilie!

Cecilie.

Men min Fader, og Commandeuren?

St. Albin.

Ei! hvad hindrer det — — jeg maae see hende,
og jeg løber derhen — —

Germeuil.

Bliv her!

Cecilie.

Germeuil!

Germeuil.

Frosken! man maae kalde.

Cecilie.

O hvilket bedrøveligt Liv!

(Germeuil gaaer at kalde, og kommer tilbage med
Mademoiselle Clairet. Cecilie gaaer inderst
ind i Salen.)

St.

Cecilie.

(Griber hendes Haand i det hun gaaer forbi, og kysser den med Henrykkelse. Han vender sig derpaa til Germeuil, og siger, i det han omfavner ham:)

Nu faaer Jeg hende igien at see.

Cecilie.

(Naar hun har talt sagte med Mademoiselle Clairret, bliver hun ved hoit og i en fortrydelig Tone.)

For hende herhid, tag Jer vel i agt.

Germeuil.

Hold bestandig Die med Commandeuren.

St. Albin.

Jeg skal see Sophie igien. (Han nærmer sig, og lyder efter til den Side, hvor Sophie skal komme fra, og siger:) Jeg hører hendes Trin — — hun nærmer sig — — ieg skielver — — ieg gruer — — det er, som mit Hjerte vilde tage Flugten af mit Bryst, og frugter for at gaae hende i møde — — ieg tør ikke opløste mine Dine — — ieg er ikke mægtig, til at tale med hende.

Scene 10.

Cecilie. Germeuil. St. Albin. Sophie.
Mademoiselle Clairret (er i Forgemakket
ved Indgangen til Salen.

Sophie.

(Saasnart hun bliver St. Albin vaer, løber hun for-
stræffet hen at kaste sig i Cecilies Arme, og raaber:)

Frøken!

St.

St. Albin.

(følger efter hende.)

Sophie !

(Cecilie holder Sophie i sine Arme, og trykker hende
kærligen op til sig.)

Germueil. (kalder.)

Mademoiselle Clairret !

Mademoiselle Clairret. (uden for.)

Jeg er her.

Cecilie. (til Sophie.)

Frygt intet. Fat Mod, og sæt sig ned.

(Sophie sætter sig, Cecilie og Germueil forsøge sig
inderst ind paa Theatret, hvor de forblive Til-
skuere af det, som gaaer for sig imellem Sophie
og St. Albin. Germueil seer alvorlig og tanke-
fuld ud; han seer undertiden bedrøvet til Ce-
cilie, som paa sin Side viser sig bedrøvet, og
Tid efter anden fortrydelig.)

St. Albin.

(til Sophie, som slaaer Dinene ned, og viser
en streng Alvorlighed.)Er det Dem? Er det Dem? Jeg finder Dem
igien, Sophie — — O Himmel! — — Hvilken Haan-
hed! — — Hvilken Taushed! — — Sophie! Meget
mig ikke et Diekast — — jeg har udstaaet saa meget
— — Siig dog et Ord til denne Ulyksalige — —

Sophie.

(uden at see til ham.)

Har De fortient det?

St. Albin.

Lad dem sige det.

Faderen.

V

Sophie.

Sophie.

Hvad kan man sige mig? Ved jeg ikke allerede alt for meget? Hvor er jeg? Hvad gjør jeg her? Hvem har ført mig herhid? Hvem holder mig her tilbage? — Min Herre! Hvad er Deres Forsæt med mig?

St. Albin.

At elske Dem, at eie Dem, at være Deres, uagtet al Verdens Modstand, uagtet Deres egen.

Sophie.

Det viser mig tydelig, hvad Foragt man kaster paa de Ulykkelige; man regner dem for intet, og man troer at kunne behandle dem, som man behager; men jeg har ogsaa Naarbørende, min Herre!

St. Albin.

Saa skal gjøre mig kiendt af dem. Jeg skal gaae — — jeg skal falde for deres Kædder, og det er af deres Hænder at jeg vil erholde Dem.

Sophie.

Lod disse Tanker fare. De ere fattige, men de elske deres Herre — — Min Herre! giv mig til mine Slegtninge igien, giv mig mig selv igien, send mig tilbage.

St. Albin.

Begier heller mit Liv, det hører Dem til.

Sophie

O Himmel! hvad skal jeg gribe til? (til Cecile og Germentien beklagende og bedende Tone.) Min Herre! — Høsten! (hun vender sig igien til St. Albin.) Min Herre! send mig tilbage — — send mig tilbage — — Grumme

Men

Menneske! vil De see mig for Deres Fodder — —
her seer De mig. (hun falder paa Knæ for St. Albin.)

St. Albin.

(falder igien paa Knæ for hende.)

De, for mine Fodder! det er mig, som skal kaste
sig, som skal døe for Deres.

Sophie. (Aaer op.)

De er uden Medlidenhed — — ja, uden ringeste
Medlidenhed — — Ublue Røver! hvad har jeg da gjort
Dig? hvad Magt har Du over mig? — — Jeg vil
gaae herfra — — jeg vil see, hvem der tør forhindre
mig — — De elsker mig? — — De har elsker mig?
— — De?

St. Albin.

Lad dem tale.

Sophie.

De har besluttet min Undergang — — ja, De
har besluttet den, og De agter at fuldsøre den — —
Ah, Sergi!

(i det hun beklagelig siger dette Ord, synker hun ned paa
en Stol; hun vender Ansigtet fra St. Albin, og
giver sig til at græde.)

St. Albin.

De vender Deres Dine fra mig — — De græ-
der — — ah! jeg har fortient at døe — — jeg Ulyk-
salige! hvad havde jeg i Sinde? hvad har jeg sagt?
hvad har jeg været? og hvad har jeg foretaget?

Sophie.

(for sig selv.)

Elendige Sophie! til hvad Ende har Himmelen
Aaenet dig! — — Armoden river mig ud af mit Mo-

ders Arme — — jeg kommer her med een af mine
 Brødre — — vi kom her for at søge Medlidenhed, og
 vi finde intet uden Foragt og Ubarmhiertighed — —
 ingen vil kiende os — — min Broder forlader mig — —
 jeg bliver ene tilbage — — en medlidende Kone bliver
 rørt af min Ungdom, og vikes over at see mig for-
 ladt — — men en ulykkelig Stierne, som har bestemt
 min Undergang, fører dette Menneske efter mig, og
 driver ham til min Fordervelse — — min Graad er
 forgieves — — de har sat sig det for, og de lade ikke
 af, førend de have ombragt mig — — skeer det ikke
 ved ham, saa skeer det ved hans Morbroder — —
 (han reiser sig.) og hvad vil denne Morbroder mig — —
 hvorfor forfølger han mig ogsaa — — er det mig, som
 har loffet hans Søstersøn til mig — — der staaer
 han — — lad ham tale — — lad ham være sin egen
 Anklager — — forførte Menneske! Fiende af min
 Rolighed — — tael — —

St. Albin.

Mit Hierte er uskoldigt, Sophie! Hav Medliden-
 hed med mig — — tilgiv mig!

Sophie.

Hvem kunde vel mistænke ham? — — han syn-
 tes saa kiærlig, og saa god — — jeg troede, at han
 var idel Fromhed.

St. Albin.

Sophie! Tilgiv mig!

Sophie.

Jeg skulde tilgive Dem?

St. Albin.

Sophie!

(han vil tage hendes Haand.)

Sophie.

Sophie.

Blig fra mig! Jeg elsker Dem ikke mere, jeg agter Dem ikke. Nei aldrig!

St. Albin.

O Himmel! Hvor skal jeg hen — — min Søster — — Germeuil — — tael! tael for mig! — —

Sophie! Tilgiv mig!

Sophie.

Nei!

(Cecilie og Germeuil komme nærmere.)

Cecilie.

Mit Barn.

Germeuil.

Troe, at han tilbeder hende.

Sophie.

Nu vel! Saa lad ham vise mig Prøver derpaa, lad ham besygte mig imod hans Morbroder, lad ham give mig til mine Slegtninge igien, lad ham sende mig tilbage, saa vil jeg tilgive ham.

Scene II.

Germeuil. Cecilie. St. Albin. Sophie.

Mademoiselle Clairret.

Mademoiselle Clairret.

Der kommer nogen, Frøken! Der kommer nogen.

Germeuil.

Alle høre herfra.

(Cecilie overleverer Sophie til Mademoiselle Clairret, de gaar alle paa adskillige Steder ud af Scenen.)

Scene 12.

Commandeuren. Mad. Hebert. Descamps.

(Commandeuren kommer rusende ind, Mad. Hebert og Descamps følge efter.)

Mad. Hebert.

(pegende paa Descamps.)

Ja, min Herre Det er ham. Det er ham, som var med det slemme Menneske, som har røvet hende fra mig; jeg kender ham strax igjen,

Commandeuren.

Kieltring! Jeg veed ikke, hvad der holder mig at jeg ikke strax lader hente en Commissair for at lære Dig, hvad man vinder ved at lade sig bruge til Skielmsstykker.

Descamps.

Min Herre! før mig ikke i Ulykke. De har lovet mig det.

Commandeuren.

Nu vel! — — hun er da her i Huset?

Descamps.

Ja, min Herre.

Commandeuren. (for sig selv.)

Hun er her i Huset, Commandeur! og Du har ikke kunnet giette det (til Descamps.) og hun er i min Søsterdotters Bærelse?

Descamps.

Ja, min Herre!

Commandeuren.

Og den Slyngel, som fulgte med Karet, var Dig?
Des-

Descamps.

Ja, min Herre!

Commandeuren.

Og den anden, som sad inden i, var Germeuil?

Descamps.

Ja, min Herre!

Commandeuren.

Germeuil?

Mad. Hebert.

Han har sagt: Ja.

Commandeuren. (for sig selv.)

Naar, denne Gang har jeg dem i Fælden.

Mad. Hebert.

Min Herre! Da de færdte hende bort fra mig, saa rakte hun sine Arme ud imod mig, og sagde: Hævel, min bedste Veninde! Jeg saaer jer aldrig mere at see, beed for mig. Min Herre! lad mig saa hende at see, lad mig tale med hende, lad mig trøste hende.

Commandeuren.

Det lader sig ikke giøre — — hvilken Opdagelse!

Mad. Hebert.

Hendes Moder, og hendes Broder har betroet mig hende, hvad skal jeg svaare dem, naar de fordrer hende igjen? Min Herre man maae aade mig hende igjen, eller man maae indslutte min tillige med hende.

Commandeuren. (for sig selv.)

Det haaber jeg, der skal staae Raad til. (til Mad. Hebert.) Hør! For nærværende Tid maae I gaae

herfra. Gaae bort gesvindt; for alting lad jer ikke see her oftere; dersom nogen bliver Jer væk, saa svarer jeg ikke for nogen Ting.

Mad. Hebert.

Men jeg faaer hende da igjen, kan jeg være sikker derpaa?

Commandeuren.

Ja, ja, vær kun sikker — — — og gaae.

Descamps.

(Som seer efter hende, i det hun gaaer.)

Gid den Kiælling var forbandet, og Portneren med, som har ladet hende komme herind.

Commandeuren. (til Descamps.)

Og Du Skifting! — — gaae! følg denne Kone hjem — — og gjør Dig Regning paa, at dersom nogen faaer Nys om, at hun har talt med mig — — eller hun lader sig see her tiere, saa skal det koste dit Halsbeen.

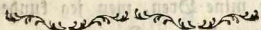
Scene 13.

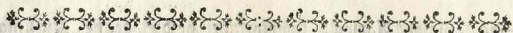
Commandeuren. (alene.)

Min Søstersøns Kiffelinde, i min Søster-Dotters Bærelser — — jeg tvivlede nok om, at Folkene vare i Legen med — — man hviskede og tisttede, snart fulgte man mig i Hælene, og snart flyede man mig — — her er en Kammerpige, som følger efter mig, som min egen Skygge — — her have vi Udtroddningen paa alle disse Ophævelser, som jeg ikke kunde blive klog paa — — Hr Commandeur! Dette skal lære Jer, at I ikke sover paa Jeres Post, hvor der er Sværm, der er man altid vis paa, at opdage noget Nytt — — de havde des

res guldige Marsag, hvorfor de holdte denne Riddeling ude — — det lumske Paf — — Loffen sendte mig herhen, som ieg var kaldet — — imidlertid, saa lad os nu see, lad os overveie, hvad her er videre at gjøre — — for det første: gaae listigen tilverks, og ikke forstyrre dem i deres Sikkerhed — — men dersom vi gik lige til vores Taaffesaar? — — Nei hvortil vilde det nytte? — — d'Arville! her bør Du lade see, at Du har Forstand — — men, jeg har jo min Ordre — — de har selv givet mig den igien — — ja! — — her er den — — hvor Lykken dog staaer mig bi — — denne Gang skal den gjøre mig Tieneste — — inden et Øieblik kommer ieg hovedfulds over dem, jeg bemægter mig Løiten; jeg faaer Knekten, som har spundet alt dette sammen, jaget paa Døren — — jeg støder med eet to Givtermaal overende — — min pene Søsterdatter skal huske det, det skal jeg love hende, og dette gode Taaffesaar, bide kuns! ham skal jeg vist ikke forglemme — — jeg hevner mig over Faderen, Sønnen, Dotteren og hendes Ven — — O Commandeur! Hvilken stor Dag for dig!

Ende paa den fjerde Act.

Femte Act.

Scene I.

Cecilie. Mademoiselle Clairet.

Cecilie.

Jeg døer af Urelighed og Angest — — Er Descamps
kommet igien? — —

Mademoiselle Clairet. — —

Nei, Frosen!

Cecilie.

Hvor kan han være aaet hen?

Clairet.

Jeg har ikke kunnet faae det at vide.

Cecilie.

Hvad har der siden tildraget sig? — —

Clairet.

J Færstningen var der megen Buldren og Larmen,
jeg veed ikke selv, hvormange de vare. De kom og de
gik, men med eet hørde baade Larmen og Bulderet op.
Jeg listede mig saa saate paa Epidsen af Roden, og
hørde med alle mine Øren, men jeg kunde ikke forstaae,
uden nogle Klageord uden Sammenhæng. Jeg hørde al-
ene Commandeuren, som raabde i en forfærdelig Tone:
En Commissair herhid!

Cecilie.

Der skulde vel ingen have seet hende?

Clairet.

Clairret.

Det er umueligt, Frøken!

Cecilie.

Skulde Descamps have sladdret?

Clairret.

Det er just det, jeg tvivler om; han forsvandt af Huuset, som en Lynild.

Cecilie.

Og min Morbroder?

Clairret.

Ham saae jeg, han gjorde Grimaser, og talde med sig selv — — han lod see alle Kiendetegn paa den onde Glæde, som De veed han fornøier sig med.

Cecilie.

Hvor er han?

Clairret.

Han er ude, ganske alene, og og til Fods.

Cecilie.

Gaae! løb! — — pas paa til han kommer tilbage — — lad ham ikke slippe Jer af Synet, — — man maae see at faae fat paa Descamps — — man maae have at vide, hvad han har sagt (Mademoiselle Clairret gaaer, Cecilie kalder hende tilbage og siger:.) Saasnart Germeuil kommer igien, saa siig ham, at jeg er her.

Scene 2.

Cecilie. St. Albin.

Cecilie.

Hvilke Omstændigheder har ieg bragt mig i — —
ah! Germeuil! Betyrninger følge mig overalt — —
alting

alting synes at true mig — — alting forstrækker mig. (St. Albin kommer ind og Cecilie gaar til ham.) Min Broder! Desamps er borte, ingen veed, enten hvad han har sagt, eller hvor han er bleven af. Commandeuren har listet sig ud, og ganske alene — — der trækker sig et Uveir sammen, jeg seer det, jeg føler det, jeg vil ikke oppebie det.

St. Albin.

Efterat Du har vovet saa meget for min Skyld, kunde Du da forlade mig?

Cecilie.

Jeg har gjort ilde. Jeg har gjort ilde — — Dette Varn vil ikke blive her længer. Vi maae lade hende gaae. Vores Fader har mærket min Urolighed. Medsinnet i Bedrøvelse, og forladt af sine Børn, hvad maae han tænke andet, end at Skammen over een eller anden ubetænksom Gierning nøder dem til at søge hans Nærværelse, og forsømme ham i hans Kummer — — vi maae forsøge os til ham igien. Germeuil er forjaget af hans Hjerter; Germeuil, som han havde besluttet — — min Broder, Du er ædelmodig, sæt ikke længer din Ven, din Søster, din Faders Rolighed og hans Liv i Fare.

St. Albin.

Nei! Det er besluttet, at jeg ikke skal have Lise et Dieblis.

Cecilie.

Derfor denne Kone havde faaet espurgt — — dersom Commandeuren fik et Nys om — — jeg kan ikke tænke derpaa, uden at skælve, med hvilken Sandsynlighed, og med hvilken Fordeel kunde han ikke angribe

be os! med hvilke Karver kunde han ikke asmale vores
Opførsel! i ser paa en Tid, da vor Faders Siel staaer
aaften for alle de Forestillinger, som man vil anbringe
i den.

St. Albin.

Hvor er Germeuil?

Cecilie.

Han er i Frygt baade for Dig, og for mig, han
er gaaet hen til denne Kone.

Scene 3.

Cecilie. St. Albin. Mademoiselle Clairét.

Mademoiselle Clairét.

(Fader sig see inderst i Salen og raaber.)

Commandeuren er kommet igien.

Scene 4.

Cecilie. St. Albin. Germeuil.

Germeuil.

Commandeuren veed alleting.

Cecilie. og St. Albin.

(med For skrækkelse.)

Veed Commandeuren alleting?

Germeuil.

Denne Kone er kommet efter det; hun har kiendt
Descamps igien. Commandeurens Truster have gjort
ham frygtagtig, og han har sagt ham det! altsammen.

Cecilie.

Ah!

St.

Faderen.

St. Albin.

Hvad bliver der nu af mig?

Cecilie.

Hvad vil min Fader sige?

Germeuil.

Tiden er kostbar, det hjælper ikke at beklage sig.
 Har vi ikke kunnet afværge dette Stod, som truer os,
 saa maae han i det mindste finde os enige, og færdige
 til at tage derimod.

Cecilie.

Ah! Germeuil, hvad har De gjort?

Germeuil.

Er jeg endnu ikke ulykkelig nok?

5. Scene.

Cecilie. St. Albin. Germeuil. M^{rs}elle Clairret.

Mademoiselle Clairret.

(Lader sig see inderst i Salen og raaber:)

Der er Commandeuren!

Germeuil.

Lad os gaae tilside.

Cecilie.

Nei, jeg vil oppebie min Fader.

St. Albin.

Himmel! Hvad har Du i Sinde?

Germeuil.

Kom, min Ven!

St.

St. Albin.

Kom, lad os redde Sophie.

Cecilie.

Forlader I mig!

6. Scene.

Cecilie. (alene.)

(Hun gaar og kommer, og siger:)

Jeg veed ikke, hvor jeg vil være — — (Hun vender sig imod det inderste af Salen og raaber:) Germainil!

— — St. Albin! — — O min Fader! hvad skal jeg svare dem — — hvad skal jeg sige til min Morbroder? — — men der er han — — lad os sætte os — — lad mig tage fat paa mit Arbeid — — det skal i det ringeste undskylde mig for at see paa ham.

(Commandeuren kommer ind, Cecilie reiser sig, og hilser ham, med nedslagne Øine)

7. Scene.

Cecilie. Commandeuren.

Commandeuren.

(vender sig om og seer til det Inderste, og siger:)

Min Søsterdatter! Du har der en Kammerpige, som er forbandet hurtig — — man kan ikke gjøre et Skridt, uden man har hende i Næde — — men Du! mig synes, at Du er mig saa takkesfuld, og saa fortabt — — der lader dog nu, ligesom alting begynder at sætte sig her igien.

Cecilie.

(stammende.)

Ja — — jeg troer — — at — — ah!

Com-

Commandeuren.

(Hælder sig paa sin Stok, og bliver staaende lige for hende.)

Baade Næse og Hænder skælve paa Dig — — det er en hæffelig Plage, disse Bekymringer — — det lader dog, som din Broder kommer lidt til sig selv igjen — — saadanne ere de alle. I Førfæningen ere de fortvivlede, saa tænke de ikke paa andet, end at drukne eller henge sig, men i en Haandevending, Pist! saa er det forbi — — men dersom jeg ikke bedrager mig, saa er det ganske anderledes med Dig; og naar dit Hjerte engang beslutter noget, saa bliver det bestandigt.

Cecilie.

(taler til sit Arbeide.)

— Nu igjen!

Commandeuren. (spodst.)

Dit Arbeide lykkes kun slet.

Cecilie.

(bedrøvet.)

Meget slet.

Commandeuren.

Hvordan staaer det nu imellem din Broder og Germeuil? — — Net vel, som mig synes — — det er uden Tvivl kommet til Opdagelse med dem — — alting opdages dog tilsidst, og saa skammer man sig kun over, at man har ført sig ufornuftig op, — — Du har endnu ikke erfaret dette, eftersom Du hidindtil har været saa forsigtig og estertænksum.

Cecilie. (for sig selv.)

Jeg kan ikke holde det længer ud. (hun reiser sig.)
Jeg troer, at jeg hører min Fader.

Com:

Commandeuren.

— — — Na intet, Du hører slet intet — — det er ret en pudseerlig Mand, den Fader, Du har. Altid er han beskæftiget, uden selv at vide hvormed.ungen har saa store Gaver som han, til med aabne Dine at være blind — — men lad os komme igien til vores Ven, Germeuil — — naar han ikke er nærværende, saa troer jeg ikke, at Du er fortreddelig over, at man taler med Dig om ham — — Jeg har i det mindste ikke forandret mit Forsæt med ham.

Cecilie.

Min kiere Morbroder!

Commandeuren.

Og Du endnu langt mindre. Er det ikke sandt? — — Jeg opdager hver Dag nye Fuldkommenheder hos ham, og jeg har aldrig kiendt ham saa nøie, som nu — — Det er en Knøs, som opvækker Forundring — — (Cecilie reiser sig igien.) Men Du har et grumme Hastverk.

Cecilie.

Ja til visse!

Commandeuren.

Hvad kan det være, som haster saa?

Cecilie.

Jeg ventede min Fader, og han bier saa længe, det gjør mig utaalmelig.

Scene 8.

Commandeuren. (alene.)

Utaalmelig, ja vær Du kun der. Du veed ikke selv, hvad der venter efter Dig — — enten Du piber,
Faderen. 3 tuder

tuder, eller klynker, saa skal Du stielles fra din kiere Germeuil; et Aar eller to i et Kloster i det Sted — — men jeg har begaaet en dum Streg: Denne Clairets Navn havde passet sig vpperlig i min Ordre, og det havde været een Omkostning — — men vores Gaar kommer ikke — — uu, jeg har intet mere at bestille, saa begynder Tiden at falde mig lang. (han vender sig om, og da han seer Faderen komme, siger han til ham.) Na! lad det faae Ende engang, min gode Mand. Saa kom dog!

Scene 9.

Commandeuren. Faderen.

Faderen.

Hvad har De at sige mig, siden det hafter saa meget?

Commandeuren.

Det skal I faae at vide — — men bie et Øieblik (han lister sig saa sagte til det inderste af Salen, og siger til Kammerpigen, som han treffer lurende.) Kom nærmere Mademoiselle! I gjør jer for megen Ueilighed. Her kan I meget bedre høre os.

Faderen.

Hvad er der? Hvem taler De til?

Commandeuren.

Jeg taler til Jeres Dotters Kammerpige, som staaer her og lurar paa os.

Faderen.

Der seer De Frugeterne af den Mistanke, De har opvaakt imellem Dem og mine Børn. De har forjaget dem

dem fra mig, og De har bragt dem til at staae i Fortrolighed med deres Folk

Commandeuren.

Nei, min gode Svoger! Det er ikke mig, som har forsaaget dem fra Jer, men det er Frygt for, at I skulde komme efter deres Streger. Og dersom de staae i Fortrolighed med deres Folk, siden Jeg skal bruge Jeres Talemaade, saa er det, fordi de har dem nødig, for at gaae dem til Haande i deres flerte Opsørsel. Forstaaer I mig, min gode Svoger? — — I veed meget af hvad her gaaer i Evang, her rundt omkring Jer, imens I dysser Jer selv i Sovn med en Sikkerhed, som er uden Rige, eller overlader Jer til en unyttig Bedrøvelse, saa geraader Jeres hele Huus i Vorden, den har grebet allevegne om sig, baade Tienestefolk, Vorn og deres Tilhængere — — her har aldrig været Undergivenhed i Huuset, og nu er her hverken Belansthændighed eller Sæder mere.

Faderen.

Ingen Sæder!

Commandeuren.

Nei, ingen Sæder.

Faderen.

Hr. Commandeur forklar Dem tydeligere — — dog — — nei, skaan mig — —

Commandeuren.

Det er langt fra ikke mit Forsæt.

Faderen.

Min Græmmelse er allerede saa stor, som jeg kan taale den.

Commandeuren.

Med det forsagte Gemyt, som I har, haaber Jeg ikke, at I skal sole den hæftige og levende Forbittrelse, som det anstod en Fader, men ligemeget, jeg har gjort, hvad jeg burde, og I maae selv siden tage imod Følgerne.

Faderen.

De forskrækker mig. Hvad har de da begaaet.

Commandeuren.

Hvad de har begaaet? Hør kun! Hør kun!

Faderen.

Jeg hører.

Commandeuren.

Denne lille Toite, som I er saa hestig bekymret for — —

Faderen.

Nu vel!

Commandeuren.

Hvor mener I vel, at hun er?

Faderen.

Jeg veed ikke.

Commandeuren.

I veed det ikke — — Saa viid da nu, at hun er i Jeres eget Huus.

Faderen.

I mit Huus!

Commandeuren.

I Jeres Huus, og hvem mener I vel, der har ført hende herind?

Faderen.

Faderen.

Germeuil.

Commandeuren.

Og hvem der har taget imod hende?

Faderen.

Holdt, kiære Svoger! — — Cecilie — — min
Dotter — —

Commandeuren.

Ja, Cecilie; just Jeres Dotter har taget imod
Jeres Søns Kiffelinke. Er det ikke dydigt? hvad tæn-
ker I?

Faderen.

Ah!

Commandeuren.

Denne Germeuil viser jer paa en forunderlig Maar-
de sin Erkiendtlighed for alt det gode, han skylder Jer.

Faderen.

Ah! Cecilie! Cecilie! Hvor ere de Levereabler, som
din Moder indpræntede Dig?

Commandeuren.

Jeres Søns Kiffelinke, i Jeres eget Huus, og i
Jeres Datters Bærelser! Døm selv! Døm!

Faderen.

Ah Germeuil! — — Ah! min Søn! — — Ah!
hvor er jeg ulysesalig!

Commandeuren.

Dersom I er det, saa er det Jeres egen Skyld,
gaae kun i Jer selv.

Faderen.

Jeg mister alt i et Dieblis — min Søn, min Dot-
ter, en Ven.

Commandeuren.

Jeres egen Skyld.

Faderen.

Jeg beholder intet uden en grim Svoger, som finder sin Fornæielse i at forøge min Smerte — — gaar fra mig! grumme Menneske! lad mine Børn komme herhid til mig. Jeg vil see mine Børn.

Commandeuren.

Jeres Børn? Jeres Børn har nok andet at tage vare, end at høre paa Jeres Lamenteren. Jeres Søs Kæftelke — — ved Siden af ham — — og i Jeres Datters Bærelser — — Troer I vel, at Tiden bliver dem lang.

Faderen.

Hold op, barbariske Svoger — — men dog nei, bliv kun ved og drøb mig.

Commandeuren.

Siden I ikke har viller, at jeg maatte forekomme Jeres Græmmelse, saa bør I smage den i sin fulde Bitterhed.

Faderen.

O mine Forhaabninger, som jeg seer forlorte!

Commandeuren.

I har ladet deres Vaster vore op med dem, og naar man een og anden Gang vilte Jer dem, saa lukkede I med frit Forsæt Dinene i. I har selv lært dem at foragte Jeres Myndighed; de har været alt, efter som alt var dem tilladt.

Fa

Faderen.

Hvorledes skal jeg henstide mit Liv? Hvem skal forlindre mig min Alderdoms Besværligheder? Hvem skal trøste mig?

Commandeuren.

Naar jeg sagde til Jer: Hold Nie med Jeres Datter; Jeres Søn tar galt afsted; I har en Dyr i Jer Huus; saa var jeg en haard, end og Ufordragelig Mand.

Faderen.

Det bliver min Død. Det bliver min Død. Og hos hvem skal jeg søge Bistand — — Ah! — Ah! (han græder.)

Commandeuren.

I har foragtet mine Raad. Da loe I; græd, ja græd nu.

Faderen.

Jeg skal have Børn, jeg skal have levet kummertlig, og jeg skal døe forladt — — hvad kan det gavne mig, at jeg har været Fader? — — Ah! — —

Commandeuren.

Græd nu.

Faderen.

Grimme Menneſke! ſkaan mig. Et hvert Ord af Deres Mund, giver mig et dødeligt Stød, ſom igiennemborer min Siæl, og ſonderſlider den — — dog nei, mine Børn ere ikke forſaldne til de Laſter, ſom De beſkylder dem for. De ere uſkyldige, jeg ſkal aldrig troe, at de ſaaledes have forverret ſig, og ſaa aldeles forglemt mig — — St. Albin! — — Cecilie! — — Germeuil! Hvor ere de? kan de leve uden mig, ſaa

Kan jeg dog ikke leve uden dem — — jeg ville forlade dem — — jeg skulle forlade dem! — — lad dem komme — — lad dem alle komme og kaste sig for mine Fødder.

Commandeuren.

Forsagte Sial! skammer I Jer ikke?

Faderen.

Lad dem komme — — Lad dem tilstaae deres Forsælse — — Lad dem fortryde den.

Commandeuren.

Nei, jeg ønskede heller, at de stod her i en Krog, og hørde Jer.

Faderen.

Hvad kunde de høre, som de ikke allerede veed?

Commandeuren.

Og som de ikke ogsaa veed at benytte sig af.

Faderen.

Jeg maae see dem, og enten tage dem til Naade igien, eller hade dem — —

Commandeuren.

Na da, saa see dem. Tilgiv dem, elsk dem, og lad dem være Jeres Plage og Spot til evig Tid. jeg skal forsøie mig saa langt herfra, saa jeg aldrig skal spørge, hverken til dem, eller Jer.

Scene 10.

Scene 10.

Commandeuren. Faderen. Mad. Hebert.

Msr. le Bon. Descamps.

Commandeuren.

(bliver Mad. Hebert vaer.)

Forbandede Kielling! (til Descamps.) Og du Døgenicht, hvad gjør du her?

Mad. Hebert. Le Bon og Descamps.

(til Commandeuren.)

Min Herre!

Commandeuren.

(til Mad. Hebert.)

Hvad søger I efter her? gaae Jeres Bei igien? Jeg veed, hvad jeg har lovet Jer, og jeg skal holde mit Ord.

Mad. Hebert.

Min Herre! — — Jeg kan ikke skule min Glæde — — Sophie.

Commandeuren.

Gaae Jeres Gang, siger jeg.

Le Bon.

Min Herre! min Herre! hør hende.

Mad. Hebert.

Min Sophie — — mit Barn — — hun er ikke den, man har holdt hende for — — Msr. le Bon — — tæl De — — jeg kan ikke.

Commandeuren. (til le Bon.)

Kiender I ikke bedre disse Kiellinger, og alle de Krøniker de løbe med? — — Msr. le Bon, paa jeres Alder, at lade sig tage ved Næsen?

Mad. Hebert. (til Faderen.)

Min Herre! hun er i Deres Huus.

Faderen.

(for sig selv og klagende.)

Saa er det dog sandt.

Mad. Hebert.

Jeg forlanger ikke, at man skal troe mig paa mit Ord — — lad hende selv komme frem.

Commandeuren.

Det er nok een af denne Germeuils Slagtinge, som ikke har Skoene til Fodderne?

(Her horer man inden for en Tuden og Larmen, og ufor-
staaelige Raab.

Faderen.

Jeg horer en Tummel.

Commandeuren.

Det har intet at betyde.

Cecilie. (inden for.)

Philip! Philip! Kald paa min Fader.

Faderen.

Det er min Datters Kist.

Mad. Hebert. (til Faderen.)

Min Herre! Lad mit kiære Barn komme hid.

St. Albin. (inden for.)

Kom ikke naermere, saa kiært, som I har Jeres Liv,
kom ikke naermere.

Mad.

Mad. Hebert. Msr. le Bon. (til Faderen.)
Min Herre! Oh! Skynd Dem.

Commandeuren. (til Faderen.)
Det har intet at betyde, siger jeg.

Scene II.

Commandeuren. Faderen. Mad. Hebert. Msr.
le Bon. Descamps. Mademoiselle Clairret.

Mselle Clairret.

(for skrækket til Faderen.)

Raarde! en Commissair, Vagten! min Herre! vær
hastig, der skeer vist ellers en Ulykke.

Sidste Scene.

Faderen. Commandeuren. Mad. Hebert.
Msr. le Bon. Descamps. Mademoiselle
Clairret. Cecilie. Sophie. St. Albin. Ger-
meuil. En Commissair. Philip.

Tieneren og det ganske Huus.

(Cecilie, Sophie, Commissairen, St. Albin, Germeuil og
Philip komme støtende ind; St. Albin har Raarden
trukken, og Germeuil holder ham tilbage.)

Cecilie.

(kommer ind raabende.)

Min Fader!

Sophie.

(løber hen imod Faderen raabende.)

Min Herre!

Com

Commandeuren.

(til Commissairen raabende.)

Hr. Commissair! forret Jeres Embede.

Sophie og Mad. Hebert.

(til Faderen, og den første kaster sig paa Knæ.)

Min Herre!

St. Albin.

(stedse tilbageholdt af Germeuil.)

Man skal først stille mig ved Livet. Germeuil!
 Slip mig!

Commandeuren.

(til Commissairen.)

Forret Jeres Embede.

Faderen. St. Albin. Mad. Hebert. Msr. le Bon.

(til Commissairen.)

Helt!

Mad. Hebert og Msr. le Bon.

(til Commandeuren, dreiede Sophie, som ligger paa
 Knæ, om til den Side, hvor han staaer.)

Min Herre! see paa hende.

Commandeuren.

(uden at see til hende.)

J Kongens Navn, Hr. Commissair! forret Jeres
 Embede.

St. Albin. (raabende.)

Helt!

Mad. Hebert og Msr. le Bon.

(raabende paa samme Tid, som St. Albin, til Com-
 mandeuren.

See dog paa hende!

So:

Sophie.

(vender sig til Commandeuren.)

Min Herre!

Commandeuren.

(vender sig om, betragter hende, og raaber
bestyrtset:)

Ak!

Mad. Hebert og Msr. le Bon.

Ja, min Herre! Det er hende. Det er Deres
Broderdatter.

St. Albin. Cecilie. Germeuil

Mademoiselle Clairé.

Sophie er Commandeurens Broderdatter?

Sophie.

(stedse paa Knæ for Commandeuren.)

Kiære Farbroder!

Commandeuren. (overfufende.)

Hvad har I her at bestille?

Sophie. (skielvende.)

Ah! gjør mig ikke uhykkelig.

Commandeuren.

Hvorfor blev I ikke i Jeres Provinds? og hvore
for reiser I ikke, naar jeg lader befale det?

Sophie.

Kiære Farbroder! Jeg skal reise, jeg skal tage hjem
igien, gjør mig ikke uhykkelig.

Faderen.

Kom, mit Barn! staa op.

Mad.

Mad. Hebert.

Ah, Sophie!

Sophie.

Ah, beste Veninde!

Mad. Hebert.

Jeg omfavner Jer nu igien.

Sophie.

(paa samme Tid.)

Jeg seer Jer nu igien.

Eccilie.

(kaster sig for sin Faders Fodder.)

Min Fader! fordom ikke Deres Datter, uden at høre hende, naaget alle Sandsynligheder er Eccilie dog ikke lastværdig. Hun har hverken kunnet overlægge eller raadfore sig med Dem.

Faderen.

(med en streng Mine, men bevæget.)

Min Datter! Du har begaaet en stor Uforsigtighed.

Eccilie.

Min Fader!

Faderen. (kiærligen.)

Staae op!

St. Albin.

Min Fader! De græder — —

Faderen.

Det er over Dig, og over din Søster. Mine Børn! hvorfor have I forladt mig? Her seer I, at I har ikke kunnet unddrage Jer fra mig, uden at geraade i Vildfarelser.

St.

St. Albin og Cecilie.

(kysende hans Hænder.)

Ah, min Fader!

(imidlertid seer Commandeuren skamfuld ud.)

Faderen.

(Efter at han har tørret sine Taarer af, paatager sig et myndigt Væsen, og siger til Commandeuren:)

Hr. Commandeur! De har forglemmt, at De er i Huset hos mig.

Commissairen.

Er det ikke denne Herre, som tilhører Huset?

Faderen.

(til Commissairen.)

Det skulde De erkendigt Dem om, førend De gik herind. Gaae kun, min Herre! jeg er Dem Vorgen for alt. (Commissairen gaaer.)

St. Albin.

Kære Fader!

Faderen. (kærligen.)

Jeg forstaaer Dig.

St. Albin.

(fremstiller Sophie for Commandeuren.)

Kære Morbroder!

Sophie.

(til Commandeuren, som vender sig fra hende.)

Forskyd ikke en Dotter af Deres egen Broder.

Commandeuren.

(uden at see til hende.)

Oh ja! af en Mand uden Ordentlighed, uden Eftertænkthedsomhed; som havde større Indkomster, end jeg; som

som har forødt det altsammen, og som har bragt Jer i den Tilstand, I er i.

Sophie.

Jeg erindrer mig, at da jeg endnu var et Barn, da gjorde De sig en Fornøielse af at caressere mig. De sagde, at jeg var Dem kjær; siden jeg nu er Dem til Besværlighed, saa skal jeg tage herfra, jeg skal reise hjem, jeg skal søge til min Moder, min fattige Moder, som havde sat alt sit Haab til Dem.

St. Albin.

Kjære Morbroder!

Commandeuren.

Jeg vil hverken see eller høre Jer.

Faderen, St. Albin og Msr. le Bon.

(stille sig omkring ham.)

Hr. Svoger — — Hr. Commandeur — — kjære Morbroder!

Faderen.

Det er Deres Broder-Dotter?

Commandeuren.

Hvad vil hun her?

Faderen.

Hun er af Deres eget Blod.

Commandeuren.

Det fortryder mig alt for meget.

Faderen.

Hun fører Deres Navn.

Commandeuren.

Det er just det, som ærgrer mig.

Faderen.

Faderen.

(viisende til Sophie.)

Betragt hende, hvilke Paarørende vilde ikke gjøre sig til af hende.

Commandeuren.

Jeg kan lade Jer vide, at hun eier ikke det ringeste.

St. Albin.

Hun eier alt.

Faderen.

De elste hverandre.

Commandeuren. (til Faderen)

Vil I have hende til Jeres Sønne-Kone?

Faderen.

De elste hverandre.

Commandeuren. (til St. Albin.)

Og Du ønsker Dig hende til, Kone?

St. Albin.

Om jeg ønsker det?

Commandeuren.

Tag hende, for mig gierne; I gjør saa, hvad I vil, enten jeg samtykker det, eller ikke. (til Faderen.) Men med et Vilkaar.

St. Albin. (til Sophie.)

Ah, Sophie! nu skal vi ikke mere stilles ad.

Faderen.

Kære Svoger! lad alting være forglemt, ingen Vilkaar.

Commandeuren.

Nei jeg vil, at I skal kasse mig Net over Jeres Døtter, og denne Karl der.

Faderen.

Aa

St.

St. Albin.

Det! og hvorfor? Hvori har de forseet sig? Min Fader! jeg indstiller det til Dem.

Faderen.

Cecilie tænker og føler. Hun har en empfindelig Sjal, hun vil selv forestille sig, hvorledes hun for en kort Tid har maattet forekomme mig. Jeg vil ikke forsøge de Vebreidelser, som hun gjør sig selv. Germeuil — — jeg tilgiver Jer — — I skal stedse beholde mit Venskab og min Hviagtelse, mine Velgierninger skal følge Jer overalt; men — — (Germeuil gaaer borte, og Cecilie seer efter ham.)

Commandeuren.

Endnu gaaer det an.

Mademoiselle Clairét.

Nu kommer nok min Tuur, jeg vil ligesaa godt pakke ind først, som sidst. (hun gaaer.)

St. Albin. (til sin Fader.)

Min Fader! hør mig — — Germeuil, bliv! — — det er ham, som har reddet Dem Deres Søn — — uden ham skulde De nu ingen have mere. Hvorledes vilde det gaaet mig? — — Det er ham, som har frelst mig Sophie — — truet af mig, truet af min Morbroder, saa var det Germeuil, og det var min Søster, som frelst hende, — — De havde ikke uden det samme Dieblis — — hun havde ikke uden det samme Tilflugtested — — De har befriet hende fra min Vold, sombed — — kunde De straffe Dem for min Forseelse — — Cecilie! Kom! Vi maae formilde den bedste af alle Fædre. (han fører sin Søster hen til sin Fader, og kaster sig tilligemed hende for hans Fødder.)

Faderen.

Faderen.

Min Datter, jeg har tilgivet Dig; hvad forlanger Du af mig?

St. Albin.

At stadfæste for evig Tid hendes Lyksalighed, min, og Deres. Cecilie — — Germeuil — — De elste, de tilbede hverandre — — min Fader, overgiv Dem aldeles til Deres Gudhed, lad denne Dag blive den lykkeligste i vort hele Liv. (han løber hen til Germeuil, han kalder paa Sophie.) Germeuil, Sophie! — — kommer kommer — — Lader os alle kaste os for min Faders Fødder.

Sophie.

(Kaster sig ligeledes for Faderens Fødder, og slipper ikke hans Hænder, den hele Scene igiennem.)

Min Herre!

Faderen.

(bøier sig ned over dem og løfter dem op.)

Mine Børn! — — Mine Børn! — — Cecilie — — Du elsker Germeuil?

Commandeuren.

Har jeg ikke sagt jer det for længe siden?

Cecilie.

Min Fader! tilgiv mig.

Faderen.

Hvorfor dølgge det for mig? mine Børn! I kender ikke endnu Jeres Faders Hierte — — Germeuil, kom nærmere. Din Varsomhed har opvakt min Forrydelse, men jeg har stedse anseet Dig som min anden Søn. Jeg havde tiltænkt Dig min Datter. Gid hun med Dig maae blive den lykkeligste Kone!

Commandeuren.

Det saa! Det kronede Verket. Jeg saa dette ravgale Jandsold laane forud, men det var besluttet, at det uagtet al min Modstand skulde gaae for sig — — Du Hædlen skee Tak! Nu er det da forbi. Naa, kommer nu, lustig, lad os nu ret fornøje os, det er den sidste Gang vi sees sammen.

Faderen.

Det er ikke Deres Forsæt, Hr. Commandeur!

St. Albin.

Kære Morbroder!

Commandeuren.

Gaae fra mig. Jeg tilfjer din Søster det allerusforsonligste Had, og Du, om Du fik hundrede Børn, saa skal jeg aldrig staae fadder til eet af dem, Farvel!
(han gaaer.)

Faderen.

Kommer mine Børn! Vi vil see, hvem af os der best kan igien oprette al den Viderværdighed, han har forarsaget.

St. Albin.

Min Fader, min Søster, min Ven, jeg har bebrøvet jer alle, men betragt hende, og see, om I kan anklage mig.

Faderen.

Kommer, mine Børn! Mr le Bon, lad mine smaa Faderløse komme herhid. Mad. Hebert, jeg paa- tager mig at forsørge hende. Vi skal alle være lykkelige. (til Sophie.) Min Datter! Deres Lykkelighed skal her- efter være min Søns behageligste Forretning. Lær ham
igien

igien at tæmme Overlelsen af hans alt for hidlige Sind. Lad ham indse, at man ikke kan være lykkelig, naar man lader sin Skiebne styres af sine Passioner. Lad Deres Ydmoghed, Deres Venlighed, Deres Taalmodighed, og alle de Moder, som De paa denne Dag har viist os, være en Retteknor for hans Opsørelse, og Maalet for hans sømste Høiagtelse.

St. Albin.

(med Munterhed.)

O ja, min Fader!

Faderen.

(til Germeuil.)

Min Søn — — min kiære Søn! Hvor har jeg længtes efter at kalde Dig med dette Navn! (Cecilie kysser sin Faders Haand.) Du skal gjøre min Datters Dage lykkelige, og jeg haaber, at Du skal ikke leve en eneste med hende, som jo skal være det — — jeg skal, saavidt det er mig mueligt, befordre alles Lykke — — Sophie! vi maae lade Deres Moder og Godskende komme herhid; mine Børn! I skal høitideligen gjøre hinanden en hellig Fed paa at elske hverandre bestandig, og hertil kan I ikke have for mange Vidner — — kommer hid, mine Børn — — kom Germeuil — — kom Sophie! (han foreener sine fire Børn og siger:) En smuk Kone, og en retskaffen Mand, ere de to meest henrykkende Bæfener i Naturen — — giver Verden paa een Dag i Jer et dobbelt Exempel paa dette indtagende Syn — — Mine Børn! Himlen selv velsigne Jer, ligesom jeg her giver Jer min Velsignelse. (han udbreder sine Hænder over dem, og de bøje sig, for at tage imod hans Velsignelse.) Den Dag, som skal forene Jer, skal

blive den høitideligste i Jeres Liv, gib den ogsaa maade
blive den lykkeligste! — — kommer, mine Børn — —
O! hvor er det kummerfuldt — — O! hvor er det
sødt, at være Fader.

(Naar de gaar ud af Salen, leder Faderen begge sine
Døttre; St. Albin har sine Arme slyngede om
sin Ven, Gernemil; M^{rs}. le Bon giver Haanden
til Mad. Hebert, og de andre følge uden Orden,
og alle vise sig henrykte af Glæde.)

Ende paa den femte og sidste Act.

Modrenes Skole.

Comoedie i een Act

efter

Monfr. *Marivaux's* l'Ecole des Meres.

Oversat

af

Xeerblo.

Personerne:

Mad. Argante.

Angelique, hendes Datter.

Lisette, Angeliques Kammerpige.

Eraste, Angeliques Beiler, under det Navn la Ramee.

Damis, Erastes Fader, Angeliques anden Tiener.

Frontin, Mad. Argantes Tiener.

Champagne, Damis's Tiener.

Scenen er i Mad. Argantes Stue.

Scene I.

Eraste (under det Navn la Ramce og en
Liberi = Kiolo). Lisette.

Lisette.
Sa, nu er De vel nok forklædt, og jeg troer, at De
under denne Dragt, naar De tillige giver Dem ud
for mit Gudskeendebarn, kan lade Dem see med al Sik-
kerhed; Deres Ansæelse alene synes ikke at komme alt
for vel overens med Liberiet.

Eraste.

Vi have intet at frygte for. Jeg har ikke en-
gang, da jeg kom her ind, ladet mig forstaae, at vi va-
re i Slægt sammen. Jeg har sagt, ieg vilde tale med
Dig, og man svarede: Jeg kunde finde Dig her, uden
at spørge mig videre.

Lisette.

Jeg troer, De bør være fornøiet over den Nidklæ-
hed, som jeg viser for at tiene Dem. Jeg sætter mig
i Fare for alting; thi det, som ieg gjør, for Deres
Skyld, er just ikke efter Reglerne; men De er en me-
get artig Person; De elsker min unge Frøken, hun el-
sker Dem igjen. Jeg troer, hun vil blive lykkeligere
med Dem, end med den, som hendes Moder bestemmer
hende, og dette betager mig nogenledes de Skrupler, jeg
har gjort mig.

Erasse.

Hun elsker mig, siger Du? Lisette! Kan ieg vel smigre mig med saa stor en Lykke? Jeg, som ikke har seet hende, uden naar jeg traf hende spadserende! jeg, som alene ved mine Diekast har kunnet vise hende min Kiærlighed? jeg, som ikke har kunnet tale med hende, uden to Gange, da hendes Moder med nogle andre Damer vare lidet fra os; hun elsker mig!

Lisette.

Det inderliggen. Men der kommer een af Huusets Betientere, det er Frontin, som ikke just hader mig. Hold gode Miner.

Scene 2.

Frontin. Lisette. Erasse.

Frontin.

See! er Du der, Lisette? Hvem er det, som os hør Dig?

Lisette.

Det er een af min Slægt, som kalder sig la Ramee, hvis Herre gemeenligen opholder sig i Provincerne; han er kommen hid for magtpaaliggende Ting, og da han nogen tid skal opholde sig her, profiterer han af Leiligheden og besøger mig.

Frontin.

Een af din Slægt, siger Du?

Lisette.

Sa.

Frontin.

Det er at sige: En Cousin?

Lisette.

Lisette.

Sa vist.

Frontin.

Hum! Han seer ud til en Cousin, dog ikke af de allernærmeste. Den Krabat har ikke saadanne Følger paa sig, som om han var af dit Slægtskab.

Lisette.

Hvad vil Du sige med dine Følger?

Frontin.

Jeg vil sige: Det er falske Penge, Du giver mig; Du vil min Troe binde mig noget paa Vermet, og dersom Fanden end tog denne Cousin, saa formindskedes just ikke dit Slægtskab derved.

Eraste.

Men hvorfor tænker I, at hun bilder Jer noget ind?

Frontin.

Hum, hvilket skalkagtigt Phisnomic! Msr. de la Namee! ieg kan lade Jer vide, at ieg elsker Lisette, og at ieg vil giøre mig med hende, og det ganske alene.

Lisette.

Det er dog fornødent, at jeg maae tale med ham om en vis Sag, som angaaer vor Familie, og kommer Dig ikke ved.

Frontin.

For en Ufærd! Kom da til Endelighed med Jeres Familie-Sager, ieg bliver her.

Lisette.

Her maae fattes en Slutning, Frontin.

Frontin.

Frontin.

Du videre.

Lisette.

Var Du vel istand at bevise en meget skikkelig og ærefier Person Tjeneste, som vel vil forskyde og belønne Dig?

Frontin.

Enten han er skikkelig Menneske eller ikke, saa duer hans Ærefierhed ikke meget, naar han vil belønne — —

Lisette.

Du veed, til hvem Fruen vil give Angelique, min Frosken.

Frontin.

Saa, jeg veed noget nær at det er tredsindstive Aar, som givter sig med søtten.

Lisette.

Du ser jo nok, at dette Givtermaal ikke skikker sig for hende.

Frontin.

Nei! det truer med Ufrugtbarhed. Der bliver ingen Arvinger af, hvis hun ikke bliver anderledes forsynet.

Lisette.

Angelique adlyder ikke sin Moder uden Gremmeisse, og det saa meget mere, som hun af en Hændelse er kommen til at kende et ungt elskværdigt Menneske, der har rørt hendes Hjerte.

Frontin.

Det kunde hende sig, at vor Cousin, Kamee, nok er udsendt fra ham.

Lisette.

Lisette.

Du har netop, truffet det.

Erasme.

Ja, min Son! det er mig selv.

Frontin.

Ah! Hvorfor sagde De ikke det før. I saa fald holder jeg Dem Deres Anseelse tilgode, og er Dem ganske hengiven. Lad høre: Hvad skal jeg gjøre til Deres Tjeneste?

Erasme.

Sintet, uden at være mig behjælpelig til en Samling og Samtale med hende, som Lisette i Aften vil forskaffe mig; Du skal blive for Aften fornyet med mig.

Frontin.

Jeg troer det nok. Men hvad haaber De der skal flyde af denne Samling; thi i Aften bliver Contracten underskrevet.

Lisette.

Nu vel! imedens Selskabet for Aftens Maaltidet er i Fruens Gemak, skal Monsieur oppebie os i denne Sal, uden Lys, for et at blive seet, og jeg og Angelique skal komme hid, for at overlegge, hvad vi skulle gribe til.

Frontin.

Der er ingen Fare for at faae hverandre i Tale, men til hvad Nytte? Angelique er en Lucretia, ordragen i den strengeste Evang, som, naaet hendes Tilbøielighed til Dem, ikke vil lade see andet end Gremmelse og Graad, og derved forkrække Dem. Har De i Sinde at snappe hende bort?

Erasme.

Eraste.

Det var at gaae noget for yderlig.

Frontin.

Men De var dog vel ikke bange for at gribe til denne Yderlighed; er det ikke sandt?

Lisette.

Hvad os angaaer, Frontin, da besatte vi os ikke med andet, end at forskaffe Dem en Samtale med hver andre, hvor jeg vil være nærværende. Hvad De beslutter i samme, besatte vi os ikke med, det kommer os ikke ved.

Frontin

So vist, det kommer os lidet ved. Om denne liden Aften-Samtale, som vi forskaffe Dem i Salen, bliver robet, hvilket saa meget lettere kan skee, som een af Salsdørene gaaer ud til Haven, og fra Haven en Dør iaalen ud til Gaden, saa maae vi, fordi vi har bragt Dem ind i Salen, være ansvarlige for alle de andre smaa Døres og Laagers Abninger, som vi have Kundskab om. Men lad gaae, som det kan! For at komme til noget, maae man undertiden sætte sin Hæd i Bøve. Sagen angaaer desuden et ungt Slagtoffer, som man vil opofre, og jeg troer det kan regnes til en Udelmodighed at have Deel i dets Befrielse, uden at kiere sig efter, paa hvad Maade det skeer. Monsieur vil betale vel; din Medgift bliver derved større, og vi foretage os en Gjerning, der er lige saa fordeelagtig som prisværdig.

Eraste.

Vær kun ikke bekymret for nogen Ting, jeg har ikke Lyst til at bertsnappe Angelique; jeg vil aleneste opmun-

tre hende til at aflaae den Brudgom, man har bestemt hende. Men Natten stunder til, hvor skal jeg imidlertid forsoie mig hen, indtil Tiden kommer, at jeg kan see Angelique.

Lisette.

Efterdi ingen endnu veed, hvem De er, da, om nogen spørger Dem, saa giv Dem ud for een af Frontins Slægt, isteden for min, og forsoi Dem ind i hans Kammer, som er næst ved denne Sal, hvorfra Frontin kan leede Dem hid, naar Tid er.

Frontin.

Mu vel da, Monsieur, mit Appartement er til Tieneste.

Lisette.

Gaae da strax; thi jeg maae forud tale til Angelique derom, som ganske vist vil være overmaade fornoiet ved at see Dem. Hun veed ikke, at De er her, jeg vil derfor sige, at der er en Tjener i Frontins Kammer, som forlanger at tale med hende paa Deres Begne. Gaae ud, jeg hører nogen komme.

Frontin.

Kom Cousin! lad os tage Flugten.

Lisette.

Nei hie! Det er Angeliques Moder. Hun maae ikke see Dem flygte, det er bedre, De bliver her.

Scene 3.

Lisette. Frontin. Grasse. Mad. Argante.

Mad. Argante.

Hvor er min Datter, Lisette?

Lisette.

Lisette.
Formodentlig er hun i hendes Kammer, Frue!

Mad. Argante.

Hvem er den Karl?

Frontin.

Det er en Tiener, gode Frue, som De selv seer; han er kommen for at besøge mig, og jeg tager Deel i hans Velgaaende, efterdi vi ere fødte hver af sin Søster. Han er ikke fornøiet med sin Herre, de ere blevne ueens, han kommer derfor at forespørge sig, om jeg ikke veed noget Huus, hvor man kunde behøve hans Tjeneste.

Mad. Argante.

Han seer temmelig vel ud. Hvem har I tient hos, min Søn?

Erasle.

Hos en Officier af Liv-Regimentet.

Mad. Argante.

Nu vel, jeg skal tale for Jer til Mfr. Dammis; som kan antage Jer til min Datters Tiener. Bliv her til i Aften og lad os være alene. Wie her, Lisette.

Scene 4.

Mad. Argante. Lisette.

Mad. Argante.

Min Datter pleier gierne at sige Jer sine Tanker, Lisette; hvorledes er hun findet, i Henseende til det Givertemaal, som nu skal sluttes med hende? I det mindste har jeg ikke fornummet nogen Modtvillighed paa hendes Side.

Lisette.

Lisette.

Åh, Frue! om der og var noget saadant hos hende, saa torde hun dog ei lade sig mærke dermed, hun er et ungt og frygtagtigt Fruentimmer, som, efter hendes Opdragelse, endnu ikke har lært andet, end at bevise Dem Lydighed.

Mad. Argante.

Det, tænker jeg, lærer man og best paa hendes Alder.

Lisette.

Jeg siger ikke derimod.

Mad. Argante.

Men lader det, som hun var fornøiet?

Lisette.

Kan man nogen Tid blive klog af hende? De veed jo, at hun neppe tør lukke Dinene ret op, af Frygt for at gaar uden for den strenge Erbarhed, som De vil, hun skal vise; alt, hvad jeg veed, er, at hun er besvøvet.

Mad. Argante.

O jeg troer det; det er Tegn til et got Hierte. Hun skal nu givtes, hun skal forlade mig, hun elsker mig, denne Skilsmisse er smertelig for hende.

Lisette.

Ei, Ei! et ungt Fruentimmer, som skal givtes, pleier dog at være munter.

Mad. Argante.

Ja et flygtigt og ustadigt Fruentimmer, som er opdraget iblant Klanegiedder, som har hørt tale mere

om Kierlighed, end om Død, og som tusende unge Spradebaffer har havt den tilladelige Frihed hos, at underholde med Careffer og forlibt Sladder; Men et indgetoagent Fruentimmer, som lever under sin Moders Opsigt, der hverken har fordærvet Hjertet eller Forstaaelsen hos hende, en saadan een, siger jeg, kan ikke andet end være bekymret, naar hun træder ind i en anden Stand. Jeg kender Annelique og hendes uskyldige Afseer; hun er ikke af denne Verden, og jeg er vis paa, at hun aldrig forlod mig, om jeg lod hende raade sig selv.

Lisette.

Det er besynderligt.

Mad. Argante.

Oh, det er jeg vis paa. Hvad den Mand angaaer, som jeg giver hende, da tvivler jeg ikke paa, at hun so bifalder mit Valg; det er en meget riig, en meget fornuftig Mand.

Lisette.

Meget fornuftig? han har endelig havt Tid til at blive det.

Mad. Argante.

Sandt nok, han er noget gammel; Men sagtmodig, søielig, forekommende, elskværdig.

Lisette.

Elskværdig! viid, hvad hun siger, Frue. Manden har sine tredsindstive Aar paa Bagen.

Mad. Argante.

Der spørges vel meget om en Mand's Alder, der faaer en Datter, som har havt saadan Opdragelse.

Lisette.

Lisette.

Spørger Deres Frøken Datter intet derom, saa er hun det største Vidunder, jeg nogen tid har kiendt.

Mad. Argante.

Hvad vil du sige med dit Vidunder?

Lisette.

Jeg vil sige dermed, at man hør, saa meget muligt er, sætte Folkes Dyd i Sikkerhed; Deres Datters vil ikke blive uanfægtet.

Mad. Argante.

Du har nogle narriske Tanker og Begreber; indskyder du ogsaa min Datter deslige?

Lisette.

Nei vist ikke; Men dem faaer hun nok af sig selv, uden at jeg tør besætte mig dermed.

Mad. Argante.

Hvorfor skulde hun ikke, efter den Sindsbestaenhed, som findes hos hende, blive lykkelig.

Lisette.

Fordi hun bliver aldrig af det Sind, som Fruen siger; saadant Sind findes ingensteds.

Mad. Argante.

Hun maatte have et meget vanskeligt Sind, hvis hun ikke kom tilrette med en Mand, som tilbeder hende.

Lisette.

Paa hans Alder tilbeder man meget ilde.

Mad. Argante.

Seem vil forekomme alt, hvad hun længe efter.

Lisette.

Saa maae hun da slet ikke langes efter noget.

Mad. Argante.

Hold Munden. Jeg veed ikke, hvor jeg gider høre paa dig.

Lisette.

Fruen spørger mig, og jeg svarer oprigtig.

Mad. Argante.

Gaae og sig til min Datter, hun skal komme hid.

Lisette.

Det er usandsagt at hente hende, der kommer hun; jeg vil lade Dem være alene.

Scene 5.

Angelique. Mad. Argante.

Mad. Argante.

Kom hid, Angelique, jeg har noget at sige Dig.

Angelique. (neier dybt.)

Hvad har min Moder at befale?

Mad. Argante.

Du seer, min Datter! hvad jeg i Dag gjør for Din Skyld. Er Du ikke mig Tak skyldig for den Kiærlighed og Omhyggelighed, jeg har for Dig, ved det jeg arbejder paa et saa fordeelagtigt Givtermaal for Dig?

Angelique. (neier.)

Jeg skal gjøre alt, hvad min Moder behager.

Mad.

Mad. Argante.

Jeg spørger: om Du ikke takker mig for det Partie, jeg gjør for Dig. Begriber Du ikke, at det er en Lykke for Dig, at givtes med M^{rs}. Damis, hvis Velskand, Egenskaber og Fornuft forsikrer Dig, at Du kommer til at leve lykkelig, fornøjet og roelig? Et Liv, som kommer overens med Dine Sæder og de Tanker, som jeg alletider har stræbt at indskyde Dig? Nu! Svar, min Dotter!

Angelique.

Befaler De mig at gjøre dette Partie?

Mad. Argante.

Uden al Tvivl. Lad mig høre engang! Er Du ikke fornøjet dermed?

Angelique.

Men — — —

Mad. Argante.

Hvorledes? Men — — — jeg vil, at Du skal give mig et fornuftigt Svar; jeg venter Din Erkendelighed og ikke Dit Men — —

Angelique. (neier)

Jeg siger ikke et Ord, min Moder!

Mad. Argante.

Jeg vil gierne skænke Dig disse Reverenser. Siig mig, hvad Du tænker.

Angelique.

Hvad jeg tænker?

Mad. Argante.

Ja, med hvad Dine anseer Du det omtalte Givtermaal?

Angelique. (næst.)

Men — —

Mad. Argante.

Altid Men — —

Angelique.

Jeg beder om Forladelse, min Moder! jeg huskede ikke derpaa.

Mad. Argante.

Saa husk da derpaa, og erindre Dig, at dette Men mishager mig. Jeg spørger, Dig, hvorledes Dit Hjerte er beskaffent i disse Omstændigheder? Jeg tvivler ikke paa, at Du jo er fornøiet; Men jeg vilde høre Dig sige det selv.

Angelique.

Hvorledes mit Hjerte er beskaffent? Jeg skal selv, jeg er bange, jeg ikke skal svare til Maade.

Mad. Argante.

Hvorfor skulde Du ikke svare mig til Maade?

Angelique.

De maatte maaskee blive vreed over mit Svar.

Mad. Argante.

Svar vel! saa bliver jeg ikke vreed. Er Du ikke af samme Tanker, som jeg? Er Du meer fornustig end jeg?

Angelique.

Det kommer sig deraf, at mit Hjerte har ingen Beskaffenhed.

Mad. Argante.

Hvad har det da, Mademoiselle?

Angelique.

Angelique.

Aldeles intet.

Mad. Argante.

Aldeles intet; hvad vil dette intet sige: Staaer dette Givtermaal Dig da ikke an?

Angelique.

Nei!

Mad. Argante.

Hvordan? det mishager Dig?

Angelique.

Nei, min Moder!

Mad. Argante.

Saa tael dog; thi jeg begynder at fatte Din Mening. Du vil sige, Du har ingen Villie.

Angelique.

Jeg kunde nok have een, om De saa vilde.

Mad. Argante.

Det gøres ikke nødig. Det er bedre, at Du bliver saadan, som Du er; at Du lader Dig styre og mig alene raade. Ja, Du har Ret, min Dotter. Det er best, naar alting er Dig ligemeget. Du seer jo og, at Du bliver belønnet derfor. Jeg giver Dig ikke en ung Spradebasse, som maaskee efter fiorten Dages Forløb passede lit paa Dig, som kunde forøde sit og Dit Gods, og følge tusende ryggesløse Tilbsieligheder. Jeg giver Dig med en fornuftig Mand; en Mand, hvis Hierte Du altid kan være vis paa; som skal vide at sætte tilbørlig Priis paa Din Dyd og Ufkyldighed.

Angelique.

Hvad Ufkyldighed angaaer, da besidder jeg den.

Bb 4

Mad.

Mad. Argante.

Ja, tak min Omhue derfor; jeg seer Du er saadan, som jeg alle Tider har onsket, Du maatte være. Da Du er vant til at efterkomme Dine Pligter, saa vil de Dyder, som Du nu behøver, ikke falde Dig besværlige; den væsentligste af dem er, ikke at elske andre end Din Mand.

Angelique.

Hvad skal jeg da gjøre ved mine Venner?

Mad. Argante.

Du bør ingen have, uden dem, som ere Dami's Venner; efter hans Billie bør Du alletider stikke Dig, min Datter; paa denne Fod indgaae vi Ægteskab.

Angelique.

Hans Billie? Hvad bliver der da af min?

Mad. Argante.

Jeg veed vel, at denne Artikel er noget for nærgaaende; Men man maae finde sig deri, min Datter. Det er en Lov, som er os paalagt, og som i sig selv er os en Ære. Thi imellem to Personer, som leve tilsammen, falder der den meest fornøftige til at være lærvillig; og denne Lærvillighed vil blive let for Dig. Du har aldrig haft nogen Billie hos mig, Du har ikke vidst af andet end Lydighed.

Angelique.

Men min Mand skal ikke være min Moder.

Mad. Argante.

Du er ham endnu mere skuldig end mig, Angelique; og jeg er vis paa, at man i saa Fald ikke saar noget
at

at bebreide Dig. Jeg forlader Dig, eftertænk nu alt, hvad jeg har sagt, for alting behold denne Lust til at leve indtaget, eensom og ærbar; behold denne Blyesfærdighed, som gjør, at jeg er ganske indtagen af Dig; behag ingen uden din Mand, og bliv i denne søde Eenfoldighed, som ikke lader Dig være ukyndig i noget, uden det, som er Ont. Farvel, min Dotter!

Scene 6.

Angelique. Lisette.

Angelique.

Som lader mig ikke være ukyndig i noget, uden det, som er Ont. Veed hun da noget af det, som er ont? Har hun lært det? Velan! saa vil jeg og lære det.

Lisette.

(Kommer i det samme.)

Nu vel, Frøken! hvorledes staar det med Dem?

Angelique.

Saaledes, at jeg bedtøver mig, som du seer.

Lisette.

Hvad har De sagt til Deres Moder?

Angelique

Alt, hvad hun har villet jeg skulde sige.

Lisette.

De girter Dem altsaa med M^{rs}. Damis?

Angelique.

Jeg givte mig med ham? Jeg forsikrer Nei; det er ham, som givter sig med mig.

Ud 5

Lisette.

Eisette.

Men ikke desmindre bliver De dog hans Kone.

Angelique.

Min Moder kan elske ham for os begge; thi hvad mig angaaer, skal jeg aldrig elske nogen anden end Erasfe.

Eisette.

Han fortjener det ogsaa vel.

Angelique.

Ja vist, det er ham, som er elskværdig og søielig, og ikke M^r. Damis, som min Moder har hentet, jeg veed ikke hvorfra; som gjorde meget bedre, om han blev min Bestefader, end min Mand; som gjør, at jeg bliver saa kold som Is, naar han taler til mig; som kalder mig altid: mit smukke Barn; ligesom man fierte sig meget efter, enten man var smuk eller grim i hans Øine. Derimod er alt det, som Erasfe siger mig, meget rørende; man kan mærke, at han taler af Hjertet, og jeg vilde heller være hans Kone i otte Dage alene, end den andens min Livstid.

Eisette.

Der siges, Erasfe er færdig at fortvivle.

Angelique.

Hvad vil han da jeg skal gjøre? Ah! jeg veed vel, at han bliver utroffeligg. Er man ikke at beklage, naar man elsker hverandre saa høit, at man ikke er tilsammen? Min Moder siger, at man er forbunden at elske sin Mand. Nu vel! lad hende da give mig Erasfe, jeg skal elske ham saa meger, man vil, efterdi jeg elsker ham, førend jeg er forbunden dertil; det skal ikke feile, det vil falde mig meget let.

Eisette.

Lisette.

Men efterdi De er af disse Tanker, hvorfor tager De da ikke Mod til Dem og aflaaer Dams? Det er endnu Tid. De har en besunderlig Fyrighed, naar De taler med mig, men De skælver, naar De er hos Deres Moder. De maae endnu i denne Aften sige til hende: Denne Karl er alt for gammel for mig, jeg elsker ham ikke, jeg hader ham, jeg skal hade ham, jeg kan ikke give mig med ham.

Angelique.

Du har Ret; Men naar min Moder taler til mig, saa har jeg ingen Forstand mere. Iundlertid mærker jeg dog, at jeg virkelig har nogen, og kunde have langt mere, om hun havde villet; Men aldrig at være hos nogen uden hende, aldrig at høre uden Formaning, som man maae blive træt af, aldrig læse noget, uden det som giver mig feedsommelig, er det den rette Vei til Forstand? Hvad lærer man deraf? Der ere Sluttes til paa syv Aar, som ere komne videre end jeg. Er det ikke latterligt? Jeg tør ikke engang lukke et Bindue op. See engang! jeg beder Dig, hvorledes jeg er klød. Er jeg klød som andre Folk? Hvorledes seer jeg ud? Dette kalder min Moder en tarvelig Klædning. Tarvelighed registrer altsaa ingensteds uden her. Thi jeg seer ingen saaledes indsvabt uden mig. Jeg maae ikke bære saa meget som en smule Baand. Hvad vinder min Moder derved? ikke andet, end at jeg faaer ont, naar jeg seer andre bære dem. Jeg har aldrig maattet see et Menneſke; og førend jeg saaer Graſte, pikke de Hjertet i mig, naar en ung Mandſperſon betragte mig. See! ſaadant er virkelig hendet mig.

Lisette.

Lisette.

Jeg kan ikke andet end lee af Deres Ufkyldighed.

Angelique.

Men har jeg ikke Ret. Var jeg vel saaledes som jeg er, dersom man havde tilstaaet mig en anstændig Frihed; i Sandhed, havde jeg ikke et godt Hjerter, troer jeg, jeg maatte hade min Moder, fordi hun er skyld i, at jeg legger smaa Ting paa Hjertet, som jeg er vis paa, jeg ikke kierebde mig efter, dersom de vare mig tilsladte. Derfor vil jeg og, naar jeg bliver min egen — — lad mig kunns raade — — jeg vil vide alt, hvad andre veed.

Lisette.

Det troer jeg Dem nok til.

Angelique.

Jeg, som af Naturen er dydig, veed Du vel, at jeg falder i Sovn, naar jeg horer tale om Dyd. Du maae troe, jeg holder mig for at vare lykkelig i det jeg ikke er Coquette, jeg skal heller aldrig blive det; Men min Moder fortienende vel, at jeg blev det.

Lisette.

Ah! kunde hun nu have den Fornoielse at hore paa Dem, og hofte Frugten af sin Strengbed! Men lad os tale om andre Ting: De elsker Erasme?

Angelique.

Jaa i Sandhed elsker jeg ham, saafremt der ellers er inter Ont i at tilstaae det; thi jeg er saa vankundig, at jeg veed ikke engang, hvad der er tilladt eller ei.

Lisette.

De kan uden Fare tilstaae mig alle Ting.

Angelique.

Angelique.

O saa maae jeg da sige, at jeg elsker ham hoit, og jeg kan umuelig taale at miste ham.

Lisette.

Kat da en fuldkommen Beslutning, aldrig at blive nogen andens. Her er een af hans Betientere, som har et Brev fra ham til Dem.

Angelique. (forpriet)

Et Brev fra ham? Og Du har ikke før sagt mig noget derom? Hvor er det? hvor skal jeg ikke med Forsnielse læse det? Giv mig det! hvor er denne Betienter?

Lisette.

Sagte! Styr denne Hæstighed! Skul i det minste noget deraf for Erasfe, om De ved en Hændelse faaer ham i Tale; thi ellers gaaer De for vidt.

Angelique.

O det er altsammen min Moders Skyld. Men kan jeg ikke faae ham at see. Du taler om ham og hans Brev, og jeg seer ingen af Delene.

Scene 7.

Lisette. Angelique. Frontin. Erasfe.

Lisette.

(til Angelique.)

See der bringer Frontin os hans Betienter.

Angelique.

Frontin! Mon han intet sladderer til min Moder?

Lisette.

Lisette.

Krygt kun ikke, han er paa Deres Side, og dens
ne Berienter holdes for hans Slægt.

Frontin.

(holdende et Brev.)

Mrs. Crastes Diener bringer Dem et Brev, Jon-
fru! der er det.

Angelique. (alvorlig.)

Giv hid. (til Lisette.) Er jeg alvorlig nok.

Lisette.

De bær Dem vel nok ad.

Angelique. (læser.)

„Hvad fornemmer jeg! Man har sagt mig, at De
„giver Dem i Aften. Dersom De fuldbyrder dette Eg-
„teskab, uden at tillade mig at see Dem og tale med
„Dem, da skjøtter jeg ikke mere om at leve., (falder sig
selv ind i Tølen.) Da skjøtter han ikke mere om at leve,
Lisette! (læser videre.) „Farvel! jeg venter Deres Svar
„og jeg døer., Dette Brev trænger lige ind i mit
Hjerte. Nei, ingen Ting kan holde mig tilbage. Lisette,
jeg maa tale med ham, og jeg vil ikke, han skal døe.
Gaa og bed ham komme hid! for ham ind paa hvad
Maade skee kan.

Craste.

(faldende paa Knæ.)

De vil ikke, at jeg skal døe! dog alligevel giver
De Dem i Aften, deilige Angelique!

Angelique.

Ah! er det Dem, Craste?

Craste.

Erasfe.

Hvad Slutning vil De da gribe til!

Angelique.

Jeg veed ikke; jeg er for asfægtig til at svare Dem. Staae op!

Erasfe.

(Kaaer op.)

Gaaer min Fortvielse Dem ikke nær?

Angelique.

Har De ikke hørt, hvad jeg har sagt?

Erasfe.

Jo, mig syntes, at De havde nogen Godhed for mig.

Angelique.

Ja, De har vel mærket meer end det; thi jeg sagde temmelig reent ud, at jeg elsker Dem. Men undskyld mig, Erasfe, jeg vedste ikke, at De var nærværende.

Erasfe.

Er De da fortrydelig over, at dette Ord er sluppet Dem ud af Munden?

Angelique.

Jeg fortrydelig! tvertimod, det er mig fiært, at De har faaet det at vide, uden at Skylden egentlig er min. Nu har jeg ikke fornødent at gjøre mig Unasge for at dølge det for Dem.

Frontin.

Sag Dem i Agt, at man ikke overrumpler Dem.

Lisette.

Han har Ret. Jeg troer der kommer nogen. Gaae bort, Frøken!

Ange

Angelique.

Men jeg troer ikke, De har havt Tid til at sige mig alt, hvad De vilde.

Erasse.

Ah, Fruen! Jeg har jo netop seet Dem. Jeg behøver en længere Samtale med Dem, for at overtale Dem til at redde mit Liv.

Angelique.

(i det hun gaar bort, siger til Lisette:)

Vil Du da ikke forskaffe ham Tid til at overtale mig?

Lisette.

Jo, Frontin og jeg skal høre Omsorg derfor. De skal strax faae os at see igjen; Men skynd Dem bort.

(Angelique: gaar.)

Scene 8.

Lisette. Frontin. Erasse. Champagne.

Lisette.

Hvem kommer herind? Det er Hr. Damis's Tiener.

Erasse.

Hvoraf kender De ham? Det er min Faders Tiener, og ikke Hr. Damis's, som er mig ganske ube-
kendt.

Lisette.

De tager feil. Men vær kun ved frisk Mod.

Champagne.

God Aften, min lille Saur! God Aften, Messieurs!
Jeg venter min Herre, som sagde, han vilde strax komme
her,

her, og jeg er ret fornøjet over denne Samling. (Seer paa Erasme.) Hvad kalder I denne Monsieur?

Erasme.

Kan det nytte Jer noget at vide, at jeg kalder mig la Namee?

Champagne.

La Namee? Men hvor kommer De til dette Ansigt.

Erasme.

Hvor jeg kommer dertil? Et artigst Erørsmaal. Fordi jeg aldrig har havt noget andet. Farvel, Lisette! Denne Dødsers Samtale falder mig feedsommelig.

(gaaer.)

Scene 9.

Champagne. Frontin. Lisette.

Frontin.

Jeg maatte gjerne vide, hvad der stikker Dig. Er det ikke min Fætter, la Namee, tilladt at have sit eget Ansigt?

Champagne.

Jeg tillader gjerne Msr. la Namee at have sit eget Ansigt; men det er ham ikke tilladt at betiene sig af en andens.

Lisette.

Hvorledes af en andens? Hvad er det for taabelig Snak?

Champagne.

Ja endnu engang; af en andens. Denne Mine og Anseelse hører ikke ham til, den er ikke her paa sin rette Plads; i det mindste har jeg seet samme hos een, som jeg kiender.

Mødrenes Skole.

Ec

Frontin.

Frontin.

Maaske er det et Modens Ansigt, som Msr. la Namee har paataget sig?

Eisette. (leende.)

Hvad er det for en taabelig Snak, Champagne! er der ikke tusende Mennesker til, som ligne hverandre!

Champagne.

Det er sandt; men lad nu det Ansigt være hvis det vil, det bekymrer jeg mig lidet om; enhver har sit; I alene, Mademoiselle Eisette har et Ansigt, som ligner inæns; thi I er smukkere end hele Verden; ingen er saa elskværdig som I.

Frontin.

Holdt, om Du behager; lad dette nydelige Ansigt kun være i Fæd; din Berømmelse gjør det kun Vanære.

Champagne.

Ah, Monsieur Frontin! Jeg siger ikke et Ord mere, dersom Du elsker Eisette; thi alle har ikke een og den samme Smag.

Frontin.

Hold Munden, siger jeg; jeg elsker hende.

Champagne.

Og Du, Mademoiselle Eisette?

Eisette.

Du har mældet Dig i en ulykkelig Tid; thi jeg elsker ham.

Champagne.

Altsaa har jeg intet at haabe?

Eisette.

Lisette.

En Compliment paa min Side.

Frontin.

Skieldsbord og en Hoben Nasestyver paa min Side, om Dig saa behager.

Champagne.

Giorde jeg ikke ret min Lykke der?

Scene 10.

M^{rs}. Damis. Champagne.

Damis.

See! Er Du der?

Champagne.

Ja, min Herre! man har i dette Diehlik ladet mig forstaae, at jeg har intet at vente her; jeg slutter fra mig til Dem, at De ogsaa har kun lidet at haabe.

Damis.

Hvad vil du sige dermed?

Champagne.

Lisette vil intet vide af mig at sige, og desuden har jeg seet Deres Hr. Søn's Physionomie i en Tieners Ansigt.

Damis.

Jeg forstaaer intet deraf. Lad os være alene. See, der er Madame Argante med Angelique.

Ec 2

Scene 11.

Scene II.

Mad. Argante. Angelique. M^{rs}. Damis.

Mad. Argante.

Min Herre er uden Tvivl nylig ankommen?

Damis.

Ja, Madame! i dette Dieblis.

Mad. Argante.

Der er allerede et artig Selskab forsamlet hos mig; endeel af Familien og andre gode Venner; thi Deres egne Paarsørende har De jo ikke villet fortroe Deres Sivtermaal.

Damis.

Nei, Madame! jeg frygtede, de skulde misunde mig min Lykke, og derfor har jeg hemmelig villet forsikre mig min Lykke. Min Søn veed ikke engang noget af mit Forsæt, og derfor har jeg bedet Dem, at De vilde give mig det Navn Damis istedet for Orgon, som kan indføres i Contracten.

Mad. Argante.

Det raader De for, min Herre! For Næsten staaer det ikke en Moder an at rose sin Datter; men jeg troer, at jeg giver Dem en Gave, som en saa stikkelig Mand, som De, er værdig til. Det er sandt, at de Fordele, som De forsikrer hende om — —

Damis.

O Madame! lad os ikke tale derom; det er min Skyldighed at takke Dem begge, og jeg burde ikke haabet, at en saa smuk Person vilde have anset een, der gielder saa lidet som jeg.

Anges

Angelique. (affides.)

En saa smuk Person!

Damis.

Al Verdens Liggendesæe er intet mod den Skionheds og Dyds Skat, som hun bringer mig til Medgiort.

Mad. Argante.

Hvad Dyden angaaer, da siger De sandt om hende. Men, min Herre! man bier efter Dem; De veed jeg har tilladt vore gode Venner at forklæde sig og udgiøre et lidet Ball. Er det og med Deres Minde? Det er det første min Dotter har seet af det Slags.

Damis.

Ligesom Dem behager, Madame!

Mad. Argante.

Lad os da forsoie os hen til Selskabet.

Damis.

Far jeg i Forveien bede Dem om een Ting, Madame? Tillad, at jeg i Henseende til vores saa nær tilstundende Forening maae have et Dieblifs Samtale med Angelique; det er en Fornoielse, som jeg endnu ikke har kunnet have.

Mad. Argante.

Det tillader jeg, min Herre! Man kan i nærværende Omstændigheder ikke afslaae Dem det. Det skeer, efter al Anseende, alene for at undersøge min Dotters Hierte; det er vel ikke Tid endnu, at det ganske erklærer sig, men det maae være dem nok, at det adlyder uden mindste Modstand. Dette kan De selv sige til Angelique, jeg tillader Dem det. Forstaaer De mig?

(gaaer.)

Angelique.

Ja, min kiære Mama!

Scene 12.

Angelique. Damis.

Damis.

Endeligen kan jeg, deilige Angelique! i Gentium forsikre Dem om en evig Kiærlighed. Vel er det sandt, at min Alder ikke svarer til Deres — —

Angelique.

Nei, der er stor Forskiel.

Damis.

Imidlertid vil man dog give mig det Haab, at De godvilligen tager imod min Haand.

Angelique.

Min Moder siger det.

Damis.

Og hun tillader, at De selv maae stadfæste det.

Angelique.

Ja; men man er ikke forbunden at betiene sig af de givne Tilladelser.

Damis.

Er det af Undseelse eller af Modbydelighed, at De nægter mig den Tilstaaelse, som jeg forlanger?

Angelique.

Nei; det er ikke af Undseelse.

Angelique.

Hvad siger De mig der? Saa er det da af Modbydelighed — — De svarer mig intet? Ange-

Angelique.

Det kommer sig deraf, at jeg er høflig.

Damis.

De har altsaa intet fordeelagtigt at svare mig?

Angelique.

Endnu maae jeg tie.

Damis.

Ogsaa af Høflighed?

Angelique.

Altid af Høflighed.

Damis.

Saet ret aabenhiertig med mig: Hader De mig?

Angelique.

De gaaer mig for nær paa Levemoedens Begne.
Var De vel tilfreds med, om jeg sagde ja?

Damis.

De kunde sige nei.

Angelique.

Det kunde jeg meget mindre; thi saa løi jeg.

Damis.

Hvorledes? Det gaaer endog saa vidt, at De ha-
der mig. Jeg tænkte, De kunde lade Dem nøie med,
ikke at elske mig.

Angelique.

Er De fornøiet dermed, saa er jeg ogsaa; og ders-
om det ikke er uanstændigt at tilstaae for Folk, at man ikke
elsker Dem, saa er jeg ikke længer i Rube.

Damis.

Og det siger De mig reent ud?

Angelique.

Ja; og igientager det saa ofte, som De behager.

Damis.

Saadanne Igientagelser er jeg ikke meget for; det er langt fra det, Deres Moder har ladet mig forstaae.

Angelique.

O! forlad Dem heller paa, hvad jeg siger; jeg veed det meget bedre end min Moder. Hun har kunnet tage feil, men jeg siger Dem Sandheden.

Damis.

Nemlig, at De ikke elsker mig.

Angelique.

Nei slet intet, jeg kan umueligt; det er ikke af Ondskab, men ret naturligen, at jeg siger det. Og De, som er, efter det man har sagt mig, saa skikkelig en Mand, dersom De vilde, for min Oprigtigheds Skyld, ikke elske mig mere, men lade mig være i Ro, tvi jeg er ikke nær saa smuk, som De troer, saa skulde De kunde finde hundrede, som vare bedre end jeg.

Damis. (affides.)

Lad see engang, om hun ikke har nogen anden Kiærlighed. (til Angelique.) Det er i Sandhed ikke mit Forsæt at tvinge Dem.

Angelique.

Det, De der siger, er meget fornuftigt, og jeg vil gjøre meget af Dem, dersom De bliver saaledes ved.

Damis.

Damis.

Det gjør mig ont, at jeg ikke har vidst saadant før.

Angelique.

O! dersom De havde spurgt mig derom, skulde jeg nok have sagt det.

Damis.

O! det maae forebygges.

Angelique.

Hvor er De god og tjenstfærdig. Men sig ikke til min Moder, at jeg har tilstaaet, jeg elsker Dem ikke; thi saa blev hun vred paa mig. Gjør det, som bedre er. Sig, De finder mig ikke forstandig nok; at jeg har ikke de Fortienester, som De havde troet om mig, hvilket og er sandt nok. Korteligen: at De maae noiere overlægge denne Sag. Min Moder, som er meget stolt, vil ufeilbarligen støde sig herover, brude overtvers, og der bliver intet af vores Givtermaal. Jeg skal, jeg svær Dem til, være Dem derfor uendelig forbunden.

Damis.

Nei, Angelique! nei, De er alt for elskværdig, hun vil fatte Misstanke om, at det er Dem, som ikke vil have mig. Alle disse Udflugter due ikke; der er kun een, som er god. Elsker De nogen anden?

Angelique.

Jeg? Nei! troe ikke det.

Damis.

Altsaa kan jeg ikke undslaae mig for at ægte Dem; jeg har lovet det, og jeg bør holde Ord. Dersom De derimod elskede en anden, vilde jeg ikke sige hende, at

De havde tilstaaet mig det, men alene, at jeg tvivlede derom.

Angelique.

Men tvivler De da derom?

Damis.

Hvor skulde jeg tvivle derom! det er mig umueligt, siden det ikke er sandt i sig selv. Uagtet al den Lyst jeg har til at gjøre Dem mig forbunden, saa vil jeg dog ikke gaae hen og binde Deres Moder noget paa Ermet.

Angelique.

Gaae, gaae! gjør Dem ingen Skrupel derover, tael som en ærefier Mand.

Damis.

Altsaa elsker De da?

Angelique.

Men Damis! bedrager De mig ikke?

Damis.

Jeg har alene Deres sande Fordeel for Øinene.

Angelique.

Hvilke gode Egenstaber! Hvor vilde jeg ikke elske Dem, dersom De kun var tyve Aar gammel.

Damis.

Nu vel da!

Angelique.

Sandt at sige, saa er der en anden, der behager mig.

Frontin. (til Damis.)

Min Herre! Fruen sender mig, for at lade Dem vide, at Selskabet bier efter Dem og Angelique.

Damis.

Damis.

Nu komme vi strax. (til Angelique.) Hvor har De lært at kiende den, som behager Dem?

Angelique.

O spørg mig ikke om mere. Det er nok for faa from en Mand som De. Jeg vil malde Dem der oppe.

Scene 13.

Damis. Frontin.

Damis. (for sig selv.)

Jeg er ret fortreidelig herover; men jeg elsker hende for høit, for at overlade hende til hvem det end er. (høit.) Frontin! kom hid, jeg har et Ord at sige dig.

Frontin

Gierne, min Herre! men man længes efter Dem oven paa.

Damis.

Jeg vil kuns bie et Dieblis. Hør! jeg har mere ket du er en vittig Karl.

Frontin.

Jeg er det og nogle Dage om Ilgen.

Damis.

Vil du bevise mig en Tieneste, som ingen er bedre istand til, end du?

Frontin.

De vil kispilaae med min Trofskab; men i Dag er det een af mine fornustige Dage. De udretter intet; jeg veed, hvor troe og taus, man bør være.

Frontin.

Damis.

Jeg skal retskaffen betale dig.

Frontin.

Vie lit, min Herre! saadan Begyndelse bevæger mig alletider.

Damis.

See, der er min Børs.

Frontin.

Hvilken forførfst Klump! Der seer jeg min Overvinder.

Damis.

Den harer dig til, dersom du vil betro mig hvad du veed om Angeliqve. Jeg har nyligen paa en behæng dig Maade faaet hende til at tilstaae for mig, at hun har en Kiæreste. Saaledes, som hendes Moder passer paa hende, har hun hverken kunnet see eller spørge til ham, uden ved Betienternes Hielp i Huuset. Du har maaskee selv befattet dig dermed, eller veed, hvem der befatter sig dermed, og den Person vilde jeg gierne have af Veien. Hvem er det? Hvor har de seet hverandre? Jeg skal nok tie med Hemmeligheden.

Damis.

(tagende Børsen.)

Jeg vilde gierne modstaae Deres Ord; men det, De der har i Haanden, trækker, og jeg giver mig.

Damis.

Stig frem.

Frontin.

De spørger mig der om en Sag, som jeg ikke veed noget af. Lisette er alene fuldkommen vidende om denne Handel.

Damis.

Damis.

Den Bedragereske!

Frontin.

Tag Dem i agt! De kan ikke fordømme hende, uden De tillige gjør mig min Proces. For Resten er det kun en Time siden jeg lærde at kende Personen, som virkelig er i mit Kammer. Lisette har gjort ham til min Vaargænde, og i et Dieblif vil hun endog bringe ham herind, hvor mig er paalagt at slukke Lysene. Hid skal Frøkenen komme tilligemed Lisette, for at overlægge sammen, paa hvad Maade Deres Giftermaal kan tilintetgjøres.

Damis.

Det beroer altsaa alene paa dig, saa faaer jeg fuldkommen Oplysning.

Frontin.

Hvorledes da?

Damis.

Tillad mig alene, at jeg stuler mig her, der skal ingen see mig, siden du tager Lysene bort, og jeg kan da høre alt, hvad de sige.

Frontin.

De har Ret. Vie! der ere nogle gode Benner oven paa, som efter Maaltidet vil forklæde sig, for at fornøie sig. Man har bragt adskillige Masquerade-Klæder herhid, som ligge i det lille Kammer næst ved Salen; vil De, at jeg skal bringe Dem een af dem?

Damis.

Du gjør mig en Fornøielse.

Frontin.

Frontin.

Saa løber jeg da hen og henter den; thi det er snart paa Tiden, at de skal komme.

Damis.

Gaae!

Scene 14.

Damis, først alene, og siden Frontin.

Damis.

Jeg kan aldrig bære mig bedre ad, for at faae den rette Sammenhæng at vide. Dersom jeg seer, at Angeliques Kiærlighed gaaer til en vis Grad, saa tænker jeg ikke videre paa Giøtermaaler; imidlertid skalver jeg dog. Hvor er man ikke uhykkelig, naar man paa min Alder elsker!

Frontin.

(som bringer en Domino-Habit.)

See her, min Herre! her er Deres fulde Rustning, her er en Masque, som skal giøre Dem saa ung, som om De var 18 Aar; De skal intet tabe ved denne Forandring. Klæd Dem gesvindt paa. Net saa! stil Dem der, rør Dem ikke af Stedet. Nu ere Lysene slukte. Farvel!

Damis.

Hør! det unge Menneske kommer vel strax, og jeg grunder paa een Ting: Naar Lisette og Anglique ere komne herind, saa bed Moderen paa mine Begne, at hun i al Stilhed kommer hid. Det skal ikke skade dig, du skal have Fordeel deraf.

Frontin.

Gaaer jeg noget for dette Vrende?

Damis.

Damis.

Gaae, bekymre dig kun ikke.

Frontin.

(ræber i Mørke.)

Nu vel! jeg gaaer. Jeg har ont ved at finde
Veien, men jeg hører nogen — —

Scene 15.

Lisette. Eraste. Frontin. Damis. (Plust.)

(Lisette er ved Døren tilligemed Eraste, for at gaae ind.

Frontin.

Er det dig, Lisette?

Lisette.

Ja. Hvem taler du med der?

Frontin.

Med Matten, som hindrede mig fra at finde Døren
igien. Men hvem er med dig?

Lisette.

Eael sagte! Eraste, som jeg lukker ind i Salen.

Damis. (affides.)

Eraste!

Frontin.

Got! hvor er han? (kalder:) La Ramee!

Eraste.

Her er jeg.

Frontin.

(taaende ham ved Armen.)

Kom hid, Monsieur! gaae nu og spadseer her, indeil
vi komme til Dem igjen.

Lisette.

Eisette.

Farvel saa længe! jeg kommer strax hid med min
Broder. (Eisette og Frontin gaar.)

Scene 16.

Erasme. Damis (skult.)

Erasme.

Jeg tvivler ikke paa, at Angelique jo elsker mig;
men hendes Frygtighed foruretliger mig, og jeg er
bange, jeg kan ikke sætte saa meget Mod i hende, at
hun tør sige sin Moder imod.

Damis. (afsiges.)

Mon jeg bedrager mig? Det er jo min Sønns
Kost. Lad høre videre.

Erasme.

Jeg maae være ganske stille.

(han gaaer og raver i Mørke.)

Damis.

Jeg troer han kommer hen til mig, jeg maae søge
mig en anden Plads.

Erasme.

Jeg hører nogen røre sig. Er det Dem, Ange-
lique, er det Dem? (i det samme tager han Damis ved sin
Domino-Habit.)

Damis.

(holdende sig tilbage.)

Sagte!

Erasme.

Ah! det er Dem selv.

Damis.

Damis. (affides.)

Det er min Søn.

Erasfe.

Nu vel, deilige Angelique! Dømmer De mig til at døe af Sorg? De har nylig sagt mig, at De elskede mig, Deres smukke Dine har bekræftet det samme ved de elskværdigste og kiærligste Smil. Men hvad nytter det, at De elsker mig, naar jeg skal miste Dem? Jeg beder for vores Kiærligheds Skyld, siden De har forsikret mig om Deres, elsk mig bestandig, jeg besøge Dem ved de Gædigheder, som det synes Himlen alene har bestemt for mig, ved denne tilbedelige Haand, som jeg tilføjer en evig Kiærlighed.

Damis.

(trækker sin Haand tilbage.)

Erasfe.

Træk den ikke tilbage, Angelique! opret det jeg taber i min Fornægtelse, da jeg ikke kan see Deres deilige Dine, ved den Forsikring, aldrig at være nogen anden. Tæel, Angelique!

Damis. (sagte.)

Jeg hører nogen. (til Erasfe.) Tie stille, lille Tasse!

(gaaer fra Erasfe tilside.)

Erasfe.

Himmel! hvad hører jeg! De flyer for mig! Ah, Pisette! Er du ikke der?

Scene 17.

Angelique og Lisette, som komme ind.

Damis. Eraste.

Lisette.

Her ere vi, min Herre!

Eraste.

Jeg maae fortvivle; din Frøken flyer for mig.

Angelique.

Jeg, Eraste! jeg sver ikke for Dem, see, her er jeg.

Eraste.

Men hvorledes? Har De ikke nylig givet mig den grumme Afvisning?

Angelique.

Jeg har jo ikke sagt uden et eneste Ord.

Eraste.

Det er sandt; men det samme tilkiendegav den yderste Foragt.

Angelique.

Saa har De ilde forstaaet mig. Foragter man dem, som man elsker?

Lisette.

J Sandhed, min Herre! jeg troer De drømmer.

Eraste.

Jeg begriber det ikke. Men De bringer mig til Live igien, efterdi De siger, at De elsker mig; værdiges dog at igientage det endnu engang.

Scene 18.

Scene 18.

Mad. Argante. Frontin. Lisette. Eraste.

Angelique. Damis.

Angelique.

Det kan jeg gierne, jeg vil igientage det med Kornzielse; men det er jo noget, som De er forvissset nok om.

Mad. Argante. (affides.)

Hvad hører jeg?

Angelique.

Ellers har man sagt mig, at man bør være mere paaholden i de Samtaler man har med sin Kiæreste. Men jeg lader Hjertet raade, uden at forstille mig; det er min Kornzielse at see Dem; og er det en Feil paa min Side, at jeg saa ofte tilstaaer, at jeg elsker Dem, saa maae alt dette gaae paa Deres Regning, jeg vil ingen Skyld have deri.

Eraste.

Hvor indtager De mig!

Angelique.

Harde min Moder tilstaaet mig nogen meer Erfarenhed; var jeg lidt mere vant til Verden, saa elskede jeg Dem maaskee uden at sige det. Jeg skulde da lade Dem forsmægte, inden jeg saade Dem det; jeg skulde undertvinge mit Hjerte; det skulde ikke gaae saa gesvinde til. De skulde da allerede have sagt mig, at jeg er en Uafnemmelig; men jeg kan ikke saaledes forstille mig. Sæt Dem i mit Sted: jeg har taalt saa megen Evang, min Moder har gjort mig Livet saa suurt, jeg har saa

liden Fornøjelse, hun har saaledes dræbt mine Tilhøieligheder, jeg er saa fedt af at følge dem, at jeg, naar jeg er fornøjet, allerede har givet det tilkiende, førend jeg lukker Munden op. Det gaaer med mig, som med den, der faaer Lov at trække sin Aande. Forestil Dem nu, hvad et Fruentimmer er, der alletider har været i Tvang; som nu er hos den hun elsker; som er aabenhjertet; som aldrig har haft den Fornøjelse at sige, hvad hun meener, førend nu, og som aldrig kan tænke paa noget, som er mere indtagende; hvorledes skulde jeg gjøre Dem Modstand?

Eraste.

Jeg er næsten henrykt af Glæde over det jeg hører. Men hvorledes skal vore Sager løbe af? Jeg har den Løkke at have en fornustig Kæder, som jeg elsker ligesaa høit, som han elsker mig, og som jeg haaber skal billige vores Anslag.

Angelique.

Da har jeg ikke den Løkke at have en Moder, som ligner ham, dog elsker jeg hende ikke mindre derfor.

Mad. Argante. (kommer frem.)

Ah! det er alt for meget, uværdige Datter! som ikke fortjener min Kiærlighed.

Angelique.

Ah, jeg er forloren!

(Lisette, Eraste og Angelique gaae alle tre tilside.)

Mad.

Mad. Argante.

Snart, Frontin! lad Lysene blive tændte.

(i det hun siger disse Ord, nærmer hun sig og tager fat paa Damis, som hun holder fast i Riolen, sigende:)

Utafnemmelige! er det Fruaten af den Umage, jeg har havt for at gjøre Dig dindig, at anrette hemmelige Sammenkomster uden mit Vidende, at beklage Dig over en Udbragelse, som jeg har anvendt al Flid paa. Hør, unge Bildlappe! det allerstrængeste Kloster skal fremdeles være Borgen for, at Jeres Hierte ei skal skeie saaledes ud.

Sidste Scene.

Frontin. De Forrige.

(Frontin kommer med Lys, og andre Betientere med Fakler.)

Damis.

(demasquerer sig, siger leende.)

De seer nok, at man neppe tog imod mig i et Kloster.

Mad. Argante.

Hvorledes? Der er Dem, min Herre! (hun bliver Eraste vaer i sit Liberi.) Og denne Skielm, hvad gjør han her?

Damis.

Denne Skielm er min Son, som jeg, efter at jeg nøie haver overlagt alle Ting, beder at De vil give Deres Dotter til.

Mad. Argante.

Deres Son!

Db 3

Damis.

Damis.

Ja ham selv. Kom hid, Erasfe! hvad jeg her har hørt, volder, at jeg saer Dinene opladte, og seer, hvor usornuftigt mit Foretagende var; bed Fruen indstændig, at hun vil være Dig gunstig; det skal være mig tiert, at Angelique bliver Din Brud.

Erasfe.

(paa Knæ.)

Hvor er jeg Dem forbunden, min Fader! Vil Fruen ikke tilgive os, hvad der er skeet?

Angelique.

(paa Knæ for sin Moder.)

Kan jeg vente nogen Naade?

Damis.

Deres Dotter har vel forlobet sig, men hun er dydig. Var jeg i Deres Sted, vilde jeg glemme alting, og lade mig overtale.

Mad. Argante.

Nu vel, min Herre! jeg vil følge Deres Raad, og gjøre hvad Dem behager.

Damis.

Altsaa skal den Lystighed, som jeg, for at fornøje Dem, havde indrettet, være for min Søn.

(Angelique omfavner Mad. Argante af Glæde.)

Erasfe.

Den Skionhed, som indtager Diet,

Indtages altid ei igien.

Man er med graa Haar misfornøjet,

Og frygter sig for Alderen.

Skionst

Skönt Gamle sig paa alt forstaae,
 Kan de dog ei den Konst udfinde,
 Hvorledes De skal Hjerter vinde.
 Lad dem paa nye i Skole gaae.

Angelique.

J Madre! seer paa vores Bæste,
 Og tvinger ei vor Kiærlighed!
 Vort Hjerter kan sig ei bortfæste
 Til det, J kalder Herlighed.
 Om vi al Verden kunde faae,
 Og med en Ung ei maatte leve,
 Hvad hialp da Gamles Verelbreve?
 Hvo vil hos dem i Skole gaae?

Lisette.

En vittig og tjenstfærdig Pige,
 Som ynkes over Unges Evang,
 Hun haver ei i Huuset Lige.
 Naar Tiden hine falder lang,
 Da finder hun behændig paa,
 En Elsker trolig at ledsage,
 Som, for sin Elsker at behage,
 Vær ikke først i Skole gaae.

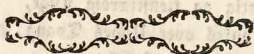
Frontin.

Hvor mangen foregiven Fætter
 Kan sig i Huuset snige ind?
 Som ikke altid det udretter,
 Der meest fornøier Mandens Sind.
 Værst derfor, at man passer paa,
 For at fordrive sig en Støber,
 Der torde sige: Du behøver
 Hos mig i Skole først at gaae.

Græste og siden Chorus.

Vi stedse ville os umage,
 For at beholde Deres Gunst;
 Og for at kunde Dem behage
 Anvende vi al Flid og Kunst.
 Det er vor eneste Attraae,
 At kunde noget artig finde,
 Og derfor have vi i Sinde,
 I Skole flittige at gaae.

Ende.

Over Mands Ben.

Comoedie i een Act

ester

Monsieur LE GRANDS

l'Ami de tout le Monde.

Oversat

af

Neersloot.

Personerne:

Lisimon.
Clarine.
Hortense.
Daraminte.
Philander.
Jasmin.
Steffen, Rudst.
Sastidas.
Formicin.
Bondin.
Douillet.

Scene I.

Lisimon. Clarine.

Clarine.

Sandhed, min Herre! De har gjort meget ikke, at De ikke før har bragt mig paa Deres Side. Jeg havde i det mindste raadet Dem, at De ikke skulde sætte det saa længe op, førend De begierede Hortense til Ægte.

Lisimon.

Min kiære Clarine! hvad skulde jeg vel gøre? det er kun i otte Dage jeg har havt den Lykke at kiende hende; hendes Fader har i al den Tid været paa Landet, og jeg biede alene efter hans Tilbagekomst, for i Dag at begiere hende.

Clarine.

Men Hortense burde dog ladet Dem vide, at hendes Moder er Herre i Huset, og at Faderen alene dansede efter hendes Pibe.

Lisimon.

Vi har hidindtil alene kunnet tale med hinanden hemmeligen og meget sielden; de saa Diebliske har været mig saa kostbare, at jeg ikke har kunnet vende dem an paa andet, end paa at tale om Kiærlighed; og da jeg nu i fire Dage ikke har havt den Lykke at tale med hende, er jeg inderlig bedrøvet.

Clarine,

Clarine.

Og det er formodentlig det, som i Dag nøder Dem og Hortense at holde sig til mig. Nu har De mig nødig, imellem os at sige; thi i disse sidste fire Dage har det faaet en anden Anseelse her. Hortense, som kun tilforn havde maadelige Midler, har paa eensgang faaet sin Medgift forøget til hundrede tusende Rigsdaler, og det af en Hærbroder, som har gjort sin Lykke i Indien.

Elsimon.

Jeg har allerede hørt tale derom.

Clarine.

Men De veed vel ikke, at denne Tidende om hendes des Midlers uformodentlige Tilvæxt har bredet sig vidt ud, og at der i den Anledning indfinde sig en heel Overm af Friere, sølgelig bliver det ikke saa let en Sag at faae Ja paa Hortense nu, som tilforn, da De var rigere end hun.

Elsimon.

Men, Clarine! man har forskret mig, at hendes Fader, Philander, i Dag kom fra Landet. Dersom jeg forekom mine Medbejlere, og strax ved hans Ankomst meldede mig?

Clarine.

Saa var De endda lige nær. Han antog Dem strax til sin Svigersøn, han gjorde det samme ved hundrede andre, som meldede sig. Jeg seer nok, De kienner ikke Herren; hans Philosophie, eller rettere sagt, hans Galenskab, bestaaer deri, at han aldrig bryder sig selv med nogen Verdens Ting; han stræber at undgaae alle Leiligheder til at bryde andre, eller gjøre dem i-
mod;

mod; og det er ikke uden Aarsag, at Folk kalder ham hver Mands Ven.

Lisimon.

Det er jo ingen Lyde at være hver Mands Ven, det er Tegn til et fromt og godt Gemt.

Clarine.

Dersom han ikke drev det alt for vidt, og af Frygt for at mishage Folk, ofte undskyldte Feil, ja endog grove Laster, som hele Verden fordømmer. Ved det han vil see igiennem Fingre med alleting, gjør han sig selv latterlig blant Folk. Det artigste er, at man undertiden hører ham billige to Ting paa eengang, som ere aabenbare stridige med hverandre. Hvorfor mange Folk sige om ham, at han er et galt Menneske, som ved sine urimelige Meninger vil kuldkaſte alt, hvad andre antage for sandt og afgjort.

Lisimon.

Men dersom nogen virkelig fornærmede ham, troer du da, at han i al Stilhed taalte det?

Clarine.

Jeg troer nei; og jeg tænker, at han, hvad Vren angaaer, var ligesaa empfindelig som en anden; dog er han paa Vrens Veane i visse Maader ikke saa kilden, som de fleste. For Exempel: Engang vilde hans Kone ret sætte hans Taalmodighed paa Prøve, han stille sig an, som hun holdt af en anden, og ret umagede sig for, at han skulde tvivle om hendes Dyd og Trofast. Hun satte mig ud paa ham, for at erfare, hvorledes han fandt sig i Tingene. Jeg var min Side stræbde at bilde ham ind, at det gik ham som flere ulovkelige Mand,

Mand, og at han burde have sin fornærmede Vre. Men han svarede i al Koldblindighed: Jeg har ikke i Sinde at quæle mig over et Onde, som jeg ikke er Skyld i; det er ikke større Skam for en ærefærdig Mand, at have en utroet Kone, end at have et Ubrødt, som gaar urigtig.

Elsimon.

Det kalder jeg at tage sig Verden let.

Clarine.

Godt! han gif endnu videre: da han saa, jeg beklagede ham, paastod han, at Galaner i saa Fald var meer at beklage, end Mændene; at den Flid og Umage, som de gjorde sig for at berøve andre deres Gode, bevisste, at dette Gode manglede dem i deres Lykkelighed, og at Mændene ofte havde for meget af det, som Galanerne havde for lidet af.

Elsimon.

Det er et artig Begreb du gir mig om hans Tænkemaade. Men lad os tale om Hortense: Troer du, at hun i Henseende til sin usformodentlige Lykke har forandret sine Tanker og Godhed for mig?

Clarine.

Nei ingensunde, det forsikrer jeg. Og da hun i Morges for første Gang talte til mig om Dem, saa jeg kiendelige Beviis paa hendes Kiærlighed og Høiagtelse for Dem — Men der kommer hun; dette kan hun bedre selv sige Dem, end jeg.

Scene 2.

Scene 2.

Eisimon. Hortense. Clarine.

Hortense.

Ah, Eisimon! hvor er det mig kjær at finde Dem her! Har Clarine fortalt Dem, hvad Lykke mig er vnderfaret, siden jeg sidst saae Dem?

Eisimon.

Kalder De det en Lykke, min Jomfrue! at Deres Midler ere blevene forsgede? saar jeg ikke derved en Hoben mægtige Medbeilere?

Hortense.

Men er De ikke vis paa mit Hierte?

Eisimon.

Jo; men skal jeg troe Clarine, saa staaer Valget ikke til Dem selv. Jeg mistar iligemaade den Fornøielse jeg fandt i at opofre Dem mine saa Midler, og at De ved mig alene skulde blive lykkelig.

Hortense.

Misunder De mig da dette Fortrin? Jeg, som aldrig har ønsket mig saa anseelige Midler, uden for at deele dem med Dem?

Clarine.

Det er de smukkeste Tanker paa begge Sider, som jeg i Verden har hørt. Men lad os komme til Sagen. Jeg vil ikke raade Herren at begiere Dem til Ægte, førend alle hans Medbeilere have faaet Kurven. Han er ikke kiendt her, og hvad Skikkelse han end paatager sig hos Deres Moder, saar han dog tilligemed dem Afseend.

Afskeed. Men jeg har et Forslag i Hovedet, som jeg med Tiden skal sige Dem.

Eisimon.

Men om een af mine Medbeilere imidlertid faaer Ja?

Clarine.

Jeg er vis paa, at Fruen ikke giver nogen Ja.

Eisimon.

Men hvorfor?

Clarine.

Fordi Herren siger dem allesammen Ja. Har jeg ikke allerede sagt Dem, at det er en Mand, som aldrig kan aflaae noget Menneſke noget; som aldrig kan finde Feil hos nogen. Hans Kone derimod har enten af Ondskab eller naturlig Feil noget at sætte ud paa alle Menneſker. Prøv Dem noie selv, førend De melder sig. Hvad er for Exempel Deres Hoved-Passion?

Eisimon.

Er det Spørgsmaal? Kiærlighed. Jeg tilbeder den ellskverdige Hortense, det er min Hoved-Passion. Hvad kan hendes Moder have at sætte ud derpaa?

Clarine.

J Sandhed mange Ting. Hun vil strax uuderſøge Deres Maade at elske paa. Elsker De for meget, vil hun befrygte, at De bliver en misrænkelig Mand. Elsker De kun maadelig, er hun bange, at De skal blive for taalmodig en Mand. Altsaa, paa hvilken Side hun end betragter Dem, kommer De ingen Vel, og Deres Tilbud bliver anset som et Nil og intet. Men jeg hører hende komme; gaar tilside, i et Dieblisſt skal jeg være hos Dem igien.

Scene 9.

Scene 3.

Clarine. (alene.)

Jeg ynkes ret over de stakkels Børn. Eufimon har nylig gjort mig en anseelig Forøring, men desuagtet er det mig ret derom at gjøre, at jeg kan være ham til Tjeneste.

Scene 4.

Duraminte. Clarine.

Duraminte.

Ah! kommer kun, I Herrer Friere! og mælder Jer, jeg skal nok tage Jer i Tjeneste. Saa lange min Dotter ingen anden Medgift havde, end sin Skianhed, var det ikke een, som flattede en God. Nu hun har hundrede tusende Rigsdaler, kan man ikke have Dorene lukte for Jer! Jeg seer ligesaa dybt i Tingen som I, nu er jeg istand til at vælge, og ingen skal faae min Dotter, uden den, der er noget God ved.

Clarine.

Saamen, Frue! det er og best, at man nogle gaaer disse unge Herrer igiennem, og undersøger deres Midler, deres Anseelse og Levemaade.

Duraminte.

Og særst og sidst deres Tænkemaade. De veed, at min Mand i Dag kommer fra Landet, og jeg er vis paa, at alle de Friere, jeg har hørt nævne, vil strax komme, for at begiære min Dotter. Men den ene og den anden skal passere Mynstringen; og den mindste Feil, jeg finder hos dem, er nok til at give dem Afvisning.

Hver Mand's Ven.

Ee

Jeg

Jeg vil holde det for en Lykke, om een eller anden af dem kunde give mig Leilighed til at skiendes med min Mand.

Clarine.

Ei, Frue! uden at gjøre sig Umage for at mundhugges med Deres Mand, er der jo Leilighed nok her i Huset, til at øve Deres Brede paa: Ryggesløse og skiemske Tienere, en Kudsk, som er en Fyldebøtte, stærke Heste, er det ikke nok til at spørge Deres skiendekære Sind? at jeg ikke skal tale om mig selv, som er maaskee den meest haardnaktede Pige, som De nogentid kunde træffe for.

Duraminte.

Og det er just saadanne Folk, som du og dine Lige, jeg vil have, og ikke en Mand, som den jeg har, den koldblindigste og sagtnodigste af alle. Hvilket keedsommeligt Selskab, at leve med en Mand, som ingen Ting kan bevæge. Jeg vilde heller, troer jeg, leve med en Mand, som var saa hidsig, at han næsten gav mig Hug, end aldrig at høre nogen Modsigelse. Naar jeg har Lyst til at klamres, seer jeg gierne, at man ikke bliver mig Svaret skyldig.

Clarine.

Det er naturligt; men er det ikke nok, at Herren bifalder alt det, og holder det for got, som Fruen for-
kaster.

Duraminte.

Men alt dette skeer med en Koldblindighed, som gjør mig rasende, og jeg vilde i det mindste, at han skulde blive vreed engang.

Clarine.

Clarine.

Jeg maae tilstaae, at Fruen i saa Fald er at bes-
klage. At leve i sytten Aar tilfammen, og ikke have
Funnet komme Blodet til at faaage i sin Mand en enes-
te Gang! da tusende andre Koner, som ikke nær kan
lignes med Dem, have daglig deslige fornuftige Tids-
fordriv.

Scene 5.

Duraminte. Clarine. Jasmin.

Jasmin.

Fruer! der er Herren, han kom i dette Dieblis.

Duraminte.

Got! saa meget desbedre! jeg vil oppebie ham her,
for i desstørre Magelighed at skændes med ham. Nu
skal vi faae at see, med hvilken Sindørlighed han vil
anhøre alle de Uordener, som i hans Fraværelse ere skeete
her i Huuset. (til Clarine og Jasmin.) Lad os være alene.
Kommer nogen og vil tale med os, saa lad dem kom-
me ind.

Clarine. (affides.)

Nu maae jeg have sat paa vore to Elskende, og
underrette dem om, hvad mit Forslag er, saa vi baade
kan faae Manden og Konen i Strikken.

Scene 6.

Philander. Duraminte.

Philander.

God Dag, min hierte Kone! jeg er saa fornøiet,
at jeg veed ikke, hvad God jeg vil staae paa. Efter at

jeg har faaet den behagelige Tidende fra Deres Broder, skulde De ikke troe, hvor mange gode Partier, der har mældet sig hos mig, for at faae vores Dotter, hørtense, til Egte.

Duraminde.

Da er det og nogle usorøskammede Folk; hvorfor skulde de søge Dig op to Mile herfra, naar jeg er her i Byen?

Philander.

Derfor fortiene de jo ingen Utaak, min Kone! de har troet, at jeg var Mand i Huuset, og desuden har de forsikret mig, at man havde skræmmet dem med Dit hastige Sind, saa de ikke har tordet indfinde sig hos Dig.

Duraminde.

Det faaer de dog at giøre; thi uden mit Samtykke faaer ingen min Dotter.

Philander.

Det har jeg og sagt dem; de komme allesammen her i Dag.

Duraminde.

Og hvem af dem vilde Du vel antage til Svigersøn?

Philander.

I Sandhed! mig syntes, at enhver af dem var saa fornustig, at jeg ikke kunde sige nogen Nei.

Duraminde.

Ja, det er vel nok; men nu er her noget andet at tale om. Jeg har smukke Tidender at hilse Dig med. Den Fromhed, som Du beegner Dine Betientere,

tere med, har forarsaget smukke Ting i Din Fraværelse.

Philander.

Hvad er nu det? Du vil altid kyse mig med intet.

Duraminde.

Ja vist! med intet. Du kan kun lede efter et Par hundrede Rigsdaler. Din dumme Jyde-Karl har slaaet Glasset i Stykker af det store Speil.

Philander.

Den stakkels Karl har ikke gjort det af Ondskab.

Duraminde.

Jeg troer det sandelig gierne; men ikke desmindre er Glasset dog i Stykker.

Philander.

Jeg er vis paa, det gjør ham ont. Troe mig! han har nok af den Sorg, det forarsager ham; sørg den ikke ved at skænde paa ham.

Duraminde.

Hvordan! jeg skænde paa ham? Jeg har i Sinde at jage ham paa Døren, og — —

Philander.

Hvorfor vil Du jage ham paa Døren, naar han for det øvrige tiener Dig trætigen og vel? Du kan næsten være vis paa, at denne Tiener ikke slaaer flere Speilglas i Stykker, eller at han i det mindste vil vogte sig meer derfor, end om Du tog en anden, som ikke for havde slaaet Speile i tu.

Duraminde.

Det er vel talt. Men siden Du da vil skænde den første, lad da den anden Lux, Din Tiener, henge,

som man har overrumplet, da han vilde stiale Dit Søster
Bordstøi.

Philander.

Er han ikke løbet bort dermed?

Duraminte.

Nei; men det er ikke hans Skyld, thi han blev
greben i Gierningen. Jeg ventede alene paa Din Hiem-
komst, for at see, hvad Du vilde gjøre ved denne Tyv.

Philander.

O! hvad ham angaaer, da mener jeg — — det
er best at give ham sin Løn, og lade ham gaae.

Duraminte.

Hvordan! give ham sin Løn. Lad os heller kigge
en Strikke derfor at hænge ham i.

Philander.

Ah, min Kone! vi ville ikke lade nogen hænge;
lad os heller ynke denne Ulykkelige, og takke Himlen, at
vi ere fødte til en vis Stand, og med bedre Tilbøies-
ligheder.

Duraminte.

Hvad vil det sige?

Philander.

Jeg vil sige, at ofte gjør een sig til af sin Dyd
og Skikkelighed, som maaskee ikke var et Haar bedre
end de han fordømmer og har Afsky for, dersom han
var i deres Omstændigheder. Siden nu denne Ulyk-
kelige ikke har faaet seldsørt, hvad han vilde, saa lad os
flaae os til Noe.

Duras

Duraminte.

O gaar Din Vej! Du fortiende, at han skulde have ranet Dig alt Dit Guds fra. Men det er Din Rude i en smuk Tilstand, sæt ogsaa Sminke paa hans Fylderie.

Scene 7.

Philander. Duraminte. Steffen.

Philander.

Hvad er paa Færde, min stakkels Steffen?

Steffen.

O min Herre! for en Ulykke! nu kan jeg ikke længer omgaaes med Deres Heste, det er ingen Ukomme med dem, de vil ingen Raison tage imod.

Philander.

Han har undertiden nogle artige Talemaader.

Duraminte.

Ja meget fornøielige!

Steffen.

Jeg havde spændt før, og vilde bringe Karet derhen, som De havde befalet mig; jeg forlod mig paa, at de ofte vare stødige, men paa eensgang stak Bræmsene dem, de fik Nykker — — Skulde De vel troe, at de have været saa forvorne at kaste mig ned af Buxen.

Duraminte.

Det er snarere Vinen, der har kastet dig af, Fyllebøtte!

Et 4

Steffen.

Steffen.

Vinen skulde kaste mig af? Nei tværtimod, den gjør, at jeg sidder saa fast, som om jeg var spændt til Buxen.

Duraminte.

Hvor er min Karer?

Steffen.

Deres Karer? Jeg troer ikke, at De har nogen meer, Frue! Deres Heste have splittet den i tusende Stykker, og dog har de, saa sandt jeg er en ærlig Ruds, ikke drukket andet end Vand i Dag.

Duraminte.

Hvor ere da Hestene bleven af?

Steffen.

Dem har man holdt an.

Philander.

Saa er Ulykken endda ikke saa stor. Og hvem har været saa god at holde dem an? man bør belønne saadan Godhed.

Steffen.

Det har endeel af dem, der har Boder paa Torsket, hvis Skuure og Bordre de har kastet overende, og de har, som De siger, havt den Godhed at lade Hestene arrestere, og klaget over dem hos Politimesteren.

Duraminte.

For di vi skal betale den Skade, de har gjort.

Philander.

Det er billigt.

Dura-

Duraminte.

Hvordan! det er billigt?

Philander.

Ja; en Husbond er pligtig at svare til det hans Folk og Heste beskadige.

Duraminte.

Men er det billigt, at Du Rudskes Fulderie skal forarsage os saadan Fortred og Betyrning?

Steffen.

Ja det er billigt; thi jeg har drukkit mig fuld paa Deres Sundhed og for Deres Penge. Herren har givet mig Drikkepenge, og jeg har drukkit.

Duraminte.

Du havde faaet Penge for at drikke, men ikke for at drikke dig fuld.

Steffen.

O Frue! man kan aldrig gjøre Vre nok af saa godgjorende en Husbond, som Herren er; og desuden, hvad Fornoielse er det at drikke, naar man ikke kan finde, at man har faaet noget?

Duraminte.

Og Du kan have den Saalmodighed at hore at denne Snak?

Philander.

Der er ikke saa meget Ont i det han siger. Det er nu hans Lyst at drikke, han har overgivet sig til den, Vinen er bleven Mester over ham.

Steffen.

Nei, Herre! Vinen er ikke bleven Mester over mig, jeg drikker altid for at drikke mig fuld. Jeg har

hørt Dem selv sige over hundrede Gange til Dem selv, at man uden Ophør skal stræbe at gjøre sig lykkelig; det er jeg aldrig, uden naar jeg er fuld, saa tænker jeg ikke paa, at jeg er Kudske, men bilder mig ind, at Jorden er ikke værdig at høre mig, derfor gaaer jeg hen og drikker paa en frisk igien, for alt meer og meer at befordre min Lykkelighed. (gaaer.)

Scene 8.

Philander. Duraminte.

Philander.

Hans eenfoldige Oprigtighed fornøier mig: jeg er kun bange, at han gjør sig Skade paa Helbredet.

Duraminte.

Ja det var en stor Skade.

Scene 9.

Philander. Duraminte. Clarine.

Clarine.

O Herre! for denne Gang bringer jeg et got Partie, og Fruen skal have ont ved at modstaae hans artige Manerer. Da han kom her i Gaarden, lod han sætte sine graaskimlede Heste i Stalden og sin Karet i Vognskuret. Folkene har han givet 20 Ducater, at de skulde drikke for paa hans Sundhed.

Duraminte.

Hvad er det for en Nar?

Clarine.

Jeg veed min Troe ikke; men Pengene sidde ikke fast hos ham. Der er han.

Scene 10.

Scene 10.

Clarine. Philander. Duraminte.

Fastidas (med sine Tienere).

Fastidas.

Da jeg har hørt, min Herre! at Deres Carosse er bleven beskadiget, har jeg ladet min sætte i Deres Vognskuur, og mine Heste i Deres Stald, og jeg beder, at De vil modtage denne lille Foræring.

Philander.

Min Herre! jeg er ganske skamsfuld over den Uretighed, De beviser mig — —

Fastidas.

Ei! lad os ikke tale derom, det er suaa Ting, jeg har endnu tre til Deres Tieneste. Lad os tale om noget andet. Jeg er kommen her for at begiere Deres Dotter til Ægte.

Duraminte.

Min Herre! det er os en stor Ære; men De tænker maaskee, at vor Dotter er rigere, end hun er.

Fastidas.

Jeg veed, Frue! at hun har kun hundrede tusende Rigsdaler; men jeg vil have hende meer for hendes Dyd og Skionhed, end for andre Aarsagers Skyld.

Philander.

Ah, min Kone! det er meget ædelmodigt.

Duraminte.

Ja vist; men man maae i Forveien undersøge, om hun skikker sig for Herren, og om han skikker sig for

for hende. Efter Anseelse har han Widler, man kan af hans arrige Opsørsel vel slutte det.

Fastidas.

Jeg har ikke meer end hundrede tusende Rigsdaler.

Philander.

Hundrede tusende Rigsdaler, min Kone!

Duraminte. (til sin Mand.)

Hold Munden, min Herre! det er meer end min Dotter fortjener. Men ind alt dette maae jeg sige Dem, at jeg agter allestider en Persons Egenskaber høiere end hans Rigdom, og før jeg gaaer videre, maae jeg med Deres Tilladelse erkyndige mig om det første.

Fastidas.

Det er just det jeg forlanger, Frue! mit Navn er noksom bekjendt, og enhver veed at sige Dem, at der er ingen i Byen, der fører større Pragt end jeg. Ingen Ting er mig for overflødig. Jeg tager hver Dag nye Berientere an, og giver aldrig nogen Afseid. Jeg har jevnlig et Douzin Lærde til Bords hos mig. De dicerer nogen mig et Skrivt, giver jeg i det mindste tusende Rigsdaler. Jeg klæder og underholder vel hundrede Poeter.

Clarine.

Vil De klæde og underholde Resten, som ere nøgne, skal Deres Widler ikke strække vidt.

Fastidas.

Hvad vil det sige? det er nu mit Sindelav. Jeg fisker alt, hvad der er til Fals, men hæver aldrig noget op deraf. Uhre, Ringe, Daaser og andre Kostbarheder,

heder, alt dette løber i et Dieblig igiennem mine Hænder, og falder i dens, som først roser det.

Clarine.

Ah, min Herre! hvad har De der en meget smuk Daase!

Fastidas.

Der, min Datter! den er for Dig.

Clarine. (tager den.)

Min Herre! jeg takker — —

Duraminte.

Hvad gør du, Clarine? giv Herren den strax igien; du er meget usorøskammet, at du vil stille ham ved sin Daase.

Clarine.

Frue! det er ikke Herren, jeg stiller ved den, men den første, som efter mig havde kunnet rose den.

Fastidas.

Den er kun af halvtredshindstyve Ducaters Værdie, Frue! det er smaa Ting.

Philander.

Men Kone! kan Du vel efter saa ædelmodige Gierninger betænke Dig et Dieblig længer?

Duraminte.

Hold Munden, siger jeg endnu engang. Min Herre! tilforn syntes mig, at De havde for mange Midler for min Datter, men nu mærker jeg, at De har for faa for hende. Hvor har De ved saadan Odselshed endnu kunnet beholde hundrede tusende Rigsdaler?

Fastidas.

Fastidas.

Got! min Fader efterlod mig, da han døde, tre Gange det.

Duraminte.

Er det længe siden han døde?

Fastidas.

Omgeser et Aar.

Duraminte.

To hundrede tusende Rigsdaler i saa kort en Tid tilsat! Men, min Herre! dersom De bliver saaledes ved, og jeg gav Dem min Dotter med sine hundrede tusende Rigsdaler, saa var De endda inden Aarets Udgang lige saa meget skyldig, som De har arvet.

Fastidas.

Men, Frue! hvor gider De regne saadant efter? Jeg lader aldrig giøre Regnskab; jeg har en Forvalter, som besørger alle mine Sager; jeg bekymrer mig om intet, uden at skrive under ved hver Maanedes Slutning.

Clarine.

Da staaer Deres Huussager i gode Hænder.

Fastidas.

Ah, den stakkels Karl! han klager, at han ofte maae sætte til af sit eget.

Philander.

Ah, min Herre! lad mig omfavne Dem. Jeg er indtagen af Deres Tænkemaade. Med saa høit et Hierte burde De være en sød Prints. I Sandhed, der er intet bedre i Verden, end at indlægge sig Ære med sine Midler?

ler? Hvilken Fornøielse, at kunne dele dem med andre! Det er, at jeg saa skal sige, at svinge sig over det Menneskelige, naar man uophørlig stræber efter at gjøre Folk lykkelige.

Duraminte.

Men ved det man idelig gjør andre lykkelige, bliver man tilsidst Prakkere og ofte høist strafværdige; det er Overdaadiges Skæbne.

Philander.

Nu, nu! en Overdaadig bekymrer sig ikke om den tilkommende Tids Fortredeligheder, han nyder den nærværende Tids Behageligheder i de Betsømmelser ham tillægges. Han erindrer sig med Fornøielse den forbigangne Tid, naar han seer dem, som han har udstødt sine Begiærninger paa.

Duraminte.

Men om han nu ikke har forbunden sig uden Utaaknemmelige?

Philander.

Utaaknemmelige! der ere ingen Utaaknemmelige til; og det, som Du kalder Utaaknemmelighed, er oftest ikke uden Glemsomhed.

Duraminte.

Vil Du paaataa, at der ere ingen Utaaknemmelige til?

Philander.

Nu vel da! om der end ere saadanne til, er det da ikke altid en Fornøielse for dem, som have gjort Gort, at de have Ret til at bebreide andre deres Utaaknemmelighed?

Duraminte.

Duraminte.

Alt dette er got og vel. (til Fastidas.) Men, min Herre! hvis ydmygske Tienerinde jeg er, tillader, at jeg afflaaer ham min Datter. Jeg vil ikke efter et Naar's Pragt og Overdaadighed see hende ulykkelig for hendes øvrige Livstid. Min Herre kan kun lade sin Bogn og Heste føre bort igien.

Fastidas.

De behøver ikke at sige mere, Frue! Folk, som ere findede som jeg, fatte strax Deres Slutning. Min Herre! jeg er Deres ydmygske Tiener. (gaaer.)

Scene II.

Philander. Duraminte. Clarine.

Duraminte.

Nu er Du vel Alt forredelig, min kiære Mand! tilstaae mig det reent ud.

Philander.

Jeg! nei ingenlunde. At han ikke skulde tage sig det for nær, at Du havde givet ham Afslag, saa havde jeg Lust at tage imod hans Careffe, siden jeg er forsikket om, at den største Fortred, man kan gjøre en Overdaadig, er, at man ikke antager, hvad han vil skænke bort, og jeg vil ikke gjøre nogen Siæl Fortræd.

Duraminie.

Ja, det mærker jeg. Men hvad vil denne latterlige Gæftalt, der kommer?

Philander.

Ah, min Kone! det er een af de gode Mænd, som har gjort mig den Ære at besøge mig paa Landet, en rigtig Mand, som staaer sig meget vel.

Clarine.

Clarine.

Vi faae snart at see, hvad der stikker i ham.

Scene 12.

Philander. Duraminte. Formicin.

Clarine.

Formicin.

Min Herre! jeg kommer her, for efter Deres mig
givne Løfte at bringe den omtalte Sag i Rigtighed.

Philander.

Velkommen, min Herre!

Duraminte.

Kan man ikke faae at vide, min Herre! hvad for
et Løfte min Mand har gjort Dem, og hvad det er
for en Sag, De taler om.

Formicin.

At ægte Deres Datter, Frue!

Duraminte.

Men, min Herre! mueligen veed De ikke, at De
i saadan en Sag burde holde sig til mig.

Formicin.

Jeg har først talt til Deres Mand derom, og jeg
kom her i Tanke at overtale Dem til at give Deres
Samtykke til det giorte Løfte.

Duraminte.

Min Mand, min Herre! er alt for søielig; han
kan ikke sige nogen nei, det er hans Natur; men jeg

Hver Mand's Ven.

F f

unders

undersøger en Ting lit næiere, og Ægteskab synes mig
saa betydelig en Sag, at man ikke nok kan betænke sig
deri. Hvem er De, min Herre?

Formicin.

Jeg er en gammel Ungkarl, Frue! som ved Flid,
Sparsommelighed, og Tienstfærdighed imod enhver, naar
der følger got Pant med, har funden Leilighed at skrabe
somme Penge-sammen; jeg har aldrig givet en Skilling
ud i Utide, undertiden ikke nænt at anskaffe mig det
meest fornødne; saa at jeg nu for nærværende Tid eier
meer end 50000 Rigsdaler i reede Penge.

Philander.

Min Kone! lad os blive ved ham.

Duraminte.

Lidt Taalmodighed, min Herre! De vil vel an-
skaffe sig Heste og Vogn, om De ikke allerede har
dem?

Formicin.

Jeg, Frue! — — bevare os derfra! jeg falder al-
drig til saadanne Daarligheder, jeg holder ikke en Tien-
ner engang, jeg laver min Mad selv.

Clarine.

Da ere Deres Retter vel meget nydelige?

Formicin.

Ikke en Moders Sjal besværer sig derover.

Clarine.

Det er at sige: De spiser altid i Cabinetet alene.

Dura-

Duraminte.

Om De fik min Datter, min Herre! hvad blev da Deres Hensigt, hvad Anseelse vilde De da give hende for Verden? Jeg lader Dem vide, at hun nok vil være lit fornemme.

Formicin.

Ah, Frue! jeg skal snart saae hende dannet efter mit Sind; jeg skal saa lempelig saae hende til at begribe, hvor fordeelagtigt det er at giemme et Æble til man bliver tørstig. Vi ville smukt lukke for de hundrede tusende Daler, som der siges hun faaer til Medgift, og lægge dem til de halvtredshundstyve tusende, jeg har, og sove rolig ved Siden af vore Midler. Vi ville møtte os med den søde Fornøielse, at være visse paa, ikke at mangle for den tilkommende Tid, og stedse see andre være elendigere end vi.

Philander.

Det er ikke saa ilde talt, min Kone!

Duraminte.

Hvordan! Du, som i dette Dieklis berømmebe Overdaadighed, Du synes ogsaa vel om Herrens Naade at tænke paa. Er noget saa gemeent og uanstændigt som Sierrighed?

Philander.

Det er sandt, Sierrighed er i Verden udraabt for en Last, men det lader som de Overdaadige have kaldet den saa, for at hæve sig, naar de have forødet deres Midler. De kunne ikke forbyde de Sierrige selv at troe, at de ere lykkelige, de vil endog nægte dem det Gode, at holdes derfor af andre. Jeg nægter vel ikke, at der jo

er nogen Slags Forblindelse i Herrens Opsørrel og Levemaade, men han er langt fra ikke saa ufornuftig, som Du vil gjøre ham.

Duraminde.

Nu fik Piben atter en anden Lyd, for ikke at gjøre Herren Fortred, saa sadler Du vel strax om igien.

Philander.

Ved det jeg paa nogen Maade roser Gierrighed, har jeg ikke i Sinde at fordamme Overdaadighed. Man kan paa to Maader fornoie sig i at bruge sine Midter. Først, naar man virkelig eier dem, dernæst, naar man bilder sig ind at anvende dem vel. Den Forngielse, at eie og giemme dem, er ikke den betydeligste; thi naar man har længe været vant dertil, finder man ikke meer Behag deri; men det er en anden Saa, naar man bilder sig ind, at ville bruge dem vel; den Indbildning bliver man aldrig feed af. For Exempel: Naar een i Herrens Sted eiede halvtredstusindstyve tusende Rigsdaler, og fiabte derfor et Landgods, saa ender denne Indbildning sig ved det Landgods, men Herrens strækker sig uendelig længere; i det han ikke skiller sig ved sine Penge, er hans Indbildning rigtig, og eier alt det man kan fiabe for halvtredstusindstyve tusende Rigsdaler.

Formicin.

Efter saadan Forklaring troer jeg ikke, at Fruen har noget paa min Opsørrel at udsætte.

Duraminde.

O aldeles inter! jeg kan alene sige Dem, at De faaer aldrig min Dotter; jeg vil ikke, at hun skal huiuses, lodes og klædes i Indbildning.

Clarine.

Clarine.

Kruen har Ret; og med en Karl af Deres Alder
var hun nod til at giøre sig endnu langt andre Ind-
bildninger.

Formicin.

Jeg seer altsaa, at her er intet for mig at bestille.
Jeg gir dem en god Dag. (gaaer.)

Scene 13.

Philander. Duraminte. Clarine.

Philander.

I Sandhed, min Kone! jeg troer Du har afflaaet
to gode Partier.

Duraminte.

Lad mig raade, og tael ikke et Ord deri.

Philander.

Men et got Raad — —

Scene 14.

Rondin. De Forrige.

Rondin.

Jeg gaaer lige til, uden at sige Varsloe engang.
Hei, I der henne, er det ikke her den Pige er, som
Katalgiotes?

Clarine.

Det er en meget omgiengelig Mand.

Rondin.

God Dag, I got Folk tilfammen. (til Philander.)
Jeg kan nok see paa Jeres sagtnodige Bæsen, at det er
Jer jeg faaer at bestille med. Kiender I mig?

Philander.

Nei, min Herre! jeg har ikke den Ære.

Rondin.

Mit Navn er Jacob Rondin; jeg er en Søn af
Christopher Rondin, som i levende Live var Professor
i Billedbuggeriet. Jeg kommer for at begiere Jeres Dot-
ter til Ægte; man har sagt mig, at det er en lille
levende Eas, og det var best at flynde sig.

Clarine.

Det var en artig Maade at tale paa. Hvem ta-
ger De min Jomfrue for?

Rondin.

Du kommer mig for at være et got Huus-Dyr,
du. Den Krabat, som faaer dig, vil faae nok at be-
stille.

Clarine.

Hvilken forngielig Mand er ikke det; at dutte mig
saaledes i mit Herskabs Nærværelse, uden at have seet
mig nogentid tilforn.

Rondin.

Hille Skam! jeg finder dig endnu langt artigere,
at du skal have din Næse med i alleting, og snakke med,
sørend dit Herskab engang har svaret mig.

Duras

Duraminte.

Hold Munden, Clarine. Det er sandt, min Herre! at min Dotter er givtesfærdig; men i at vælge hende en Mand er jeg lit vanskelig. Man bliver dagligdags bedraget, og Verden er fuld af Skalle.

Rondin.

Det skal man ikke kunde forekaste mig. Jeg gaaer lige til i alleting. Har jeg nogen Feil, da er det, at jeg er alt for ligesfrem.

Duraminte.

Det er ofte en større Feil, end man tænker. Høflighed er en meget god Ting.

Rondin.

Sy! Høflighed har jeg ikke med at bestille. Høflighed, siger man, er altid geleidet af Falskhed. (til Duraminte.) Lad Jeres Dotter komme frem, saa skal jeg strax sige Jer, om Skabelunet staaer mig an. Er hun ung?

Clarine.

O Himmel! Kan man spørge derom, naar man seer Fruen? man burde snarere undres over, at hun har en givtesfærdig Dotter.

Rondin.

Jeg troer du spørger. Fruen seer ud til at være fyrgetyve Aar gammel.

Clarine.

Hvilken Uforsammenhed! hvad tænker De?

Rondin.

Saamen! jeg siger det, fordi jeg tænker, det er saa. Ah nu! jeg er oprigtig og ligesfrem.

St 4

Duras

Duraminte.

Det er at drive Orriatigheden temmelig vidt.

Rondin.

Moerlille! det gjør mig ont, at I tager Jer det saa nær! jeg vidste ikke, at I endnu gjorde Paa-stand paa at være ung; og nu undres jeg ikke over, at I er saa vanskelig i Henseende til at vælge hende en Mand; formodentlig, fordi I ikke vil saa hastig være Bestemoder.

Duraminte.

Men denne Herre! der lader som De alene var kommen her for at være uforfæmmer.

Rondin.

Jeg! bevare os derfra! jeg har ikke i Sinde at for-
tørne nogen. Kunde I heller lide en Hykler, som vil-
de beromme Jer?

Clarine.

Nei, det var endnu langt verre; Berømmelser
sigte gierne til enen Fordeel. Smaa Folk rese alene for
at faae noget; de Store for at slippe for at give noget,
og de, som ere Eigemand, for at stifte Berømmelser
imellem sig.

Rondin.

Da skjøtter jeg ikke om, at man skal rose mig;
man kan aldrig gjøre mig større Fornøjelse, end sige mig
Sandheder lige i Dinene.

Clarine.

De ere Dem dog vel ikke alt for behagelige?

Duraminte.

Velan, min Herre! siden De er saa meget for at
man skal sige Dem Sandheder, saa viid, at De er det
ufor-

uforsammenste Menneſke paa Jorden, og at en tidlig og aabnemdet Oprigtig bør forjages af alle menneſkelige Selskaber.

Philander.

Ah, min Kone! hvad ſiger Du der? man er loffelſig, naar man kan træffe for ſaadanne Venner. Ja, min Herre! jeg vil være Deres Ven, jeg er indtagen af Deres Oprigtighed — —

Rondin.

J vil være min Ven? Hvad Forbindelighed ſkulde jeg ſkyldes Jer derfor? Man ſiger: J er det hele menneſkelige Kions Ven.

Clarine.

Det ſaa! der har Herren fundet ſin Mand.

Rondin.

Gaae, gaae Jer Vei; vær alene min Svigersfader, det er alt, hvad jeg nu forlanger af Jer.

Duraminte.

Men De veed vel ikke, min Herre! at jeg er Kone i Huuſet, og at min Mand gjør intet uden min Villadelfe.

Rondin.

Desværre for ham! En Mand er en ſtor Doſmer, naar han lader ſig lede af ſin Kone.

Clarine.

Naå, Herre! ſvar dog. Vil De ikke fremdeles roſe Herren for ſin Oprigtighed?

Philander.

Hvorfor vil Du, at jeg ſkal laſte ham? Herren ſiger ſtrar, og uden at foreſtille ſig, hvad han meener

om Folk. Tænker han feil, saa hør den, han taler til, ikke fortørnes dereover, og er det han siger, en fornærmende Sandhed, saa er det jo bedre, at den, det angaaer, faaer det at vide først af dens Mund, som har opdaget hans Feil, end at han først skulde faae det at vide, naar det var gaaet igiennem alle Dagtaleres Munde.

Rondin.

Ja det Gode er der ved mig, at jeg aldrig taler paa Folkes Dag.

Duraminte.

Da vil jeg og sige Dem i Dinene, hvad jeg mener, at Deres Aabenhiertighed og Person i ingen Maade staaer mig an, og at De kan gaae og see sig om en Kone andensteds.

Rondin.

Nu vel! det kalder jeg at tale, og jeg kan paa min Side sige Jer, at jeg kender mig Fanden derom. Jeg er kommen her, og jeg gaaer igien. Da mine Naboer i Morges raabte til mig, og vidste, at jeg vilde gaae hen og tage mig en Kone, spurgte de, i det jeg gik dem forbi: Unge Rondin! hvorhen? Farvel til en anden Gang. (gaaer.)

Scene 15.

Philander. Duraminte. Clarine.

Clarine.

Jeg maae bekiende, det var en meget ubehovlet Karl. Lad os see, om den, der kommer, vil føre sig artigere op.

Philander.

Philander.

Han seer meget adstødigt ud.

Scene 16.

Philander. Duraminte. Clarine.

Douillet.

Douillet.

Min Herre! jeg veed ikke, om jeg har den Ære
at være kiendt af Dem.

Philander.

Nei, min Herre!

Douillet.

Mit Navn er Douillet.

Philander.

Lar jeg spørge om min Herres Ærende?

Douillet.

Jeg har spurgt, at adskillige Personer have begieret
Deres Datter til Ægte; men at Fruens Tanker endnu
ikke ere komne overeens med Deres, i Henseende til at
vælge hende en Mand. Friernes Feil have formodentlig
sørsaarsaget denne Uenighed. Men jeg har intet at be-
frygte mig, og troer ikke at faae Afslag. Man kan
ikke bebreide mig Ærgjerrighed, Misundelse eller Utaf-
nemmelse. Jeg har aldrig angrebet publiqve Penge,
aldrig skaffet nogen fra sin Tjeneste, eller dømt uretsfærdig,
løbet og smurt Hælene, eller solgt noget for ubillig Priis.
Alle saadanne Laster er jeg fri for. Jeg er, Himlen
fæe

See Tak! hverken Hof, eller Embedsmand, hverken Dommer, Krigsmand eller Kjøbmand.

Duraminte.

Hvad er De da?

Donillet.

Elet intet. Jeg har Midler, jeg sætter til uden at være overdaadig, uden at være gierrig. Jeg bekymrer mig aldrig om nogen Ting. Man tager mig af Sengen, klæder mig paa, klæder mig af, og lægger mig igjen.

Clarine.

Det er meget mægeligt.

Donillet.

Man gaaer, man læser, man skriver for mig. Jeg æder, drikker og sover, det er min fornemste Øvelse.

Clarine.

De skal see denne Karl gider ikke engang have Umage at være Fader til sine Børn.

Donillet.

Sandt at sige, giver jeg mig alene for Selskabs Skyld, for at have een, der kan fordrive mig Tiden.

Duraminte.

Jeg troer dog, at saadan en Levemaade maae være Dem feedsommelig.

Donillet.

Aldeles ikke; jeg er vant dertil, jeg er en Fiende af Arbeide.

Dura-

Duraminte.

Men har De da ingen Betiening, som De i det mindste kan have Navn af i Verden?

Douillet.

Jungenlunde. En Betiening, skönt man lader dens forrette ved en fuldmægtig, kræver dog nogen Møie og Betsynring, og dem kan jeg umuelig besatte mig med. Jeg vil hverken forsøge eller formindste mine Indkomster.

Philander.

Herren har Ret. Hver er det behageligt at være sin egen Herre, og ikke have nogen at give Regnskab for!

Duraminte.

Det er en latterlig Ufsalighed at leve uden at bestille noget. Jeg gad nok spurgte, om en Doven og Orkesløs er agtet af nogen i Verden; hvad nytter han til i den menneskelige Samværelse? Jeg lader Dem vide, at jeg vil ikke have nogen til Svigersøn, som er en orkesløs Dagdriver, som er lad — —

Clarine.

Jeg er af samme Tanker som Fruen; hendes Døttre skal have en arbejdsom Mand. Jeg er en dødelig Fiende af Dovenskab.

Philander.

Da jeg har noget andet at sige Her. Jeg holder for, at Orkesløshed er den eneste fuldkomne Egenskab.

Clarine.

Atter noget Nyt.

Hver Mand's Ven.

Es

Phi

Philander.

Den Stand, vi ved Orkesløshed sættes i, giver tilkiende, at vi ere saadanne, som vi bør være, naar vi ville være lykkelige. Alt det, som har Navn af Dyden, gjør, at vi tragte efter noget, som vi ikke besidde, men Orkesløshed, i det den lader os blive det vi ere, beviser, at intet mangler os.

Clarine.

Efter al denne smukke Snak, min Herre! er det best, troe De mig, at De gaaer hen, og slaar Dem til Rolighed.

Duraminte.

Clarine har Ret; og jeg skulde troe, at jeg gjør Dem en Tieneste, naar jeg afflaar Dem min Dotter. Væsteskab, maae De troe, skifter sig ikke for en Person af Deres Sindelag; det er fuld af Fortredeligheder, og har undertiden bedrøvede Følger, som kunde forstyrre Deres Rolighed.

Douillet.

J Sandhed, Frue! jeg troer De har Ret. Hei da, Porteurer!

Scene 17.

Jasmin. Douillet. Clarine.

Jasmin.

De ere i Porten; vil Herren have dem her op i Stuen?

Douillet.

Nei, nei! jeg vil endelig have den Uimage, at gaar ned til dem.

Clarine.

Clarine.

Det er ret. Imellemstunder er en lille Bevægelse
tienlig for Helbreden.

Douillet.

Min Herre! jeg er Deres — — Frue! siden De-
res Datter skal have en arbeidsom Mand, saa ønsker jeg
Dem een.

Scene 18.

Philander. Duraminte. Clarine.

Philander.

Clarine! da min Kone gav denne Mand Afslag,
da vidste hun selv ikke, hvad hun gjorde.

Clarine.

Hvem gav hun Afslag? Een, der duede til intet.

Duraminte.

Skulde jeg da ikke kunde finde en fornuftig Mand
til min Datter; jeg vil aldrig anhare nogen meer.

Clarine.

O! var af den Gudhed aleneste at høre denne.

Scene 19.

Lisimon. De Forrige.

Clarine. (sagte.)

Nas paa at spille Deres Rolle vel.

Lisimon. (sagte.)

Bekymre dig kun ikke derom. (til Philander.) Min
Herre! Det gode Lov, Folk giver Dem, forarsager denne
Besøgelse. Jeg har i lang Tid søgt efter at finde en
ret ærefier Mand, og man har forsikret mig; at jeg

fandt den i Dem. Jeg er ligesaa begierlig efter at finde en ovrigtig Kone, og man siger, at Fruen, Deres gode Kiæreste, har fremsat nogen denne Egenskab.

Duraminte.

Nu vel da, min Herre! jeg sætter, ifald De finder alt dette her, hvad Fordeel havde De da deraf?

Lisimon.

Hvad Fordeel, Frue? jeg har Midler; jeg vilde regne det for min største Lykke, om jeg kunde dele dem med en elskværdig Person, som havde Forældre af saa rare Fortienester at takke for sin Fødsel og Opdragelse.

Duraminte.

Det er at sige: De er kommen for at begiere vor Datter til Hætte.

Lisimon.

Ja, Frue! det er derfor jeg er kommen her, og det Haab, at erholde hende, er det eneste, der har hindret mig fra det Forsæt, jeg havde fattet, at indslutte mig for min Livstid i den grueligste Udøden, for at fjerne mig fra Resten af det menneskelige Køn.

Philander.

Og hvorfor da, min Herre?

Lisimon.

Fordi jeg hader alle Mennesker. Jeg har aldrig fundet dem saa onde og saa troløse, som de nu omstunder ere. Det lader, som Naturen stod paa Fordærvens sidste Trin.

Philander.

For et ungt Menneske er det nogle forførdelige Tanker.

Lisimon.

Lisimon.

Jeg kan aldrig beskrive Dem det, min Herre! Men hader jeg dem, som ere onde, saa hader jeg endnu meget mere dem, som undskyldte hines Laster. Det Slags Folk, som holde alt for got, og har ikke Lust til at hade nogen.

Clarine.

True! her har vi just den, som skal gjøre Herren rasende.

Philander.

Og hvorfor vil De hade nogen, min Herre? Umaaen er paa den hadende Persons Side. Og hvorfor vil De gjøre sig Noie, fordi De troer, at der ere ingen Fornuftige til? Da er min Tankemaade langt anderledes; jeg trakter daglig efter at forskaffe mig Venner, og —

Lisimon.

Hvad horer jeg? Venner! Ere der nogen til i Verden af dem? Enhver elsker sig selv og ingen anden. Alting lober ud paa dette: Venskab er kun et intet betydende Ord, og en Art af Stilstand, som de gjøre i det Had, den ene naturligtvis har til den anden.

Philander.

Ah, min Herre! siden De er af saadanne Tanker, saa gaae hen og kast Dem i Deres Udørfen. De fortjener ikke at leve blant Mennesker, allermindst med mig; og min Datter er ikke for Dem.

Lisimon.

Jeg lader hende gierne fare; det er alt nok, at hun horer Dem til. Jeg mærker man har bedraget mig med det Begreb, man har villet give mig om Dem, og jeg gaaer hen at udføre mit første Forsæt.

Og 3

Dura.

Duraminte.

Vie, min Herre! min Mand giver Dem Afslag, men jeg antager Dem. De søgde efter en Mand uden Feil, og en oprigtig Kone; De finder kun Halvparten af det, De søgte om; jeg bør fornøje Dem.

Lisimon.

Nei, Frue! hvorledes kunde jeg tilbringe min Tid med saadant et Menneske?

Duraminte.

Da kan jeg gierne, min Herre! kom, kom. Naar vi ere to, som stride mod ham, kan vi deshuarere bringe ham til Villighed.

Lisimon.

Deres Sind og mit, Frue! stemme saa vel overens, at jeg aldrig kan gjøre bedre, end at opofre min øvrige Levetids Nøilighed for Deres Fornøielse. Jeg har alt besluttet at giøre mig med Deres Jomfrue Dotter.

Duraminte.

Nu har jeg faaet alt, hvad jeg ønskede mig. Kom min Herre! jeg vil fremskille Dem for hende, og om min Mand end blev gal, saa skal De have Brøllup med hende i Aften. Lad os lave alting til, for at fornøje os. (Gaaer bort med Lisimon.)

Clarine.

Jeg har allerede hørt Musikanterne, som begynde at stemme.

Sidste Scene.

Philander. Clarine.

Clarine.

Endelig er De bleven Dem ganske ulig, min Herre!

Philander.

Jeg! aldeles ikke; hvad jeg har gjort, var alene for at skaffe min Dotter en Mand. Jeg laster ei det unge Menneskes Naade at tænke paa, endskønt der er stor Forskiel paa min og hans.

Clarine.

Clarine.

Nu vel! hvis saa er, saa kan jeg lade Herren vide, at han er anderledes finder, end han lader til, og alt dette var kun et forliebt Pudserie, som var opspundet imellem ham, Deres Datter og mig, for at faae Fruen besnæret.

Philander.

Da er det mig meget kjær, at jeg har gaaet Jer saa vel tilhaande, uden at vide det forud. Lad os ikke sige hende Pudseriet, sørend efter Brølluppet, og nu kun tænke paa at forføre os.

Philander.

Paa Jordens Kreds jeg ingen hader
Jeg heller elsker een og hver.
Jeg Had og Avind overlader
Til dem, som er' Umennesker.
Hvad Titel lignes kan med den,
Som man mig giver: Hver Mands Ven :;

Esimon.

Et Venskab jeg for alting agter,
Som er paa Dydens Grund anlagt;
Men alle andre kun betragter
Med største Haanhed og Foragt.
Hvad Lykke lignes kan med den,
Min Elskelige er min Ven?
Hvad Lykke lignes kan med den,
Jeg er min Elskeliges Ven?

Hortense.

Bort Venskab udi Egestanden
Som Guldets Prøve holde maae;
Men de som vil i færd med Vanden
Bør ikke Naun af Venner faae.
Naar Manden elsker troeligen,
Har Kone nok i saadan Ven.
En Kone er ei hver Mands Ven,
Naar Manden elsker troeligen.

Steffen.

Steffen.

Lad Eders Kiølder aaben være,
 Skienk af den allerbeste Viin!
 Laan til enhver, som vil begiære;
 Skul ikke der bestaaene Skriin;
 Saa har I giort Begyndelsen
 Til ret at være Hver Mands Ven.

Duraminte.

Jeg længe i Betænkning taager,
 Hvem jeg skal række Samfunds Haand.
 Mig gode Egenstaber draaer
 Til et bestandig Venstabs Vaand;
 Hvo, som min Dod erkiender, den
 Besinde skal, jeg er hans Ven.

Clarine.

Hvis jeg mig engang skal forandre,
 Far jeg helst en taalmodig Mand;
 Han bedre er end alle andre,
 Som ingen en sig lide kan.
 Isald hans Kone har Forstand,
 Saaer hun nok Venner til sin Mand :-

Chor.

(Til Tilskuerne.)

Det er vor Fordeel, Lykke, Vels,
 At være Eder til Behag;
 Saalænge I os vil ernære
 Da i det Danske finde Smag.
 Vi reise strax til Tiberen,
 Hvis Publicum er ei vor Ven;
 Er Publicum kun vores Ven,
 Da see vi neppe Tiberen.

Ende.

